

Η Οργάνωση και Λειτουργία των Επιχειρήσεων στην Ήπειρο

Πάτρα 1998

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πτυχιακή εργασία με θέμα:

**« Η Οργάνωση και Λειτουργία των
Επιχειρήσεων στην Ήπειρο.»**

Εισηγητής:

κ. Κυριαμοπούλου

Σπουδαστές:

Γονατά Ζαφειρία

Αντύπας Βασίλειος.

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2515.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	2
Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΣΗΜΕΡΑ.....	7
<i>A. Βιομηχανία - Βιοτεχνία</i>	7
<i>B. Κτηνοτροφία</i>	8
<i>Γ. Τουρισμός</i>	15
<i>Δ. Μεταφορές- Επικοινωνία</i>	19
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	21
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	23
<i>a. Θεσμοί-στόχοι</i>	23
<i>B. Κριτική αξιολόγηση αποτελεσμάτων</i>	26
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΝΟΜΟΙ	30
<i>Ο αναπτυξιακός νόμος 1116/1981</i>	30
<i>Επιχορήγηση επενδύσεων</i>	31
<i>Επιδότηση επιτοκίου</i>	33
<i>Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1262/82</i>	35
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ.....	38
ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	38

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. (Σ.Π.Α.).....	40
ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ.....	43
«ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ».....	61
« Θ. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Α.Ε.».....	64
<i>Θ. Νιτσιάκος ΑΒΕΕ</i>	64
<i>Food Master ΑΕ</i>	66
<i>Τροφοδοσίες Θ. Νιτσιάκος ΑΕ</i>	66
<i>Hotel Mariëna. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις Θ. Νιτσιάκος ΑΕ</i>	67
SPIDER- Ν. ΠΕΤΣΙΟΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ Α.Ε.	68
ΧΥΤΗΡΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΒΕΕ.....	73
ΑΦΟΙ ΚΟΛΕΜΠΑ.....	75
<i>Πυρός Ο.Ε. Μ.& Λ. Κολέμπας</i>	75
<i>Μ. Κολέμπας ΕΔΕ</i>	76
<i>Τυποεκδοτική Ηπείρου ΕΠΕ</i>	77
<i>Olympian Constructions Inc</i>	77
Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ- ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ.....	78
«ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.».....	84
<i>ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ</i>	90
<i>Α.Β.Γ.Μ. «ΔΩΔΩΝΗ» Α.Ε. ΚΑΤΑ ΤΟ 1995-1996</i>	90
<i>ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ</i>	94

Α) ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ.....	94
Β. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.....	96
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.....	102
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	106
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ.....	113
ΔΟΜΗ ΤΗΣ "ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε.".....	117
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	119
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	120
ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	128
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ "ΔΩΔΩΝΗΣ" ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	130
ΒΙ.Κ.Η Α.Ε.....	133
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΒΙ.Κ.Η.....	133
ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	135
ΠΡΟΙΟΝΤΑ.....	136
ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ.....	137
ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.....	138
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ.....	141
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΡΕΑΤΟΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	143
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ.....	146
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	166
ΠΡΟΤΑΣΗ.....	167
Α. Χωροταξική Διάταξη - Κενοί Χρόνοι και Εκμετάλλευσή τους.....	167
Β. Οργάνωση με προοπτική το 2000.....	169
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	172

<i>LEADER I</i>	173
<i>ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ</i>	175
<i>LEADER II</i>	179
<i>ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΣΧΕΔΙΑ</i>	180
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ...	184
<i>Γενικά</i>	184
<i>ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</i>	186
<i>ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ- ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ</i>	186
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΣ	188
<i>ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ</i>	191
<i>ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</i>	191
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	194
<i>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ</i>	194
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	197
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	198

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Ποσότητες γάλακτος που συγκέντρωσε η βιομηχανία «Δωδώνη» κατά την περίοδο 1987 - 1994.....	13
Πίνακας 2. Κατανομή Κεφαλαίων κατά περιφέρεια, βάσει του Ν. 1116/81 περί κινήτρων.....	25
Πίνακας 3. Η κατανομή του ενεργού πληθυσμού, κατά γεωγραφικές περιφέρειες σε % σύμφωνα με την κατανομή περιφερειακής ανάπτυξης.....	26
Πίνακας 4. Επενδύσεις του Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, κατά γεωγραφικές περιφέρειες (σε %), για τα έτη 1971 και 1974.....	27
Πίνακας 5. Ποσοστά επιχορήγησης των επιχειρήσεων της Ηπείρου βάσει του Ν. 1116/81.....	32
Πίνακας 6. Ποσοστά επιχορήγησης επιτοκίου των επιχειρήσεων της Ηπείρου βάσει του Ν. 1116/81.....	33
Πίνακας 7. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Αρτας για την περίοδο 1981 - 1991.....	45
Πίνακας 8. Επενδύσεις στο Νομό Αρτας τα έτη 1993 και 1995.....	45
Πίνακας 9. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Αρτας.....	45
Πίνακας 10. Η Γεωργία στο Νομό Αρτας.....	46
Πίνακας 11. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Αρτας.....	46
Πίνακας 12. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Αρτας.....	46
Πίνακας 13. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Αρτας.....	46
Πίνακας 14. Τουρισμός στο Νομό Αρτας.....	47
Πίνακας 15. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Αρτας.....	47
Πίνακας 16. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Αρτας.....	47
Πίνακας 17. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Θεσπρωτίας για την περίοδο 1981 - 1991.....	49
Πίνακας 18. Επενδύσεις στο Νομό Θεσπρωτίας τα έτη 1993 και 1995.....	49
Πίνακας 19. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Θεσπρωτίας.....	49
Πίνακας 20. Η Γεωργία στο Νομό Θεσπρωτίας.....	50
Πίνακας 21. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Θεσπρωτίας.....	50
Πίνακας 22. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Θεσπρωτίας.....	50
Πίνακας 23. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Θεσπρωτίας.....	50
Πίνακας 24. Τουρισμός στο Νομό Θεσπρωτίας.....	51
Πίνακας 25. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Θεσπρωτίας.....	51

Πίνακας 26. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Θεσπρωτίας.....	51
Πίνακας 27. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Ιωαννίνων για την περίοδο 1981 - 1991.....	53
Πίνακας 28. Επενδύσεις στο Νομό Ιωαννίνων τα έτη 1993 και 1995.....	53
Πίνακας 29. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Ιωαννίνων.....	53
Πίνακας 30. Η Γεωργία στο Νομό Ιωαννίνων.....	54
Πίνακας 31. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Ιωαννίνων.....	54
Πίνακας 32. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Ιωαννίνων.....	54
Πίνακας 33. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Ιωαννίνων.....	55
Πίνακας 34. Τουρισμός στο Νομό Ιωαννίνων.....	55
Πίνακας 35. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Ιωαννίνων.....	55
Πίνακας 36. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Ιωαννίνων.....	56
Πίνακας 37. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Πρέβεζας για την περίοδο 1981 - 1991.....	58
Πίνακας 38. Επενδύσεις στο Νομό Πρέβεζας τα έτη 1993 και 1995.....	58
Πίνακας 39. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Πρέβεζας.....	58
Πίνακας 40. Η Γεωργία στο Νομό Πρέβεζας.....	59
Πίνακας 41. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Πρέβεζας.....	59
Πίνακας 42. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Πρέβεζας.....	59
Πίνακας 43. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Πρέβεζας.....	59
Πίνακας 44. Τουρισμός στο Νομό Πρέβεζας.....	60
Πίνακας 45. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Πρέβεζας.....	60
Πίνακας 46. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Πρέβεζας.....	60
Πίνακας 47. Εξαγωγές Τυριών της Ελλάδας κατά Χώρα προορισμού σε όγκο (1990 -1994)80	
Πίνακας 48. Εισκομισθείσες ποσότητες αγελαδινού γάλακτος το γαλακτομικό έτος 94 -95 81	
Πίνακας 49 Εισαγωγές τυριών της Ελλάδας κατά κατηγορία σε όγκο (1990 -1994).....	82
Πίνακας 50. Εξαγωγές και εισαγωγές τυροκομικών προϊόντων της Ελλάδας απο τα 1988 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995. (Οι τιμές είναι σε 000 ECU).....	82
Πίνακας 51. Εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδας με ολόκληρο τον κόσμο σε τυροκομικά προϊόντα 1988 - 94 (οι τιμές σε τόνους).....	83
Πίνακας 52. Οι εξαγωγές των χωρών της Ε.Ε σε τυροκομικά προϊόντα από το 1990 μέχρι ταν Οκτώβριο του 1995 (Οι τιμές είναι σε 000 ECU.).....	83

Πίνακας 53. Οικονομικά Στοιχεία των Μεγαλυτέρων Γαλακτοκομικών Επιχειρήσεων.....	88
Πίνακας 54. Παραληφθείσες Ποσότητες Γάλακτος.....	93
Πίνακας 55.Εξέλιξη βασικών τιμών γάλακτος περιόδου 1991 - 95.....	93
Πίνακας 56. Παραχθείσες ποσότητες γαλακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993-1995.....	103
Πίνακας 57. Πωλήσεις (σε τόνους) γαλακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993- 1995.....	104
Πίνακας 58. Πωλήσεις, σε χιλ. Δρχ, αλακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993 - 1995.....	105
Πίνακας 59. Εργαζόμενοι στη Βιομηχανία «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» τα έτη 1993 - 1994 - 1995.....	115
Πίνακας 60. Επιπρόσθετη Εργασία προσωπικού της Εταιρείας «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» ετών 93 -95115	
Πίνακας 61. Παραγωγικότητα (τόνοι γάλακτος ανά εργαζόμενο).....	116
Πίνακας 62.Ποσοστιαία απόκλιση δαπανών έτους 1995.....	120
Πίνακας 63. Εξέλιξη περιθωρίων κέρδους την τριετία 1993 - 1995.....	122
Πίνακας 64. Εξέλιξη της καιφαιλιουχικής διάρθρωσης και ρευστότητας της τριετίας 93 - 95122	
Πίνακας 65. Κατανομή των κερδών χρήσεως έτους 1995 και των υπολοίπων προηγούμενων χρήσεων.....	124
Πίνακας 66. Συνοπτικά προϋπολογιστικά στοιχεία των ετών 1995 και 1996.....	127
Πίνακας 67. Περιγραφή του Τεχνολογικού εξοπλισμού της νέας σειράς παραγωγής της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η Α.Ε.».....	140
Πίνακας 68. Πωλήσεις Κρέατος και Αλλαντικών κατά την περίοδο 91 - 93.....	149
Πίνακας 69. Ετήσια Κατά Κεφαλή Κατανάλωση Κρέατος (Κιλά / Κεφαλή).....	150
Πίνακας 70. Εξέλιξη Συνολικής Κατανάλωσης Κρέατος (Ποσότητες σε χιλιάδες Τόνους).....	151
Πίνακας 71. Ποσοστά συμμετοχής (%) των βασικών ειδών κρέατος στη συνολική κατανάλωση κρέατος.....	151
Πίνακας 72. Εγχώρια Ιδιωτική Κατανάλωση Προϊόντων Του Κλάδου (Σε Εκατ. Δραχμές -Σε Τρέχουσες Τιμές).....	152
Πίνακας 73. Εγχώρια Ιδιωτική Κατανάλωση Προϊόντων Αλλαντοπαιίας (Σε Εκατ. Δραχμές - Σε Τρέχουσες Τιμές).....	152

Πίνακας 74. Εξέλιξη Παραγωγής - Κατανάλωσης Αλλαντικών και Κοοσερβών κρέατος στην Ελληνική Αγορά (Σε τόνους).....	153
Πίνακας 75. Παραγωγή Αλλαντικών και Κοοσερβών (Σε τόνους).....	163
Πίνακας 76. Γενικό Ισοζύγιο Παραγωγής - Κατανάλωσης Κρέατος (Σε τόνους).....	163
Πίνακας 77. Εξέλιξη Πωλήσεων την περίοδο 1990 - 1994.....	162
Πίνακας 78. Προοπτικές Πωλήσεων για τα έτη 95 - 97.....	164
Πίνακας 79. Προβλέψεις Πωλήσεων Και Αποτελεσμάτων (Εκατ. Δρχ.), σε Σταθερές Τιμές. .164	
Πίνακας 80. Εγκριθείσες επενδύσεις Ν 1892 / 90 έτους 1996 (αξία σε δια. Δρχ.).....	173

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1 Τουριστική Υποδομή της Ηπείρου κατά την περίοδο 1986 - 1993.....	16
Διάγραμμα 2. Διανυκτερεύσεις Αλλοδαπών - Ημεδαπών σε Τουριστικά καταλύματα της Ηπείρου, κατά την περίοδο 1986-1993.....	16
Διάγραμμα 3 Οι Πωλήσεις Των 10 Μεγαλυτέρων Επιχειρήσεων Γαλακτοκομικών Προϊόντων.....	88
Διάγραμμα 4. Κατανομή των Πωλήσεων κατά Εταιρεία (1995).....	89
Διάγραμμα 5. Κατανομή του προσωπικού της «ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε την περίοδο 93- 95.	114
Διάγραμμα 6. Παραγωγή τυριών ανά εργαζόμενο.....	116
Διάγραμμα 7. Μερίδιο Αγορά κατά Εταιρεία.	148
Διάγραμμα 8. Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	154
Διάγραμμα 9. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	155
Διάγραμμα 10. Περιθώριο Μεικτού Κέρδους της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	156
Διάγραμμα 11. Περιθώριο Καθαρού Κέρδους της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	157
Διάγραμμα 12. Νεκρό Σημείο έτους 1992 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	159
Διάγραμμα 13. Νεκρό Σημείο έτους 1993 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	160
Διάγραμμα 14. Νεκρό Σημείο έτους 1994 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	161
Διάγραμμα 15. Εξέλιξη των Πωλήσεων των ετών 1990 - 1994 και προοπτικές Πωλήσεων για τα έτη 1995 - 1997 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε».....	162

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

<i>Οργανόγραμμα 1. Οργανόγραμμα της «ΧΗΤΟΣ ΑΕΒΕ»</i>	62
<i>Οργανόγραμμα 2. Οργανόγραμμα. Της «SPIDER- Ν. Πέτσιος και Υιοί Α.Ε.»</i>	71
<i>Οργανόγραμμα 3. Οργανόγραμμα. Της Εταιρείας «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.»</i>	117

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ήπειρος, από τις πλέον φτωχές - αν όχι η φτωχότερη - περιοχές της Ελλάδας, πλην όμως από τις πλέον ευνοημένες σε φυσικούς πόρους, με άφθονο υδατικό απόθεμα, πλούσιο φυσικό περιβάλλον, δαντελένιες ακρογιαλιές, ποιοτική ξυλεία, υπέροχο κλίμα, με πλούσιες παραδόσεις και έμψυχο δυναμικό, αποτελεί ίσως το κορυφαίο παράδειγμα της στρεβλής ανάπτυξης της χώρας. Οι Ηπειρώτες, άνθρωποι εκ φύσεως υπομονετικοί, επίμονοι, εργατικοί, ολιγαρκείς και για αυτό δημιουργικοί, έχουν να αντιπαλέψουν προκειμένου να επιβιώσουν τα στοιχεία εκείνα που κανονικά θα έπρεπε να αποτελούν τους φυσικούς τους συμμάχους στην προσπάθεια για ανάπτυξη (ορεινός όγκος της Πίνδου, τραχύτητα της περιοχής, μεγάλο μήκος ακτών). Και όλα αυτά γιατί η περιοχή αντιμετωπίζεται υπό το πνεύμα της αμφισβήτησης.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στην Ήπειρο της εποχής των μεγάλων αναστατώσεων και της γενικής αναταραχής του δευτέρου μισού του 18ου και των αρχών του 19ου αιώνα, παρατηρήθηκε ζωνρή οικονομική και εμπορική δραστηριοποίηση του ελληνισμού μέσα στα ευρύτερα πλαίσια του ανταγωνισμού των ευρωπαϊκών κρατών στον οθωμανικό χώρο και της ραγδαίας αποικιοκρατικής εκμετάλλευσής του. Διεθνείς συγκυρίες καθιστούσαν ευχερέστερη την ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας και τη συσσώρευση σημαντικών κεφαλαίων στα χέρια των Ελλήνων αποδήμων της Ηπείρου. Οι Ηπειρώτες βρίσκονταν σε άμεση επαφή με τα Επτάνησα που γνώριζαν αλλεπάλληλες ξενικές κατοχές και με τα ιταλικά λιμάνια. Οι εγκατεστημένοι στα δυτικοευρωπαϊκά αστικά κέντρα Ηπειρώτες απόδημοι προωθούσαν και έντειναν τις εμπορικές συναλλαγές τους με τους υπόδουλους συμπατριώτες τους παρά τις συνεχείς συγκρούσεις των φιλόδοξων Αλβανών μπέηδων.

Σύμφωνα με απογραφή της περιόδου αυτής, ο πληθυσμός της Ηπείρου προσδιορίζεται σε 350.0000 - 400.000 κατοίκους. Την εποχή αυτή κάνουν την εμφάνισή τους και οι πρώτες βιοτεχνικές μονάδες της Ηπείρου, τα κέντρα κατασκευής αλατζάδων και μάλλινης καπότας στους Καλαρρύτες, καθώς και η πλουσιότατη παραγωγή χρυσών γαλονιών και σιριτιών και γαλονιών που γνώριζε τεράστια ανάπτυξη στα Γιάννενα - οι Γιαννιώτες θεωρούνταν ασυναγώνιστοι στο κέντημα βελούδου και στόφας και η κατασκευή σιριτιών γνώριζε ευρύτατη κατανάλωση - τα περίφημα εργαστήρια κοπής καπνού στο Αργυρόκαστρο και στο Δέλβινο, που κινούνταν με νερό και απασχολούσαν πολλούς κατοίκους καθώς και εκείνων τα οποία βρίσκονταν στο Μέτσοβο και προορίζονταν για την κατασκευή πυρίτιδας.

Το σπουδαιότερο οικονομικό κέντρο της Ηπείρου και μια από τις κυριότερες πόλεις της Ευρωπαϊκής Τουρκίας ήταν τα Γιάννινα. Την πρωτεύουσα της Ηπείρου κοσμούσαν πολυάριθμα παζάρια, μεγάλες πλατείες, ωραιότατα αρχοντικά και πολυάριθμοι εμπορικοί οίκοι όπως εκείνοι των Καραγιάννηδων, των Μαρούτσηδων, των Καπλάνηδων και των Ζωσιμάδων, που διατηρούσαν εμπορικά καταστήματα στη Βενετία, στην κεντρική Ευρώπη και στη Μόσχα. Τα Γιάννινα αποτελούσαν το μεγαλύτερο ελληνικό πολιτιστικό κέντρο του βορειοελλαδικού χώρου.

Η τεράστια πληθυσμιακή και οικονομική ανάπτυξη των Ιωαννίνων που σημειώθηκε τον 17ο αιώνα, ώθησε το Γάλλο εμπορικό πράκτορα της Σαγιάδας Garnier να τη συγκρίνει με την αντίστοιχη της Μασσαλίας. Η αύξηση της εμπορικής σημασίας των Ιωαννίνων συνέβαλε μετά το 1730 σε νέα ραγδαία δημογραφική πύκνωση της πόλης, η οποία θα γνωρίσει ακόμη μεγαλύτερη άνοδο στα χρόνια του Αλή Πασά.

Από τα μέσα του 18ου αιώνα διογκώθηκε το μεταναστευτικό ρεύμα των Ιωαννιτών εμπόρων προς το εξωτερικό όπου ανέπτυξαν σπουδαιότατη οικονομική δράση σε ολόκληρη την οθωμανική αυτοκρατορία και στα επίκαιρα εμπορικά κέντρα της Ευρώπης. Η οικονομική διεύδυση των Ιωαννιτών εμπόρων παρατηρήθηκε αρχικά στη Θεσσαλία με επίκεντρο τη Λάρισα, η οποία βρισκόταν στο μέσο του ελλαδικού χώρου. Ιωαννίτες έμποροι και πλοιοκτήτες διατηρούσαν πυκνές επαφές και συναλλάσσονταν στη Θεσσαλονίκη, στην Ανδριανούπολη, στην Κωνσταντινούπολη, στις παραδουνάβιες ηγεμονίες και έφταναν μέχρι τα σπουδαιότερα λιμάνια Ανατολής και Δύσης και ιδιαίτερα της Ιταλίας όπου ανταγωνίζονταν σκληρά του ξένους συναδέλφους τους. Προϊόντα της Ανατολής μεταφέρονταν από τους Ιωαννίτες εμπόρους μέσω της Σαγιάδας και της Κέρκυρας στη Βενετία και διάφορα εμπορεύματα της Δύσης έρχονταν από την ίδια οδό. Ο

συσσωρευμένος πλούτος των Ιωαννιτών εμπόρων δημιούργησε εκείνες τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της αξιολογότερης πολιτιστικής παράδοσης της πόλης σε ολόκληρη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι τα Γιάννενα βρέθηκαν στην περίοδο της μεγαλύτερης ακμής τους την εποχή του Αλή Πασά, όταν παρατηρήθηκε πυκνή εμπορική και οικονομική δράση του ελληνισμού της πόλης και δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη του οδικού δικτύου, το οποίο στηρίχθηκε βασικά σε ένδεκα κύριες οδικές αρτηρίες. Τα Γιάννενα εξελίχθηκαν τότε στο σπουδαιότερο διαμετακομιστικό κέντρο ολόκληρης της Ηπείρου όπου συσσωρεύονταν πάμπολλα προϊόντα από τον ελλαδικό και τον βαλκανικό χώρο. Τα εμπορεύματα αυτά χρησιμοποιούνταν όχι μόνο για την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας κατανάλωσης. Μεγάλες ποσότητες μεταφέρονταν από τα λιμάνια των εγχωρίων παραλίων όπως π.χ. τη Σαγιάδα, το Βουδρωτό, την Πρέβεζα, τη Σαλαώρα, την Ηγουμενίτσα και άλλα στις ευρωπαϊκές αγορές. Υποκαταστήματα των εμπορικών οίκων των Ιωαννίνων είχαν συγκροτηθεί στην Αυστρία στη Γαλλία, στη Μάλτα και στη Ρωσία. Πολλοί Γιαννιώτες έμποροι έμεναν για μεγάλα χρονικά διαστήματα στην Τεργέστη, στη Γένοβα, στο Λιβόρνο, στη Βενετία και στη Βιέννη, μάθαιναν τις ευρωπαϊκές γλώσσες, καλλιεργούνταν κοινωνικά και πνευματικά και επέκτειναν τις επιχειρήσεις τους. Αργότερα, όταν επέστρεφαν, συνέβαλαν στη μεταφύτευση πολλών ευρωπαϊκών εθίμων στη γενέτειρά τους. Άλλοι είχαν εγκατασταθεί σε διάφορα λιμάνια της Ρούμελης, στη Βλαχία, στην Ουγγαρία, στη Μολδαβία, στη Ρωσία και ιδιαίτερα στη Μόσχα όπου έδρευαν οι κυριότεροι κλάδοι των Γιαννιώτικων εμπορικών οίκων.

Οι πλούσιοι έμποροι δεν είχαν το δικαίωμα να εγκαταλείψουν τη χώρα ούτε την πόλη τους χωρίς ειδική άδεια και για τις μετακινήσεις

τους όφειλαν να γνωστοποιούν στις αρχές από πριν το σκοπό του ταξιδιού τους.

Ωστόσο, παρά τις δυσχέρειες που παρενέβαλλε η τοπική εξουσία, η οικονομική δραστηριότητα των γιαννιώτικων εμπορικών οίκων υπήρξε εντυπωσιακή και το δίκτυο των ανταποκρίσεών τους με το εξωτερικό ήταν πυκνότατο.

Τα Γιάννενα ήταν η μοναδική πόλη στα Βαλκάνια που διέθετε δύο εμπορικά πανηγύρια το χρόνο. Το πρώτο ήταν το πανηγύρι της Μπουνίλας, το οποίο καθιέρωσε ο Αλή Πασάς στα 1800. Η δεύτερη εμποροπανήγυρη των Ιωαννίνων διαρκούσε δεκαπέντε μέρες. Επρόκειτο για τη μεσαιωνική εμποροπανήγυρη της Πωγωνιανής, η οποία μεταφέρθηκε στα 1792 στην πρωτεύουσα της Ηπείρου έπειτα από την καταστροφή της Διπαλίτσας. Το παζάρι των Ιωαννίνων συγκαταλεγόταν στα σπουδαιότερα της Βαλκανικής. Τα εμπορεύματα που εκδέτονταν στο γιαννιώτικο παζάρι προέρχονταν από διάφορα μέρη και μεταφέρονταν από τα Επτάνησα και από τη Μάλτα στην Πρέβεζα, στη Σαλαώρα, στην Αυλώνα και στο Δυρράχιο. Φέστα από την Τεργέστη, το Λιβόρνο και τη Γένοβα, καφές και ζάχαρη από την Τεργέστη, μαχαίρια, σπαθολεπίδες, κάνες τουφεκιών, γυαλικά από τα λιμάνια της Ρούμελης και γαλλικά και γερμανικά υφάσματα από τη Λειψία. Τα εξαγωγικά προϊόντα ήταν λάδια, μαλλιά, σάρια και καπνά, τα οποία φορτώνονταν για τα λιμάνια της Αδριατικής και της Νεάπολης. Στο εξωτερικό εξαγόταν βαμβακερά, όπλα, κεντήματα. από την Τουρκία γίνονταν εξαγωγές σαλιών, σαρικών και κεχριμπαριού. από τη Ρωσία έφερναν βόδια, άλογα και γουναρικά, από τη Βενετία βελούδα, φέστα και είδη κιγκαλερίας και από τη Μάλτα αποικιακά προϊόντα. Τις κυριότερες εξαγωγές συγκροτούσαν τα βαμβάκια των κάμπων των Τρικάλων, του Ζητουνιού και της Λιβαδειάς, το μετάξι της Θεσσαλίας, της Ναυπάκτου και των Σαλώνων και τα γιδοτόμαρα και οι προβιές της Ακαρνανίας.

Οι Ηπειρώτες έμποροι, καθώς και οι Ευρωπαίοι επιχειρηματίες αντιμετώπιζαν τεράστια προβλήματα στις δόσοληγίες τους και στις καθημερινές τους συναλλαγές, που απέρρεαν από την ευρύτερη πολιτική, διοικητική και κοινωνική αποσύνθεση της οθωμανικής αυτοκρατορίας, από τη θλιβερή δημοσιονομική κατάσταση της Τουρκίας και τη διαρκή υποτίμηση του οθωμανικού νομίσματος, από τις διακυμάνσεις των ευρωπαϊκών νομισμάτων και τη συνεχή μεταβολή των ισοτιμιών του τουρκικού πιάστρου ως προς τα ευρωπαϊκά νομίσματα και κυρίως από την αυθαίρετη και παρεμβατική πολιτική της Πύλης και των εκπροσώπων της στη διαμόρφωση των ξένων νομισμάτων.

Η ανάπτυξη της Ηπείρου στηρίχθηκε τότε στο άρτιο οδικό της δίκτυο έκανε την ενδοχώρα της με τα λιμάνια της Πρέβεζας, της Ηγουμενίτσας και των Αγίων Σαράντα.

Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

Σήμερα, η Ήπειρος αποτελεί τη δεύτερη πλέον υποανάπτυκτη περιοχή της χώρας, με κατά κεφαλήν ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν που φτάνει μόλις το 76% του εθνικού μέσου όρου. Το σύστημα υποδομών είναι κάκιστο, ιδιαίτερα στις μεταφορές και τις τηλεπικοινωνίες, η παραγωγικότητα χαμηλή, οι επενδύσεις οριακές, η ύπαιθρος εγκαταλελειμμένη και τα χωριά φαντάσματα.

Ο στίχος του ποιητή " ρήμαξαν τα χωριά μας μανούλα μου καλή σκόρπισαν τα παιδιά μας σε Δύση και Ανατολή" βρίσκει στην Ήπειρο την τέλεια έκφρασή του. Αυτή η εικόνα της παρακμής και μαρασμού οφείλεται εν μέρει στον διπολισμό του γυχρού πολέμου, που επικράτησε μετά το '50 και αποστέρησε την Ήπειρο από τη φυσική της, οικονομική ενδοχώρα, τη Βαλκανική χερσόνησο. Οφείλεται όμως και στο "πρότυπο" ανάπτυξης που ακολουθήσαμε ως έθνος μετά τον πόλεμο. Το συγκεντρωτικό "Αθηναϊκό κράτος" αντιμετώπισε τις βόρειες και ιδιαίτερα τις παραμεθόριες περιοχές, σα στρατιωτικές πρώτες γραμμές άμυνας, κατά του, ανύπαρκτου όπως απεδείχθηκε, κιδύνου από τον Βορρά.

Έτσι η Ήπειρος έμεινε χωρίς ουσιαστικές αναπτυξιακές υποδομές, δρόμους, λιμάνια, αεροδρόμια, τηλεπικοινωνίες και κυρίως, χωρίς βιομηχανικές επενδύσεις.

A. Βιομηχανία - Βιοτεχνία

Η βιομηχανία - βιοτεχνία, στην Ήπειρο εμφανίζεται ιδιαίτερα προβληματική αφού δεν στηρίζεται σε κάποιο συγκεκριμένο προγραμματισμό. Οι κλάδοι στους οποίους παρουσιάζεται μεγάλη δραστηριότητα είναι αυτοί του μάρμαρου, επεξεργασίας γάλακτος,

πιτνοτροφίας, κλωστοϋφαντουργίας, αργυροχρυσοχοΐας, τροφίμων, ποτών, προϊόντων ξύλου, εδράνων και οικοδομικών υλικών.

Η ανάπτυξη της περιοχής οπωσδήποτε εξαρτάται και συνδυάζεται με την ανάπτυξη της τοπικής βιομηχανίας-βιοτεχνίας και τη δυνατότητα που έχει η τελευταία να επιλέξει στρατηγικές που θα την κάνουν ανταγωνιστική και λιγότερο εσωστρεφή.

B. Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία στην Ήπειρο και στους νεότερους χρόνους μέχρι σήμερα, εξακολουθούσε και εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα για τους κατοίκους. Η Ήπειρος θεωρείται μια τις κατ'έξοχήν κτηνοτροφικές περιοχές της χώρας ιδίως για την ανάπτυξη της ποιμενικής και νομαδικής αιγοπροβατοτροφίας για την οποία προσφέρεται τόσο το ανάγλυφο της περιοχής όσο και η έκταση των βοσκοτόπων. Η συνολική έκτασή της καλύπτει το 7% (9.204 τ.χλμ.) της συνολικής επιφάνειας της χώρας. Είναι περιοχή σε ποσοστό 76% ορεινή, 14% ημιορεινή, και 10% πεδινή.

Ως προς τη γενική οικονομία, η Ήπειρος είναι η λιγότερο ανεπτυγμένη και μία από τις φτωχότερες περιοχές της Ελλάδας. Η κατανομή του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος κατά τομείς οικονομικής δραστηριότητας είναι : για τον πρωτογενή τομέα 31,5%, για το δευτερογενή 24% και 44,5% για τον τριτογενή. Η κτηνοτροφία συμμετέχει με ποσοστό 53% στην συνολική ακαθάριστη αξία της παραγωγής του πρωτογενούς τομέα.

Η κτηνοτροφική ανάπτυξη που συνεπάγεται και την αύξηση της εγχώριας παραγωγής, αποτελεί πολύπλοκη διαδικασία κατά της εφαρμογής, γιατί : α) εντάσσεται στη γενικότερη ορθολογική ανάπτυξη του γεωργικού τομέα και όλων των τομέων της οικονομίας, β)

περιλαμβάνει την οργάνωση της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων, γ) συνδέεται οργανικά με τη φυτική παραγωγή και το εγγειοδιαρθρωτικό πρόβλημα και δ) περιέχει ποικιλία κλάδων παραγωγής με τεχνικές και οικονομικές ιδιομορφίες.

Τα βασικά προβλήματα που επηρεάζουν λιγότερο ή περισσότερο δυσμενώς όλους του κλάδους της κτηνοτροφίας στην Ήπειρο, έχουν ως εξής:

1) Το μικρό μέγεθος και ο πολυτεμαχισμός της γεωργικής γης, καθώς και η ύπαρξη εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων.

2) Η περιορισμένη συνεταιριστική δραστηριότητα ιδιαίτερα στην από κοινού οργάνωση της εμπορίας του κρέατος της προβατοτροφίας, αιγοτροφίας, βοοτροφίας και χοιροτροφίας.

3) Η ανεπάρκεια παραγόμενων ζωοτροφών στην εκμετάλλευση και η αναγκαστική εξάρτηση από την αγορά, με άμεση αύξηση του κόστους παραγωγής.

Ακόμη, η μη ορθολογική και οικονομική διατροφή, με έμμεση αύξηση του κόστους παραγωγής, λόγω μη ικανοποιητικών αποδόσεων των ζώων.

4) Ανεπαρκής αξιοποίηση και βελτίωση των βοσκοτόπων, έλλειψη κανονικής διαχείρισης, περιπλεγμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς.

5) Υψηλό κόστος χρηματοδότησης.

6) Μη ικανοποιητική προσαρμογή των κτηνοτρόφων στις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης της διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων.

7) Ρύπανση του περιβάλλοντος από τις μη εκσυγχρονισμένες μονάδες.

8) Μείωση της παραγωγής εξαιτίας της ανεπαρκούς πρόληψης και καταπολέμησης των ασθενειών των ζώων, που οφείλεται κυρίως στην έλλειψη γνώσης, ενημέρωσης των κτηνοτρόφων, καθώς και στην έλλειψη προσωπικού των αρμόδιων υπηρεσιών.

9) Η προσπάθεια αναπροσαρμογής της ΚΑΠ και η μείωση κατά 30% της στήριξης που παρέχει η γεωργική της πολιτική, με αποτέλεσμα τη μείωση των τιμών παραγωγού ή του όγκου παραγωγής μεγαλύτερη του 4.7%

Γενικά η γεωργία στην Ήπειρο ασκείται σε μικρές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις κυρίως κτηνοτροφικές. Σχετικά με τη δομή, το μέγεθος και τους τύπους γεωργικών εκμεταλλεύσεων υπογραμμίζονται τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

1) Πρόκειται για το μικρότερο μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης όλης της χώρας. Το 78% των εκμεταλλεύσεων έχουν έκταση γεωργικής γης κάτω από 30 στρέμματα.

2) Ο μέσος αριθμός αγροτεμαχίων γεωργικής γης ανά εκμετάλλευση είναι 4,7%.

3) Το 90% των εκμεταλλεύσεων έχουν και κτηνοτροφική δραστηριότητα.

4) Η κτηνοτροφία αποτελεί τον κύριο κλάδο παραγωγής στο 60% των εκμεταλλεύσεων.

Από τα παραπάνω δεδομένα συμπεραίνουμε ότι ο πρωτογενής τομέας στην Ήπειρο έχει κατ' εξοχήν κτηνοτροφική κατεύθυνση. Η κτηνοτροφία αυτή είναι κατά ένα μεγάλο βαθμό νομαδική

Η προβατοτροφία με ποσοστό 66.7% έρχεται πρώτη στην παραγωγή γάλακτος και ακολουθούν αιγοτροφία 20,2% και βοοτροφία 13,1%.

Αν λάβουμε υπ' όψη μας και τις υψηλές τιμές γάλακτος που απολαμβάνουν οι κτηνοτρόφοι στην Ήπειρο, συμπεραίνουμε ότι το γάλα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής, 65%, στη συνολική ακαθάριστη πρόσοδο των εκμεταλλεύσεων.

Η ανάπτυξη όμως της κτηνοτροφίας στην Ήπειρο αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει μέχρι σήμερα τα παρακάτω προβλήματα:

1) Φυσικές συνθήκες (ορεινό ανάγλυφο- χαμηλή γονιμότητα του εδάφους).

2) Διαρθρωτικές συνθήκες (μικρό μέγεθος εκμεταλλεύσεων, υψηλό κόστος παραγωγής).

3) Βοσκότοποι (ιδιοκτησιακό καθεστώς βοσκοτόπων, έλλειψη προγραμμάτων βελτίωσης και διαχείρισης).

4) Εγκαταλελειμμένα χωριά και γεωργικές εκτάσεις (εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση αγροτικού πληθυσμού).

5). Έλλειψη εφαρμογής τεχνολογιών.

6). Προβλήματα αγροτικού οδικού δικτύου.

7) Η καθυστέρηση σύνταξης εθνικού κτηματολογίου.

Ο δείκτης συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στις παραγωγικές διαδικασίες παραμένει χαμηλός, ενώ οι δείκτες ανεργίας από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 εμφανίζουν ανησυχητικά έντονες αυξητικές τάσεις ξεπερνώντας τον εθνικό Μ.Ο. Ταυτόχρονα, ο ρυθμός δημιουργίας

νέων θέσεων εργασίας επιβραδύνεται σε σχέση με τον ενεργό πληθυσμό.

Ο αγροτικός πληθυσμός παραμένει σχεδόν διπλάσιος σε σχέση με τον εθνικό, ιδιαίτερα αραιοκατοικημένος και σε μεγάλο βαθμό γερασμένος.

Τα προβλήματα στον πρωτογενή τομέα, που απασχολεί το 45% του ενεργού πληθυσμού και παράγει το 32% του ΑΕΠ, εντοπίζονται στο μέγεθος εκμετάλλευσης, τις αποδόσεις, τις δομές, την οργάνωση κ.λ.π.

Οι εξελίξεις στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά επιβάλλουν ριζική αναθεώρηση και αναπροσαρμογή όλων των δεδομένων. Συγκεκριμένα, η ενοποίηση της κοινοτικής αγοράς, οι νέες πολιτικές και ρυθμίσεις της ΚΑΠ και της GATT αλλάζουν πλέον το οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο οργάνωσης της αγροτικής παραγωγής. Κατά συνέπεια οι μακροπρόθεσμες επιδιώξεις είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων που θα πραγματοποιηθεί με αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση του κόστους παραγωγής, βελτίωση της ποιότητας, εκσυγχρονισμό της οργάνωσης, των μεθόδων κ.λ.π. είτε της εκμετάλλευσης είτε της εμπορικής και μεταποιητικής επιχείρησης.

Ο δευτερογενής τομέας απασχολεί το 23% του ενεργού πληθυσμού και παράγει το 28% του ΑΕΠ.

Η οικονομική πορεία των περισσότερων επιχειρήσεων δεν παρουσιάζει αισθητή βελτίωση. Το σύνολο όλων σχεδόν των επιχειρήσεων, που είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους, αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα όπως είναι η υπερνίκηση των εμποδίων του διοικητικού και νομοθετικού περιβάλλοντος, η ενσωμάτωση της καινοτομίας, η πρόσβαση στα κυκλώματα χρηματοδότησης, η απλούστευση της διαχείρισης μιας επιχείρησης και η ανάπτυξη στρατηγικών προσανατολισμών.

Παρά τα παραπάνω προβλήματα η κτηνοτροφία στην Ήπειρο την τελευταία δεκαετία βρίσκεται σε ανάκαμψη με σημαντικά βήματα εξέλιξης.

Οι κυριότεροι λόγοι για την ανάκαμψη της κτηνοτροφίας στην Ήπειρο είναι:

1) Η εφαρμογή των αναπτυξιακών νόμων που κατόρθωσαν να βελτιώσουν τις υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες να γίνουν νέες σύγχρονες με ταυτόχρονη αύξηση της παραγωγικότητας αυτών.

2) Η εισαγωγή βελτιωμένων ζώων από το εξωτερικό και η βελτίωση των ντόπιων φυλών στην προβατοτροφία.

3) Η μεγάλη προσφορά της γαλακτοβιομηχανίας "Δωδώνη" που με τη μακρόχρονη δράση της στην περιοχή και τις τιμές που δίνει στο γάλα στηρίζει το εισόδημα των κτηνοτρόφων της περιοχής σε σύγκριση με άλλες περιοχές της Ελλάδας. Ενδεικτικά παραθέτουμε τον παρακάτω πίνακα με τις ποσότητες γάλακτος που συγκέντρωσε η βιομηχανία από το 1987 μέχρι σήμερα, όπου φαίνεται η σημαντική πραγματικά συμβολή της.

Είδος	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
γάλακτος								
Αγελαδινό	3.090	11.288	12.706	13.175	12.254	14.408	15.825	18.552
Πρόβειο	882	24.564	28.873	29.064	26.895	28.438	32.776	36.746
Γίδινο	162	7.873	8.381	7.770	6.837	7.144	7.192	8.256
Σύνολο	4.074	43.725	49.961	50.010	45.987	49.960	55.795	63.556

Πίνακας 1. Ποσότητες γάλακτος που συγκέντρωσε η βιομηχανία «Δωδώνη» κατά την περίοδο 1987 - 1994

Στόχος κάθε σύγχρονης αναπτυξιακής βιομηχανίας πρέπει να είναι η αξιοποίηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, όλων των πλουτοπαραγωγικών πηγών που βρίσκονται στις περιοχές δράσης της. Ταυτόχρονα πρέπει να βοηθά της ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού,

προσφέροντας απασχόληση συνοδευόμενη με παροχή γνώσης και εμπειρίας.

Η ανώνυμος βιομηχανία γάλακτος Δωδώνη Α.Ε. με τη δράση της σε όλο τον ηπειρωτικό χώρο, καλύπτει απόλυτα και τους δύο παραπάνω στόχους και συντελεί στην συνένωση των παραγωγικών δυνάμεων της περιοχής. Η κύρια δραστηριότητά της, αναφέρεται στην επεξεργασία του αιγοπρόβειου γάλακτος, για την παραγωγή των φημισμένων γαλακτοκομικών της προϊόντων, τα οποία την έχουν καταστήσει διεθνώς γνωστή.

Οι τάσεις επέκτασης και ανάπτυξης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ακολουθούν τη σειρά: Προβατοτροφία - αιγοτροφία - βοοτροφία - πτηνοτροφία - χοιροτροφία.

Οι κλάδοι της προβατοτροφίας και της αιγοτροφίας έχουν δύο βασικές τάσεις.

Η μία στρέφεται στη δημιουργία μεσαίων και μεγάλων μεγεθών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων ποιμενικής - εκτατικής μορφής προς αξιοποίηση ορεινών και ημιορεινών βοσκοτόπων και αρκετής διαθέσιμης εργασίας των μελών της οικογένειας.

Η άλλη στρέφεται στη δημιουργία μικρών και μεσαίων οικογενειακών εκμεταλλεύσεων οικόσιτης εντατικής μορφής και υψηλής παραγωγικότητας προς αξιοποίηση παραγόμενων στην εκμετάλλευση χονδροειδών και συμπυκνωμένων ζωοτροφών.

Στη βοοτροφία επίσης διακρίνουμε δύο τάσεις:

Η μία αποβλέπει στη δημιουργία μεσαίων και μεγάλων μεγεθών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων εγχώριων αγελάδων αναπαραγωγικής και κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης, ομοίων με το πρότυπο της εντατικής προβατοτροφίας.

Η άλλη αποβλέπει στη δημιουργία μικρών μεγεθών γαλακτοπαραγωγού βοοτροφίας, υψηλής παραγωγικότητας ως συμπληρωματικού κλάδου της εκμετάλλευσης προς αξιοποίηση ιδιοπαραγόμενων ζωοτροφών.

Οι προοπτικές απασχόλησης νέων αγροτών είναι θα μπορούσαμε να πούμε περισσότερο από ενθαρρυντικές.

Η συνεχώς αυξανόμενη ανεργία των κατοίκων των αστικών περιοχών σε συνδυασμό με το αυξανόμενο κόστος διαβίωσης, εξαναγκάζουν ένα μέρος του πληθυσμού και ιδιαίτερα των νέων, να παραμείνουν στις αγροτικές περιοχές και να ασχοληθούν με γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες.

Ακόμη, η εξασφάλιση ενός σταθερού εισοδήματος από την κτηνοτροφία, σε συνδυασμό με τα παρεχόμενα κίνητρα και εισοδηματικές ενισχύσεις, έχουν συμβάλει στην επιστροφή ορισμένων κατοίκων των πόλεων στα χωριά τους και την ενασχόλησή τους με πατροπαράδοτες δραστηριότητες (γεωργία και κτηνοτροφία).

Η έλλειψη όμως ενός μακρόχρονου χωροταξικού σχεδιασμού δεν επιτρέπει την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος μετεγκατάστασης κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που αντιμετωπίζουν περιβαλλοντικά προβλήματα

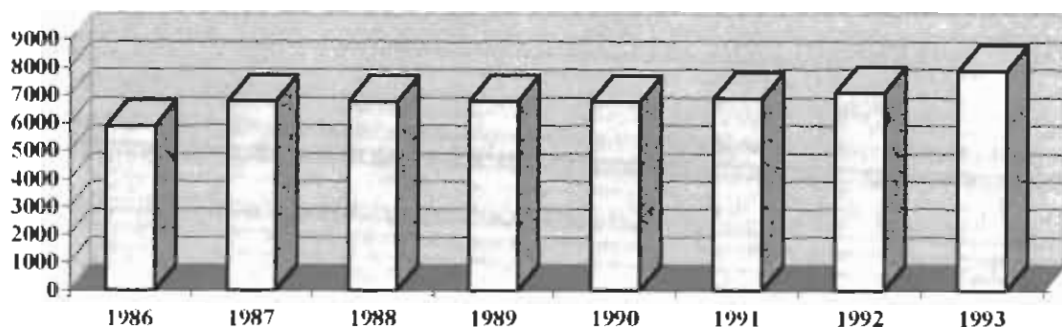
Γ. Τουρισμός

Ο τριτογενής τομέας στην περιφέρεια της Ηπείρου κυριαρχείται από την τουριστική δραστηριότητα, παρότι η περιοχή εμφανίζεται ότι υστερεί από την υπόλοιπη Ελλάδα. Ο τουρισμός διέρχεται τη φάση ανάπτυξης, η οποία εκφράζεται με βελτιωμένες υποδομές και αυξανόμενη απασχόληση στον κλάδο. Η περίοδος της αναζήτησης των τουριστικών πόρων για τους γνώστες πέρασε και τώρα έρχεται η

περίοδος της μαζικής εκμετάλλευσης, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος. Έχει διαπιστωθεί ότι όπου δοκιμάστηκε ανάπτυξη χωρίς παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, η αρχικά αυξανόμενη κίνηση των επισκεπτών και του εισοδήματος ακολουθήθηκε από στασιμότητα και στη συνέχεια πτώση του αριθμού επισκεπτών, αύξηση της ανεργίας και εγκατάλειψη. Ο μη σωστός σχεδιασμός, η αδυναμία διαχείρισης του περιβάλλοντος και η έλλειψη περιφερειακού σχεδιασμού δεν αποτελούν σωστές βάσεις για την ευημερία του κλάδου του τουρισμού και την οικονομική /κοινωνική σύγκλιση της περιφέρειας.

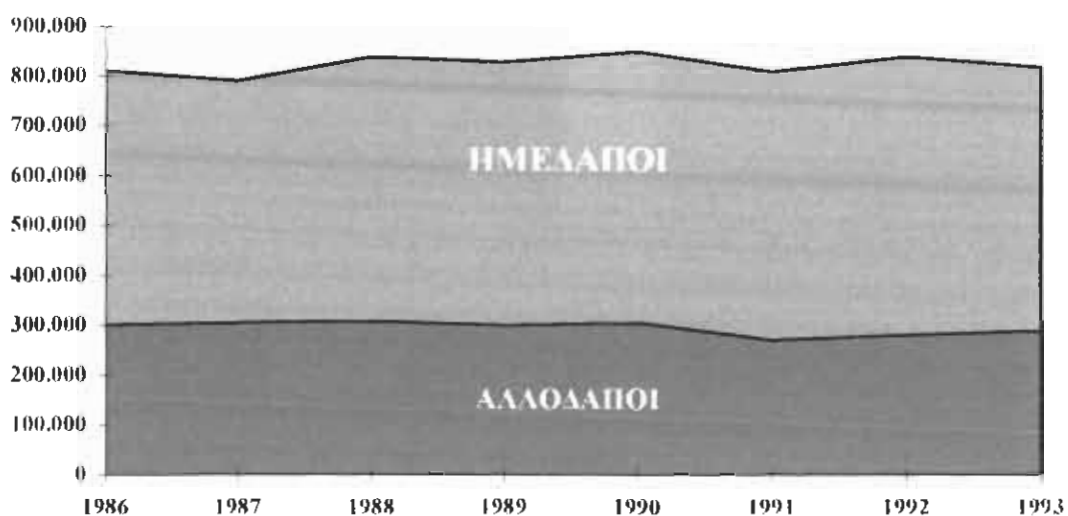
Η τουριστική υποδομή της Ηπείρου φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ ο αριθμός κλινών αυξάνει, η κίνηση των τουριστών παραμένει τα ίδια επίπεδα με μικρές μόνο διακυμάνσεις.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ

Διάγραμμα 1 Τουριστική Υποδομή της Ηπείρου κατά την περίοδο 1986 - 1993

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ

Διάγραμμα 2. Διανυκτερεύσεις Αλλοδαπών - Ημεδαπών σε Τουριστικά καταλύματα της Ηπείρου, κατά την περίοδο 1986-1993

Οι πρωτοβουλίες Interreg και Leader χρηματοδοτούν νέα καταλύματα, βελτίωση της υποδομής αγνοώντας την αρχή της αειφορίας για τον τουρισμό, δηλαδή τη στενή σχέση που πρέπει να διέπει το περιβάλλον, την τουριστική βιομηχανία και την τοπική οικονομική ζωή, τρία στοιχεία τα οποία πρέπει να τα βάλουμε να δουλέγουν μαζί και όχι ενάντια και καταστροφικά το ένα για το άλλο.

Το ερώτημα που προκύπτει στο σημείο αυτό είναι πώς θα κινητοποιηθούν και πως θα συνεργαστούν για να καταλήξουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η μαγική λέξη είναι στρατηγική-σχέδιο δράσης. Αν γάζουμε για τα αίτια θα πρέπει να κατευθυνθούμε στις δύο περιοχές, παράκτιες και ορεινές όπου αναπτύσσεται ο τουρισμός.

Τα στοιχεία στρατηγικής συνδέουν χρήση γης, κανόνες οικοδόμησης, ρύθμιση κυκλοφορίας, εισαγωγή νέων μορφών τουρισμού, χρήση περιβαλλοντικών προτύπων, δημιουργία ειδικών ζωνών προστασίας και ευαισθητοποίηση των κατοίκων.

Βέβαια μια τέτοια συνολική θεώρηση του αιεφόρου τουρισμού και ο σχεδιασμός περιλαμβάνουν διάφορα στάδια. Στο πρώτο στάδιο θα πρέπει να θεωρηθεί η αγορά, τα κοινωνικά-οικονομικά-περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής και να γίνει ανάλυση βιωσιμότητας.

Το δεύτερο στάδιο που είναι αποτέλεσμα ειδικής χωροταξικής μελέτης αφορά τη θεώρηση σχεδιασμού ενεργειών και θέσεων. Το τρίτο περιλαμβάνει την ανάπτυξη της επέμβασης και το τέταρτο τη λειτουργία και διαχείριση.

Μια άλλη βασική προϋπόθεση τουριστικής ανάπτυξης είναι η βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών.

Όπως είναι γνωστό, όλα τα προσφερόμενα τουριστικά προϊόντα εμπεριέχουν την προσφορά και χρήση αγαθών και την προσφορά υπηρεσιών. Το πρόβλημα στο σημείο αυτό εστιάζεται στην ποιότητα του ανθρωπίνου δυναμικού που απασχολείται με τον τουρισμό. Ανθρώπινο

δυναμικό και τουριστική ανάπτυξη αποτελούν δίδυμο, βρίσκονται σε δετικό συσχετισμό στις σχέσεις προϋποθέσεων και αποτελεσμάτων και ζητούμενων στο τουριστικό «γίγνεσθαι».

Η ποιοτική ανεπάρκεια του προσωπικού αποτελεί το μειονέκτημα του τουρισμού μας. Κατάλληλο προσωπικό είναι το κατάλληλα εκπαιδευμένο.

Η απαιτούμενη ειδίκευση του εργατικού δυναμικού εξασφαλίζεται μόνο μέσα από ένα σύστημα εκπαίδευσης του οποίου η παραγωγικότητα και η αποτελεσματικότητα αναπτύσσονται με τον ίδιο ρυθμό με την παραγωγικότητα και την πολύπλοκη ανάπτυξη της υπόλοιπης κοινωνίας και μ'ένα σύστημα επιμόρφωσης, επαγγελματικής κατάρτισης και συνεχούς εκπαίδευσης.

Δ. Μεταφορές- Επικοινωνία

Η γεωφυσικά αποκλεισμένη Ήπειρος έχει την ανάγκη επικοινωνίας και από αυτή σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται η οικονομική και κοινωνική της ευημερία. Οι μεταφορές θεωρούνται απαραίτητες για την υποστήριξη της βιομηχανίας-βιοτεχνίας, του εμπορίου και του τουρισμού. Η μέχρι τώρα ανάπτυξη των μεταφορών βασίστηκε στη ζήτηση. Τα προβλεπόμενα έργα όπως η Εγνατία οδός και το λιμάνι της Ηγουμενίτσας και η κάθετη σύνδεση με την Αλβανία θα επιτρέψουν την αύξηση των μεταφορών. Όμως εδώ η αναζήτηση εντάσσεται στον περιορισμό του συνόλου των επιπτώσεων των μεταφορών στο περιβάλλον.

Η ανάπτυξη στις μεταφορές θα πρέπει να συνδυάζει βελτίωση σχεδιασμού χρήσης γης και ανάπτυξης στη δημιουργία των υποδομών, συντονισμό στον σχεδιασμό και επενδύσεις που διατίθενται για τα δίκτυα, προσπάθεια για ενίσχυση λύσεων πιο φιλικών προς το

περιβάλλον, επιβολή κανόνων οδικής συμπεριφοράς, πρόληψη κινδύνων από μεταφορά επικίνδυνων προϊόντων ή αποβλήτων, συνδυασμό των παραπάνω μέτρων με εθνική στρατηγική για την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων καυσίμων και τον έλεγχο των οχημάτων.

Οι τρεις παράγοντες που πρέπει να εναρμονιστούν για την επιτυχία της ανάπτυξης στον τομέα των μεταφορών είναι οι υποδομές - η χρήση- η ποιότητα οχημάτων και καυσίμων.

Απαιτείται ακόμα η σύμπραξη κοινοτικών και εθνικών πολιτικών, αλλά και η διασύνδεση των εθνικών δικτύων επικοινωνίας με τα διευρωπαϊκά.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως τα προβλήματα της Ηπείρου εμφανίζονται με ιδιαίτερη οξύτητα. Με κατά κεφαλήν εισόδημα πολύ κάτω του μέσου όρου της χώρας, συνεχή διαρροή παραγωγικών συντελεστών και κυρίως των νεότερων ηλικιών του ενεργού πληθυσμού, υψηλότατο κατά κεφαλή κόστος δημιουργίας και συντηρήσεως κοινωνικών υποδομών και αδιευκρίνιστα συγκριτικά πλεονεκτήματα στον παραγωγικό τομέα, η Ήπειρος κατέχει τη μειονεκτικότερη θέση στη χώρα. Η συντήρηση ενός γηράσκοντος πληθυσμού με εισοδηματικές μεταβιβάσεις δεν δημιουργεί αισιόδοξες προοπτικές για το μέλλον. Εν τούτοις θα πρέπει να δοθεί παραγωγική διέξοδος στο εναπομένων δυναμικό των περιοχών αυτών και να συμπληρωθεί το πλέγμα των απολύτων απαραίτητων κοινωνικών υποδομών που εξασφαλίζει ένα ανεκτό επίπεδο σύγχρονης διαβίωσης.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι τόσο σαν ποσοστό γεωγραφικής έκτασης όσο και από περιβαλλοντολογικής, πολιτισμικής και εθνικής άποψης ο ορεινός χώρος, αντίθετα με τα άλλα κράτη-μέλη της Κοινότητας, για την Ελλάδα δεν αποτελεί την εξαίρεση αλλά τον κανόνα. Κατά συνέπεια η προσπάθεια που απαιτείται αναμένεται να απορροφήσει ένα σημαντικό ποσοστό πόρων.

Παρότι τα διάφορα προβλήματα η ενεργότερη συμμετοχή των περιοχών αυτών είναι σημαντική για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας. Η Ήπειρος διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα και ο εφοδιασμός της με ορισμένες κρίσιμες οικονομικές υποδομές και υπηρεσίες θα επιτρέψει τη σταδιακή απαγκίστρωση της από παραδοσιακούς κλάδους κύρια του πρωτογενή και τριτογενή τομέα. Συνοδευτικά μέτρα στην αγορά

εργασίας και τη διοικητική αποκέντρωση είναι δυνατόν να αναδείξουν τον δυναμισμό της περιοχής της Ηπείρου κατά την προσεχή 5ετία.

Τα τελευταία χρόνια η πολιτική της αποκέντρωσης αποτέλεσε έναν από τους βασικούς άξονες της κυβερνητικής δράσης. Σημαντικές πρωτοβουλίες στο θεσμικό πλαίσιο οδήγησαν στην ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και της οικονομικής της αυτοδυναμίας, στην οργάνωση της τριτοβάθμιας περιφερειακής διοίκησης με αυτοτελείς προγραμματικές αρμοδιότητες και στην αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση στα νομαρχιακά συμβούλια.

Παραμένουν εντούτοις σοβαρά κενά όσον αφορά την ολοκλήρωση και εξειδίκευση του θεσμικού πλαισίου όσο και κυρίως στη στήριξη των αποκεντρωμένων διοικήσεων από πλευράς εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, τεχνικού εξοπλισμού και οικονομικών πόρων.

Ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη είναι ο απεγκλωβισμός των τοπικών φορέων διοίκησης από τη διαχειριστική γραφειοκρατία και η ενεργός συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία με προγραμματικές πρωτοβουλίες, συνεργασία με τον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα, με την ενεργοποίηση συλλογικών φορέων κ.ο.κ. Η αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού των περιφερειών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ανάληψη τέτοιων πρωτοβουλιών.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

α. Θεσμοί-στόχοι.

Αμέσως, μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου πολέμου, το 1949, θεσπίσθηκαν τα πρώτα φορολογικά μέτρα, που απέβλεπαν στην ενίσχυση, της επαρχιακής βιομηχανίας (Α.Ν. 949) και λίγο αργότερα, με το Ν.Δ. 2176/1952 "περί προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας" δόθηκαν, πρόσθετα κίνητρα για αποκέντρωση. Ακολουθούν ο νόμος 3206/1955 "περί καθορισμού βιομηχανικών ζωνών εις διαφόρους πόλεις και περιοχές της χώρας" και ο νόμος 3213/1955 περί "τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας", ο οποίος έδινε τη δυνατότητα στις βιομηχανίες εκτός Αττικής, απαλλαγής από το φόρο εισοδήματος μέχρι 40% των καθαρών κερδών, εφ' όσον το αντίστοιχο ποσό επενδύεται στην επιχείρηση.

Ύστερα από το 1960 η πρόθεση της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης είναι η προσπάθεια σφαιρικής αντιμετώπισης του περιφερειακού προβλήματος. Έτσι, κατά την περίοδο 1961-67 ιδρύθηκαν επτά υπηρεσίες περιφερειακής ανάπτυξης (ΥΠΑ) και χωρίστηκε η Ελλάδα σε προγραμματικές περιφέρειες. Με τον Α.Ν. 147/1967, εξ' άλλου, δίνονται στη βιομηχανική ανάπτυξη ισχυρά κίνητρα, αλλά περιορίζεται το ενδιαφέρον για το πρόβλημα της περιφερειακής ανάπτυξης. Με το Ν.Δ. 1078/72 τροποποιούνται σημαντικά, τα φορολογικά κίνητρα που είχαν δοθεί με τον Α.Ν. 147/67. Με το παραπάνω Ν.Δ. η Ελλάδα χωρίζεται σε τρεις περιοχές κινήτρων, δηλαδή (Α) περιφέρεια νομών Αττικής και Πειραιά, εκτός από το δήμο Λαυρεωτικής, (Β) Περιφέρεια πολεοδομικού συγκροτήματος

Θεσσαλονίκης, νομών Βοιωτίας, Κορινθίας, επαρχίας Χαλκίδος και δήμου Λαυρεωτικής και (Γ) οι λοιπές περιοχές της χώρας.

Στην περιοχή Α δεν παρέχεται οποιαδήποτε φορολογική έκπτωση επάνω στην αξία των επενδύσεων, που πραγματοποιούνται σ'αυτήν. Στην περιοχή Β η φορολογική έκπτωση αντιπροσωπεύει το 50% των κερδών για επενδύσεις και το 10% για κεφάλαια κίνησης. Στην περιοχή Γ οι φορολογικές εκπτώσεις ορίστηκαν διπλάσιες των αντίστοιχων της Β περιοχής. Επίσης οι πρόσθετες αποσβέσεις διαφοροποιούνται από 0-200% ανάλογα με την περιοχή και τον αριθμό από τις βάρδιες εργασίας. Επίσης, με το Ν.Δ. 1080/71 αναπροσαρμόστηκαν σε μερικές περιπτώσεις οι μειώσεις του φόρου κύκλου εργασιών υπέρ της επαρχιακής βιομηχανίας. Με το Ν.Δ. 1312/1972 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε το Ν.Δ. 1078/71. Ειδικότερα, το Ν.Δ. έδωσε τη δυνατότητα μετάταξης ορισμένων τμημάτων της Γ περιοχής κινήτρων βιομηχανικής ανάπτυξης σε μία Δ περιοχή κινήτρων, για την οποία είχαν θεσπιστεί αυξημένα κίνητρα για τη βιομηχανία. Με το Ν.Δ. 1312/72 ενισχύθηκαν τα κίνητρα που είχαν χορηγηθεί στην περιοχή Γ και προβλέφθηκαν ισχυρά χρηματοδοτικά κίνητρα για την Γ και κυρίως για την Δ περιοχή (επιδότηση επιτοκίων). Θα πρέπει να τονισθεί ότι το Ν.Δ. 1312 εισάγει πρωτοποριακό σύστημα κινήτρων, παρέχοντας τη δυνατότητα επιδότησης των κτιριακών εγκαταστάσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων της περιοχής Δ, με την προϋπόθεση ότι η εγκατάστασή τους γινόταν μέσα στις βιομηχανικές ζώνες που είχαν καθορισθεί. Τέλος, θεσπίστηκε ο νέος αναπτυξιακός νόμος 1262/1982 για την "παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης" - που καταργεί το νόμο 116/81 και ο τελευταίος είναι ο Νέος Νόμος 1892/90. Ο νόμος 116/81 περί κινήτρων κατά περιφέρειες συνέβαλε λίγο στην ορθολογική αντιμετώπιση του έντονου προβλήματος περιφερειακής ανάπτυξης ενώ αντίθετα φαίνεται ότι χρησιμοποιήθηκε για την εξυπηρέτηση τοπικών πολιτικών συμφερόντων. Πράγματι, από

όσο μπορούμε να γνωρίζουμε, δεν υπήρχε περιφερειακό πρόγραμμα, κατάλογος προτεραιοτήτων κατά περιφέρειες, αξιολόγηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης κάθε περιφέρειας, ή οποιαδήποτε ανάλογη προεργασία, που να δικαιολογεί τη σκανδαλώδη προτίμηση της Ηπείρου, με βάση τα κίνητρα του Ν. 1116/81 και όχι της Θράκης, ή της Κρήτης ή των Νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. Τα κίνητρα έχουν χωριστεί σε τέσσερις κατηγορίες: επιχορήγηση, επιδότηση επιτοκίου, φορολογικές εκπτώσεις και αυξημένες αποσβέσεις. Οι παραπάνω αυτές κατηγορίες δίνονται διαζευκτικά σε δύο ομάδες: επιχορήγηση, επιδότηση επιτοκίου, αυξημένες αποσβέσεις ή φορολογικές εκπτώσεις, αυξημένες αποσβέσεις.

Περιφέρειες	Υψος Επενδύσεων %	Σέ χιλ. Δρχ.	Υψος Επιχορ/σεων %	Σέ χιλ. Δρχ.
1. Ανατολική Στερεά και νήσοι	6,0	1.621.761,0	5,6	474.595
2. Κεντρική και Δυτική Μακεδονία	11,9	3.228.308,0	11,1	941.633
3. Πελοπόννησος και Δυτική Στερεά (Ζάκυνθος - Κεφαλλονιά)	13,0	3.523.000,0	12,2	1.033.476
4. Θεσσαλία	13,2	3.581.406,0	14,9	1.264.561
5. Ανατολική Μακεδονία	11,3	3.053.983,0	13,4	1.135.036
6. Κρήτη	6,9	1.867.205,0	1,3	107.178
7. Ήπειρος (+ Λευκάδα, Κέρκυρα)	28,5	7.704.395,0	33,2	2.814.792
8. Θράκη	4,2	1.132.300,0	3,7	309.325
9. Νήσοι Ανατολικού Αιγαίου	4,9	1.322.036,0	4,6	385.509
Σύνολα	100,0	27.034.394	100,0	8.466.105

Πηγή: Οικονομικός Ταχυδρόμος, 7.10.1982. "Τι απέδωσε η εφαρμογή του Ν.1116/81" του Δ. Αντωνόπουλ.

Πίνακας 2. Κατανομή Κεφαλαίων κατά περιφέρεια, βάσει του Ν. 1116/81 περί κινήτρων.

Β. Κριτική αξιολόγηση αποτελεσμάτων.

Ο κατά περιόδους συχνά πολυδάπανος περιφερειακός προγραμματισμός αρκείται στη διαπίστωση του φοβερού οικονομικού και διοικητικού συγκεντρωτισμού, στην περιοχή της πρωτεύουσας, αλλά δεν τολμά να εισηγηθεί δραστική πολιτική για την αναστροφή των χρόνιων αυτών τάσεων. Στα διάφορα προγράμματα, που ως τώρα καταρτίστηκαν, υπάρχει έντονο το στοιχείο πιστής πρόβλεψης των μελλοντικών τάσεων, όχι όμως και προσπάθειας μεταβολής τους με συντονισμένες ενέργειες.

	1961	1971	1985
1. Αθήνα	30,2	34,0	39,02
2. Θεσσαλονίκη	16,9	17,3	17,8
3. Πάτρα	17,3	15,7	14,64
4. Ηράκλειο	6,2	5,9	5,12
5. Λάρισα	10,9	10,7	10,25
6. Ιωάννινα	5,9	5,3	4,63
7. Καβάλα	12,6	11,1	8,54
Σύνολα	100	100	100

Πηγή: Σχέδιο Μακροχρόνιου Προγράμματος Οικονομικής Αναπτύξεως της Ελλάδος, Κ.Ε.Π.Ε. Αύγουστος 1972

Πίνακας 3. Η κατανομή του ενεργού πληθυσμού, κατά γεωγραφικές περιφέρειες σε % σύμφωνα με την κατανομή περιφερειακής ανάπτυξης.

Η όψη της ελληνικής οικονομίας, με βάση τα κριτήρια της οικονομικής ανάπτυξης ενισχύει ολοένα περισσότερο την εντύπωση ενός υδροκεφαλικού κέντρου, το οποίο απλά και μόνο εξασφαλίζει τη διατήρηση στη ζωή των υπόλοιπων καχεκτικών του μελών. Όμως, αν και η κατάσταση, διαχρονικά, όχι μόνο δε βελτιώνεται αλλά και επιδεινώνεται, αν και είναι οπωσδήποτε μακροχρόνια και διαρθρωτική,

εν τούτοις δε λαμβάνεται κανένα ουσιαστικό και δραστικό μέτρο για την αντιμετώπισή της.

Με την ορθολογική κατανομή των κονδυλίων δημοσίων επενδύσεων, κατά περιφέρειες, μπορεί να βοηθηθούν οι βασικοί στόχοι του περιφερειακού προγράμματος, να αναδειχθούν και να ενισχυθούν νέα οικονομικά κέντρα και να περιοριστεί το ειδικό βάρος των παλαιότερων.

Ο επόμενος πίνακας είναι, κατά τη γνώμη μας, αρκετά αποδεικτικός της μη ικανοποιητικής χρησιμοποίησης των δημόσιων επενδύσεων, για τη σφαιρική αντιμετώπιση του περιφερειακού προβλήματος, της έλλειψης στόχων και βασικών κατευθυντήριων γραμμών, της μη συνειδητοποίησης του βασικού περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα, που είναι ο υπερβολικός και πολύπλευρος συγκεντρωτισμός στο κέντρο και, τέλος, της αποτυχίας των ενδεχόμενα αγαθών προθέσεων της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, που άρχισε να εφαρμόζεται από το 1949.

	1971		1974	
	Ιδιωτικές	Δημόσιες	Ιδιωτικές	Δημόσιες
1. Αθήνα	55,6	32,2	50,6	30,3
2. Θεσσαλονίκη	16,0	14,8	18,6	25,3
3. Πάτρα	10,6	24,7	10,5	22,5
4. Ηράκλειο	2,9	7,5	3,9	3,6
5. Λάρισα	5,2	5,1	6,1	4,0
6. Ιωάννινα	2,6	4,1	3,1	5,1
7. Καβάλα	5,2	8,6	5,2	6,2
8. Νησιά Ανατολικού Αιγαίου	1,9	3,0	2,0	3,0
Σύνολα	100,0	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 4. Επενδύσεις του Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα, κατά γεωγραφικές περιφέρειες (σε %), για τα έτη 1971 και 1974.

Η ανάπτυξη της ελληνική οικονομίας, εθνική και περιφερειακή, πραγματοποιήθηκε ουσιαστικά χωρίς πρόγραμμα και χωρίς βασικές κατευθυντήριες γραμμές, έτσι αν και η συμμετοχή του δημόσιου τομέα, μέσα στο Α.Ε.Π. διευρύνεται ακατάπαυστα, ύστερα από το 1960 ο ρόλος του στην εθνική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη είναι ουδέτερος και συχνά αρνητικός. Το τελευταίο ενδέχεται να συμβαίνει όλες τις φορές, που οι φυσικές ροπές θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν την αναζωογόνηση της περιφέρειας, ενώ η διενέργεια σημαντικών δημοσίων επενδύσεων στο κέντρο δαιώνιζε τον υπερβολικό οικονομικό συγκεντρωτισμό.

- Τα μέτρα, που κατά καιρούς αποφασίστηκαν και εφαρμόστηκαν είτε σε εθνικό είτε σε περιφερειακό επίπεδο ήταν μέτρα γενικά, όχι καλά μελετημένα και όχι επιλεκτικά και εξειδικευμένα. Έτσι, δεν αποσκοπούσαν στην ορθολογική αντιμετώπιση και σταδιακή βελτίωση των διαρθρωτικών ανωμαλιών, αλλά αντίθετα στην προσωρινή, αποσπασματική ή και σπασμωδική αντιμετώπιση των προβλημάτων, κάθε φορά που η ένταση των τελευταίων αυτών έδινε την εντύπωση ότι δεν σήκωναν αναβολή. Ακόμη, ήταν μέτρα που ξεκινούσαν από εμπνεύσεις της στιγμής, με την έννοια ότι κατά καιρούς γινόταν προσπάθεια ικανοποίησης διαφόρων γεωγραφικών περιοχών, με τη βοήθεια του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και με βάση κριτήρια, που θα μπορούσαν να επιδιώκουν οποιοδήποτε στόχο, εκτός από την περιφερειακή ανάπτυξη.

-Τέλος, έστω και στις ελάχιστες περιπτώσεις που φαίνεται να έχουν γίνει, στο πρόγραμμα οι ορθές διαπιστώσεις για την ανάγκη περιορισμού του υπερβολικού και πολύμορφου συγκεντρωτισμού της πρωτεύουσας, τα σχετικά μέτρα που λαμβάνονταν ήταν ημίμετρα, έλειπε

απ' αυτά η τόλμη και η αποφασιστικότητα και γι' αυτό δεν ήταν αποτελεσματικά.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Ο αναπτυξιακός νόμος 1116/1981

Ν. 1116 της 7/14-1-81 (Α8) "Για την παροχή κινήτρων ενισχύσεως της περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως της χώρας και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων".

Στο άρθρο 1 του Ν 1116/81 αναφέρονται τα κίνητρα που παρασχέθηκαν, τα οποία είναι τα εξής:

- α) Επιχορήγηση της δαπάνης των παραγωγικών επενδύσεων.
- β) Επιδότηση επιτοκίου των επενδυτικών δανείων.
- γ) Αφορολόγητη έκπτωση από τα καθαρά κέρδη της επιχείρησης.
- δ) Πρόσθετη απόσβεση στα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

Για την εφαρμογή του Ν 1116/81 θεωρείται παραγωγική η επένδυση που προορίζεται για ανέγερση ή αγορά καινούριων κτιρίων για βιομηχανοστάσια, αποθηκευτικούς ή γυψτικούς χώρους, κοινόχρηστους χώρους εξυπηρέτησης του προσωπικού. Επίσης όταν πρόκειται για δημιουργία άλλων εγκαταστάσεων π.χ. ειδικές εγκαταστάσεις θέρμανσης, κλιματισμού, πυρασφάλειας κ.λ.π. για την αγορά καινούριων μηχανημάτων και οργάνων για την παραγωγή και την έρευνα και για αγορά καινούριων μεταφορικών μέσων ή άλλων καινούριων πάγιων μεταφορικών στοιχείων, τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που δικαιούνται των ευεργετημάτων του Ν. 1116/81 είναι οι εξής:

α) Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις (βιομηχανικές και βιοτεχνικές), οι επιχειρήσεις παραγωγής γύψους, οι επιχειρήσεις διαλογής και συσκευασίας οπωροκηπευτικών προϊόντων, καθώς και οι επιχειρήσεις θερμοκηπίων υψηλής τεχνολογίας.

β) Οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιγνιτωρυχείων, καθώς και οι λατομικές επιχειρήσεις εκμετάλλευσης μαρμάρων και σχιστολιθικών πλακών και βιομηχανικών ορυκτών.

γ) Οι επιχειρήσεις εφαρμοσμένης βιομηχανικής και μεταλλευτικής έρευνας.

δ) Οι επιχειρήσεις που παράγουν και διαθέτουν σε τρίτους ενέργεια σε μορφή θερμού νερού, ατμού ή αερίου.

ε) Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κάθε λειτουργικής μορφής.

στ) Οι επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων που έχουν την έδρα τους σε νομό που ανήκει σε νησί.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 1116/81 η χώρα χωρίσθηκε σε τρεις περιοχές.

Η περιοχή της Ηπείρου υπάγεται στην περιοχή Γ' σύμφωνα με τον νόμο Ν. 1116/81.

Επιχορήγηση επενδύσεων.

Επιχορήγηση είναι η καταβολή από το δημόσιο στον επενδυτή σε μετρητά μέρους της δαπάνης της παραγωγικής επένδυσής του. Το ύψος της επιχορήγησης είναι συνάρτηση τριών παραγόντων, του είδους της επένδυσης, της περιοχής που πραγματοποιείται η επένδυση και της

κατηγορίας της επένδυσης, δηλαδή αν κατατάσσεται στις δραστηριότητες υψηλής, μέσης, ή χαμηλής ενίσχυσης.

Τα ανώτερα ποσοστά επιχορήγησης, όπως αυτά προβλέπονται από το Ν. 1116/81 για την περιφέρεια της Ηπείρου, η οποία συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή Γ' είναι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΓΗ Γ'
α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ	
Χαμηλής Ενίσχυσης	40%
Μέσης ενίσχυσης	45%
Υψηλής ενίσχυσης	50%
β. ΜΕΤΑΛΕΥΤΙΚΕΣ	40%
γ. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ	35%
δ. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	50%

Πίνακας 5. Ποσοστά επιχορήγησης των επιχειρήσεων της Ηπείρου βάσει του Ν. 1116/81.

Τα παραπάνω ποσοστά επιχορήγησης προσαυζάνονται κατά 10%, αν η επένδυση πραγματοποιείται σε περιοχή που εφαρμόζεται ειδικό πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης.

Οι επιχειρήσεις στις οποίες δίνεται επιχορήγηση, δεν δικαιούνται να δημιουργήσουν συγχρόνως και αφορολόγητη έκπτωση από τα καθαρά του κέρδη για την αυτή δαπάνη επένδυσης.

Με τις διατάξεις του Ν. 1116/81 δίνεται επιχορήγηση για τις ειδικές περιπτώσεις επενδύσεων που πραγματοποιούνται για την προστασία του περιβάλλοντος, για την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ή άλλης ενέργειας, για τεχνολογική ανάπτυξη και για αντικατάσταση

συστημάτων συμβατικών μέσων ενέργεια για θέρμανση ή κλιματισμό. Το ποσοστό της επιχορήγησης μπορεί να φτάσει μέχρις 40% της δαπάνης της επένδυσης, δεν μπορεί όμως να υπερβεί το ποσό των 50 εκατ. δρχ. για τις βιομηχανικές και το ποσό των 10 εκατ. δρχ. για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Επιδότηση επιτοκίου

Η επιδότηση επιτοκίου είναι η κάλυψη από το δημόσιο μέρους της επιβάρυνσης της επιχείρησης από τόκους δανείων ή πιστώσεων που συνάπτονται με τραπεζικά ιδρύματα ή χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή από τόκους ομολογιακών που εκδίδονται σε δημόσια εγγραφή.

Το ύψος της επιδότησης είναι συνάρτηση των ίδιων παραγόντων που αναφέρονται πιο πάνω για τις επιχορηγήσεις επενδύσεων.

Τα ανωτέρω ποσοστά επιδότησης του επιτοκίου που ισχύει κάθε φορά για την περιοχή της Ηπείρου είναι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΓΗ Γ΄
α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ	50%
β. ΜΕΤΑΛΕΥΤΙΚΕΣ	40%
γ. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ	50%
δ. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	50%

Πίνακας 6. Ποσοστά επιχορήγησης επιτοκίου των επιχειρήσεων της Ηπείρου βάσει του Ν. 1116/81.

Η επιδότηση επιτοκίου καλύπτει περίοδο 6 ετών από τη συνολόγηση του δανείου ή της πίστωσης και μέχρι 10 ετών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής των ομολογιακών δανείων.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 1116/81 οι όροι παροχής επιχορηγήσεως και επιδοτήσεως επιτοκίου είναι:

1) Δεν δικαιούνται αφορολόγητη έκπτωση οι επιχειρήσεις στις οποίες δίδεται επιχορήγηση για επενδυτή.

2) Για ανανέωση παγίων στοιχείων, δεν δίδεται επιδότηση ή η επιχορήγηση σε επιχειρήσεις που τα προηγούμενα πάγια στοιχεία έχουν ήδη επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί.

3) Οι επενδύσεις που επιχορηγούνται ή επιδοτούνται από άλλες δεν μπορεί να επιχορηγηθούν ή να επιδοτηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

Οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιφέρειες της περιοχής Γ', έχουν το δικαίωμα να εκπίπτουν από τα καθαρά τους κέρδη ποσοστό 80% για επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί για επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους καθώς και για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στην περιοχή Γ', οι οποίες έχουν πραγματοποιήσει νέες παραγωγικές επενδύσεις.

Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1262/82

Ν. 1262/ της 16-6-1982 "Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας και τροποποίηση συναφών διατάξεων".

Κατά την έννοια του νόμου 1262/82 και για την εφαρμογή των διατάξεών του, παραγωγική επένδυση θεωρείται η κατασκευή, η επέκταση και ο συγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, οι δαπάνες για την ανέγερση εργατικών κατοικιών για το προσωπικό της επιχείρησης καθώς και οι δαπάνες για την αγορά καινούριων μεταφορικών μέσων που προορίζονται για τη διακίνηση υλικών και τη μαζική μεταφορά εργατοϋπαλληλικού προσωπικού.

Ακόμα η δαπάνη για την επισκευή, την αποκατάσταση και τη μετατροπή διατηρητέων παραδοσιακών κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, η ανακαίνιση ξενοδοχειακών μονάδων παραδοσιακού χαρακτήρα που κρίνονται διατηρητέες. Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων. Τέλος, παραγωγική επένδυση θεωρούνται και οι δαπάνες που γίνονται για την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων, χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

Το άρθρο 2 του νόμου αυτού ορίζει τις επιχειρήσεις των οποίων οι επενδύσεις, μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις και στα ευεργετήματά του.

Συγκεκριμένα στο νόμο μπορούν να υπαχθούν οι εξής επιχειρήσεις:

1) Όλες οι μεταποιητικές επιχειρήσεις, βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές όλων των κλάδων.

- 2) Οι μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις.
- 3) Οι γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις.
- 4) Τα Κέντρα Τεχνικής Βοήθειας για τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία που ιδρύονται από συνεταιρισμούς, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις του ΕΟΜΜΕΧ και το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ, για την παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρηση στους επενδυτές.
- 4) Επιχειρήσεις αγροτικών και αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα, σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.
- 5) Ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις καθώς και ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις.
- 6) Επιχειρήσεις που παράγουν ενέργεια για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους σε μορφή αερίου, θερμού νερού ή ατμού.
- 8) Επιχειρήσεις αποξήρανσης αγροτικών προϊόντων, κατάγυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.
- 9) Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και αερίων.
- 10) Επιχειρήσεις αξιοποίησης γεωργικών, βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων και αποβλήτων.
- 11) Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και ξενώνες.
- 12) Τα κατασκηνωτικά κέντρα (CAMPINGS) και διαμερίσματα για τουριστική χρήση.
- 13) Επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις για τη ναυπήγηση τουριστικών επαγγελματικών πλοίων που ανήκουν σε Έλληνες 100%.

14) Και τέλος επιχειρήσεις όλων των παραπάνω κατηγοριών, οι οποίες δημιουργούνται από συνεταιρισμούς και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τη χορήγηση των προβλεπόμενων κινήτρων και με στόχο την ενίσχυση της αποκέντρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων και της περιφερειακής ανάπτυξης, ολόκληρη η Επικράτεια μοιράστηκε σε τέσσερις ευρείες περιοχές ανάπτυξης. Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, του ξενώνες, τα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, τα κατασκηνωτικά κέντρα και τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρων χειμερινού τουρισμού, η Επικράτεια έχει κατανομηθεί σε τέσσερις περιοχές. Η περιοχή της Ηπείρου περιλαμβάνεται στην περιοχή Γ' και στην περιοχή Δ'.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ.

Η στρατηγική για την περιφερειακή ανάπτυξη εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής που επιδιώκει:

α) Να αναβαθμίσει τη συμμετοχή της χώρας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας ενόψει της ενοποίησης της εσωτερικής αγοράς της ΕΟΚ: με τη συμπλήρωση και εκσυγχρονισμό των οικονομικών υποδομών , την επιτάχυνση των επενδύσεων που αυξάνουν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα των παραγωγικών τομέων της οικονομίας, την προώθηση της έρευνας, της τεχνικής εκπαίδευσης, τη βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών αγοράς και την αύξηση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

β) Να βελτιώσει την ποιότητα ζωής: με την επέκταση των κοινωνικών υποδομών , τη δικαιότερη κατανομή των ωφελειών της οικονομικής μεγέθυνσης μεταξύ κοινωνικών ομάδων και περιοχών, την καταπολέμηση της ανεργίας, την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου, την προστασία του περιβάλλοντος και των μη ανανεώσιμων πλουτοπαραγωγικών πόρων, τη διαφύλαξη της πολιτιστικής ταυτότητας.

Ο γεωγραφικός προσδιορισμός και η διαφοροποίηση των πιο πάνω στόχων στηρίζεται στην αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων μέσα στα πλαίσια της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς και στην κάλυψη κρίσιμων ελλείψεων για την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής των διαφόρων περιοχών της χώρας.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

Ο πρωταρχικός στόχος της περιφερειακής πολιτικής είναι η μείωση της έντασης των περιφερειακών ανισοτήτων στις μειονεκτικές περιοχές της χώρας και ιδιαίτερα στις ορεινές. Η μερική έστω μείωση των ανισοτήτων απαιτεί ένα ευρύ πλέγμα παρεμβάσεων μικρής κλίμακας για αξιοποίηση τοπικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού. Η κτηνοτροφία, η οικοτεχνία, η μεταποίηση δασικών προϊόντων, οι δενδρώδεις καλλιέργειες και ο τουρισμός αποτελούν του κύριους οικονομικούς κλάδους που μπορούν να προωθηθούν στις ορεινές περιοχές. Παράλληλα στον τομέα των υποδομών, η συντήρηση και βελτίωση του οδικού δικτύου, η αναβάθμιση εξωνοσοκομειακών υπηρεσιών υγείας, η πυροπροστασία είναι επίσης ανάγκες κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης.

Η περιφερειακή πολιτική στοχεύει επίσης και στην αύξηση του αριθμού των δυναμικά αναπτυσσόμενων περιοχών. Τα ενδιάμεσα αστικά και ημιαστικά κέντρα και οι γεωργικές ζώνες θα υποστηριχθούν με κατάλληλες παρεμβάσεις που να ενεργοποιούν του αναξιοποίητους πόρους τους. Σύμφωνα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών αυτών στην παρούσα φάση ανάπτυξης της χώρας επιδιώκεται η επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξής τους έτσι ώστε να υπερβεί το μέσο όρο χώρας. Κύρια έμφαση θα δοθεί στις κατάλληλες κατά περίπτωση οικονομικές υποδομές που ικανοποιούν τις ανάγκες των κλαδικών στόχων στα αντίστοιχα ΣΠΑ.

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. (Σ.Π.Α.)

Τα ΣΠΑ υψίστηκαν τον Ιούλιο του 1989. Το ελληνικό ΣΠΑ είναι φτιαγμένο σε περιφερειακό πλαίσιο για όλη την Ελλάδα που χωρίζεται σε 13 ΣΠΑ- μικρογραφίες όσες και οι ελληνικές περιφέρειες.

Το Ελληνικό ΣΠΑ είναι 5ετές όπως και όλα τα ΣΠΑ της ΕΟΚ από το 1989-1993.

Σύμφωνα με τα ΣΠΑ θα δοθούν 6 τρις 667 δις ECU από τρία διαρθρωτικά ταμεία.

α) ΕΤΠΑ (Για έργα υποδομής εκτός των δημοσίων κτιρίων).

β) ΕΚΤ (σεμινάρια εξειδίκευσης προσωπικού, καταπολέμηση ανεργίας).

γ) ΓΕΟΓΑ (μόνο το ταμείο προσανατολισμού για έργα υποδομής, ύδρευση κ.λ.π.)

Το ΣΠΑ κινείται γύρω από τρεις άξονες:

α) Μεγάλα δημόσια έργα και μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις.

β) Σφαίρες επέμβασης (ναυτιλία, βιομηχανία, τεχνολογία).

γ) ΠΕΠ (Περιφερειακά Επενδυτικά Προγράμματα).

Νόμος για την παρακολούθηση των έργων δεν έχει κατατεθεί, ασκείται όμως έλεγχος μελέτης, σκοπού από την ΕΤΕ εφόσον συμμετέχει με κεφάλαιά της.

Επειδή επιδοτεί και όχι δανειοδοτεί, γι' αυτό εφαρμόζει την πολιτική της ΕΟΚ σε κλάδους που αυτή θέλει ενώ το Ελληνικό Κράτος υπερασπίζεται τα δικά του συμφέροντα.

Βασικός σκοπός του Ταμείου είναι να συμβάλλει από την πλευρά του στην προετοιμασία και Προσαρμογή της Ελληνικής οικονομίας και των επιμέρους προγραμματικών περιφερειών της χώρας στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η σταδιακή εγκαθίδρυση της Εσωτερικής Αγοράς, δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις για την προώθηση του στόχου της συνοχής μεταξύ των κρατών-μελών σύμφωνα με το πνεύμα και της επιλογές της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης. Η κατάρτιση του ΣΠΑ στηρίχθηκε στα συμπεράσματα, τις επιδιώξεις και τις γενικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής πολιτικής που χαραχθηκε σε πλαίσια του Εθνικού Προγράμματος Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 88-92. Παράλληλα ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη προγραμματική διαδικασία για την κατάρτιση των περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, με σκοπό να εντοπισθούν τα προβλήματα και οι ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής, να εξειδικευτούν οι επί μέρους αναπτυξιακοί στόχοι και να χαραχθεί η κατάλληλη πολιτική για την αποτελεσματική της προώθηση, με βάση τις αρχές και τις συμμετοχικές διαδικασίες.

Το ΣΠΑ περιλαμβάνει 2 μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η κατάσταση και η προβληματικότητα των ελληνικών περιφερειών και καθορίζονται τα πλαίσια και οι γενικές κατευθύνσεις της περιφερειακής πολιτικής που θα ακολουθήσει η χώρα στην περίοδο 1989-1993. Η πολιτική αυτή εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους προγραμματικούς άξονες δράσης που θα υλοποιηθούν συνδυαστικά από τους κεντρικούς και τους περιφερειακούς φορείς εφαρμογής.

Η πολιτική και οι άξονες δράσης συνοδεύονται από τα αναγκαία ποσοτικά στοιχεία και τις εκτιμήσεις των μικροοικονομικών μεγεθών και

των χρηματοδοτικών πόρων που θα πρέπει να κινητοποιηθούν για την εφαρμογή του προγράμματος. Για τις δράσεις που αναμένεται να συνχρηματοδοτηθούν από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό παρουσιάζονται επίσης οι μορφές παρέμβασης, το ύψος της απαιτούμενης Κοινοτικής Συμμετοχής και οι πηγές άντλησης των αναγκαίων πόρων. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται τα προβλήματα, οι δυνατότητες και οι προοπτικές ανάπτυξης της κάθε περιφέρειας, προσδιορίζονται η αναπτυξιακή πολιτική και οι στρατηγικοί της στόχοι, εξειδικεύονται οι άξονες δράσης και το ύψος των αναγκαίων πόρων για τη χρηματοδότηση τους από εθνικές και κοινοτικές πηγές.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ.

Στην Ήπειρο λειτουργούν συνολικά 39 καταστήματα. Απ' αυτά τα 22 βρίσκονται στο νομό Ιωαννίνων, τα 7 στο νομό Άρτας, και 10 στους νομούς Θεσπρωτίας και Πρέβεζας.

Η μέση ετήσια απασχόληση στο νομό Ιωαννίνων είναι 1.419, στο νομό Άρτας 295 και στους νομούς Θεσπρωτίας και Πρέβεζας 1.064.

Οι αμοιβές των απασχολουμένων ανέρχεται στο νομό Ιωαννίνων σε 3.052.514 εκατ. δρχ., στο νομό Άρτας σε 625.077 εκατ. δρχ. και στους Θεσπρωτίας και Πρέβεζας σε 2.474.090 εκατ. δρχ.

Η Ακαθάριστη αξία παραγωγής στο νομό Ιωαννίνων είναι 43.846.422 εκατ. δρχ. ενώ στο νομό Άρτας πλησιάζει τα 3.233.483 εκατ. δρχ. και στους νομούς Θεσπρωτίας και Πρέβεζας τα 12.717.583 εκατ. δρχ.

Η προστιθέμενη αξία ανέρχεται συνολικά σε 15.801.683 εκατ. δρχ. Το σύνολο των ακαθάριστων επενδύσεων είναι για το νομό Ιωαννίνων 3.055.461, για το νομό της Άρτας 49.778 και για τους υπόλοιπους νομούς 814.953.

Χάρτης 1. Νομός Άρτας

Ο Νομός Άρτας ταυτίζεται με τον Αμβρακικό κόλπο ο οποίος εκτείνεται σε μια απόσταση 140.000 στρεμ.

Ο παραγωγικός ιστός του νομού στηρίζεται στον πρωτογενή τομέα. Κατά το 1994 παρήχθησαν 201.077 τόνοι εσπεριδοειδή, δεύτερος σε όγκο παραγωγής μετά την Αργολίδα, 30.417 τόνοι κτηνοτροφικά προϊόντα κ. ά. Στο νομό εδρεύει η βιομηχανία αλλαντικών και άλλων προϊόντων κρέατος ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε

Παραγωγή			
ΜΕΜΙ (%) ΑΕΠ νομού κατα τομέα (1981-91)			
Πρωτογενής Τομέας	1,36	Τριτογενής τομέας	2,24
Δευτερογενής Τομέας	0,74	ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	1,61
Ποσοστιαία (%) σύνθεση ΑΕΠ νομού κατα τομέα			
	1981	1991	
Πρωτογενής Τομέας	34,31	35,59	
Δευτερογενής Τομέας	25,44	20,73	
Τριτογενής τομέας	48,25	43,68	
ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	100,00	100,00	

Πίνακας 7. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Άρτας για την περίοδο 1981 - 1991

Επενδύσεις			
	Ιδιωτικές	Δημόσιες	Σύνολο
Όγκος επενδ. 1993	2.352	1.212	3.564
*1995		4.550	

*Επενδύσεις Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων σε εκ. δρχ.

Πίνακας 8. Επενδύσεις στο Νομό Άρτας τα έτη 1993 και 1995

Κλαδική κατανομή ΑΕΠ (εκατ.δρχ.τρέχ. τιμές)			
	1981	1991	1994
Γεωργία - Κτηνοτροφία - Δάση - Αλιεία.	3,594	14,886	18,975
Ορυχεία	30	31	37
Μεταποίηση	987	2,938	3,992
Επιχ. Ηλεκτρισμού - Φωταερίου - Υδάτος	220	2,033	2,590
Κατασκευές	1,428	611	7,869
Μεταφορές - Επικοινωνίες	589	3,374	5,036
Εμπόριο	1,200	6,362	9,961
Τράπεζες - Ασφάλειες - Κτημ. επιχειρήσεις	114	1,342	1,817
Κατοικίες	533	2,109	6,422
Δημ. Διοίκηση - Ασφάλεια	702	4,504	5,976
Υγεία - Εκπαίδευση	551	4,541	7,038
Διάφορες Υπηρεσίες	527	3,274	5,626

Πίνακας 9. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Άρτας.

Γεωργία		
Σύνολο καλλιεργειών (στρέμματα)	345,533	1994
Αρδευθείσες καλλιέργειες (στρέμματα)	189,855	1994
Γεωργικοί ελκυστήρες	1,759	1992

Πίνακας 10. Η Γεωργία στο Νομό Άρτας

Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές (1993)		
Αριθμός βιομηχανιών - βιοτεχνιών	931	
Μέση ετήσια απασχόληση (άτομα)	1,233	
Κύκλος εργασιών (εκατ. δρχ)	14,889	
Βασικά μεγέθη νομού βάσει στατιστικής απογραφής ΕΣΥΕ		
	1984	1988
Αριθμός καταστημάτων	713	731
Αριθμός απασχολουμένων	2,294	2,319
Μέσο μέγεθος καταστήματος	3,03	3,18

Πίνακας 11. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Άρτας

Επίπεδο ευημερίας	
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (σε ΩΧΒ)	116.479
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (για οικιακή χρήση)	49.622
Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ/1.000 κατοίκους	6.952
Αριθμός τηλεφωνικών συσκευιών/ 100 κατοίκους	26.194
Κατά κεφαλήν καταθέσεις σε Τράπεζες (δρχ)	53.540
Αριθμός ιατρών/ 100 κατοίκους	140
Κατά κεφαλήν φόροι (δρχ)	6.195
Κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα (δρχ)	28.496

Πίνακας 12. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Άρτας

Εμπόριο - Υπηρεσίες (1993)	
Επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου	1.989
Απασχολούμενοι χονδρικού και λιανικού εμπορίου	2.680
Κύκλος εργασιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου	56.697
Επιχειρήσεις Υπηρεσιών	1.653
Απασχολούμενοι Υπηρεσιών	1.709
Κύκλος εργασιών Υπηρεσιών	11.811

Πίνακας 13. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Άρτας

Τουρισμός	
1994	
Κλίνες	391
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	52.626
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	3.508

Πίνακας 14. Τουρισμός στο Νομό Άρτας.

Δημογραφικά στοιχεία					
	1981		1991		
Απόλυτα μεγέθη	80.044		78.719		
Ποσοστιαία σύνθεση (%) επί του συνόλου του πληθυσμού της χώρας					
Πυκνότητα πληθυσμού (κατά τ. χλμ)	48		48		
	1981	% συνθ. 1981	1991	% συνθ. 1991	ΜΕΜ* 1981-91
Αστικός Πληθυσμός	20.004	24,99	21.286	27,04	0,68
Πημιαστικός πληθυσμός	3.515	4,39	4.698	5,96	2,83
Αγροτικός Πληθυσμός	56.525	70,62	52.744	67,00	0,68

Πίνακας 15. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Άρτας

Στοιχεία απασχόλησης						
	1981		1991		ΜΕΜ % 1981-91	
Εργατικό δυναμικό	30.883		27.775		-1,06	
Απασχόληση	29.080		24.974		-1,51	
Ανεργία	1.803		2.801		4,50	
Συμμετοχή εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό (%)	38,58				35,25	
% ανεργίας	5,84				10,08	
Κατά απασχολούμενο προϊόν (ΑΕΠ, δρχ)	75.997		103.788		3,17	
Αριθμός κατοικιών	27.753		32.104			
	Απασχόληση		ΑΕΠ κατά κεφαλήν		ΑΕΠ κατά απασχολούμενο	
	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Πρωτογενής	16.149	10.034	6.121	9.451	40.225	74.150
Δευτερογενής	5.717	4.778	7.208	7.906	100.924	130.260
Τριτογενής	7.204	10.162	12.925	16.132	143.608	124.960
ΣΥΝΟΛΟ	29.060	24.974	28.253	33.490	77.789	105.560

Πίνακας 16. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Άρτας.

Χάρτης 2. Νομός Θεσπρωτίας

Ο νομός Θεσπρωτίας είναι προσανατολισμένος στον πρωτογενή τομέα. Κατά το 1994 παράγαγε 20.941 τόνους γάλα, 13.878 τόνους εσπεριδοειδή και 2.787 τόνους κρέας. Οι υπόλοιποι παραγωγικοί τομείς παραμένουν σε ιδιαίτερος χαμηλά επίπεδα.

Παραγωγή			
MEM (%) ΑΕΠ νομού κατά τομέα (1981-91)			
Πρωτογενής Τομέας	0,74	Τριτογενής τομέας	2,37
Δευτερογενής Τομέας	0,11	ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	0,91
Ποσοστιαία (%) σύνθεση ΑΕΠ νομού κατά τομέα			
	1981	1991	
Πρωτογενής Τομέας	32,93	28,65	
Δευτερογενής Τομέας	26,32	24,63	
Τριτογενής τομέας	40,75	46,73	
ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	100,00	100,00	

Πίνακας 17. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Θεσπρωτίας για την περίοδο 1981 - 1991

Επενδύσεις			
	Ιδιωτικές	Δημόσιες	Σύνολο
Όγκος επενδ. 1993	2.543	479	3.013
*1995		3.623	

*Επενδύσεις Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων σε εκ. δρχ.

Πίνακας 18. Επενδύσεις στο Νομό Θεσπρωτίας τα έτη 1993 και 1995

Κλαδική κατανομή ΑΕΠ (εκατ.δρχ.τρέχ. τιμές)			
	1981	1991	1994
Γεωργία - Κτηνοτροφία - Δάση - Αλιεία.	1.918	5.594	7.353
Ορυχεία	-	108	128
Μεταποίηση	546	4.357	5401
Επιχ. Ηλεκτρισμού - Φωταερίου - Υδάτος	314	582	742
Κατασκευές	673	3.917	5.045
Μεταφορές - Επικοινωνίες	442	2.180	3.319
Εμπόριο	720	3.139	4.914
Τράπεζες - Ασφάλειες - Κτημ. επιχειρήσεις	75	867	1.179
Κατοικίες	354	1.470	4.474
Δημ. Διοίκηση - Ασφάλεια	233	2.445	3.340
Υγεία - Εκπαίδευση	286	2.676	4.147
Διάφορες Υπηρεσίες	264	2.215	3.807

Πίνακας 19. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Θεσπρωτίας

Γεωργία		
Σύνολο καλλιεργειών (στρέμματα)	199.372	1994
Αρδευθείσες καλλιέργειες (στρέμματα)	58.394	1994
Γεωργικοί ελκυστήρες	663	1992

Πίνακας 20. Η Γεωργία στο Νομό Θεσπρωτίας

Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές (1993)		
Αριθμός βιομηχανιών - βιοτεχνών	871	
Μέση ετήσια απασχόληση (άτομα)	943	
Κύκλος εργασιών (εκατ. δρχ)	8.532	
Βασικά μεγέθη νομού βάσει στατιστικής απογραφής ΕΣΥΕ		
	1984	1988
Αριθμός καταστημάτων	466	457
Αριθμός απασχολούμενων	1.462	1.479
Μέσο μέγεθος καταστήματος	3,14	3,49

Πίνακας 21. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Θεσπρωτίας

Επίπεδο ευημερίας	
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (σε ΩΧΒ)	64.397
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (για οικιακή χρήση)	29.631
Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ/1.000 κατοίκους	3.598
Αριθμός τηλεφωνικών συσκευών/ 100 κατοίκους	17.831
Κατά κεφαλήν καταθέσεις σε Τράπεζες (δρχ)	41.919
Αριθμός ιατρών/ 100 κατοίκους	69
Κατά κεφαλήν φόροι (δρχ)	15.966
Κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα (δρχ)	16.422

Πίνακας 22. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Θεσπρωτίας

Εμπόριο - Υπηρεσίες (1993)	
Επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου	1.047
Απασχολούμενοι χονδρικού και λιανικού εμπορίου	1.135
Κύκλος εργασιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου	26472
Επιχειρήσεις Υπηρεσιών	1.260
Απασχολούμενοι Υπηρεσιών	1.251
Κύκλος εργασιών Υπηρεσιών	11.144

Πίνακας 23. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Θεσπρωτίας

Τουρισμός	
1994	
Κλίσεις	1.756
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	45.327
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	73.547

Πίνακας 24. Τουρισμός στο Νομό Θεσπρωτίας

Δημογραφικά στοιχεία					
	1981		1991		
Απόλυτα μεγέθη	41.278		44.188		
Ποσοστιαία σύνθεση (%) επί του συνόλου του πληθυσμού της χώρας					
Πυκνότητα πληθυσμού (κατά τ. χλμ)	27		29		
	1981	% συνθ. 1981	1991	% συνθ. 1991	MEM* 1981-91
Αστικός Πληθυσμός	-	-	-	-	-
Ημιαστικός πληθυσμός	11.700	28,34	12.168	27,54	0,62
Αγροτικός Πληθυσμός	29.578	71,66	32.020	72,46	0,78

Πίνακας 25. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Θεσπρωτίας

Στοιχεία απασχόλησης						
	1981		1991		MEM % 1981-91	
Εργατικό δυναμικό	13.939		16.146		1,48	
Απασχόληση	13.088		14.505		1,03	
Ανεργία	851		1.641		6,79	
Συμμετοχή εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό (%)	33,77		36,54			
% ανεργίας	6,11		10,36			
Κατά απασχολούμενο προϊόν (ΛΕΠ, δρχ)	88.334		97.139		-0,12	
Αριθμός κατοικιών	16.140		19.744			
	Απασχόληση		ΛΕΠ κατά κεφαλήν		ΛΕΠ κατά απασχολούμενο	
	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Πρωτογενής	6.034	5.205	8.096	7.287	57.507	61.867
Δευτερογενής	2.913	3.339	8.930	8.269	126.346	109.447
Τριτογενής	4.141	5.962	14.589	16.920	145.225	125.409
ΣΥΝΟΛΟ	13.088	14.505	31.096	32.746	100.827	98.935

Πίνακας 26. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Θεσπρωτίας.

Χάρτης 3. Νομός Ιωαννίνων

Ο νομός Ιωαννίνων αποτελεί το διοικητικό κέντρο της Περιφέρειας Ηπείρου. Ο νομός συγκεντρώνει το 52% των μεταποιητικών δραστηριοτήτων της περιφέρειας. Παράλληλα άλλες σημαντικές οικονομικές δραστηριότητες είναι η κτηνοτροφία, η γεωργία και η εκμετάλλευση του δασικού πλούτου. Τα κτηνοτροφικά προϊόντα ανέρχονται στους 80.000 τόνους, ενώ από τα γεωργικά ξεχωρίζουν το σιτάρι, τα μήλα κ.ά. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις γύρω στο 78% έχουν έκταση γης κάτω από 30 στρέμ. και αποτελούν το μικρότερο μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης σε όλη τη χώρα. Συνυφασμένη με την τοπική κτηνοτροφική παραγωγή είναι η αγροτική βιομηχανία γάλακτος Ηπείρου Δωδώνη. Επί πλέον σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης δημιουργούν το υδάτινο δυναμικό και ο δασικός πλούτος του νομού αλλά και της ευρύτερης περιφέρειας.

Παραγωγή			
MEM (%) ΑΕΠ νομού κατά τομέα (1981-91)			
Πρωτογενής Τομέας	2,12	Τριτογενής τομέας	2,46
Δευτερογενής Τομέας	0,73	ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	0,71
Ποσοστιαία (%) σύνθεση ΑΕΠ νομού κατά τομέα			
	1981	1991	
Πρωτογενής Τομέας	26,82	21,14	
Δευτερογενής Τομέας	27,33	22,51	
Τριτογενής τομέας	45,85	56,35	
ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	100,00	100,00	

Πίνακας 27. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Ιωαννίνων για την περίοδο 1981 - 1991

Επενδύσεις			
	Ιδιωτικές	Δημόσιες	Σύνολο
Όγκος επενδ. 1993	4.356	4.044	8.400
*1995		12.955	

*Επενδύσεις Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων σε εκ. δρχ.

Πίνακας 28. Επενδύσεις στο Νομό Ιωαννίνων τα έτη 1993 και 1995

Κλαδική κατανομή ΑΕΠ (εκατ.δρχ.τρέχ. τιμές)			
	1981	1991	1994
Γεωργία - Κτηνοτροφία - Δάση - Αλιεία.	5.976	16.988	21.822
Ορυχεία	269	1.908	2.263
Μεταποίηση	2.390	11.127	15.734
Επιχ. Ηλεκτρισμού - Φωταερίων - Υδάτος	321	3.116	3.970
Κατασκευές	2.569	13.319	17.151
Μεταφορές - Επικοινωνίες	1.472	8.485	11.446
Εμπόρω	3.360	15.877	24.859
Τράπεζες - Ασφάλειες - Κτημ. επιχειρήσεις	302	3.353	4.327
Κατοικίες	1.142	4.621	14.068
Δημ. Διοίκηση - Ασφάλεια	1.334	14.285	20.038
Υγεία - Εκπαίδευση	1.423	13.786	21.365
Διάφορες Υπηρεσίες	1.185	7.646	13.140

Πίνακας 29. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Ιωαννίνων

Γεωργία		
Σύνολο καλλιεργειών (στρέμματα)	381.146	1994
Αρδευθείσες καλλιέργειες (στρέμματα)	111.628	1994
Γεωργικοί ελκυστήρες	1.245	1992

Πίνακας 30. Η Γεωργία στο Νομό Ιωαννίνων

Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές (1993)		
Αριθμός βιομηχανιών - βιοτεχνιών	3.591	
Μέση ετήσια απασχόληση (άτομα)	4.243	
Κύκλος εργασιών (εκατ. δρχ)	56.684	
Βασικά μεγέθη νομού βάσει στατιστικής απογραφής ΕΣΥΕ	1984	1988
Αριθμός καταστημάτων	2.142	2.295
Αριθμός απασχολούμενων	2.957	6.984
Μέσο μέγεθος καταστήματος	3,23	3,21

Πίνακας 31. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Ιωαννίνων

Επίπεδο ευημερίας	
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (σε ΩΧΒ)	303.144
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (για οικιακή χρήση)	126.687
Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ/1.000 κατοίκους	19.222
Αριθμός τηλεφωνικών συσκευών/ 100 κατοίκους	75.347
Κατά κεφαλήν καταθέσεις σε Τράπεζες (δρχ)	175.047
Αριθμός ιατρών/ 100 κατοίκους	730
Κατά κεφαλήν φόροι (δρχ)	2.046
Κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα (δρχ)	88.618

Πίνακας 32. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Ιωαννίνων

Εμπόριο - Υπηρεσίες (1993)	
Επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου	4.584
Απασχολούμενοι χονδρικού και λιανικού εμπορίου	5.493
Κύκλος εργασιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου	107.021
Επιχειρήσεις Υπηρεσιών	5.353
Απασχολούμενοι Υπηρεσιών	6.315
Κύκλος εργασιών Υπηρεσιών	42.257

Πίνακας 33. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Ιωαννίνων

Τουρισμός	
1994	
Κλίμαξ	2.674
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	327.863
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	74.618

Πίνακας 34. Τουρισμός στο Νομό Ιωαννίνων

Δημογραφικά στοιχεία					
	1981		1991		
Απόλυτα μεγέθη	147.304		158.993		
Ποσοστιαία σύνθεση (%) επί του συνόλου του πληθυσμού της χώρας					
Πυκνότητα πληθυσμού (κατά τ. γλμ)	30		32		
	1981	% συνθ. 1981	1991	% συνθ. 1991	MEM* 1981-91
Αστικός Πληθυσμός	44.829	30,43	68.072	43,03	4,11
Ημιαστικός πληθυσμός	10.831	7,35	7.988	5,05	3,03
Αγροτικός Πληθυσμός	91.644	62,21	82.113	51,92	1,08

Πίνακας 35. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Ιωαννίνων

Στοιχεία απασχόλησης						
	1981		1991		MEM % 1981-91	
Εργατικό δυναμικό	52.968		57.533		0,83	
Απασχόληση	50.222		50.997		0,15	
Ανεργία	2.746		6.536		9,06	
Συμμετοχή εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό (%)	33,96		36,37			
% ανεργίας	5,18		11,36			
Κατά απασχολούμενο προϊόν (ΑΕΠ, δρχ)	35.337		100.731		0,55	
Αριθμός κατοικιών	63.190		72.688			
	Απασχόληση		ΑΕΠ κατά κεφαλή		ΑΕΠ κατά απασχολούμενο	
	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Πρωτογενής	15.894	11.545	7.333	5.512	63.913	75.533
Δευτερογενής	15.010	12.751	9.092	7.888	89.226	97.859
Τριτογενής	18.314	26.702	16.923	19.755	136.113	117.036
ΣΥΝΟΛΟ	50.222	50.997	33.346	33.155	97.607	102.846

Πίνακας 36. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Ιωαννίνων.

Χάρτης 4. Νομός Πρέβεζας

Ο γεωργικοκτηνοτροφικός τομέας και ο τουρισμός έχουν αναπτυχθεί στο νομό Πρέβεζας. Τα κυριότερα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα το 1994 ήταν γάλα 35.305 τόνοι, τομάτες 25.587 τόνοι, πατάτες 14.983 τόνοι, κρέας 9.538 τόνοι. Ο δευτερογενής τομέας στηρίζεται κυρίως στο εμπόριο, ενώ ο τριτογενής στον τουρισμό.

Παραγωγή			
MEM (%) ΑΕΠ νομού κατά τομέα (1981-91)			
Πρωτογενής Τομέας	0,73	Τριτογενής τομέας	3,87
Δευτερογενής Τομέας	0,93	ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	2,12
Ποσοστιαία (%) σύνθεση ΑΕΠ νομού κατά τομέα			
	1981	1991	
Πρωτογενής Τομέας	40,88	36,61	
Δευτερογενής Τομέας	24,26	21,48	
Τριτογενής τομέας	34,86	43,91	
ΣΥΝΟΛΟ Εγχώριας παραγωγής	100,00	100,00	

Πίνακας 37. Εγχώρια παραγωγή του Νομού Πρέβεζας για την περίοδο 1981 - 1991

Επενδύσεις			
	Ιδιωτικές	Δημόσιες	Συνολικά
Όγκος επενδ. 1993	2.361	1.266	3.627
*1995		8.145	

*Επενδύσεις Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων σε εκ. δρχ.

Πίνακας 38. Επενδύσεις στο Νομό Πρέβεζας τα έτη 1993 και 1995

Κλαδική κατανομή ΑΕΠ (εκατ.δρχ.τρέχ. τιμές)			
	1981	1991	1994
Γεωργία - Κτηνοτροφία - Δάση - Αλιεία.	3.570	12.259	11.860
Ορυχεία	30	185	219
Μεταποίηση	1.020	4.903	7.045
Επιχ. Ηλεκτρισμού - Φωταερίων - Υδάτος	209	940	1.198
Κατασκευές	859	6.268	8.071
Μεταφορές - Επικοινωνίες	589	2.957	4.464
Εμπόριο	721	5.305	8.306
Τράπεζες - Ασφάλειες - Κτημ. επιχειρήσεις	111	1.137	1.537
Κατοικίες	449	1.977	6.019
Δημ. Διοίκηση - Ασφάλεια	369	3.732	4.922
Υγεία - Εκπαίδευση	410	3.730	5.781
Διάφορες Υπηρεσίες	395	3.544	6.090

Πίνακας 39. Κλαδική κατανομή ΑΕΠ στο Νομό Πρέβεζας

Γεωργία		
Σύνολο καλλιεργειών (στρέμματα)	319.766	1994
Αρδευθείσες καλλιέργειες (στρέμματα)	149.747	1994
Γεωργικοί ελκυστήρες	2.022	1992

Πίνακας 40. Η Γεωργία στο Νομό Πρέβεζας

Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές (1993)		
Αριθμός βιομηχανιών - βιοτεχνιών		1.102
Μέση ετήσια απασχόληση (άτομα)		1.291
Κύκλος εργασιών (εκατ. δρχ)		14.737
Βασικά μεγέθη νομού βάσει στατιστικής απογραφής ΕΣΥΕ		
	1984	1988
Αριθμός καταστημάτων	607	642
Αριθμός απασχολούμενων	2.258	2.118
Μέσο μέγεθος καταστήματος	3,65	3,44

Πίνακας 41. Βιομηχανία - Βιοτεχνία - Κατασκευές στο Νομό Πρέβεζας

Επίπεδο ευημερίας	
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (σε ΩΧΒ)	118.805
Κατά κεφαλήν ηλεκτρικό ρεύμα (για οικιακή χρήση)	38.949
Επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ/1.000 κατοίκους	5.201
Αριθμός τηλεφωνικών συσκευών/ 100 κατοίκους	27.778
Κατά κεφαλήν καταθέσεις σε Τράπεζες (δρχ)	53.570
Αριθμός ιατρών/ 100 κατοίκους	81
Κατά κεφαλήν φόροι (δρχ)	5.218
Κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα (δρχ)	25.200

Πίνακας 42. Επίπεδο ευημερίας του Νομού Πρέβεζας

Εμπόριο - Υπηρεσίες (1993)	
Επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου	1.725
Απασχολούμενοι χονδρικού και λιανικού εμπορίου	1.888
Κύκλος εργασιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου	38.649
Επιχειρήσεις Υπηρεσιών	2.011
Απασχολούμενοι Υπηρεσιών	2.436
Κύκλος εργασιών Υπηρεσιών	22.880

Πίνακας 43. Εμπόριο - Υπηρεσίες στο Νομό Πρέβεζας

Τουρισμός		
		1994
Κλίνες		2.860
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών		137.798
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών		176.995

Πίνακας 44. Τουρισμός στο Νομό Πρέβεζας.*

Δημογραφικά στοιχεία					
	1981		1991		
Απόλυτα μεγέθη		55.915		58.628	
Ποσοστιαία σύνθεση (%) επί του συνόλου του πληθυσμού της χώρας					
Πυκνότητα πληθυσμού (κατά τ. γλμ)		54		57	
		% σύνθ.		% σύνθ.	ΜΕΜ*
	1981	1981	1991	1991	1981-91
Αστικός Πληθυσμός	13.624	24,37	15.119	25,79	1,02
Ημιαστικός πληθυσμός	3.333	3,96	8.589	14,65	9,93
Αγροτικός Πληθυσμός	38.958	69,67	34.920	59,56	1,11

Πίνακας 45. Δημογραφικά στοιχεία του Νομού Πρέβεζας.*

Στοιχεία απασχόλησης						
	1981		1991		ΜΕΜ % 1981-91	
Εργατικό δυναμικό	20.062		22.781		1,28	
Απασχόληση	18.970		20.660		0,86	
Ανεργία	1.092		2.121		6,86	
Συμμετοχή εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό (%)	35,86		38,86			
% ανεργίας	5,44		9,31			
Κατά απασχολούμενο προϊόν (ΑΕΠ, δρχ)	98.782		111.133		1,25	
Αριθμός κατοικιών	19.062		23.945			

	Απασχόληση		ΑΕΠ κατά κεφαλήν		ΑΕΠ κατά απασχολούμενο	
	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Πρωτογενής	9.672	8.029	11.538	11.837	86.680	86.441
Δευτερογενής	3.551	4.057	6.653	9.075	136.250	131.134
Τριτογενής	5.746	8.574	13.782	18.908	124.115	129.290
ΣΥΝΟΛΟ	18.970	20.660	33.971	39.820	100.130	113.001

Πίνακας 46. Στοιχεία Απασχόλησης για το Νομό Πρέβεζας.

*ΠΗΓΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΩΝ: «ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, 1995.

«ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ»

Τα τελευταία 15 χρόνια στην Ήπειρο δραστηριοποιείται με ιδιαίτερη επιτυχία μια και μόνο εταιρία εμφιάλωσης αναψυκτικών και νερού, η «Χήτος ΑΒΕΕ». Ξεκίνησε από το 1957 με τα χειροκίνητα μηχανήματα εμφιάλωσης της εποχής και αποτελεί σήμερα μία από τις πιο ελπιδοφόρες βιομηχανίες ποτών στην Ελλάδα, με δύο υπερσύγχρονα εργοστάσια εμφιάλωσης και επενδύσεις που έχουν ξεπεράσει το 1 δις. τα τελευταία 5 χρόνια και προέρχονται αποκλειστικά από ίδια κεφάλαια της εταιρίας.

Από το 1984 είναι ο κύριος συνεργάτης της 3E στην Ήπειρο, εμφιαλώνοντας για λογαριασμό της τα γνωστά αναψυκτικά Coca-Cola, Fanta, Sprite, Tuborg, Soda και σημειώνει άριστα αποτελέσματα στον κρίσιμο τομέα της ποιότητας.

Από το 1988 εμφιαλώνει και διακινεί το επιτραπέζιο νερό «Ζαγόρι» στην ελληνική αγορά, το οποίο πρόσφατα με τον υπ' αριθμόν Υ2/ οικ. 3716/18-12-95 απόφαση του Υπουργείου Υγείας, αναγνωρίσθηκε ως φυσικό μεταλλικό νερό χαμηλής περιεκτικότητας σε άλατα, ακατάλληλα για δίαιτα φτωχή σε νάτριο.

Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας το 1994 ήταν 1,7 δις. δραχμές περίπου και έπειτα από μια σταθερότητα των πωλήσεων στο 1995, η εταιρία αναμένει να ξεπεράσει 2 δις. πωλήσεις για το 1996.

Η άνοδος αυτή παρουσιάζεται ήδη στο πρώτο τρίμηνο του 1996, όπου οι πωλήσεις εμφανίζουν αύξηση 35% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Σημαντικό ρόλο σε αυτήν την άνοδο των πωλήσεων έπαιξε η αξιοσημείωτη επίδοση στις εξαγωγές. Οι πωλήσεις προς τη Γερμανία παρουσιάζονται τριπλάσιες σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα,

ενώ αξιοσημείωτη άνοδο παρουσιάζουν και οι εξαγωγές προς την Αλβανία και άλλες πρώην ανατολικές χώρες.

Πρόσφατα, επίσης, το φυσικό μεταλλικό νερό «Ζαγόρι» έκανε την είσοδό του και στην αγορά του Ισραήλ με πολύ ενθαρρυντικά μηνύματα και θέτοντας ως γενικό στόχο να ξεπεράσει σε πωλήσεις τα 2,5 εκατομμύρια λίτρα νερού στη χώρα αυτή.

Σύντομα η εταιρία ολοκληρώνει τις προκαταρκτικές ενέργειες εισόδου και αναμένει σημαντικές εξαγωγικές επιδόσεις στις αγορές του Βελγίου, της Ολλανδίας και της Ουγγαρίας.

Εκτός από το φυσικό μεταλλικό νερό «Ζαγόρι» η Χίτος ΑΒΕΕ εμφιαλώνει και ανθρακούχο μεταλλικό νερό σε γυάλινες φιάλες και αποβλέπει σε ένα σημαντικό μερίδιο σε μία αγορά που βρίσκεται ακόμη σε «νηπιακή» ηλικία στην Ελλάδα.

Δομή της Εταιρείας

Η δομή της εταιρίας είναι η εξής:

Στην κορυφή της ιεραρχικής κλίμακας βρίσκεται το Διοικητικό Συμβούλιο. Ακολουθεί ένας διευθυντής, ο οποίος εκτελεί οικονομικά και διοικητικά καθήκοντα.

Στα κατώτερα επίπεδα της πυραμίδας έχουμε το τεχνικό τμήμα με τον προϊστάμενο-μηχανολόγο, το τμήμα παραγωγής με τον προϊστάμενο-τεχνολόγο παραγωγής και το τμήμα μηχανογράφησης με τον προϊστάμενο λογιστηρίου.

Υπάρχει σωματείο εργαζομένων και πρόεδρος του σωματείου, δεν υπάρχει όμως πλήρης συμμετοχή των εργαζομένων, με αποτέλεσμα η απόφασή τους να είναι συμβουλευτική.

Η σχέση εργοδοσίας-εργαζομένων είναι ικανοποιητική, οι εργαζόμενοι εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις και τις γνώμες τους, καθώς και τα αιτήματά τους. Στη λήψη αποφάσεων αρμόδιοι είναι οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης.

Όλα τα προϊόντα της εταιρίας υπόκεινται σε αυστηρό ποιοτικό έλεγχο και ανταποκρίνονται στα Standards ISO 9002. Έτσι η Spider είναι από τις πρώτες βιομηχανίες στην Ήπειρο, που αποκτά ένα οργανωμένο σύστημα διασφάλισης ποιότητας.

Αυτό, όπως είναι φυσικό, θα δώσει τη δυνατότητα σε νέους επιστήμονες να απορροφηθούν από την εταιρία με στόχο την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της.

Είναι αυτονόητο ότι η εταιρία είναι διατεθειμένη να υποδείξει τα οφέλη της διασφάλισης της ποιότητας στις γύρω επιχειρήσεις καθώς και στα διάφορα εκπαιδευτικά, όπως το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, όπου θα μεταφέρει τις εμπειρίες της από όλη τη διαδικασία.

Η ποιότητα και η προσιτή τιμή των προϊόντων Spider τα έχουν κάνει ευρέως γνωστά και εκτός Ελλάδος. Έτσι τα τελευταία χρόνια η εταιρία έχει αναπτύξει ένα δικό της δίκτυο αντιπροσώπων και σε χώρες του εξωτερικού.

Τα προϊόντα της εταιρίας διατίθενται αυτή τη στιγμή σε χώρες όπως η Ιταλία, το Βέλγιο, η Κύπρος, τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα και πιο πρόσφατα στις γειτονικές βαλκανικές χώρες. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία αποτελούν νέες αγορές στις οποίες τα προϊόντα Spider κάνουν τελευταία την εμφάνισή τους.

Πρόσφατα οι δραστηριότητες της εταιρίας Spider επεκτάθηκαν και στο Μπάρι της Ιταλίας. Πρέπει, τέλος, να τονίσουμε τον κοινωνικό ρόλο της εταιρίας στην περιφέρεια της Ηπείρου, που απορρέει από τη συνεχή απασχόληση 250 ατόμων σε μόνιμη βάση και δίνει έτσι διέξοδο στην αυξανόμενη ανεργία που παρατηρείται στην περιοχή.

Δομή της επιχείρησης

Οργανόγραμμα 2 Οργανόγραμμα. Της «SPIDER- N. Πέταιος και Υίoi A.E.»

Όπως παρατηρούμε από το οργανόγραμμα το ανώτατο όργανο είναι το Διοικητικό Συμβούλιο. Ακολουθούν οι διευθυντές, οι οποίοι είναι οι ίδιοι οι μέτοχοι.

Υπάρχει νομικός σύμβουλος και στη βάση της πυραμίδας τα διάφορα τμήματα με τους αντίστοιχους προϊσταμένους : τμήμα παραγωγής, οικονομικό τμήμα, τμήμα λογιστηρίου, τμήμα προμηθειών, τμήμα αγορών, και τμήμα διαχείρισης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο , τον αντιπρόεδρο, τον διευθύνων σύμβουλο και το πενταμελές συμβούλιο που οι τέσσερις είναι μέτοχοι και ο πέμπτος υπάλληλος.

Η λήψη αποφάσεων γίνεται από τους ίδιους τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης. Οι εργαζόμενοι μπορούν να προτείνουν και όχι να αποφασίζουν, μετέχοντας έτσι άμεσα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

ΧΥΤΗΡΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΒΕΕ

Η εταιρία "Χυτήρια Ηπείρου ΑΒΕΕ" είναι μια σύγχρονη βιομηχανία με αντικείμενο την τεχνολογία "Χυτεύσεις Υψηλής Ακρίβειας και Τεχνολογίας" εγκατεστημένη στον συνοικισμό Λυκοτρίχι του νομού Ιωαννίνων, 10 χλμ. από το κέντρο της πόλης.

Η εταιρία απασχολεί 65 εργαζομένους σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις 3.000 τ.μ. Το 1994 η Χυτήρια Ηπείρου ΑΒΕΕ ενσωματώθηκε στο γκρουπ των εταιριών Econ-Βιομηχανίες ΑΒΕ, και είναι ένας δυναμικός παράγοντας στις κατασκευές πολιτικού και αμυντικού υλικού που απευθύνεται τόσο στην ελληνική βιομηχανία όσο και σε αρκετές βιομηχανικές μονάδες του εξωτερικού.

Αντικείμενο των Χυτηρίων Ηπείρου ΑΒΕΕ είναι οι Χυτεύσεις Μεταλλικών Εξαρτημάτων με τη μέθοδο των Κέρινων Ομοιωμάτων, τεχνολογία η οποία αποκτήθηκε από την Ουγγαρία και τη Δ. Γερμανία. Η εταιρία είναι η μοναδική στον ελληνικό χώρο που χρησιμοποιεί την παραπάνω τεχνολογία και συνεργάζεται ως υποκατασκευαστής σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας για την εν σειρά παραγωγή Χυτών Υψηλής Ακρίβειας, κάθε γεωμετρικής μορφής και κάθε ποιότητας σε χάλυβες κοινούς - βελτιωμένους -ανοξείδωτους και σε κράματα χαλκού και Αλουμινίου, βάρους από 2 γραμμάρια μέχρι 10 κιλά.

Τον τελευταίο χρόνο η εταιρία έχει αρχίσει να υλοποιεί επενδύσεις-επεκτάσεις στις κτιριακές της εγκαταστάσεις και στον εξοπλισμό της, που έχουν χαρακτηριστεί ως εξαιρετικά υψηλής τεχνολογίας και έχουν υπαχθεί σε διατάξεις του Νόμου 1892/90, ταυτόχρονα με την καθιέρωση του Total Quality Management (TQM) και την άμεση εφαρμογή, από τη Διεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας της εταιρίας, των διαδικασιών ISO-9002 και AQAP-120 σε όλες τις φάσεις παραγωγής, ταυτόχρονα με την αποδοχή εκ μέρους του Γερμανικού

Ινστιτούτου Πιστοποιήσεων του TUV Approval According ADW-O and TRD-100.

Η εταιρία « Χυτήρια Ηπείρου ΑΒΕΕ» διαθέτει τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης, είναι συνδεδεμένη με δίκτυο μεταφοράς δεδομένων συστημάτων CAD-CAAM και Catia, έχει υλοποιήσει 8 ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΟΚ, έχει εν εξελίξει δύο προγράμματα ΠΑΕΤ-ΠΑΒΕ και συμμετέχει σε δύο εγκεκριμένα προγράμματα ΕΠΕΤ-II συνεργαζόμενη επί επιστημονικού επιπέδου με το Πανεπιστήμιο Πατρών, το ΕΜΠ και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Η εταιρία συμμετέχει επίσης στις Διεθνείς Εκθέσεις του Ανοβέρου Γερμανίας, Midest Παρισίων, Defendory Πειραιώς, Λευκωσίας Κύπρου κ.λπ. όπου τονίζει με την παρουσία της τη δυναμικότητά της, την ανταγωνιστικότητα σε διεθνή επίπεδα και την προοπτική της στον τομέα των Χυτεύσεων Ακριβείας, η οποία διαγράφεται αρκετά θετική για το μέλλον.

Οι φορείς της εταιρίας διαμορφώνουν ήδη πλάνο ανάπτυξης της εταιρίας για την επόμενη πενταετία, μέσα στο γενικότερο αναπτυξιακό πρόγραμμα του ομίλου της Econ- Βιομηχανίες ΑΒΕ, η διοίκηση του οποίου έχει καθορίσει υψηλούς στόχους για το άμεσο μέλλον της εταιρίας.

Η εταιρία πρωτοπόρος στον τομέα της, τολμά και στοχεύει σ'ένα μέλλον όπου θα μπορεί να συμμετάσχει με πρωταγωνιστικό ρόλο, όχι μόνο σε τοπικό επίπεδο αλλά και σε εθνικό, διατηρώντας πάντοτε τη φιλοσοφία της, τη συνέπεια, τη δημιουργικότητα, την προσπάθεια και την πίστη στις δυνατότητες του Έλληνα εργαζόμενου και ακολουθώντας το σλόγκαν της εταιρίας «Υπεροχή μέσω τη ποιότητας».

ΑΦΟΙ ΚΟΛΕΜΠΑ

Οι επιχειρήσεις των «Αφών Κολέμπα» με έδρα τα Γιάννενα ασχολούνται εδώ και 20 χρόνια με την προμήθεια, την εμπορία, εισαγωγή, εξαγωγή υλικών ύδρευσης, αποχέτευσης, θέρμανσης, κλιματισμού, ηλεκτρολογικών και εξαερισμού καθώς και με τη μελέτη και κατασκευή μεγάλων ιδιωτικών και δημόσιων έργων.

Ο όμιλος των επιχειρήσεων που διευθύνεται από τους κ. Μάνθο και Άγγελο Κολέμπα περιλαμβάνει τις εξής εταιρίες:

- 1) Πυρσός Ο.Ε. Μ. & Λ. Κολέμπα.
- 2) Μ. Κολέμπα Ε.Δ.Ε

Πυρσός Ο.Ε. Μ.& Λ. Κολέμπα

Ασχολείται με την προμήθεια, εμπορία και εισαγωγή-εξαγωγή υλικών ύδρευσης, αποχέτευσης, θέρμανσης κλιματισμού, ηλεκτρολογικών και εξαερισμού από το 1986. Διαθέτει μεγάλο στοκ και είναι η μεγαλύτερη εταιρία στον τομέα θέρμανσης κλιματισμού στη Βορειοδυτική Ελλάδα.

Το ανθρώπινο δυναμικό της εταιρίας είναι κυρίως πανεπιστημιακού επιπέδου και περιλαμβάνει 3 Μηχανολόγους Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς, 1 Οικονομολόγο, 1 Λογιστή, 3 γραμματείς και 10 τεχνίτες υδραυλικούς ηλεκτρολόγους.

Αντιπροσωπεύει εκτός από πολλούς και μεγάλους οίκους του εσωτερικού και τους παρακάτω μεγάλους οίκους του εξωτερικού:

- Cetra-Metaalbr Ολλανδίας, σώματα τύπου panel.
- Thermomonotic SRL-Ιταλίας, καυστήρες.

- Meimeier KG- Γερμανίας, διακόπτες παντός τύπου.

Μ. Κολέμπας ΕΔΕ.

Ασχολείται αποκλειστικά με μεγάλα ιδιωτικά και δημοσία έργα από το 1976. Διαθέτει πτυχίο δημοσίων έργων Δ' τάξης του Υπουργείου Δημοσίων Έργων.

Μέχρι τώρα έχει εκτελέσει πολύ μεγάλα έργα στους τομείς:

1) Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις νοσοκομείων, σχολείων, αθλητικών κέντρων, σταδίων, εργοστασίων.

2) Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις Φοιτητικής Λέσχης Ιωαννίνων καθώς και καταστημάτων τροφίμων.

3) Εξοπλισμοί σφαγείων, χοιροστασίων, κ.λ.π.

4) Υποσταθμοί υψηλής τάσης- αντλιοστάσια.

5) Βιολογικοί καθαρισμοί-δίκτυο αποχέτευσης.

6) Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις εργατικών κατοικιών.

7) Κλιματισμοί ειδικών χώρων (ΟΤΕ, χειρουργείων κ.λ.π.)

Τα μεγαλύτερα έργα που έχει εκτελέσει είναι ενδεικτικά τα εξής:

α) Φοιτητική Λέσχη Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (6.000 θέσεων εστιάσεων).

β) Νοσοκομεία Λευκάδας και Ιωαννίνων.

γ) Σφαγεία Ναυπάκτου, Ηγουμενίτσας, Πρεβέζης, Θηβών , Γρεβενών, Μέσσολλογγίου κ.λ.ιι.

δ) Αγροτική Τράπεζα Παραμυθιάς.

ε) Συνολικά 60 εργατικές κατοικίες σε Αμφιλοχία, και Λευκάδα.

στ) Γυμνάσια Πρέβεζας.

ζ) Πυροσβεστικός σταθμός Ιωαννίνων.

Η επιχείρηση απασχολεί για προσωπικό 3 Μηχανολόγους Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς, 3 Υπομηχανικούς, 2 Βοηθούς, 2 Εργοδηγούς και 20 Τεχνίτες. Και οι δύο ανωτέρω επιχειρήσεις διαθέτουν ιδιόκτητη στέγη (κατάστημα, αποθήκη, γραφεία) στα Ιωάννινα, συνολικής επιφάνειας 450 τ.μ. με πλήρη εξοπλισμό.

Ο όμιλος συμμετέχει επίσης στις εξής εταιρίες:

1) Τυποεκδοτική ΕΠΕ

2) Olympian Constructions inc.

Τυποεκδοτική Ηπείρου ΕΠΕ

Είναι η μεγαλύτερη εκτυπωτική μονάδα στη Δυτική Ελλάδα, με υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις. Εκτυπώνει εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, διαφημιστικά φυλλάδια κ.λ.π.

Olympian Constructions Inc.

Η επιχείρηση επιτελεί συνεταιρικά μαζί με άλλους 3 Μηχανικούς οικισμό 300 σπιτιών (τύπου cottage) στο Kemegono Σιβηρίας συνολικού προϋπολογισμού 85.000.000 δολαρίων.

Το έργο αφορά την εκ θεμελίων ανέγερση του οικισμού και περιλαμβάνει όλα τα έργα οικοδομής (οδοί, δίκτυα, κ.λ.π.) καθώς και τα κοινωνικά κτίρια.

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ- ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Η Ήπειρος, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, θεωρείται ως μια από τις κατ'εξοχήν κτηνοτροφικές περιοχές της χώρας, ιδίως για την ανάπτυξη της αιγοπροβατοτροφίας. Η μεγαλύτερη ανάπτυξή της σε σύγκριση με την αγελαδοτροφία οφείλεται στις εδαφοκλιματολογικές συνθήκες της περιοχής, να αξιοποιούνται εκτάσεις που θα έμεναν ανεκμετάλλευτες, και να προσφέρεται εργασία σε κατοίκους προβληματικών περιοχών.

Η εξέλιξη της αιγοπροβατοτροφίας στην Ήπειρο συνδέεται άμεσα με τις διαρθρωτικές μεταβολές, δηλαδή τις διάφορες μορφές που παίρνουν ανάλογα με τους τύπους των μεθόδων εκτροφής, που κατά κανόνα αντανakλούν το φυσικό και κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσεται. Παλαιότερα, η κύρια μορφή της αιγοπροβατοτροφίας ήταν η νομαδική. Όμως, προοδευτικά, με την απώλεια κυρίως των πεδινών βοσκοτόπων (εκχέρσωση των εκτάσεων, ανταγωνισμός από τη φυτική παραγωγή, εκμηχανισμός της γεωργίας κ.λ.π.) τη λήψη διαφόρων δασοπολιτικών μέτρων που πήρε η πολιτεία, άρχισε να περιορίζεται η μορφή αυτή και να μετασχηματίζεται σε κοπαδιάρικη μη νομαδική.

Η ποιότητα του γάλακτος επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες όπως:

1) Η φυλή των ζώων. Το 80% του ζωικού πληθυσμού ανήκει στις ντόπιες ορεινές φυλές που έχουν βελτιωθεί και τα ζώα είναι προσαρμοσμένα στις δύσκολες γεωφυσικές και κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής με μικρή γαλακτοπαραγωγή, αλλά και με καλής ποιότητας γάλα.

2) Διατροφή- ποιότητα ζωοτροφών. Στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές χρησιμοποιούνται ελάχιστα συμπυκνωμένες τροφές και η διατροφή γίνεται κυρίως με ελεύθερη βόσκηση.

3) Περιβάλλον-βοσκότοποι. Οι κλιματολογικές συνθήκες που παρουσιάζει η περιοχή είναι κατάλληλες για την ανάπτυξη πλούσιας και ποικίλης βλάστησης στους βοσκότοπους ακόμη και τους καλοκαιρινούς μήνες.

Σημαντικό επίσης, χαρακτηριστικό της χλωρίδας είναι ότι δεν δέχεται καμία επιμόλυνση για τους παρακάτω λόγους :

α) Έλλειψη μεγάλων οδικών δικτύων και βαριάς βιομηχανίας από την περιοχή, με αποτέλεσμα η συγκέντρωση μολύβδου και άλλων βλαβερών ουσιών να βρίσκεται στα χαμηλότερα επιτρεπτά όρια.

β) Δεν υπάρχει επιμόλυνση, λόγω ελάχιστης χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, επειδή στην περιοχή δεν υπάρχουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντατικής μορφής. Οι καλλιέργειες της περιοχής (καλαμπόκι, σιτηρά, κ.λ.π.) δεν δέχονται μεγάλες ποσότητες φυτοφαρμάκων.

Συνέπεια των παραπάνω είναι το γάλα που παράγεται από τα αιγοπρόβατα της περιοχής να είναι ποιοτικά καλό και χωρίς καμία επιμόλυνση από χημικά υπολείμματα.

Το αιγοπρόβειο γάλα των ορεινών και ημιορεινών περιοχών και τα προϊόντα (φέτα, κεφαλογραβιέρα κ.λ.π.) που παράγονται από αυτό, μπορούν να χαρακτηριστούν ως βιολογικά προϊόντα ζωικής προέλευσης σύμφωνα με τον κανονισμό της Ε.Ε. 2092/91 (όπου καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί προϊόν βιολογικό), επειδή τα ζώα διατρέφονται σε φυσικούς βοσκότοπους, όπου δεν γίνεται χρήση λιπασμάτων, ζιζανιοκτόνων και άλλων φυτοφαρμάκων.

Χώρες προορισμού	Δρχ./κιλό					ΜΕΜ 90/94
	1990	1991	1992	1993	1994	%
Γερμανία	5.713	5.364	6.620	7.142	2.145	9.3
Ιταλία	236	364	490	492	537	22.8
Γαλλία	313	897	851	564	278	(2.9)
Βέλγιο- Λουξεμβούργο	142	229	221	212	242	13.3
Ηνωμένο Βασίλειο	51	168	156	186	196	40.0
Κάτω Χώρες	7	23	26	391	80	83.9
Αυστρία	296	387	641	343	458	11.5
Σουηδία	60	117	123	108	259	44.1
Ελβετία	27	75	108	47	84	32.8
Βουλγαρία	1	3	5	35	152	251.1
Αλβανία	0,1	-	103	761	148	520.2
Μάλτα	37	29	33	22	20	(14.3)
ΗΠΑ	2.104	2.107	1.976	1.354	1.772	(4.2)
Παναμάς	32	27	42	44	23	(7.9)
Αυστραλία	1.126	1.246	1.262	938	1.040	(2.0)
Λίβανος	135	110	53	58	105	(6.1)
Κύπρος	74	88	54	68	101	8.1
Λοιπές Χώρες	155	95	120	68	117	(6.81)
Ε.Ε.-12	6.471	7.046	8.369	8.994	9.504	10.0
Τρίτες Χώρες	4.038	4.283	4.515	3.839	4.254	1.3
ΣΥΝΟΛΟ	10.509	11.329	12.884	12.833	13.757	7.0

Πίνακας 47. Εξαγωγές Τυριών της Ελλάδας κατά Χώρα προορισμού σε όγκο (1990 -1994)

Περιφέρεια	Νομός	Αριθμός		Γάλα προσαρμοσμένης περιεκτικότητας σε κιλά	
		1994	1995	1994	1995
Αττική	Νομαρχία Ανατολικής Αττικής	68	68	8.126.531	7.630.676
	Νομαρχία Δυτικής Αττικής	153	127	20.578.421	21.280.068
	Νομαρχία Πειραιώς	3	2	174.563	208.500
Σύνολα			197		
Βόρειο Αιγαίο	Χίου	104	104	1.596.112	1.661.952
Δυτική Ελλάδα	Αιτωλοακαρνανίας	5	14	142.800	437.272
	Αχαΐας	306	292	7.647.904	8.142.554
	Ηλείας	420	404	1.663.432	17.793.922
Ηπειρος	Άρτας	226	200	3.837.667	4.012.989
	Θεσπρωτίας	32	29	475.044	603.207
	Ιωαννίνων	359	361	7.166.474	8.497.257
Θεσσαλία	Πρεβέζης	391	383	7.575.409	9.217.072
	Καρδίτσας	943	699	14.756.718	13.537.993
	Λαρίσης	490	420	33.034.940	39.841.333
Ιόνιοι Νήσοι	Μαγνησίας	137	137	7.603.025	7.805.616
	Τρικάλων	794	644	11.095.563	11.372.747
	Ζακύνθου	25	18	490.463	265.360
Σύνολα	Κερκύρας	-	44	-	201.822
		25	62	578.396	467.182
	Κρήτη	16	14		479.664
Μακεδ. Ανατολική & Θράκη	Δράμας	977	937	15.216.875	15.465.011
	Έβρου	887	752	6.425.380	7.438.304
	Καβάλας	570	534	5.877.199	6.285.798
Μακεδονία Δυτική	Ξάνθης	1.623	1.505	26.234.485	25.436.193
	Ροδόπης	2.036	1.631	2.960.614	10.004.092
					64.629.383
Μακεδονία Κεντρική	Γρεβενών	163	144	3.900.360	5.054.384
	Καστοριάς	361	382	3.807.065	3.563.572
	Κοζάνης	1.281	1.223	17.957.614	17.901.879
Μακεδονία Κεντρική	Φλωρίνης	2.602	2.475	44.169.092	43.260.169
	Ημαθίας	339	386	14.945.021	15.798.913
	Θεσσαλονίκης	3.350	2.977	149.893.848	158.778.792
Νότιο Αιγαίο	Κύκκης	2.621	2.485	66.980.846	69.567.184
	Πέλλης	2.358	2.210	27.351.193	28.119.913
	Πιερίας	112	139	2.309.341	2.686.247
Σύνολα	Σερρών	2.698	2.429	50.901.261	50.119.602
	Χαλκιδικής	53	51	2.814.863	2.860.177
	Δωδεκανήσου	143	141	2.841.986	2.841.565
Σύνολα	Κυκλάδων	786	912	10.114.222	10.271.930
			1.053		13.113.495
	Πελοπόννησος	4	5	963.897	1.464.479
Στερεά Ελλάδα	Κορινθίας	3	2	42.355	48.135
	Λακωνίας	25	23	772.998	851.489
	Βοιωτίας	10	9	3.271.221	4.272.469
Στερεά Ελλάδα	Ευβοίας	8	11	1.590.151	1.676.657
	Φθιώτιδος	248	247	2.630.009	2.790.091
	Φωκίδας	26	25	361.064	430.296
Σύνολα				9.169.513	
Σύνολα Επικρατείας		27.843	25.586	618.907.238	639.976.730

Πίνακας 48. Εισακομισθείσες ποσότητες αγελαδινού γάλακτος το γαλακτομικό έτος 94 -95

	1990	1991	1992	1993	(τόνοι) 1994
Φέτα	90	37	219	375	560
Λευκά άλμης αγελαδινά	2.218	634	305	649	1.123
Λοιπά άλμης αιγοπρόβεια	135	266	359	1.919	2.005
Τυριά νωπά και πηγμένο γάλα για τυρί	4.645	1.394	1.278	2.337	3.955
Κεφαλοτύρι	1.584	993	16	601	842
Kashkaval	268	326	330	688	69
Άλλα Ελληνικού τύπου	8.676	12.318	13.423	15.399	16.926
Parmiggiano, Grana Padano, Pecorino κ.α	44	91	162	242	405
Edam	9.913	11.532	10.934	13.223	15.002
Gouda	8.446	12.038	14.801	13.323	12.085
Emmental	1.691	2.797	2.216	1.826	2.113
Provolone, Gruyere, Bergase κ.ά.	162	289	157	167	134
Cheddar	110	84	113	156	291
Roquefort	715	896	754	804	1.004
Tilsit	332	396	301	42	29
Λοιπά με βακτήρια ή μύκητες στην Επιφάνεια	19	18	58	47	1.085
Τριμμένα	464	376	463	727	683
Λιωμένα	2.809	3.301	3.213	3.555	3.269
Λοιπά Ευρωπαϊκού τύπου.	214	413	123	319	3.096
Σύνολο	42.535	48.199	49.226	56.399	64.676

Πίνακας 49. Εξαγωγές τυριών της Ελλάδας κατά κατηγορία σε όγκο (1990 -1994)

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1.10.95
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	20.292	30.731	38.804	44.315	49.158	52.323	66.429	63.494
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	109.893	180.026	152.067	181.216	188.890	215.279	233.964	189.223
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-88.971	-119.295	-113.483	-138.901	-139.732	-182.756	-167.535	-125.729
ΕΙΣ/ΕΞ	5,25	4,88	3,94	4,09	3,84	4,10	3,52	2,98
% ΣΥΝΟΛΟ	0,45	0,45	0,61	0,64	0,65	0,73	0,84	0,84

Πίνακας 50. Εξαγωγές και εισαγωγές τυροκομικών προϊόντων της Ελλάδας απο το 1988 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995. (Οι τιμές είναι σε 000 ECU)

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	6.391	8.764	10.506	11.312	12.835	12.833	13.756
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	31.451	41.050	42.494	48.188	52.202	56.346	84.674
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-25.060	-32.286	-31.968	-36.876	-39.367	-43.513	-50.918
ΕΙΣ/ΕΞ	4,92	4,68	4,04	4,26	4,07	4,39	4,70

Πίνακας 51. Εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδας με ολόκληρο τον κόσμο σε τυροκομικά προϊόντα 1988 - 94 (οι τιμές σε τόνους)

ΧΩΡΕΣ	1990	1991	1992	1993	1994	1.10.95
Γαλλία	1.280.316	1.326.983	1.433.782	1.581.109	1.659.457	1.394.311
Βέλγιο-Λουξ.	244.416	272.478	331.280	364.934	345.175	282.294
Ολλανδία	1.414.395	1.564.564	1.882.768	1.617.285	1.721.561	1.417.206
Γερμανία	979.114	963.522	1.080.127	1.150.416	1.186.530	1.000.574
Ιταλία	388.382	428.483	446.717	508.283	540.191	479.384
Μ.Βρετανία	118.796	134.465	137.608	156.775	167.092	133.208
Ιρλανδία	225.874	206.599	300.201	241.999	275.503	202.686
Δανία	543.511	567.198	575.348	893.035	701.195	641.049
Ελλάδα	38.604	44.315	49.158	52.523	66.429	59.009
Πορτογαλία	5.943	6.914	6.972	9.635	10.178	12.757
Ισπανία	34.907	39.894	45.922	54.354	73.970	61.105
ΕΛΛΕ.Ε (%)	0,74	0,80	0,81	0,82	0,98	1,04
Ε.Ε	5.234.257	5.555.413	6.089.883	6.430.398	6.756.281	5.693.557

Πίνακας 52. Οι εξαγωγές των χωρών της Ε.Ε σε τυροκομικά προϊόντα από το 1990 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995 (Οι τιμές είναι σε 000 ECU.)

ΠΗΓΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΩΝ: « ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ. Αυτοδύναμη ανάπτυξη με αξιοποίηση των φυσικών πόρων. » Ετήσια έκδοση, Απρίλιος 1995.

«ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.»

Υπερπαραγωγικό και έντονα κερδοφόρο χαρακτηρίζεται το 1996 για τις εταιρίες παραγωγής και εμπορίας γαλακτοκομικών προϊόντων στη χώρα μας. Νέα προϊόντα, έντονος ανταγωνισμός, έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, σημαντικά επενδυτικά προγράμματα για τον εκσυγχρονισμό των γραμμών παραγωγής και ανάπτυξη των δικτύων πώλησης, είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά του κλάδου τα τελευταία χρόνια.

Η βιομηχανία γάλακτος «Δωδώνη», κατέχει την 5η θέση της μεγαλύτερης εταιρίας παραγωγού γάλακτος, γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων . Είναι εταιρία η οποία ελέγχεται από τις Ενώσεις Συνεταιρισμών Ιωαννίνων κατά 40% και κατά 60% από την Αγροτική Τράπεζα, η οποία έχει ανακοινώσει ότι προτίθεται να μεταβιβάσει τις μετοχές που κατέχει στους συνεταιρισμούς.

Η γαλακτοβιομηχανία «Δωδώνη» έχει την έδρα και τις βιομηχανικές της εγκαταστάσεις στο νομό Ιωαννίνων και απορροφά το γάλα της περιοχής που υπολογίζεται 5.200.000 κιλά ετησίως.

Η Δωδώνη πάντα πρωτοπόρος στην παραγωγή του συγκεκριμένου τύπου τυριού φέτας, διαθέτοντας της τελειότερη γραμμή φέτας στην Ελλάδα, τυροκομεί με τον ίδιο παραδοσιακό τρόπο το θαυμαστό αιγοπρόβειο γάλα της περιοχής της Ηπείρου και με ένα σύγχρονο δίκτυο διανομής έκανε γνωστά τα προϊόντα της σε όλον τον κόσμο.

Μια πλήρης σειρά παραγωγής σκληριών τυριών συμπληρώνει την γκάμα των προϊόντων της βιομηχανίας αυτής, τα οποία με κατάλληλη και πλήρη τυποποίηση καταλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο έδαφος στην ελληνική και διεθνή αγορά.

Η Δωδώνη Α.Ε. με τεράστιες προσπάθειες, καταφέρνει να αξιοποιεί πλήρως το γάλα που συγκεντρώνει από 11.500 κτηνοτρόφους διασκορπισμένους σε όλη την Ήπειρο, οι οποίοι διαφορετικά, θα συναντούσαν μεγάλες δυσκολίες στη διάθεσή του, ή θα είχαν εγκαταλείψει την επίμονη και δύσκολη δραστηριότητα του κτηνοτρόφου, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ερήμωση της υπαίδρου.

Παράλληλα, ανέλαβε να βελτιώσει τη θέση του κτηνοτρόφου διερευνώντας μια πρωτοβουλία με την Πανεπιστημιακή Κλινική Ιωαννίνων, όπου με τη βοήθεια του Υπουργείου Γεωργίας σχεδιάζεται ένα πρόγραμμα προληπτικής ιατρικής των κτηνοτρόφων.

Η Δωδώνη Α.Ε. για το σκοπό αυτό, και προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες συγκέντρωσης του παραγόμενου γάλακτος, επένδυσε σημαντικά κεφάλαια και δημιούργησε 20 μεγάλους σταθμούς συγκέντρωσης και πρόγυξης γάλακτος, καθώς και 110 μικρότερα κέντρα παραλαβής σε αντίστοιχες κοινότητες, για να πλησιάσει όσο γίνεται του κτηνοτρόφου στο σημείο που βρίσκεται η μονάδα τους.

Πέρα από το στόλο των φορτηγών αυτοκινήτων που διαθέτει, εκμισθώνει άνω των 100 μεταφορικών μέσων δημόσιας χρήσης, για να υπάρχει άμεση και ταχεία παραλαβή του γάλακτος, αμέσως μόλις αρμεχθεί. Έτσι και προκειμένου να επιτύχει το σκοπό της, το δίκτυο συγκέντρωσης γάλακτος της βιομηχανίας επεκτείνεται σε 468 κοινότητες, οι δε διανυόμενες καθημερινά αποστάσεις ξεπερνούν τα 6.500 χιλιόμετρα. Η βιομηχανία συγκεντρώνει το 70% του παραγόμενου γάλακτος της Ηπείρου, ενώ η αμεσότητα της παραλαβής συντελεί στη δημιουργία της άριστης ποιότητας των προϊόντων που παράγει.

Επίσης, παρ' όλο που η Ήπειρος έχει μεγάλη κτηνοτροφική παράδοση που κρατάει πολλούς και ικανούς κτηνοτρόφους στο

επάγγελμα, εντούτοις σε αρκετούς η μόρφωση και η παιδεία δεν είναι επαρκής για την άσκηση της σύγχρονης, επιχειρηματικού τύπου, κτηνοτροφίας. Η Δωδώνη Α.Ε. έρχεται βοηθητικά κοντά στους παραγωγούς και τους παρακολουθεί, ενημερώνει και εκπαιδεύει.

Τα δύσκολα χρόνια για τους παραγωγούς αιγοπρόβειου γάλακτος, ειδικά της περιοχής της Ηπείρου, φαίνεται να ξεπερνιούνται. Η περιοχή της Ηπείρου θεωρείται ότι έχει την καλύτερη ποιότητα αιγοπρόβειου γάλακτος, γεγονός που καθιστά και τη Δωδώνη ακαταμάχητη και τα προϊόντα της περιζήτητα στην ελληνική και διεθνή αγορά.

Και αυτό διότι η Δωδώνη:

1) Έχει τη δυνατότητα να τυροκομήσει απρόσκοπτα 300 τόνους ημερησίως αιγοπρόβειου γάλακτος.

2) Να παράγει προϊόντα άριστα στην ποιότητα.

3) Να διαθέτει με τις καλύτερες τιμές στις μεγαλύτερες αγορές της Ελλάδας και του εξωτερικού. Από το 1967 θέτει στην κατανάλωση, υγιεινά, εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα. Φρέσκα γαλακτοκομικά, γάλα και γιαούρτι με θαυμάσια γεύση και τυροκομικά προϊόντα φέτα, κεφαλογραβιέρα, γραβιέρα κ.λπ. η φήμη των οποίων έχει ξεπεράσει τα όρια τα όρια της χώρας και διατίθενται επώνυμα στις διεθνείς αγορές. Το 1994 οι συνολικές πωλήσεις ξεπερνούν τα 19 δισ. δρχ έναντι 14,8 το 1993 και 10,7 δισ. δρχ. το 1992, συμβάλλοντας έτσι στην εθνική οικονομία.

Τα έσοδα από τις εξαγωγές το 1993 ανέρχονται σε 4 δισ. δρχ, ενώ το 1994 προσεγγίζουν τα 6 δισ. δρχ.

Η εταιρία εξήγαγε συνολικά 3.350 τόνους γαλακτοτυροκομικών προϊόντων το 1993 έναντι 2800 τόνους το 1992.

Τις εξαγωγικές προσπάθειες της εταιρίας επιβράβευσαν το 1991 το Εμπορικό Επιμελητήριο Ελλάδας , ενώ το 1993 η Ε.Ε. επιβράβευσε τη Δωδώνη για την ποιότητα των προϊόντων της.

Μετά το 1992 ολοκληρώθηκε το επενδυτικό πρόγραμμα της βιομηχανίας ύψους 2 δισ. δρχ. που αφορούσε στον εκσυγχρονισμό των τμημάτων παραγωγής και τη δημιουργία νέας μονάδας τυποποίησης και συσκευασίας.

Η εταιρία είναι αυτάρκης σε γυκτικούς-αποθηκευτικούς χώρους μετά την αγορά των γυγείων της υπό εκκαθάριση «Αγρέζ».

Το 1994 προχώρησε σε επένδυση ύψους 350 εκατ. δρχ. για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος βιολογικού καθαρισμού. Επίσης βρίσκεται στη φάση εφαρμογής το αναπτυξιακό πενταετές πρόγραμμα που έχει καταρτίσει , ύψους 5 δισ. δρχ.

Στόχος της «Δωδώνη Α.Ε.» είναι να αυξήσει την ποσότητα επεξεργασίας γάλακτος από τις 60.000 τόνους που ήταν το 1994 σε 70-75.000 ετησίως.

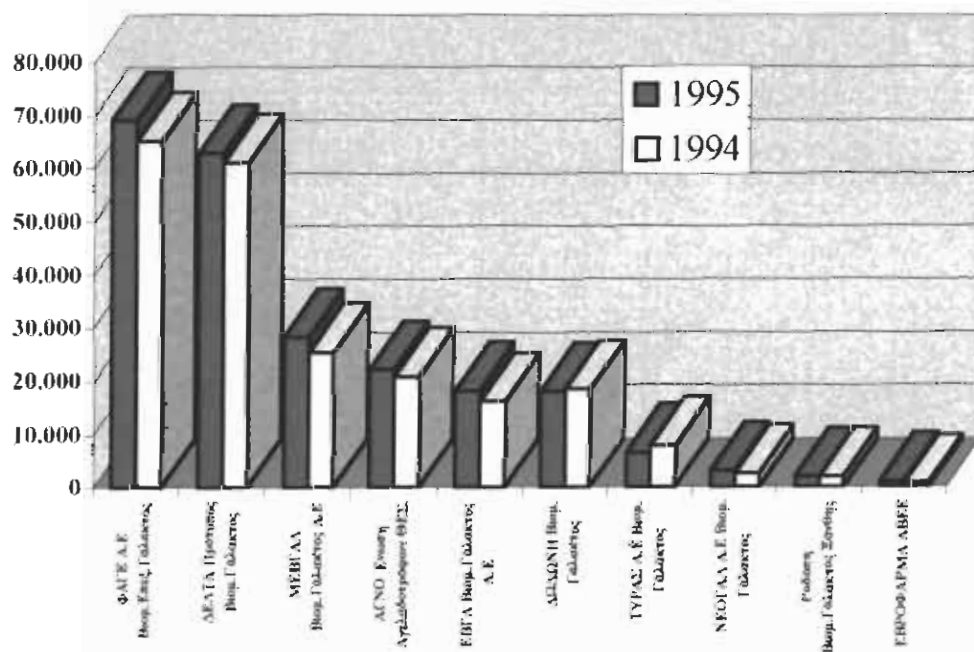
Τα αποτελέσματα των πωλήσεων αυξήθηκαν το 1994 κατά 25% φτάνοντας έτσι στα 18,443 εκατ. δρχ. Η κερδοφορία της, αν και βελτιώθηκε από 28 ε 162 εκατ. δρχ, παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα λόγω της ειδικής σχέσης που διατηρεί με τους γαλακτοπαραγωγούς.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός αυξήθηκε σε τιμές κτήσεως, κατά 7% και ξεπέρασε τα 4 δισ. δρχ. Το περιθώριο των μικτών κερδών και εσόδων βελτιώθηκε.

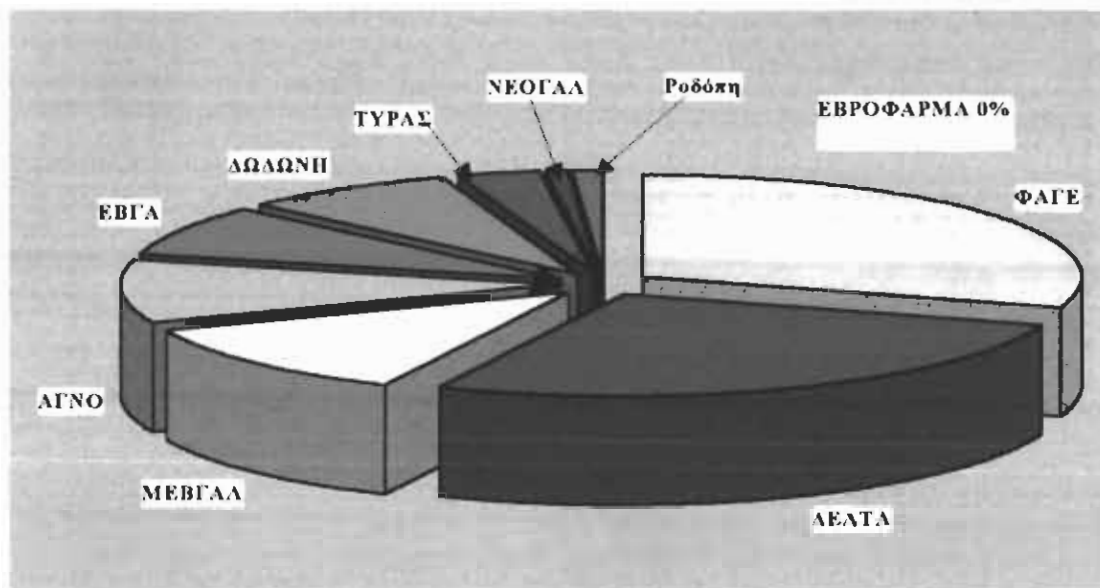
Τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν σε 2.300 έναντι 1.560 εκατ. δρχ. το 1993. Τα ίδια κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 600 εκατ. περίπου και ανήλθαν σε 3.118 εκατ. επί συνόλου απασχολουμένων κεφαλαίων 14.309 εκατ. δρχ.

Επωνυμία	Πωλήσεις		Μεταβολή	Υποχρεώσεις		Κυκλοφορούν Ενεργητικό
	1995	1994		Βραχυπρόθεσμες	Μ/Μ+ προβλέψεις	
ΦΑΓΕ Α.Ε Βιομ.Επεξ.Γάλακτος	69.209	65.230	9,3	11.768	4.693	39.452
ΔΕΛΤΑ Πρότυπος Βιομ.Γάλακτος	62.991	61.215	2,9	14.985	1.466	20.244
ΜΕΒΓΑΛ Βιομ.Γάλακτος Α.Ε.	28.249	25.479	0,9	12.603	824	10.117
ΑΓΝΟ Ένωση Αγελαδοτρόφων ΘΕΣ.	22.205	20.885	6,3			
ΕΙΒΓΑ Βιομ.Γάλακτος Α.Ε.	18.238	16.201	13,1	7.646	3.528	4.097
ΔΩΔΩΝΗ Βιομ. Γάλακτος	18.064	18.443	(2,1)	12.867	1.515	12.940
ΤΥΡΑΣ Α.Ε Βιομ. Γάλακτος	6.515	7.805	(16,5)	828	1.043	1.606
ΝΕΟΓΑΛ Α.Ε Βιομ. Γάλακτος	2.999	2.632	13,9	596	591	1.296
Ροδόπη Βιομ.Γάλακτος Ξάνθης	1.982	2.009	(1,3)	1.610	389	1.687
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ	1.060	756	40,2	276	287	657

Πίνακας 53. Οικονομικά Στοιχεία των Μεγαλύτερων Γαλακτοκομικών Επιχειρήσεων

Λιάνρημα 3 Οι Πωλήσεις Των 10 Μεγαλύτερων Επιχειρήσεων Γαλακτοκομικών Προϊόντων

Διάγραμμα 4. Κατανομή των Πωλήσεων κατά Εταιρεία (1995)

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Α.Β.Γ.Μ. «ΔΩΔΩΝΗ» Α.Ε. ΚΑΤΑ ΤΟ 1995-1996

Το 1995 βρήκε τη βιομηχανία σ'ένα σταυροδρόμι σημαντικών πολιτικών και οικονομικών αλλαγών, οι οποίες διαμόρφωσαν μια κατάσταση ριζικά διαφορετική από τα μέχρι τότε τεκταινόμενα.

Αποτελέσματα των αλλαγών αυτών ήταν η εταιρία να βρεθεί στο επίκεντρο της δίνης που μαστίζει την κτηνοτροφία, ιδιαίτερα μάλιστα αφού η κρίση που εκδηλώθηκε στην αιγοπροβατοτροφία είχε άμεσο αντίκτυπο στο βασικό της προϊόν που είναι η ΦΕΤΑ.

Τα κύρια προβλήματα που παρουσιάστηκαν, ήταν τα ακόλουθα:

-Η μεγάλη αύξηση της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος δημιούργησε ποσοτική αύξηση της παραγωγής του από τους κτηνοτρόφους, με παράλληλα αύξηση του κόστους παραγωγής της ΦΕΤΑΣ.

-Η υψηλή τιμή της ΦΕΤΑΣ, επέτρεψε την αισχροκέρδεια, τη νοθεία και τις εισαγωγές Λευκών Τυριών από αγελαδινό γάλα, λευκασμένο με χρωστικές ουσίες το οποίο μετονομάζονταν ψευδώς -ΦΕΤΑ.

- Σημειώθηκε μείωση της κατανάλωσης των εγχώριων τυριών κατά 35% (1992-1995) και τα εγχώρια υποκαταστάθηκαν από λευκά τυριά αγελαδινού γάλακτος στην κατανάλωση.

- Η μείωση της κατανάλωσης της ΦΕΤΑΣ, άλλαξε προοδευτικά τις καταναλωτικές συνήθειες, με αποτέλεσμα, σήμερα έστω και με χαμηλότερη τιμή, να αποκτά δύσκολα το σύνολο των πρώην πελατών της.

- Μειώθηκαν οι εξαγωγές ΦΕΤΑΣ , και σημειώθηκαν απώλειες διεθνών αγορών.

- Δημιουργήθηκαν τεράστια αποθέματα αδιάθετης ΦΕΤΑΣ , τα οποία πίεσαν την αγορά και οδήγησαν στο κατρακύλισμα των τιμών. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να χρεοκοπήσουν τυροκομεία και γαλακτοκομικές επιχειρήσεις που δεν κατέφυγαν στη νοθεία.

- Στις περισσότερες περιοχές της χώρας έμειναν απλήρωτοι οι κτηνοτρόφοι για το γάλα που είχαν παραδώσει ή πληρώθηκαν σε πολύ χαμηλές τιμές.

Η "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕΒΕ", η οποία εμφανίστηκε ως κύριος αντίπαλος της «ΔΩΔΩΝΗΣ», τόσο στην αγορά πρώτης ύλης - πρόβειο γάλα- όσο και στη διάθεση των προϊόντων στο εσωτερικό και εξωτερικό, προκάλεσε σημαντικά προβλήματα. Προβλήματα που στοίχισαν στην εταιρία πάνω από 2 δισ. δρχ. λόγω της διατήρησης σταθερών τιμών του γάλακτος και της αύξησης των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων.

Οι στόχοι του διοικητικού συμβουλίου της «ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε.» για το 1995 και οι οποίοι αναφέρθηκαν κατά την περυσινή Γενική Συνέλευση ήταν:

- 1) Η συσπείρωση των κτηνοτρόφων γύρω από την εταιρία και τη συγκράτηση του γάλακτος το οποίο κινδύνευε να διοχετευθεί σε άλλες επιχειρήσεις.
- 2) Η διατήρηση υψηλού επιπέδου ποιότητας των παραγομένων προϊόντων, αλλά και η βελτίωση των συνθηκών και προϋποθέσεων της εταιρίας και διακίνησης των προϊόντων,
- 3) Ο εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος εργοστασίου προκειμένου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της οδηγίας 92/46,

- 4) Η βελτίωση των οικονομικών δεδομένων με τη συρρίκνωση των συντελεστών κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα σε συνθήκες εργασιακής ειρήνης και συνεργασίας.

Την περίοδο 1995-1996, η βιομηχανία επεξεργάστηκε γύρω στους 71.000 τόνους γάλα, έναντι 64.000 τόνων το 1994. Υπήρξε δηλαδή μια αύξηση του εισκομισθέντος γάλακτος 11,18%. Το γάλα αυτό εισκομίστηκε από 11.876 παραγωγούς. Η ενέργεια αυτή ήταν πραγματικά σωτήρια και αναπτέρωσε το κλονισμένο ηθικό της επιχείρησης γιατί υπήρχε έντονη η απειλή αφ' ενός μεν να καταστραφεί ένα μέρος της κτηνοτροφίας στην Ήπειρο, αφετέρου δε να μείνει η βιομηχανία χωρίς πρώτη ύλη. Αυτό είχε σαν συνέπεια οι περισσότεροι παραγωγοί που παρέδιδαν προηγούμενα γάλα στα ιδιωτικά τυροκομεία, να το παραδίδουν στη Δωδώνη, σαν αναγνώριση του προστατευτικού της ρόλου στην κτηνοτροφία της περιοχής.

Παράλληλα η εταιρία χορήγησε σημαντικές προκαταβολές, ύψους άνω των 5,5 δισ. δρχ. τις οποίες διένειμε με βάση μηχανογραφικούς πίνακες, οι οποίοι υπολόγιζαν το ύψος της προκαταβολής με βάση την παραδοθείσα ποσότητα γάλακτος κατά την προηγούμενη περίοδο. Με τον τρόπο αυτό ορθολογικοποιήθηκε ο υπολογισμός των προκαταβολών, χωρίς να υπεισέρχονται λάθη ή άλλοι υποκειμενικοί παράγοντες.

Αυτή η ενέργεια βελτίωσε τόσο την εικόνα της εταιρίας όσο και τις σχέσεις της με τους παραγωγούς, αφού εδραίωσε την αξιοπιστία της και την εμπιστοσύνη προς αυτήν.

Επιπλέον σχεδίασε καλύτερα τις ζώνες γάλακτος τις οποίες στελέχωσε με επιστημονικό προσωπικό, το οποίο παρέχει καθημερινά τεχνικές αλλά και οικονομικές συμβουλές στους κτηνοτρόφους, ενώ η

Διοίκηση, τα στελέχη της εταιρίας και οι υπεύθυνοι των Σταθμών πραγματοποιούν τακτικές επισκέψεις.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζεται η εξέλιξη των παραληφθεισών ποσοτήτων και των τιμών στις διάφορες κατηγορίες γάλακτος, μαζί με την ποσοστιαία αύξηση τους έναντι του 1994.

	1993	1994	1995	Μεταβολή 1995/1994
Πρόβειο	32.777	36.747	41.173	12,04%
Γίδινο	7.193	8.256	8.884	7,60%
Αγελαδινό	15.825	18.553	20.857	12,42%
Σύνολο	55.795	63.780	70.914	11,19%

Πίνακας 54. Παραληφθείσες Ποσότητες Γάλακτος.

	1991	1992	1993	1994	1995
Πρόβειο	155	173	192	255	270
Γίδινο	85	95	110	140	162
Αγελαδινό	75	84	94	120	124

Πίνακας 55. Εξέλιξη βασικών τιμών γάλακτος περιόδου 1991 - 95

Παρά τα προβλήματα που επικράτησαν στον τομέα των Γαλακτοκομικών Προϊόντων και στην κτηνοτροφία γενικότερα, το 1995 η εταιρία «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» κράτησε σταθερές τις τιμές του Γάλακτος ολόκληρη τη Γαλακτοκομική περίοδο και η ωφέλεια των παραγωγών της, υπολογίζεται σε 1.500.000.000 δρχ.

Ακόμα ωφελήθηκαν από τη χορήγηση άτοκων προκαταβολών με 400 εκατ. δρχ. περίπου και από τον ανταγωνισμό των ιδιωτών για εξασφάλιση γάλακτος με ποσό 260 εκατ. δρχ.

Έτσι η συνολική ωφέλεια των κτηνοτρόφων των περιοχών δράσης της Βιομηχανίας φτάνει στο ποσό των 2.160 εκατ. δρχ. επί πλέον των τιμών της προηγούμενης χρονιάς.

Όσον αφορά την επιβολή περιοριστικών ποσοστώσεων στο νωπό αγελαδινό γάλα στην Ελλάδα, αυτή δεν μπορεί τεχνικά (λόγω απόστασης) να τροφοδοτήσει το έλλειμμα της με εισαγωγές από άλλες πλεονασματικές περιοχές, με αποτέλεσμα να καταδικάζει τη χώρα μας σε έλλειψη βασικού είδους διατροφής και τις αμιγώς κτηνοτροφικές περιοχές, όπως είναι η Ήπειρος, σε αφανισμό.

Η διοίκηση της εταιρίας έκανε επανειλημμένες ενέργειες, προκειμένου να βοηθήσει τη βελτίωση της κατάστασης. Τελικά η χώρα μας κατέλαβε πρόστιμο ύψους, 1,3 δισ. δρχ., οι δε παραγωγοί της εταιρίας 103.000.000 δρχ., ανεβάζοντας το πρόστιμο σε 17 δρχ. ανά κιλό γάλακτος για τις ποσότητες που παρέδωσαν.

Εκείνο που κατάφερε η εταιρία ήταν η είσπραξη των προστίμων με δόσεις και η αύξηση των προκαταβολών στους παραγωγούς για μεγαλύτερη διευκόλυνσή τους. Στόχος της «ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε.» είναι να κινηθεί προς κάθε κατεύθυνση, προκειμένου να εξαλείψει κάθε κίνδυνο μαρασμού της αγελαδοτροφίας.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Α) ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ.

Στην εγχώρια αγορά παρατηρήθηκε έντονος ανταγωνισμός από την υπερπροσφορά των μικρών τυροκομείων από όλη την Ελλάδα. Όλες οι οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις, συχνά χωρίς ποιοτικές προδιαγραφές ή δυνατότητες ελέγχου του τρόπου και της υγιεινής παραγωγής, χωρίς ελέγχους της πρώτης ύλης που χρησιμοποιούν, χωρίς δυνατότητες τυποποίησης και εμπορίας, αναγκάστηκαν να προσφέρουν

την παραγωγή τους σε εξευτελιστικές τιμές. Η αύξηση της παραγωγής φέτα από όλες αυτές τις επιχειρήσεις το 1995-1995, δημιούργησε από τη μια πλευρά αύξηση της τιμής της πρώτης ύλης και από την άλλη πλήθος αποδεμάτων, γεγονός που οδήγησε την αγορά σε μεγάλη κρίση.

Από την άλλη μεριά, οι λαθραίες εισαγωγές φέτας από τα Βαλκάνια, καθώς και η παρασκευή φέτας είτε με χρήση χημικών ουσιών είτε με νοθείες και προσμίξεις χειροτέρευαν την κατάσταση.

Η «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» πιστή στο να διατηρήσει την προσωπικότητα των προϊόντων της δεν ενέδωσε σε δελεαστικές προτάσεις όπως άλλες γαλακτοβιομηχανίες, για συσκευασία των προϊόντων της με ξένες επωνυμίες, αλλά εντατικοποίησε τις προσπάθειες για προώθηση υποσυσκευασμένων προϊόντων στις μεγάλες αλυσίδες του εσωτερικού και του εξωτερικού. Προς την κατεύθυνση αυτή έκανε σημαντικές ενέργειες περισσότερο ποιοτικού παρά ποσοτικού χαρακτήρα. Οι πωλήσεις στα προϊόντα αυτά από 490 τόνων το 1993, έφτασαν τους 750 τόνους το 1995, μία αύξηση δηλαδή 53% στην τελευταία διετία.

Παράλληλα επιδιώχθηκε τα τυροκομικά προϊόντα της εταιρίας, να βρίσκονται στα ράφια των περισσότερων Super Market, ενώ καταβλήθηκαν προσπάθειες για νέες πιο εύχρηστες συσκευασίες, όπως η υποσυσκευασία των 500 γραμμαρίων και η συσκευασία των 2.000 γραμμαρίων σε πλαστικό δοχείο πολλαπλών χρήσεων για τον καταναλωτή. Τέλος η επίτευξη της αλλαγής της μεθόδου παραγωγής του στραγγισμένου γιαουρτιού από το αρμόδιο τμήμα, οδήγησε σε ποιοτικά καλύτερο προϊόν με ταυτόχρονη επίπτωση στο κόστος παραγωγής, επιτρέποντας έτσι μείωση της τιμής και σημαντική αύξηση των πωλήσεων.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να διευρυνθεί το δίκτυο των πελατών της εταιρίας στην Ανατολική Μακεδονία, Θράκη Πελοπόννησο, ενώ

παράλληλα αποχώρησε από την ΑΙΤΩΛΟ-ΔΩΔΩΝΗ Ο.Ε, πουλώντας το ποσοστό της αντί ενός εκατ. δρχ. Η εταιρία αυτή σήμερα είναι ιδιοκτησία πλέον της Αιτωλικής Ο.Ε. και της Ε.Α.Σ. Μεσολογγίου, με τους ίδιους όρους που έχουν και οι υπόλοιποι πελάτες εσωτερικού (Σύμβαση πώλησης, κατάργηση της αποκλειστικής αντιπροσώπευσης, εγγύηση των οφειλών, κ.λπ)

Επόμενο βήμα του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας ήταν η διάλυση της Ο.Ε. που κατείχε το πρατήριο της εταιρίας και η ενσωμάτωσή του σ'αυτήν σαν υποκατάστημα. Με την απόφαση αυτή ικανοποιήθηκε, αφ'ενός μεν ένα γενικότερο αίσθημα που ήταν αντίθετο στο συνεταιρισμό της ΔΩΔΩΝΗ με φυσικά πρόσωπα, αφ'ετέρου δε γίνεται πλέον πιο ορθολογική διαχείριση του πρατηρίου.

Β. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.

Το 1995 αυξήθηκε το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας από 13,5 δισ. δολ. το 1994 σε 17 δισ. δολ., γεγονός που φανερώνει μια γενικότερη μείωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνική οικονομίας. Κατά κύριο λόγο αυτό αποδίδεται στη νομισματική πολιτική, η οποία έχει σαν βασικό στόχο τη μείωση του πληθωρισμού. Όμως η πολιτική αυτή της "σκληρής δραχμής" πλήττει άμεσα τις ελληνικές εξαγωγές.

Το κυρίαρχο πρόβλημα που συνάντησε η εταιρία στο χώρο της εξωτερική αγοράς, ήταν ο έντονος και αδέμιτος ανταγωνισμός που προήλθε από Γάλλους, Δανούς και Γερμανούς παραγωγούς λευκών τυριών, αλλά και ο μεγάλος ανταγωνισμός από μικρές και άγνωστες στο εξωτερικό ελληνικές τυροκομικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές προσπαθούσαν να διαδέσουν τα αποθέματά τους σε φέτα σε τιμές ιδιαίτερα χαμηλές, σε μερικές δε περιπτώσεις έφτασαν τα 5,5-6 μάρκα. Παράλληλα η άρση του προστατευτισμού και η σταδιακή απόσυρση των

εμποδίων στην ευρωπαϊκή αγορά σε συνδυασμό με την απώλεια του πλεονεκτήματος του ιδιαίτερα χαμηλού κόστους εργασίας δυσχέραναν σημαντικά τις ελληνικές τυροκομικές επιχειρήσεις στην προσπάθεια ανταγωνισμού. Η ισχύς της νέας GATT από 1/7/95 μειώνει ακόμη περισσότερο την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών τυριών, με τη σταδιακή μείωση των επιδοτήσεων εξαγωγών προς τρίτες χώρες.

Για να κατανοήσουμε τη σημερινή κατάσταση της εταιρίας όσον αφορά τις εξαγωγές, πρέπει να αναφερθούμε στον τρόπο οργάνωσης των εξαγωγών που ακολούθησε η εταιρία τα προηγούμενα έτη και σε κάποιες άστοχες παρεμβάσεις ή βασικές παραλείψεις, των οποίων τα αρνητικά αποτελέσματα εμποδίζουν την αύξηση των εξαγωγών τα τελευταία χρόνια. Στο παρελθόν επικράτησαν επιλογές της "εύκολης λύσης", ενώ η εξαγωγική πολιτική χαρακτηριζόταν από εφησυχασμό και έλλειψη προνοητικότητας, αφού υπήρχε πλήρης άγνοια των συνθηκών αγορών, στις οποίες πουλούσε η εταιρία τα προϊόντα της. Η έλλειψη ενημέρωσης οφειλόταν κυρίως στο γεγονός της ύπαρξης ενός αποκλειστικού αντιπροσώπου και συγχρόνως της καλής πορείας των εξαγωγών μέχρι το 1991, όταν ακόμα η Δωδώνη ήταν κυριολεκτικά η μόνη ελληνική φέτα στις αγορές του εξωτερικού.

Υπήρξε πάγια τιμολογιακή πολιτική της εταιρίας: η τιμή της να είναι σαφώς υψηλότερη από την τιμή της εσωτερικής αγοράς. Αυτό ξεκίνησε σαν αναγκαιότητα, διότι όταν η εταιρία ζημίωνε από τις πωλήσεις της φέτας στην εσωτερική αγορά, οι εξαγωγές ήταν η κύρια πηγή των κερδών της.

Έτσι λοιπόν η εταιρία στήριζε τα κέρδη της στη διαφορά τιμής της εσωτερικής-εξωτερικής αγοράς, αφού και η ίδια η αγορά το ανεχόταν και δεν υπήρχε απειλή από τον ανταγωνισμό, χωρίς να μελετήσει και να υποστηρίξει κάποια μέτρα συμπίεσης προς τη σωστή κατεύθυνση του κόστους παραγωγής, προκειμένου να διαμορφώσει μια

ανταγωνιστική τιμή, η οποία να εξασφαλίζει ταυτόχρονα και το επιθυμητό κέρδος για την εταιρία.

Μια τιμολογιακή πολιτική στηριγμένη στο κόστος και το επιθυμητό κέρδος, χωρίς να είναι στραμμένη στον ανταγωνισμό και τη ζήτηση, μπορεί να δίνει προσωρινά την ευημερία των αριθμών, αλλά και να νεκρώνει μακροπρόθεσμα το ίδιο το προϊόν.

Στην Ευρώπη μέχρι το 1991 η εταιρία είχε έναν αποκλειστικό αντιπρόσωπο για όλες τις χώρες πλην Ιταλίας, ενώ στην πραγματικότητα όχι μόνο δεν εξήγαγε η ίδια τα προϊόντα της, αφού τα διέθετε στην εταιρία του κ. Μόσχου, αλλά κατέβαλε για τις εξαγωγές αυτές προμήθεια. Οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες παρέμεναν δέσμιες στον αντιπρόσωπο της Γερμανίας μέχρι το 1994, χρονιά που αποδεσμεύτηκαν, ενώ μέχρι τότε αγόραζαν μέσω του αντιπροσώπου της Γερμανίας.

Η αλλαγή στο πρόσωπο του αντιπροσώπου της Γερμανίας το 1991 αποτέλεσε σοβαρή παρέμβαση στην αγορά της φέτας της εταιρίας, όχι μόνο στη Γερμανία αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αφ' ενός μεν η φέτα λόγω της διαδικασίας του πλειοδοτικού ανταγωνισμού, διατέθηκε σε πολύ υψηλή τιμή στην αγορά, αφ' ετέρου ο νέος αντιπρόσωπος επέλεγε συνεργάτες τόσο στη Γερμανία, όσο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις, διέφεραν από τις επιλογές του προηγούμενου αντιπροσώπου. Στη Γερμανία δημιουργήθηκε ένας αριθμός δυσареστημένων με τη Δωδώνη χονδρεμπόρων. Μερικοί παλιοί πελάτες αγόραζαν προϊόντα άλλων τυροκομείων, τα οποία άρχισαν να προσφέρουν στην αγορά. Η εταιρία θα μπορούσε σήμερα να έχει διπλάσιο όγκο εξαγωγών, αν υπήρχε από την αρχή μια συγκεκριμένη στρατηγική ανάπτυξης των πωλήσεων σε αγορές του εξωτερικού.

Στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με την αλλαγή ορισμένων εισαγωγέων από τον νέο αντιπρόσωπο της Γερμανίας, η ΔΩΔΩΝΗ ξανάρχιζε από την αρχή, ενώ παλιοί εισαγωγείς αγανακτισμένοι εισήγαγαν και προωθούσαν τυριά άλλων επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα οι μέχρι τότε πελάτες να γίνονται ανταγωνιστές στη ΔΩΔΩΝΗ. Αποτέλεσμα ήταν στο Βέλγιο, στη Σουηδία και στην Αυστρία, να πέσουν κατακόρυφα οι εξαγωγές και οι ανταγωνίστριες εταιρίες να εκμεταλλευθούν τις αδυναμίες της αλλά και την έλλειψη τυριού που δημιουργήθηκε στην αγορά και να καταλάβουν το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς και σήμερα να έχουν το πάνω χέρι στις πωλήσεις.

Το 1994 η διοίκηση, ερχόμενη σε άμεση επαφή με τις αγορές του εξωτερικού συνειδητοποίησε τα βαθιά προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί σε σχέση με το προϊόν και κατέγραψε τις αλλαγές που συντελούνταν σ' αυτή την ίδια τη δομή των ευρωπαϊκών αγορών. Μελέτησε την ανάγκη υλοποίησης μιας διαφορετικής ευέλικτης πολιτικής, λαμβάνοντας κυρίως υπ' όψη της την επερχόμενη πλήρη απελευθέρωση των πωλήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα αιτήματα των πελατών που όλα αυτά τα χρόνια διακινούσαν τα προϊόντα της. Η εταιρία τελικά προχώρησε σε αποφάσεις σχετικές με το δίκτυο διανομής των προϊόντων της στην Ευρώπη, εν γνώσει των αντικειμενικών δυσκολιών που υπήρχαν καθώς και της αλλαγής του τρόπου εργασίας για τη στήριξη του νέου συστήματος που υιοθέτησε.

Σε πρώτη φάση απελευθέρωσε τις ευρωπαϊκές χώρες από τον αντιπρόσωπο της Γερμανίας, υλοποιώντας μια συγκεκριμένη πολιτική ανάπτυξης των πωλήσεων, όχι μόνο στην ομογενειακή αγορά μέσω ενός αντιπροσώπου αλλά και απ' ευθείας προς την αγορά των μεγάλων αλυσίδων των ευρωπαϊκών χωρών.

Είναι γνωστό ότι είναι πολύ δύσκολο να ξανακερδηθεί το χαμένο μερίδιο της αγοράς από το να ξεκινήσει κανείς από την αρχή. Ωστόσο

η πορεία της εταιρίας στις ευρωπαϊκές αγορές είναι ανοδική, παρ' όλο που ουσιαστικά η ΔΩΔΩΝΗ μόλις τα τρία τελευταία χρόνια άρχισε να μαθαίνει τις αγορές της, γνώσεις που έπρεπε να διαθέτει ήδη από τα πρώτα βήματά της.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός, ότι ενώ η εταιρία στήριζε τα κέρδη της στις εξαγωγές, δεν είχε οργανώσει αντίστοιχη υπηρεσία, η οποία συστήθηκε μεν το 1992, αλλά ουσιαστικά λειτούργησε μέσα στην αγορά μόλις το 1994.

Στο επόμενο βήμα, η εταιρία κατήργησε το δεσμό του ενός αποκλειστικού αντιπροσώπου στη Γερμανία. Αυτή της η επιλογή, η οποία αποτέλεσε ουσιαστική παρέμβαση στην αγορά, αφού παρέκαμψε τον αντιπρόσωπο και πήγε απλά απ' ευθείας στους πελάτες που διακινούσαν τα προϊόντα της εταιρίας τα τελευταία χρόνια, άλλαξε τελείως τον τρόπο λειτουργίας της εταιρίας, στην στήριξη των εξαγωγών της.

Έκτοτε η ΔΩΔΩΝΗ παρακολουθεί και ελέγχει τακτικά τις αγορές της στο εξωτερικό, μελετά συστηματικά την πολιτική του ανταγωνισμού και αντιμετωπίζει τυχόν προβλήματα που προκύπτουν όσο γίνεται πιο ευέλικτα και αποτελεσματικά. Παράλληλα μελετά από κάθε πλευρά το υπάρχον σύστημα προκειμένου να κάνει όσες κινήσεις χρειάζονται για να εξασφαλιστεί το μέλλον της εταιρίας στις διεθνείς αγορές.

Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι αλλαγές αυτές που έπρεπε να έχουν γίνει πολύ νωρίτερα συνέπεσαν με :

α) Την είσοδο στον κλάδο της φέτας νέων ελληνικών εταιριών με σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό (ΗΠΕΙΡΟΣ, ΦΑΓΕ, ΚΟΛΙΟΣ, ΒΕΡΒΕΡΗΣ, ΓΙΟΤΣΑΣ) γεγονός που αύξησε την διαπραγματευτική

ικανότητα των εμπόρων εισαγωγέων, αλλά και τη μεγάλη υπερπροσφορά φέτας το 1995.

β) Την μεγάλη οικονομική κρίση στην Ευρώπη ιδιαίτερα τη Γερμανία μετά την ενοποίησή της, η οποία συμπιέζει το γενικότερο επίπεδο τιμών ολοένα και πιο χαμηλά.

Οι μακρινές αγορές των ΗΠΑ και της Αυστραλίας κατέγραφαν μια ανοδική πορεία μέχρι το 1992. Τότε η διοίκηση αποφάσισε να αλλάξει το μέχρι τότε δίκτυο διανομής, με την τοποθέτηση άλλων δύο αντιπροσώπων στις ΗΠΑ και ενός ακόμα στην Αυστραλία.

Οι παραπάνω όμως αντιπρόσωποι βρέθηκαν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους με αποτέλεσμα οι συνολικές πωλήσεις να μειωθούν σημαντικά. Η διοίκηση εκτιμώντας ότι στις μακρινές αυτές αγορές χρειάζεται ένας μόνο αντιπρόσωπος για να ελέγχει την αγορά, επανέφερε το 1994 το καθεστώς του ενός και αποκλειστικού αντιπρόσωπου, οπότε η αγορά άρχισε να επανέρχεται στα προ του 1992 αποτελέσματα.

Η ομογενειακή αγορά στο εξωτερικό, είναι δεδομένη και μάλλον συρρικνούμενη,· όλο και πιο πολλές ελληνικές επιχειρήσεις επιχειρούν να εισβάλλουν στην αγορά αυτή καθώς και οι ανταγωνιστές της ελληνικής φέτας του εξωτερικού. Η Εταιρία με βάση τα δεδομένα αυτά σκέφτηκε ότι είναι απαραίτητο να αλλάξει ριζικά την φιλοσοφία της. Πιο συγκεκριμένα :

α) Να αντιμετωπίσει τιμολογιακά τις εξαγωγές, όπως και τις υπόλοιπες πωλήσεις που πραγματοποιεί στο εσωτερικό της χώρας, δεδομένου ότι στην ενιαία αγορά της Ε.Ε. έχουν καταργηθεί τα σύνορα και η παλαιότερη εύνοια της εξαγωγής. Κάθε έμπορος του εξωτερικού μπορεί ανενόχλητα να αγοράζει τυριά στην Ελλάδα και να τα μεταφέρει χωρίς διαδικασίες στη χώρα του.

β) Να επεκταθεί στις τοπικές εθνικές αγορές των αλυσίδων, αφού οι ομογενειακές αγορές, λόγω μεγαλύτερης ευκολίας και δυνατοτήτων πρόσβασης, δέχονται τις επιθέσεις των διαφόρων μικρών ελληνικών τυροκόμων.

γ) Να αναπτύξει νέες αγορές, στις οποίες θα μπορέσει να αναπληρώσει το έδαφος που κινδυνεύει να χάσει μελλοντικά στις παραδοσιακές της αγορές.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.

Βασικός παράγοντας διαμόρφωσης των οικονομικών δεδομένων κάθε τυροκομικής επιχείρησης και επομένως και της ΔΩΔΩΝΗΣ, είναι η απόδοση του επεξεργασθέντος γάλακτος, σε παραγόμενο προϊόν. Η απόδοση αυτή συναρτάται άμεσα τόσο από την ποιότητα του εισκομιζόμενου γάλακτος, όσο και από τα τεχνικά δεδομένα της παραγωγής, αλλά και τον χρόνο που μεσολαβεί μέχρι να διατεθεί το προϊόν στην κατανάλωση.

Το άρτια καταρτισμένο τεχνικό προσωπικό της εταιρίας, λαμβάνοντας υπ' όψη το μακρό χρόνο που θα μεσολαβούσε μεταξύ παραγωγής και διάθεσης, προτίμησε συνειδητά και ορθά ενεργώντας, να εφαρμόσει τις αναγκαίες εκείνες τεχνικές, έτσι ώστε να μην υπάρξουν επιστροφές, αλλά ούτε και καταστροφές των τυριών από αλλοιώσεις. Αυτό βέβαια είχε σαν συνέπεια τη μείωση των αποδόσεων κατά 0.6% έναντι του 1994, όμως το κόστος αυτό, είναι σημαντικά μικρότερο από το κόστος τυχόν καταστροφών και από τη δυσφήμιση που θα είχε η εταιρία από τη διάθεση στον καταναλωτή αλλοιωμένων προϊόντων.

Οι παραχθείσες ποσότητες προϊόντων το 1995 και τα αντίστοιχα στοιχεία του 1993 και του 1994 έχουν ως εξής:

	1993	1994	1995	Μεταβολή 1995/1994
Γάλα Νωπό	12.346	12.466	12.622	1,30%
Φέτα	7.419	8.344	8.600	3,10%
Σκληρά Τυριά	1.119	1.383	1.894	36,90%
Λοιπά	1.967	1.945	2.181	12,10%
Σύνολο	22.851	24.138	25.297	4,80%

Πίνακας 56. Παραχθείσες ποσότητες γαλακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993-1995.

από τον πίνακα βλέπουμε ότι η Διοίκηση έστρεψε έγκαιρα την αύξηση του εισκομιζόμενου πρόβειου γάλακτος που ξεπερνούσε τους 5.000 τόνους, στην παραγωγή σκληριών τυριών φέτας, διαπιστώνοντας αρκετά νωρίς το τεράστιο πρόβλημα που επρόκειτο να εμφανιστεί στη διάθεση της φέτας, ενώ παράλληλα υποχρεώθηκε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του πλεονάζοντος αγελαδινού γάλακτος με την παραγωγή αγελαδινής γραβιέρας. Για το αγελαδινό γάλα παρατηρείται μια αύξηση 5.000 τόνων ή σε ποσοστό 31,2% από 16.000 τόνους περίπου το 1993, αυξήθηκε σε 21.000 τόνους το 1995. Η αύξηση αυτή παρά τις προσπάθειες να απορροφηθεί στην παραγωγή νωπών προϊόντων, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί, διότι υπήρχαν σημαντικές τεχνικές και οικονομικές δυσκολίες στη διάθεση των προϊόντων αυτών εκτός Ηπείρου. Παρ' όλα αυτά πολλά νωπά προϊόντα πέρα των υποσυσκευασμένων τυριών, όπως γιαούρτια και ξυνόγαλο τοποθετήθηκαν στα ράφια αρκετών Super Market της Αθήνας. Με τις ενέργειες αυτές σημειώθηκε αύξηση στη διάθεση των νωπών στη διετία 1993-95 σε ποσοστό 60% περίπου.

Αναλυτικότερα οι πωλήσεις των προϊόντων σε τόν. εξελίχθηκαν ως εξής:

	1993	1994	1995	Μεταβολή 1995/1994
Γάλα Νωπό	13.916	14.539	14.716	1,20%
Φέτα	7.354	7.799	6.594	-15,40%
Σκληρά Τυριά	1.508	1.180	1.311	11,10%
Σύνολο	22.778	23.518	22.621	-3,80%

Πίνακας 57. Πωλήσεις (σε τόνους) γαλακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993-1995

Ένα ενδεικτικό σημείο της κατάστασης στην αγορά φέτας, ήταν οι μειωμένες πωλήσεις στην Ήπειρο κατά 25%. ενώ ακόμα και στα Super Market των Ενώσεων της Ηπείρου, διατέθηκαν 205 τόνοι το 1995, έναντι 253 τόνους φέτα το 1994, παρατηρήθηκε δηλαδή μείωση 19%. Στις πωλήσεις όμως όλων των υπόλοιπων προϊόντων σημειώθηκε αύξηση, γεγονός που καταδεικνύει τις τεράστιες προσπάθειες που καταβλήθηκαν από τα τμήματα εμπορίας της εταιρίας και τους συνεργάτες της στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για την εξισορρόπηση της κατάστασης. Ενδεικτικό της προσπάθειας αυτής είναι το γεγονός ότι, παρά τη σημαντική μείωση των πωλήσεων φέτας και τη μείωση της τιμής πώλησής της, ο κύκλος εργασιών της εταιρίας το 1995 δεν υπολείπεται εκείνου του 1994 (μείωση κύκλου εργασιών 2,4%).

Με αυξημένη παραγωγή σε συνδυασμό με τη μείωση των πωλήσεων, αύξησαν σημαντικά τα αποθέματα της βιομηχανίας κατά την απογραφή στο τέλος του 1995, με όλες τις οικονομικές επιπτώσεις προϊόντων (σε τιμές κόστους) από 1.859 εκατ. δρχ. το 1994 σε 5.778 εκατ. δρχ. το 1995, αύξηση ύψους 210.8%. Οι αντίστοιχες πωλήσεις των προϊόντων τις ίδιες περιόδους σε αξία έχουν ως εξής:

	1993	1994	1995	Μεταβολή 1995/1994
Νωπά Προϊόντα	3.427.322	4.173.061	4.677.820	12,10%
Φέτα	8.833.403	11.975.636	10.730.130	-10,40%
Σκληρά Τυριά	2.501.779	2.328.785	2.593.761	11,30%
Τυρόγαλο	23.388	32.438	25.042	-22,60%
Σύνολο	14.785.892	18.509.830	18.069.472	-2,40%

Πίνακας 58. Πωλήσεις, σε χιλ. Δρχ, ολακτοτυροκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 1993 - 1995

Για την τόνωση της ζήτησης, χρειάσθηκε να μειωθούν οι τιμές της φέτας, τόσο προς την εσωτερική αγορά όσο και προς το εξωτερικό. Το τελευταίο κρίθηκε απαραίτητο, όταν παρατηρήθηκαν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των τιμών της εσωτερικής και εξωτερικής αγοράς, οι οποίες οδήγησαν πολλούς εμπόρους του εξωτερικού, να αγοράζουν τυριά κατευθείαν από την εσωτερική αγορά και να τα μεταφέρουν οι ίδιοι στις χώρες τους. Η γενική κρίση και όλα τα παραπάνω είχαν ως αποτέλεσμα, οι συνολικές εξαγωγές να ανέλθουν σε 2.534 τον. προϊόντων το 1995, έναντι 3.096 τόνους το 1994, σημειώθηκε δηλαδή μείωση 18%.

Ειδικότερα προς την Ευρώπη παρατηρήθηκε μείωση των εξαγωγών έναντι του 1994 κατά 549 τόνους, ενώ στις εξαγωγές προς ΗΠΑ και Αυστραλία δεν υπήρξε καμία ποσοτική μείωση. Οι αγορές αυτές, αν και σχετικά δυσπρόσιτες στον ανταγωνισμό, δέχονται την επίθεση τυροκομικών επιχειρήσεων (ΦΑΓΕ, ΗΠΕΙΡΟΣ) οι οποίες προσφέροντας σημαντικά χαμηλότερες τιμές από της ΔΩΔΩΝΗΣ, προσπαθούν να κερδίσουν κάποιο τμήμα των αγορών αυτών.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, πήρε μια σειρά από σημαντικές επενδυτικές αποφάσεις, αποφάσεις που θα παίξουν σημαντικό ρόλο για την παραπέρα ανάπτυξή της και βιωσιμότητάς της. Οι επενδύσεις αυτές αφορούν : α) Τον εκσυγχρονισμό και επέκταση του εργοστασίου, β) την αγορά από την ΑΤΕ του ενοικιαζόμενου κτήματος στη θέση Μπαλωμένο, εκτάσεις 32 στρεμμάτων με τις αποθήκες που περιελάμβανε, γ) την αγορά από την Κοινότητα Ελεούσας έκτασης 2 στρεμμάτων προκειμένου να καταστούν δυνατές οι πραγματοποιούμενες επενδύσεις, δ) την αγορά μετά από πλειστηριασμό 6 φορτηγών αυτοκινήτων υγείων και ενός Ι.Χ. από τη ΣΥΝΕΡΓΑΓ και ε) τις ενέργειες συνεργασίας με ξένους οίκους για τη διάθεση του παραγόμενου τυρογάλακτος και την παραγωγή πρωτεϊνών στη ΒΙΠΕ των Ιωαννίνων.

Πιο αναλυτικά:

α) Η πρώτη και μεγαλύτερη επένδυση αφορά τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του εργοστασίου. Η Ε.Ε. από το 1992 έχει θέσει σε ισχύ την οδηγία 92/46 για τις βιομηχανίες γάλακτος και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. η οδηγία αυτή δημοσιεύτηκε το 1995, αποτελεί δε έκτοτε νόμο του ελληνικού κράτους, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στην πράξη με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από 1/1/1997. Το διοικητικό συμβούλιο της βιομηχανίας, ύστερα από εισηγήσεις και συσκέψεις με τους Διευθυντές και του προϊσταμένους των υπηρεσιών της υπέβαλε στο Υπουργείο Γεωργίας στα πλαίσια του κανονισμού 866/90 επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 2,9 δισ. δρχ. Συγκεκριμένα εγκρίθηκε χωρίς καμιά σχεδόν περικοπή το όλο επενδυτικό πρόγραμμα, ανεβάζοντας τη χορηγούμενη επιχορήγηση σε 1.450 εκατ. Δρχ.

Τα νέα τμήματα και βελτιώσεις στις υφισταμένες εγκαταστάσεις που προβλέπονταν να γίνουν καθώς και η αναγκαιότητά τους, ακολουθούν αναλυτικά κατά τμήμα παραγωγής, προκειμένου ολόκληρη η παραγωγική μονάδα να λειτουργεί σύμφωνα με την Οδηγία.

1) Νέος σταθμός παραλαβής-πρόυξης Παρακαλάμου.

Η δημιουργία νέου σταθμού πρόυξης-παραλαβής Παρακαλάμου ήταν απαραίτητη, εφ' όσον ο υφιστάμενος σταθμός λειτουργούσε σε ενοικιαζόμενο κτίριο που δεν είχε κατασκευαστεί με τις προϋποθέσεις που απαιτούσε η οδηγία 92/46.

2) Γραμμή παραλαβής πλαστικών δοχείων.

Η παραλαβή του γάλακτος σε δοχεία διαρκούσε 3-4 ώρες από την άφιξη του γάλακτος στη Ράμπα του εργοστασίου. Μια νέα γραμμή δυναμικότητας 500 γαλακτοδοχείων την ώρα θα αποσυμφορούσε την παραλαβή του γάλακτος σε δοχεία, έτσι ώστε να μειωθεί ο χρόνος εισκόμισης του γάλακτος σε δοχεία από τον παραγωγό μέχρι την υύξη του σε 2 ώρες.

3) Ψύξη και αποθήκευση του γάλακτος.

Με την επένδυση στον τομέα αυτό επιτυγχάνονται δύο στόχοι:

α) Με την αποθήκευση νέων Silos αποθήκευσης γάλακτος θα γινόταν δυνατός ο διαχωρισμός και του γίδινου γάλακτος έτσι ώστε κατά την τυροκόμιση να ελέγχονται η αναλογία πρόβειου και γίδινου γάλακτος κατά την παραγωγή των τυριών. Έτσι θα ήταν δυνατή η τυποποίηση των προϊόντων σε μεγαλύτερο βαθμό και θα ανταποκρίνονταν τα τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας προέλευσης στις προδιαγραφές που θέτουν οι Προεδρικές Αποφάσεις 596/18.7.1995 και 313025/11.1.1994.

β) Με την τοποθέτηση νέας γραμμής γύζης θα ήταν δυνατή η αποσυμφόρηση των βυτίων μεταφοράς γάλακτος έτσι ώστε το γάλα και να τυροκομείται ταχύτερα και να ανταποκρίνεται σε μεγαλύτερο βαθμό στις απαιτήσεις που θέτει η οδηγία 92/46.

4) Βελτίωση τυροκομείου.

α) Η επαύξηση της αποθηκευτικής ικανότητας του τμήματος κρίθηκε απαραίτητη γιατί θα βελτίωνε την ομαλή ροή του γάλακτος από τμήμα παστερίωσης στο τμήμα τυροκόμισης εξασφαλίζοντας το συντομότερο τυροκόμιση του παραλαμβανόμενου γάλακτος ώστε να πληρούνται 100% οι προϋποθέσεις που τίθενται για τα τυριά που απαιτούν τυροκόμιση του γάλακτος εντός 48 ωρών από το άρμεγμα.

β) Μεταφορά και αντικατάσταση εξοπλισμού του τμήματος καλλιέργειών. Η παλαιότητα των καζανιών παραγωγής και η συνύπαρξη στο χώρο στράγγισης τυρογάλακτος ήταν ένα από τα κρίσιμα σημεία ελέγχου της HACCP για τον κίνδυνο επιμόλυνσης της καλλιέργειας με βακτηριοφάγους παθογόνους μικροοργανισμούς

γ) Διάφορες οικοδομικές εργασίες βελτίωσης εκσυγχρονισμού των κτιρίων.

Οι οικοδομικές εργασίες που προβλέπονταν στον τομέα αυτό αφορούσαν την προσαρμογή των χώρων του παλαιού εργοστασίου στις προϋποθέσεις που ορίζονται από την οδηγία, δεδομένου ότι το κομμάτι αυτό της Βιομηχανίας είχε κτιστεί πριν 30 χρόνια και κάτω από διαφορετικές προϋποθέσεις και ισχύοντες νόμους. Επίσης το πρόβλημα της υγρασίας και της αναπτυσσόμενης μούχλας στην οροφή του τμήματος τυροκόμισης, η οποία προέρχεται κυρίως από τη δημιουργία θερμογεφυρών στην πλάκα της οροφής ήταν προβλήματα που έπρεπε να λυθούν. Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες με χρησιμοποίηση ειδικής αντιμυκητιακής βαφής δε δόθηκε παρά μόνο προσωρινή λύση.

Τέλος οι σχάρες και τα φρεάτια έπρεπε να αντικατασταθούν στο τμήμα τυροκόμισης ώστε να πληρούν τις προδιαγραφές της Κοινοτικής Νομοθεσίας.

5) Βελτίωση, γύξη και κλιματισμός συγκροτήματος γυκτικών θαλάμων συντήρησης.

Πέρα από την αύξηση της χωρητικότητας των γυγείων πρώην ΑΓΡΕΞ με την δημιουργία νέων γυκτικών θαλάμων χωρητικότητας 200.000 δοχείων, με άμεση ετήσια ωφέλεια άνω των 200.000.000 δρχ., προβλεπόταν η επισκευή των ήδη υπαρχόντων, με κατασκευή νέων δαπέδων, ανακατασκευή των μονώσεων, τοποθέτηση Panels στους τοίχους κ.λ.π., εργασίες που ήταν απαραίτητες ώστε να πληρούν οι θάλαμοι γύξης καθώς και οι χώροι συσκευασίας των προϊόντων τις προδιαγραφές των κοινοτικών οδηγιών.

Επίσης προβλεπόταν η αντικατάσταση των κλιματιστικών των χώρων ωρίμανσης της φέτας και των σκληρών τυριών τα οποία ήταν ανεπαρκή ή πεπαλαιωμένα, με αποτέλεσμα τα σοβαρά και συνεχή προβλήματα που υπήρχαν στη διαδικασία ωρίμανσης και στην τυποποίηση των τυριών.

6) Κεντρική μονάδα CIP.

Η υφιστάμενη μονάδα πέρα της παλαιότητας δεν επαρκούσε για την κάλυψη των αναγκών όλων των γραμμών του εργοστασίου ιδιαίτερα μετά τις νέες επενδύσεις που έγιναν από το 1986 μέχρι το 1993. Η αντικατάσταση της παλαιάς μονάδας ήταν αναπόφευκτη ενώ η παλαιά γραμμή θα χρησιμοποιούταν είτε για καθαρισμό των βυτίων τα οποία πλένονταν με το χέρι με πολλά προβλήματα στην ποιότητα του γάλακτος, είτε στους σταθμούς πρόγυξης. Η μονάδα CIP ήταν απαραίτητη όσον αφορά τις απαιτήσεις για την παρασκευή του θερμικά επεξεργαζόμενου γάλακτος και των προϊόντων με βάση το γάλα.

7) Αποθήκη Υλικών.

Προβλεπόταν η κατασκευή σύγχρονης αποθήκης βοηθητικών υλών π.χ. χαρτί/τίου συσκευασίας γάλακτος, δοχείων φέτας, φιλμ συσκευασίας, χαρτί/τιων δεύτερης συσκευασίας κ.λ.π.

Πέρα από τους παραπάνω προβλεπόμενους εκσυγχρονισμούς, θα πρέπει να τονιστεί η αντικατάσταση των καλουπιών της Φέτας με νέα τα οποία φέρουν ανάγλυφα το λογότυπο της εταιρίας.

Η σημασία της απόφασης αυτών και των συνεπειών που έχει στην εμπορική πολιτική της εταιρίας και την διακοπή κάθε παράνομης παραγωγής άλλων τυριών αντί για τη γνήσια φέτα Δωδώνη είναι πασιφανής. Η αλλαγή αυτή σε συνδυασμό με τις διαφημιστικές ενέργειες της εταιρίας, θα αλλάξει ριζικά το κλίμα της αγοράς για τα προϊόντα της και θα οδηγήσει σε εξάντληση όλης της παραγωγής της.

β) Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας αποφάσισε να προβεί στην αγορά οικοπεδικής έκτασης 32 στρεμμάτων, με κτίσματα 2.800 τ.μ. στη θέση Μπαλωμένο, την οποία η εταιρία νοίκιαζε από την ΑΤΕ χρησιμοποιώντας τα κτίρια σαν αποθήκες, αντί του ποσού των 32.000.000 δρχ. Σήμερα η αντικειμενική αξία του ακινήτου αυτού ξεπερνά τα 77.000.000 δρχ. η δε πραγματική του αξία τα 100.000.000 δρχ.

γ) Κατά τη διαδικασία μελέτης του εκσυγχρονισμού του εργοστασίου, διαπιστώθηκε η ένταξη στο Σχέδιο Πόλης της Κοινότητας Ελεούσας, η οποία χάραζε περιφερειακό δρόμο εντός του εργοστασίου και το διαιρούσε σε δύο τμήματα. Η βλάβη της βιομηχανίας από τις διγόμενες εγκαταστάσεις ξεπερνούσε τα 500.000.000 δρχ., χωρίς να συνυπολογίζεται η απώλεια 2.000 τ.μ. από την ένταξη στο σχέδιο και την τεράστια υποβάθμιση όλης της επιχείρησης. Μετά από πολλές ενέργειες και μετά από συνεννόηση με την Κοινότητα, έγινε δυνατή η

τροποποίηση του σχεδίου, το δε Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, την αγορά των περιερχομένων προς την πλευρά της Βιομηχανίας εκτάσεων 2.000 τ.μ. αντί του ποσού των 15.000.000 δρχ. περίπου και την δωρεάν παραχώρηση προς την Κοινότητα έκτασης 1.450 τ.μ. περίπου. Τέλος αποφάσισε την ενίσχυση της Κοινότητας με χρηματική δωρεά ύψους 15.000.000 δρχ. Με την ενέργεια αυτή αποφεύχθηκε σημαντική ζημία της Βιομηχανίας από την εφαρμογή του αρχικού σχεδίου, ομαλοποιήθηκε η περίμετρος του εργοστασίου, ενώ παράλληλα αυξήθηκε η συνολική οικοπεδική του έκταση και κατ' επέκταση η δυνατότητα οικοδόμησης των κτιρίων του νέου επενδυτικού.

δ) Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από συνεννόηση με την ΑΤΕ και προεπιλογή συγκεκριμένων φορτηγών αυτοκινήτων υγείων της ΣΥΝΕΡΓΑΛ, συμμετείχε σε πλειστηριασμό και αγόρασε 6 φορτηγά υγεία και ένα Ι.Χ. αντί του συνολικού ποσού των 23.000.000 δρχ. Συγκεκριμένα πρόκειται για ένα ωφέλιμο φορτίο 21.750 τόνων, δύο 9.290 τόνων και τρία 3.840 τόνων, ηλικίας 10 περίπου ετών, τα οποία εντάχθηκαν αμέσως στο στόλο της βιομηχανίας και πραγματοποιούν διανομές και μεταφορές προϊόντων, μειώνοντας σημαντικά τις δαπάνες μεταφοράς.

ε) Η "ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε." συνεργάστηκε με Οίκους εξωτερικού, για την διάθεση σε αυτούς του παραγόμενου τυρογάλακτος για παραγωγή πρωτεϊνών. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με δεδομένο το σημαντικό πρόβλημα διάθεσης του τυρογάλακτος, σύναψε συμφωνία με τις εταιρίες "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΩΤΕΙΝΗ» ΕΜΠΟΡΙΚΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ-ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ" και "NIRO ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Τ.Ε" με στόχο τη διάθεση του τυρογάλακτος της εταιρίας, στην υπό σύσταση τότε εταιρία με την επωνυμία "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ Α.Ε.", η οποία έχει ως σκοπό,

τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής πρωτεϊνών από τυρόγαλο και την εμπορία αυτών.

Με τη συμφωνία αυτή η εταιρία ανέλαβε τις εξής υποχρεώσεις:

Να πουλάει προς τη νέα αυτή εταιρία (η οποία με τη σειρά της, ανέλαβε την υποχρέωση να το απορροφήσει) το αποβουτυρωμένο τυρόγαλο, που θα παράγει και σε περίπτωση που το τυρόγαλο της εταιρίας δεν θα επαρκούσε για τις ανάγκες του εργοστασίου, να βοηθήσει και μόνον στην εξεύρεση και άλλων ποσοτήτων της πρώτης ύλης από άλλα τυροκομεία της Ηπείρου.

Σε ανταπόδοση των προαναφερόμενων υποχρεώσεων της η εταιρία, απέκτησε τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Να λάβει χωρίς την όποια δική της οικονομική ανταπόδοση το 10% των μετοχών της νέας εταιρίας.

- Μετά την πάροδο διετίας από τυχόν υπαγωγή της όλης επένδυσης στον με αριθμό 866/1990 κανονισμό να αγοράσει μέχρι 30% των μετοχών στην ονομαστική τους αξία, η οποία θα αναπροσαρμοστεί με βάση τον επίσημο πληθωρισμό του Ελληνικού Κράτους.

- Μια σειρά από δυνατότητες παρέμβασης στη λειτουργία της νέας εταιρίας(συμμετοχή στο Δ.Σ., έλεγχος των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου κ.λ.π) ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχός της και αδύνατη η καταπάτηση των δικαιωμάτων της.

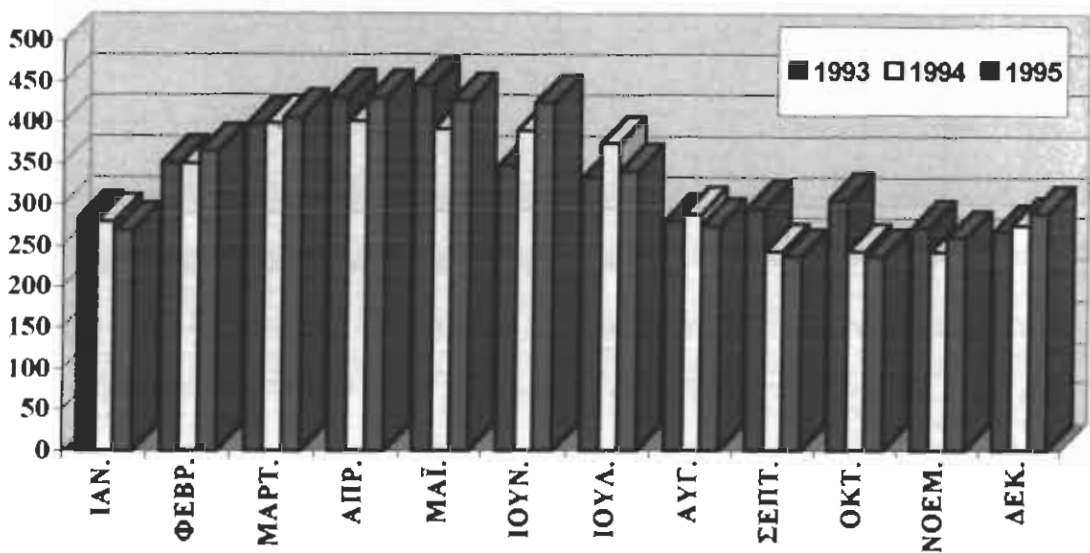
Για τη συγκεκριμένη επένδυση ο κ. Νομάρχης Ιωαννίνων δήλωσε: «... Θεωρούμε ότι η επεξεργασία του τυρογάλακτος με σκοπό την παραγωγή πρωτεϊνούχων προϊόντων αποτελεί σημαντική συμβολή της μείωσης της ρύπανσης του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων, ... Εκτιμούμε ότι η

συγκεκριμένη επένδυση πέραν της απορρυπαντικής ωφέλειας θα συμβάλλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη του Νομού”.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ.

Άμεση προτεραιότητα της εταιρίας, μέσα από δυσχερές οικονομικό περιβάλλον, ήταν να προσπαθήσει και να πετύχει τη μείωση του κόστους παραγωγής, με συγκράτηση των δαπανών προκειμένου να μπορέσει α ξεπεράσει τις σημαντικά αυξημένες επιβαρύνσεις που προέβλεπε, από τα μεγαλύτερα αποδέματα και το αυξημένο κόστος αγοράς της πρώτης ύλης σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Το 1995 σημειώθηκε αύξηση 5, % των Δαπανών πάσης φύσεως, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αμοιβές του προσωπικού, ενώ το 1994 το ποσοστό βρίσκεται σε πολύ χαμηλά πλαίσια, εάν ληφθούν υπ’ όψιν οι αυξήσεις των δαπανών στις παροχές τρίτων, αλλά και η αυξημένη παραγωγή σε προϊόντα καθώς και οι τιμαριθμικές αυξήσεις του κόστους παραγωγής.

Στις προσλήψεις του εποχικού προσωπικού εφαρμόστηκαν απόλυτα τα κριτήρια που επιβάλλει ο νόμος 2190/94 , καταβλήθηκαν δε σημαντικές προσπάθειες από τους διευθύνοντες και όλους τους εργαζομένους για περιορισμό των προσλήψεων στο ελάχιστο δυνατό ποσοστό. Όπως προκύπτει από το επόμενο διάγραμμα,, το συνολικό προσωπικό υπολειπόταν και εκείνου του 1993, όταν η παραγωγή ήταν τότε 11% λιγότερη το δε εισκομιζόμενο γάλα λιγότερο κατά 27%. Στο διάγραμμα που ακολουθεί , εμφανίζεται η μηνιαία κατανομή του συνολικού προσωπικού την περίοδο 1993-95.

Διάγραμμα 5. Κατανομή του προσωπικού της «ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε. την περίοδο 93- 95.

Η συνολική διαχείριση χαρακτηρίζεται από τη μηδενική αύξηση συμμετοχής του κόστους των αμοιβών προσωπικού ανά κιλό επεξεργασθέντος γάλακτος από το 1993 μέχρι το 1995 και από τη μείωση της συμμετοχής των από 34,5% του συνόλου των δαπανών το 1993, σε 31% για το 1995.

	ΜΟΝ. ΕΠΟΧ. ΣΥΝ.			ΜΟΝ. ΕΠΟΧ. ΣΥΝ.			ΜΟΝ. ΕΠΟΧ. ΣΥΝ.			% 93/95
	1993			1994			1995			
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	190	93	283	257	23	280	222	48	270	-4,60%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	186	165	351	257	93	350	231	134	365	4,00%
ΜΑΡΤΙΟΣ	185	212	397	257	142	399	229	178	407	2,50%
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	184	248	432	254	147	401	228	203	431	-0,20%
ΜΑΪΟΣ	183	263	446	246	146	392	224	203	427	-4,30%
ΙΟΥΝΙΟΣ	183	164	347	244	146	390	224	201	425	22,50%
ΙΟΥΛΙΟΣ	182	151	333	235	139	374	224	117	341	2,40%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	234	47	281	227	62	289	223	52	275	-2,10%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	234	62	296	223	20	243	220	17	237	-19,90%
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	234	72	306	224	19	243	220	17	237	-22,50%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	257	16	273	223	19	242	224	37	261	-4,40%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	257	11	268	223	53	276	224	66	290	8,20%

Πίνακας 59. Εργαζόμενοι στη Βιομηχανία «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» τα έτη 1993 - 1994 - 1995

Η εταιρία σε συνεργασία με το προσωπικό της επεδίωξε να περιορίσει τις δαπάνες υπερωριών δέτοντας σε εφαρμογή κάποιες περικοπές. Τα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1993	1994	1995
1. ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ	46.328	35.281	30.146
2. ΥΠΕΡΕΓΑΣΙΕΣ	24.223	25.332	22.903
3. ΚΥΡΙΑΚΕΣ - -ΑΡΓΙΕΣ	53.207	61.247	68.353
ΣΥΝΟΛΑ	123.758	121.860	121.672

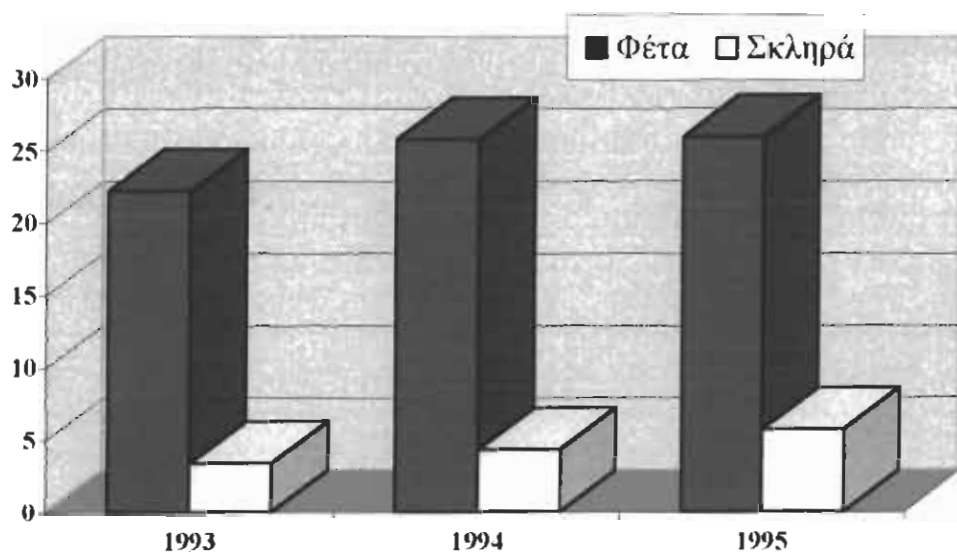
Πίνακας 60. Επιπρόσθετη Εργασία προσωπικού της Εταιρείας «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.» ετών 93 -95

Τα παραπάνω στοιχεία σε συνδυασμό με την σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία εκφράζεται με των συντελεστή των κιλών επεξεργασθέντος γάλακτος ανά εργατοώρα, συνηγορούν στην εκτίμηση ότι η εταιρία πραγματοποιεί θετικά βήματα στην ορθολογικοποίηση των

δαπανών της, περιορίζοντας τις περιττές από αυτές και αξιοποιώντας όσο γίνεται τα υπάρχοντα πλεονεκτήματα.

	1993	1994	1995
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	334	323	331
ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓ.ΓΑΛΑΚΤΟΣ (Τόνοι)	55.795	63.558	70.909
ΓΑΛΑ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ (Τόνοι)	166,8	196,6	214,6

Πίνακας 61. Παραγωγικότητα (τόνοι γάλακτος ανά εργαζόμενο).

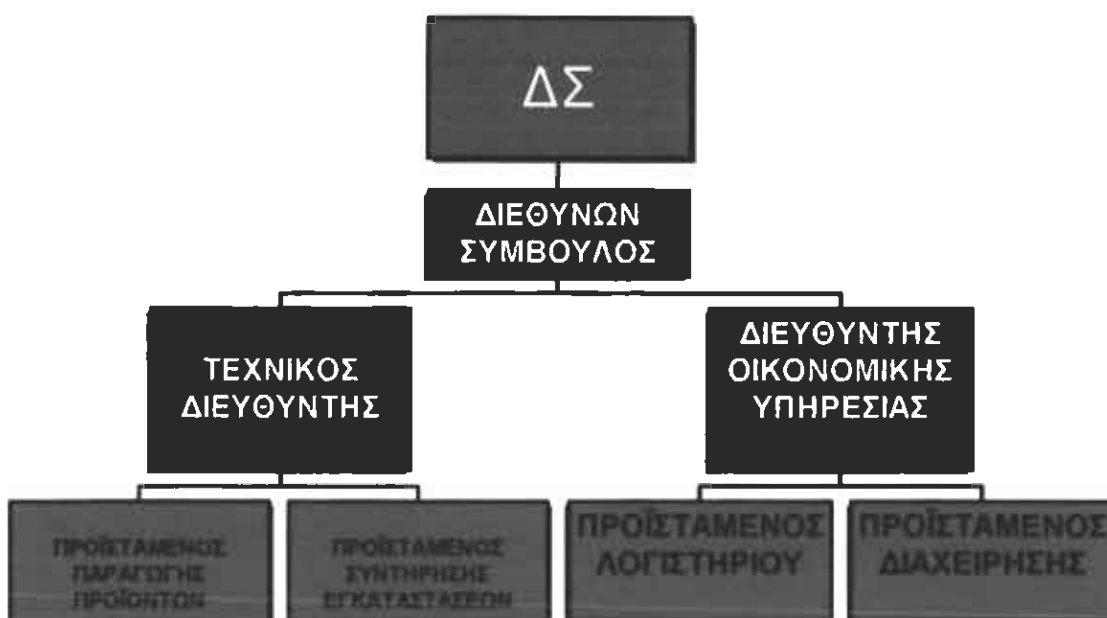

Διάγραμμα 6. Παραγωγή τυριών ανά εργαζόμενο

Βασικό σημείο κόστους αποτελούν αναμφισβήτητα οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις από τον εξωτερικό δανεισμό της εταιρίας. Η εταιρία έκανε προσπάθειες και πέτυχε να μειώσει σημαντικά τα επιτόκια δανεισμού, τα οποία σήμερα πλέον δεν ξεπερνούν το 19% καθώς και τις προμήθειες των διαφόρων εργασιών. Παράλληλα μετέτρεψε ένα

σημαντικό μέρος της όλης χρηματοδότησης σε δανεισμό σε συνάλλαγμα (ECU και DM), με πολύ συμφέροντες για της εταιρία όρους. Το όφελος της εταιρίας το 1995 από το δανεισμό σε συνάλλαγμα λόγω της διαφοράς των επιτοκίων ανέρχεται σε 249.087.840 δρχ.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ "ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε.

Οργανόγραμμα 3. Οργανόγραμμα. Της Εταιρείας «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.»

Όπως παρατηρούμε από το οργανόγραμμα της εταιρίας, στο ανώτατο επίπεδο της ιεραρχικής κλίμακας βρίσκεται το διοικητικό συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από 5 μέλη, 3 άτομα της αγροτικής τραπεζής και 2 των συνεταιριστικών ενώσεων.

Στο αμέσως επόμενο επίπεδο βρίσκεται η γενική συνέλευση και ο διευθύνων σύμβουλος, ο οποίος είναι και ο διοικητικός διευθυντής και εκτελεί διοικητικά καθήκοντα.

Ακολουθεί ο τεχνικός διευθυντής και ο διευθυντής οικονομικής υπηρεσίας, και στα κατώτερα επίπεδα της πυραμίδας ο προϊστάμενος παραγωγής προϊόντων, ο προϊστάμενος συντήρησης εγκαταστάσεων, ο προϊστάμενος λογιστηρίου και ο προϊστάμενος διαχείρισης.

Οι εργαζόμενοι με δικαίωμα λόγου συμμετέχουν με επιτροπές για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τις προσλήψεις, μεταθέσεις κ.λ.π.

Αναλυτικότερα, οι προσλήψεις γίνονται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή. Όσον αφορά το διαγωνισμό, οι προσλήψεις γίνονται για την κάλυψη των θέσεων του μόνιμου προσωπικού. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας, συγκροτείται εξεταστική επιτροπή στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος των εργαζομένων, ο οποίος υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του σωματείου των εργαζομένων.

Εκπρόσωπος του σωματείου των υποδεικνύεται από τη Γενική Συνέλευση αυτών και στα συμβούλια κρίσης, ο οποίος μαζί με τον τεχνικό διευθυντή, τον οικονομικό διευθυντή και τον προϊστάμενο που ανήκει ο εργαζόμενος αποτελούν την τετραμελή επιτροπή που συγκροτείται το Δεκέμβριο κάθε χρόνο για την σύνταξη του φύλλου ποιότητας. Για τη σύνταξη του φύλλου ποιότητας και την κατάταξη στην αντίστοιχη κατηγορία λαμβάνονται υπ' όψη κάποια κριτήρια όπως: κανονική προσέλευση και αποχώρηση, συμπεριφορά ως προς την εκτέλεση υπηρεσίας, ταχύτητα και ποιοτική απόδοση, πρωτοβουλία στην εργασία, μεθοδικότητα, ευσυνειδησία, επιμέλεια στην εργασία, συμπεριφορά προς τρίτους, αντίληψη-κρίση, επαγγελματική κατάρτιση.

Ο προαγωγές των εργαζομένων γίνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας με αξιολόγηση και κατά αρχαιότητα μόνο από φύλλα ποιότητας που πραγματοποιεί το Συμβούλιο κρίσης μια φορά το χρόνο. Η κρίση των εργαζομένων πραγματοποιείται

μετά τη συμπλήρωση έτους μετά από την ανάληψη της υπηρεσίας του. Αν και υπάρχει συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων, αυτή η συμμετοχή είναι τυπική, εφόσον η Αγροτική Τράπεζα συμμετέχει με το 60% και υπερισχύει η γνώμη ή η απόφασή της.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Τα παρακάτω οργανωτικά θέματα της χρονιάς 1995 σηματοδύουν την παραπέρα πορεία της εταιρίας.

- Αναφορικά με τον τρόπο Διοίκησης, το Συμβούλιο των Διευθυντών της εταιρίας λειτουργεί σε τακτικά χρονικά διαστήματα, το οποίο δεσμοδετήθηκε από την παρούσα Διοίκηση, ενώ στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, συμμετέχει και εκπρόσωπος του Σωματείου εργαζομένων.

-Για την ανάπτυξη των υπηρεσιών εμπορίας δημιουργήθηκε τμήμα Μάρκετινγκ το οποίο σε συνεργασία με τη Διαφημιστική Επιτροπή που συστήθηκε, ερευνά και τις ενέργειες προώθησης των προϊόντων της εταιρίας.

- Για την εσωτερική οργάνωση και εκπαίδευση, στελεχώθηκαν ορισμένες υπηρεσίες της παραγωγής και των Σταθμών και καταρτίστηκε σύγχρονο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το προσωπικό, στο οποίο συμμετείχαν όσοι εργαζόμενοι δεν είχαν εκπαιδευτεί τα προηγούμενα έτη, ύψους 58 εκατ. δρχ.

- Ολοκληρώθηκαν δύο μελέτες στα πλαίσια του Προγράμματος RETEX, χρηματοδοτούμενες από την Ε.Ε. Η πρώτη μελέτη είχε σαν στόχο, την απόκτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος (Management

Information System- M.I.S.) και η δεύτερη, τη διερεύνηση ίδρυσης αυτόνομου δικτύου πωλήσεων στην αγορά της Αθήνας.

- Ανατέθηκε η εκπόνηση πλήρους μελέτης οργάνωσης του εσωτερικού ελέγχου της εταιρίας στο Σ.Ο.Λ. Η εφαρμογή της μελέτης αυτής έχει σαν στόχο να συντονίσει καλύτερα τις υπηρεσίες της εταιρίας, αφού θα υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες καταγραφής και ελέγχου σε κάθε παραστατικό στοιχείο που εκδίδεται.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1995 (στο τέλος της Έκθεσης)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Συγκρίνοντας τα προϋπολογιστικά και απολογιστικά στοιχεία του 1995, παρατηρούμε ότι υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις στις διάφορες κατηγορίες δαπανών, οι οποίες εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΑΠΟΛ/ΣΜΟΣ	ΑΠΟΚΛΙΣΗ
Αποθηκευτικά - Ψυκτικά	100.000.000	243.075.414	243%
Ασφάλιστρα	32.000.000	37.917.326	118%
Δαπάνη Φασόν Τρίτων	273.000.000	355.450.683	130%
Μεταφορικά εισκόμισης γάλ.	285.000.000	318.064.775	116%
Σύνολο	690.000.000	954.508.198	138%

Πίνακας 62.Ποσοστιαία απόκλιση δαπανών έτους 1995

Οι παρατηρούμενες αποκλίσεις στις 4 κατηγορίες δαπανών δικαιολογούνται ως εξής:

- Η κρίση που πέρασε η ελληνική τυροκομία, τα προηγούμενα έτη, και που συνεχίζει να περνάει και σήμερα σε χαμηλότερο βαθμό, παρέτεινε σημαντικά το χρόνο αποθήκευσης και αύξησε τις δαπάνες ψυκτικών, αφού λόγω ανεπάρκειας των ιδιόκτητων υγείων, αρκετές

ποσότητες εναποθηκεύτηκαν σε ιδιωτικά και συνεταιριστικά υγεία της Ηπείρου.

Η κατασκευή και επέκταση των νέων γυκτικών θαλάμων θα αποσβεσθούν πλήρως από την περιστολή της συγκεκριμένης δαπάνης μέσα σε μια διετία, όπως προκύπτει από τα στοιχεία.

- Η υποχρέωση αναπροσαρμογής της αξία των ασφαλιζόμενων παγίων, αφενός προκειμένου η Βιομηχανία να μη θεωρηθεί ότι συμμετέχει στον ασφαλιζόμενο κίνδυνο, και αφετέρου η αναγκαιότητα ασφάλισης, για πρώτη φορά των μεταφερόμενων φορτίων, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση των καταβαλλομένων ασφαλίσεων.

- Η σημαντική αύξηση της δαπάνης ΦΑΣΟΝ κατά 70%, προέκυψε στην προσπάθεια της εταιρίας για στήριξη αλλά και ενίσχυση των συνεταιριστικών οργανώσεων, και από την ανάγκη επεξεργασίας του πλεονάζοντος γάλακτος.

- Η απόκλιση τέλος στη δαπάνη μεταφορικών, οφείλεται τόσο στη σημαντική αύξηση του συγκεντρωθέντος γάλακτος, όσο και στις καιρικές συνθήκες (υψηλές θερμοκρασίες) που επέβαλαν από πολύ νωρίς - μέσα Ιανουαρίου- τη διπλή παραλαβή του γάλακτος, πρωί και βράδυ.

Βασική προσπάθεια της εταιρίας, παρά τις σημαντικές παραπάνω αποκλίσεις ύψους 264 εκατ. δρχ., ήταν το σύνολο των δαπανών πάσης φύσεως να είναι κατά 422 εκατ. δρχ. χαμηλότερο των αντιστοίχων προβλέψεων, επομένως και σε περίπτωση υπολογισμού όλων των αποσβέσεων, δεν θα υπήρχε ουδεμία απόκλιση μεταξύ προϋπολογιστικού και απολογιστικού κόστους παραγωγής.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατηρείται η εξέλιξη των περιθωρίων κέρδους και η εξέλιξη της κεφαλαιουχικής διάρθρωσης και

της ρευστότητας της εταιρίας, όπου η μεν σχέση ξένων με ίδια κεφάλαια βαίνει συνεχώς αυξανόμενη, η δε ρευστότητα της εταιρίας παρουσιάζει στασιμότητα.

	1993	1994	1995
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	12,94%	14,63%	16,39%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	-0,12%	0,74%	0,29%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	0,19%	0,88%	0,24%

Πίνακας 63. Εξέλιξη περιθωρίων κέρδους την τριετία 1993 - 1995.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ		1993	1994	1995
ΣΧΕΣΗ ΞΕΝΩΝ/ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛ.		2,98	3,59	4,57
ΓΕΝΙΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ		0,84	1,02	1,01
ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ		0,29	0,36	0,30
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ		1,13%	5,18%	1,39%

Πίνακας 64. Εξέλιξη της καιφαιλουοικηκήσ διάρθρωσης και ρευστότητας της τριετίας 93 - 95

Παρά τις μειώσεις που εμφανίζουν οι περισσότεροι δείκτες, υπάρχει σημαντική αύξηση του μικτού περιθωρίου κέρδους, γεγονός που αποδεικνύει τη σωστή τιμολογιακή πολιτική που ακολούθησε η εταιρία, η οποία αν επέτρεπαν και άλλες συγκυρίες της αγοράς, θα οδηγούσε σε πολύ θετικότερα αποτελέσματα.

Από τη διερεύνηση των οικονομικών στοιχείων της εταιρίας προκύπτει ότι η οικονομική πολιτική και η σωστή αξιοποίηση του γάλακτος από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Εταιρίας, παρά τη δυσμενή κατάσταση που επικράτησε και επικρατεί πανελλαδικά τόσο στην

ελληνική αγορά όσο και στον τομέα γενικότερα των γαλακτοκομικών προϊόντων, επέφεραν κέρδη στη ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.

Τα κέρδη χρήσεων 1995 43.774.158 δρχ. και τα υπόλοιπα κερδών προηγούμενων χρήσεων 26.685 δρχ. κατανεμήθηκαν ως εξής:

1). Τακτικό Αποθεματικό		2.768.305
2). Αφορολόγητο Αποθεματικό		27.155.361
3) Αποθεματικό από κέρδη φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο		7.898.972
4) Φόρος κερδών 1995		4.793.359
5) Φόροι μη ενσωματωμένοι σε λειτουργικό κόστος		1.184.846
ΣΥΝΟΛΟ		43.800.843
Τα έσοδα από τις πωλήσεις έφθασαν στο ποσό των		18.064.062.892
και από διάφορα άλλα έσοδα στο ποσό των		487.536.812

Τα γήπεδα-Οικόπεδα της εταιρίας είναι:	ΤΜ	ΔΡΧ
Γήπεδο εργοστασίου Ελεούσας	64	12.979
Γήπεδο εργοστασίου Ελεούσας	18.992	2.306.360
Γήπεδο εργοστασίου Ελεούσας	4.125	3.185.475
Γήπεδο εργοστασίου Ελεούσας	1.323	1.469.686
Γήπεδο εργοστασίου Ελεούσας	1.500	1.137.230
Γήπεδο εργοστασίου-Γαβράδες	11.258	9.526.782
Γήπεδο εργοστασίου- Χάνι Ελεούσας	200	1.420.020
Γήπεδο εργοστασίου-Ελεούσα Μενέδες	17.000	77.933.430
Γήπεδο εργοστασίου- Ελεούσα Μενέδες	2.938	13.479.274
Γήπεδο ΑΓΡΕΞ	9695	58403000
Οροσήμανση δια/ση Είσοδο Εργοστασίου	897.094	
Γήπεδο Σταθμού Νέας Σαμψούντας	6.188	1.940.466
Γήπεδο σταθμού Ηγουμενίτσας	1.012	2.726.259
Γήπεδο Σταθμού Καστρί	2.008	236.109
Γήπεδο Σταθμού Καλαμιάς		509.022
Γήπεδο Σταθμού Βουλγαρέλι		1.725.000
Γήπεδο Σταθμού Πλάκας	1.052	2.450.466
Γήπεδο Σταθμού Χαλκιάδες	6.042	14.800.000
ΣΥΝΟΛΟ		194.819.902
Οι συμμετοχές της Εταιρίας σε άλλες εταιρίες είναι:		
ΣΥΝΕΡΓΑΛ ΕΠΕ	10,418%	250.000

Πίνακας 65. Κατανομή των κερδών χρήσεως έτους 1995 και των υπολοίπων προηγούμενων χρήσεων.

Η αναπόσβεστη αξία των κτιριακών τεχνικών έργων είναι 570.211.343 δρχ. Επί των παραπάνω ακινήτων υπάρχουν υποθήκες υπέρ της ΑΤΕ.

Πρέπει να αναφερθεί ότι η εταιρία το 1995 βρέθηκε στο επίκεντρο της δίνης που μαστίζει την κτηνοτροφία και που αφορά κυρίως την κρίση στην αιγοπροβατοτροφία που αποκορυφώθηκε στο βασικό της προϊόν, τη ΦΕΤΑ. Τα κύρια προβλήματα που παρουσιάστηκαν είναι τα ακόλουθα:

- Η υψηλή τιμή της ΦΕΤΑΣ, συνέβαλε στην απώλεια των αγορών της, ενώ ταυτόχρονα, σημειώθηκαν εισαγωγές Λευκών Τυριών από αγελαδινό γάλα, λευκασμένων με χρωστικές ουσίες.

- Η συγκυριακή αύξηση της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος επέφερε την αύξηση της παραγωγής του, από τους κτηνοτρόφους, παρά την αύξηση κόστους παραγωγής της ΦΕΤΑΣ.

- Σημειώθηκε, επίσης, μείωση της κατανάλωσης των τυριών εγχώριας παραγωγής και τα εγχώρια υποκαταστάθηκαν από λευκά τυριά αγελαδινού γάλακτος στην κατανάλωση.

- Μειώθηκαν οι εξαγωγές της ΦΕΤΑΣ, με απώλειες διεθνών αγορών.

- Η κερδοσκοπία βρήκε έδαφος και η υψηλή τιμή της ΦΕΤΑΣ, παρείχε μεγάλα περιθώρια αισχροκέρδειας στους κύκλους των νοθευτών και των εισαγωγέων λευκού τυριού, το οποίο μετονόμαζαν- γευδώς-ΦΕΤΑ.

- Η μείωση της κατανάλωσης της ΦΕΤΑΣ, άλλαξε προοδευτικά τις καταναλωτικές συνήθειες, ώστε και η χαμηλότερη τιμή, δύσκολα να αποκτήσει το σύνολο των πρώην πελατών της.

- Δημιουργήθηκαν και παγιοποιήθηκαν μόνιμοι δεσμοί ξένων εισαγωγέων με τους εισαγωγείς της γευδώνυμης ΦΕΤΑΣ.

- Προκλήθηκαν τεράστια αποθέματα αδιάθετης ΦΕΤΑΣ.

- Χρεοκόπησαν τυροκομεία και γαλακτοκομικές επιχειρήσεις που απέφυγαν τη νοθεία.

- Έμειναν απλήρωτοι οι κτηνοτρόφοι για το γάλα που είχαν παραδώσει, για μεγάλη περίοδο.

- Μειώθηκε απότομα η ζήτηση του γάλακτος, με αποτέλεσμα να μην πουλούν οι κτηνοτρόφοι το γάλα τους σε οποιαδήποτε χαμηλή τιμή.

Παρά τα προβλήματα που επικράτησαν στον τομέα των Γαλακτοκομικών Προϊόντων και στην κτηνοτροφία, η ΔΩΔΩΝΗ κράτησε σταθερές τις τιμές του Γάλακτος ολόκληρη τη γαλακτοκομική περίοδο και η ωφέλεια των παραγωγών της, υπολογίζεται σε 2.160.000 δρχ.

Πιο συγκεκριμένα:

α) από άτοκες προκαταβολές	400.000 δρχ.
β) από σταθερές τιμές στο γάλα	1.500.000 δρχ.
γ) Επιπλέον κέρδη από τιμές ανταγωνισμού	260.000 δρχ.

Από τα απολογιστικά στοιχεία του έτους 1995 και τα προϋπολογιστικά του έτους 1996, προκύπτει ότι η εταιρία ακολουθεί σταθερή πορεία και η εμπιστοσύνη των παραγωγών είναι ανοδική, το οποίο αποδεικνύεται από την αύξηση των συνεργαζομένων με τη βιομηχανία παραγωγών, από των οικονομικών της αποτελεσμάτων και από την ακτινοβολία της, τόσο στην εσωτερική αγορά, όσο και στο εξωτερικό.

Συνοπτικά τα στοιχεία των ετών 1995 και 1996 (προϋπολογιστικά), είναι τα εξής:

Αιτιολογία	1995 <i>σε χιλ. Δρχ.</i>	1996 <i>σε χιλ. Δρχ.</i>
ΕΣΟΔΑ ΕΝ ΓΕΝΕΙ	18.551.599	19.769.700
ΕΞΟΔΑ		
α. Αποδοχές προσωπικού και αποσπασμένων πλέον εργοδοτική εισφορά και οδοιπορικά	2.061.117	2.103.000
β. Αποσβέσεις	227.335	626.000
γ. Τόκοι χρηματοδότησης	1.883.846	1.600.000
δ. Τόκοι δανείου και τόκοι κατασκευαστικής περιόδου	122.693	118.000
ε. Όλα τα άλλα έξοδα	<u>3.271.306</u>	<u>3.375.866</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>7.566.297</u>	<u>7.822.866</u>
ΑΞΙΑ Α΄ ΥΛΗΣ	14.896.807	11.810.934
ΕΙΣΑΓ. ΣΥΝ/ΜΑ (Εκατομ. Δρχ.)	4.390	4.330
ΕΙΣΚΟΜΙΣΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (Τόννοι)		
α. Πρόβειο	41.173	37.100
β. Γίδινο	8.884	8.300
γ. Αγελαδινό περιοχής μας	20.857	19.000
ΣΥΝΟΛΟ	<u>70.914</u>	<u>64.400</u>
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	5.778.168	-
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
α.) Κέρδος	43.800	135.900
ΠΟΣΟ ΣΤΟΥΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ (Πέραν των τιμών της 31/12)	2.160.000	-

Πίνακας 66. Συνοπτικά προϋπολογιστικά στοιχεία των ετών 1995 και 1996

Από τα παραπάνω προϋπολογιζόμενα κέρδη πρέπει να σημειωθεί, ότι θα κρατηθεί αφορολόγητο ποσό για νέες επενδύσεις.

Η "ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε." έχει σαν κύριο στόχο την παραπέρα δραστηριοποίηση για συμπίεση κατά το δυνατότερο του ύψους των λειτουργικών δαπανών και την αύξηση της απόδοσης της πρώτης ύλης καθώς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Προκειμένου να υπάρξει μία σύγχρονη ανάπτυξη και προοπτική της εταιρίας, το 1996 τέθηκαν κάποιοι στόχοι.

Πρωταρχικοί στόχοι της "ΔΩΔΩΝΗΣ Α.Ε." από την αρχή της χρονιάς ήταν:

- Η προστασία των παραγωγών,
- Η μείωση των αποθεμάτων,
- Η ανάπτυξη των αγορών,
- Ο εκσυγχρονισμός των δομών και των λειτουργιών της.

Στα πλαίσια αυτά από την αρχή της χρονιάς και μέχρι σήμερα, έγιναν οι ακόλουδες ενέργειες.

Α) Μετά από πρωτοβουλία και συντονισμένες ενέργειες τόσο της ΑΤΕ όσο και του προέδρου της ΕΑΣΙ και του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας έγιναν προσπάθειες για την ίδρυση του Συνδέσμου Συνεταιριστικών Τυροκομείων όλης της χώρας και χάραξη κοινής γραμμής μεταξύ τους με τους παρακάτω στόχους:

1) Τον καθορισμό κατώτατης τιμής στην αγορά του γάλακτος, με στόχο τη διασφάλιση Πανελλαδικά, ενός ελάχιστου εισοδήματος για τους παραγωγούς.

2) Τον καθορισμό κατώτατης τιμής διάθεσης της φέτας, ώστε να μην αποτελέσουν τα αποθέματα φέτας, μέσο πίεσης από τις εμπορικές επιχειρήσεις.

Δυστυχώς και οι δύο στόχοι δεν επιτεύχθηκαν, αφού κάτω από την πίεση των αποθεμάτων, όλα τα τυροκομεία διαδέτουν σε τιμές αρκετά κάτω από 1000 δρχ. το κιλό, αγοράζουν δε το γάλα μεταξύ 150-

160 δρχ. Οι περισσότεροι τέλος δεν έχουν καταβάλει μέχρι σήμερα, την αξία του στους παραγωγούς.

Ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα αυτό, η ΔΩΔΩΝΗ διατηρεί σταθερό τον πρωταρχικό της στόχο, να προστατεύει τους κτηνοτρόφους από την εκμετάλλευση και να απορροφά τους περισσότερους από τους κραδασμούς που συμβαίνουν στην αγορά. Οι κτηνοτρόφοι της Ηπείρου, χάρη στη συμβολή της ΔΩΔΩΝΗΣ, εισπράττουν περισσότερα από όσα επιτρέπουν οι κανόνες της ελεύθερης και ανοικτής οικονομίας. Η εταιρία καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να αντιμετωπιστεί η σημερινή κρίση, έτσι ώστε μακροπρόθεσμα να κερδίσει το χαμένο έδαφος και οι κτηνοτρόφοι να επωφεληθούν από την ανάκαμψη.

Την τρέχουσα περίοδο καθορίστηκαν για τους συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους με τη ΔΩΔΩΝΗ τιμές γάλακτος, οι οποίες αποδείχθηκαν οι υψηλότερες της χώρας. Ειδικότερα η εταιρία αποφάσισε να λειτουργήσει για λογαριασμό των παραγωγών και να διανείμει στο τέλος της γαλακτοκομικής περιόδου, τα κέρδη που θα προκύψουν. Παράλληλα προβαίνει τακτικά κάθε μήνα στην εξόφληση του παραδοθέντος γάλακτος σε αυτή, ενώ σχεδιάζει στο άμεσο μέλλον να αρχίσει σταδιακά την καταβολή προκαταβολών για τις επόμενες περιόδους.

Β) Μετά από έντονες προωθητικές ενέργειες, διατέθηκαν όλα τα αποθέματα της προηγούμενης χρονιάς και δημιουργήθηκε το κατάλληλο κλίμα, για την ανάπτυξη των πωλήσεων. Συγκριτικά αναφέρεται ότι η ποσοτική εξέλιξη των πωλήσεων το πρώτο πεντάμηνο του 1996, παρουσιάζει έναντι του 1995 αύξηση 4,2% στο νωπό γάλα, 21% περίπου στη φέτα και 12% στο γιαούρτι.

Ενθαρρυντικό στοιχείο των προβλέψεων της εταιρίας, αποτελεί και η αλλαγή των καλουπιών φέτας και η εκστρατεία που ξεκίνησε ενημέρωσης του καταναλωτικού κοινού. Η εταιρία με τις κινήσεις αυτές στοχεύει στην αύξηση της ζήτησης της επώνυμης φέτας της. Ακόμα τοποθέτησε στα σημαντικότερα ράφια των Super Market των Αθηνών και Θεσσαλονίκης, πέρα από τα συσκευασμένα τυροκομικά προϊόντα, το γιαούρτι και το νωπό γάλα. Αντίστοιχες ενέργειες έγιναν και στο εξωτερικό, όπου πλέον τα τυροκομικά της προϊόντα, πέρα από τα καταστήματα των μειονοτήτων (Ethnic Market), τοποθετήθηκαν στα ράφια μεγάλων αλυσίδων, στη Γερμανία, Ολλανδία, Γαλλία, Βέλγιο, Ισπανία και Αυστραλία.

Γ) Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, προβλέπεται να ασχοληθεί αποτελεσματικά με τις λειτουργικές διαδικασίες της εταιρίας, οι οποίες χρειάζονται σημαντικές βελτιώσεις. Επίσης παράλληλα με τον τεχνολογικό εξοπλισμό της εταιρίας απαιτείται, αναδιοργάνωση των υπηρεσιών και τμημάτων και λεπτομερής ανάθεση των εργασιών, υποχρεώσεων και ευθυνών σε κάθε θέση εργασίας, έτσι ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει κάθε κριτική και έλεγχο. Η αυστηρότητα στις διαδικασίες, οι έλεγχοι σε όλα τα στάδια και ο εξοστρακισμός των μικροσυμφερόντων και πολιτικών θα πρέπει να αποτελέσουν τον κύριο άξονα.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1996 (στο τέλος της έκθεσης)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ 'ΔΩΔΩΝΗ' ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

Ένα άλλο σημείο που θα πρέπει να τονίσουμε είναι η συμβολή της εταιρίας στην προστασία του περιβάλλοντος. Η εταιρία αφ' ενός με τις οδηγίες και συμβουλές που δίνει καθημερινά στους κτηνοτρόφους

της Ηπείρου που συνεργάζονται μαζί της τα τελευταία 30 χρόνια, αφ' ετέρου με τους τακτικούς ελέγχους που πραγματοποιεί στο εισκομιζόμενο γάλα, αποτελεί το θεματοφύλακα των παραδόσεων σε όλη την περιοχή. Αυτά αποτελούν και το συγκριτικό της πλεονέκτημα για την απaráμιλλη ποιότητα των προϊόντων της, που αναγνωρίζεται τόσο σε όλο τον ελλαδικό χώρο, όσο και σε όλες τις χώρες των πέντε ηπείρων που τα εξάγει.

Η βιομηχανία έδειξε ιδιαίτερη ευαισθησία στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς είναι γνωστό ότι τα υποπροϊόντα των γαλακτοβιομηχανιών έχουν υψηλό βαθμό ρύπανσης.

Στο πλαίσιο της μονάδας αυτής έχει εγκατασταθεί στο εργοστάσιο μονάδα βιολογικού καθαρισμού, που επεξεργάζεται τα λύματα του εργοστασίου, δυναμικότητας ισοδύναμης με βιολογικό επεξεργασίας αποβλήτων πόλης 90.000 κατοίκων.

Το μέγεθος της μονάδας βιολογικού καθαρισμού, για την οποία δαπανήθηκαν άνω των 360.000.000 δρχ., αλλά και η καθαριότητα του εξερχόμενου ύδατος το οποίο είναι ακατάλληλο για πόση, καθιστούν το βιολογικό καθαρισμό της βιομηχανίας, δεύτερο σε μέγεθος σε όλη την Ήπειρο, μετά τη μονάδα του βιολογικού καθαρισμού της πόλης των Ιωαννίνων.

Εκτός όμως από αυτό, με δεδομένο το υψηλό αίσθημα ευθύνης της βιομηχανίας, σχεδιάζεται η ίδρυση χωριστής βιομηχανίας επεξεργασίας τυρογάλακτος και παραγωγής πρωτεϊνών. Όπως είναι γνωστό, το τυρόγαλο είναι υποπροϊόν του γάλακτος που προκύπτει κατά τη διάρκεια της παραγωγής τυριού, με υψηλή περιεκτικότητα σε BOD, που μολύνει σοβαρά το περιβάλλον, όταν δεν χρησιμοποιείται κατάλληλα. Παράλληλα, το τυρόγαλο περιέχει αρκετά θρεπτικά συστατικά όπως πρωτεΐνες και λακτόζη, τα οποία μετά από κατάλληλη

επεξεργασία βρίσκουν εκτεταμένες εφαρμογές στη βιομηχανία τροφίμων.

Η νέα αυτή βιομηχανία, η οποία ιδρύεται σε συνεργασία με οίκους του εξωτερικού, στοχεύει να ανακουφίσει όλη την Ήπειρο, επεξεργαζόμενη το παραγόμενο τυρόγαλο όλων των τυροκομείων της περιοχής, γεγονός που αναγνωρίστηκε και από την ίδια την πολιτεία και τις τοπικές αρχές, οι οποίες στηρίζουν την όλη προσπάθεια.

Το προϋπολογιζόμενο κόστος ίδρυσης της νέας βιομηχανίας θα ξεπεράσει τα 2,5 δισ. δρχ. και θα επιδοτηθεί από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

Παράλληλα, η νέα επένδυση θα προσφέρει 44 νέες θέσεις εργασίας, με ευνοϊκό αντίκτυπο στην καταπολέμηση της ανεργίας, στην παράλληλη αύξηση του τοπικού εισοδήματος και στο δημογραφικό πρόβλημα της περιοχής.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ «ΔΩΔΩΝΗ» Α.Ε.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995 - 29ης ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 1049042/Β/261

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 1995 σε δρχ.			Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1994 σε δρχ.			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 1995 σε δρχ.	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1994 σε δρχ.
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόθ. αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόθ. αξία			
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ									
1. Εξόδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης	26.022.601	26.022.600	1	26.022.601	26.022.600	1	I. Μετοχικό κεφάλαιο		
5. Λοιπά εξόδα εγκαταστάσεως	1.060.043.048	847.324.583	212.718.465	1.053.003.075	718.563.712	334.439.363	(89.650 μετοχές των 1.000 δρχ.)		
	<u>1.086.065.649</u>	<u>873.347.183</u>	<u>212.718.466</u>	<u>1.079.025.676</u>	<u>744.586.312</u>	<u>334.439.364</u>	1. Κατοβλημένο	898.650.000	698.650.000
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							III. Διαφορές αναπροσαρμογής		
II. Ενομήσιμες ανατιποθήσεις							Επιχορηγήσεις επενδύσεων		
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	194.158.652	-	194.158.652	194.819.902	-	194.819.902	Επιχορηγήσεις επενδύσεων		
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	1.012.034.033	441.822.690	570.211.343	1.010.384.033	390.443.833	619.940.200	IV. Αυτοεπαιρημένο κεφάλαιο	1.448.808.970	1.448.808.970
4. Μηχανήματα - τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	4.060.344.004	990.181.478	3.070.162.526	4.012.774.161	990.181.478	3.022.592.683	1. Τακτικό αποθεματικό	167.591.330	164.823.025
5. Μεταφορικά μέσα	421.706.908	182.405.052	239.301.856	383.735.316	135.209.879	248.525.437	5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	640.264.821	606.210.488
6. Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	306.459.256	103.926.128	202.543.168	253.391.566	103.926.128	149.465.438		807.856.151	770.033.513
7. Ακίνητοποίησης υπό εκτέλεση και προκαταβολές	97.716.395	-	97.716.395	31.816.395	-	31.816.395	V. Αποταμίματα εις νέο		
Σύνολο ακίνητοποιήσεων (Γ II)	<u>6.092.429.288</u>	<u>1.718.335.348</u>	<u>4.374.093.940</u>	<u>5.826.921.373</u>	<u>1.619.761.318</u>	<u>4.207.160.055</u>	Υπόλοιπα κερδών χρήσεως εις νέο		26.685
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΙΙΙ)	3.155.315.321	3.117.539.169
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			250.000			540.000	Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΕΣΤΑ		
3. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων			1.275.426			2.693.649	1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπ. λόγω εξόδου από την υπηρεσία	220.175.189	209.571.266
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			9.371.215			9.871.215	1α. Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	128.000.000	128.000.000
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (Γ II+III)	<u>4.384.990.581</u>		<u>4.384.990.581</u>			<u>4.280.264.919</u>	2. Λοιπές προβλέψεις	229.262	202.687
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								348.404.451	337.774.173
I. Αποθέματα							Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή υποπροϊόντα και υπολείμματα			5.778.167.669			1.859.027.137	I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες - Αναλώσιμα υλικά - Αναλλακτικά και είδη συσκευασίας			327.184.416			284.740.514	2. Δάνεια τραπεζών	2.453.742.563	2.967.411.247
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			2.554.360.036			4.077.037.016	Μείον: Μη δεδουλευμένα τόκοι	1.296.636.483	1.641.273.684
			<u>9.029.712.371</u>			<u>6.220.804.667</u>	II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.167.106.080	1.326.137.563
II. Απαιτήσεις							1. Προμηθευτές	907.699.753	1.198.783.293
1. Πελάτες			1.831.392.582			1.468.522.268	3. Τράπεζες λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	11.279.609.681	7.406.870.311
2. Γραμμάτια εισπρακτέα - Χορηφωλίκι			846.000			1.781.885	3α. Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	17.403.762	
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)			1.519.692.559			1.161.395.420	4. Προκαταβολές πελατών	5.436.559	5.998.932
8. Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων			-			130.000	5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	93.008.077	103.321.749
10. Επισφαλείς - Επίδικα πελάτες και χρεώστες			8.639.896			9.414.223	6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	81.529.503	77.209.990
11. Χρεώστες διάφοροι			433.519.184			704.851.341	7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επομένη χρήση	159.053.570	454.571.215
12. Λογαριασμοί έσχατες προκαταβολών και πιστώσεων			2.243.974			37.416.797	10! Μερίσματα πληρωτέα		35.047.350
			<u>5.218.544.075</u>			<u>3.382.541.934</u>	11. Πιστωτές διάφοροι	201.635.715	193.838.474
IV. Διαθέσιμα							Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+Γ II)	2.255.578.271	2.471.551.910
1. Ταμείο			12.472.512			33.226.665	Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
3. Καταθέσεις όψεως			37.753.500			59.960.774	1. Εσοδα επομένων χρήσεων	10.476.900	16.551.473
			<u>50.226.012</u>			<u>97.087.439</u>	2. Εξόδα χρήσεως δεδουλευμένα	110.910.702	36.590.207
Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού (Δ+Δ II+Δ IV)	<u>12.928.462.555</u>		<u>12.928.462.555</u>			<u>12.928.462.555</u>		121.087.602	53.141.680
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)	<u>17.537.489.875</u>	<u>14.508.903.902</u>
1. Εξόδα επομένων χρήσεων			11.318.270			3.795.579	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)	<u>17.537.489.875</u>		<u>17.537.489.875</u>			<u>14.308.903.902</u>	2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπραγμάτων ασφαλείων	4.694.827.234	4.326.177.634
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟΥ							4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	199.928.258	205.246.809
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπραγμάτων ασφαλείων			4.694.827.234			4.326.177.634		4.894.755.492	4.531.424.442
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως			199.928.258			205.246.808			
			<u>4.894.755.492</u>			<u>4.531.424.442</u>			

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1) Επί των γηπέδων, κτιρίων και μηχανημάτων υπάρχουν υποθήκες ποσού δρχ. 6.900.000.000 υπέρ ΑΤΕ. Επίσης υπάρχει ενέχυρο στα έτοιμα προϊόντα από την ίδια τράπεζα για χρηματοδοτήσεις κεφαλαίων κινήσεως.
2) Η τελευταία αναπροσαρμογή των παγίων έγινε στη χρήση 1992 με το νόμο 2065/1992.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1995)

	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 1995	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1994		Ποσό κλειόμενης χρήσεως 1995	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 1994
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΜΠΛΕΚΣΕΩΣ			ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) χρήσεως	43.774.158	161.538.169
Κέρδη εργασιών (Πωλήσεις)	18.064.062.692	18.443.219.346	Πάλλον: Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (κερδών) προηγούμενων χρήσεων	26.685	26.685
Μείον: Κόστος πωλήσεων	<u>15.103.054.169</u>	<u>15.745.659.523</u>	Σύνολο	43.800.843	161.564.854
Μετὰ αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	2.961.008.724	2.697.559.823	Μείον: 1. Φόρος εισοδήματος	4.793.359	57.916.796
Πάλλον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	478.051.554	420.195.015	2. Λοιποί φόροι μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος	1.184.846	17.875.496
Σύνολο	3.439.060.278	3.117.754.838	Κέρδη προς διάθεση	37.822.638	106.772.562
Μείον: 1. Εξόδα διοικητικής λειτουργίας	450.168.877	386.314.723	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
3. Εξόδα λειτουργίας διαθέσεως	<u>557.373.033</u>	<u>484.269.724</u>	1. Τακτικό αποθεματικό	2.768.305	9.338.074
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	2.431.518.368	2.247.171.391	2. Πρώτα μέρη	-	35.047.350
Μείον: 1. Εσοδα συμμετοχών	-	-	6. Αφορολόγητα αποθεματικά Ν. 1692/93	27.155.361	59.590.366
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	18.201.144	189.908.619	6β. Αποθεματικό από κέρδη φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο	7.998.972	4.380.055
	<u>18.201.144</u>	<u>189.908.619</u>	8. Υπόλοιπα κερδών εις νέο	37.822.638	106.772.562
Μείον:					
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.397.229.488	2.300.255.544			
Όλλα αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	52.350.044	136.824.466			
II. ΜΕΙΩΝ: Έκτακτα αποτελέσματα					
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	49.892.486	44.958.866			
3. Εσοδα προηγούμενων χρήσεων	12.124.216	479.250			
4. Εσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	5.201.215	5.990.683			
	<u>74.218.517</u>	<u>51.438.799</u>			
Μείον:					
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	79.506.316	25.392.634			
3. Εξόδα προηγούμενων χρήσεων	3.428.037	3.315.386			
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	43.774.158	161.538.169			
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	227.334.501	471.526.862			
Μείον: Α από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	<u>227.334.901</u>	<u>471.526.862</u>			
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	<u>43.774.158</u>	<u>161.538.169</u>			

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΓΚΟΥΛΟΥΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΤΑΣΙΟΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ: ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. ΔΩΔΩΝΗ»

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Ανώνυμης Εταιρείας «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. ΔΩΔΩΝΗ» της εταιρικής χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1995. Ο έλεγχός μας, στο πλαίσιο του οποίου λάβαμε και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων της εταιρείας, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Κωδ. Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» και τις ελεγκτικές διαδικασίες, που κρίνουμε κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σύστημα Ορκωτών Ελεγκτών. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που πήρασε η εταιρεία και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Η εταιρεία τράφησε σφόδρα το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, εκτός από τις περιπτώσεις των παρατηρήσεων Νο 3 και 4 και το κόστος παραγωγής που προκύπτει από το λογιστικό βιβλίο προσαρτήθηκε σύμφωνα με τις παρατηρημένες αρχές λογισμού του κόστους. Επαληθεύσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Εκθετικής Διακρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920. Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής: 1. Κατά πάγια τακτική η εταιρεία δεν λογίζει αποσβέσεις στην αξία των παγίων που έχει επιχορηγηθεί με αποτέλεσμα να εμφανίζεται αυξημένη η αναπόσβεστη αξία των παγίων κατά δρχ. 494.595.028 με αντίστοιχη αύξηση του υπολοίπου του λογαριασμού του παθητικού ΑΠ3 - Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού. 2. Στο αναπόσβεστο υπόλοιπο του λογαριασμού Β5 - Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως - περιλαμβάνονται και τέλη βραχυπρόθεσμων δανείων προηγούμενων χρήσεων δρχ. 101.882.812. Με το ποσό αυτό, όπως και με τις αποσβέσεις που λογίστηκαν και επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσεως 1995 δρχ. 70.875.000, θα έπρεπε να έχουν επιβληθεί τα αποτελέσματα της χρήσεως 1992. 3. Η εταιρεία με βάση το φορολογικό νόμο, άρθρο 31 του Ν. 2239/1994 δεν διενήργησε αποσβέσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων συνολικού ποσού δρχ. 395.190.863, με συνέπεια η εμφανιζόμενη στην ισολογισμό αναπόσβεστη αξία των παγίων αυτών στοιχείων να είναι αυξημένη κατά το ποσό των δρχ. 395.190.863, τα αποθέματα των ετήσιων προϊόντων μειώθηκαν κατά δρχ. 119.832.116 και το κέρδη της χρήσεως αυξήθηκαν κατά το ποσό των δρχ. 275.358.745. 4. Στο λογαριασμό του ισολογισμού ΑΠ1 «Πελάτες» περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση συνολικού ποσού δρχ. 76.000.000 για τις οποίες η εταιρεία σχημάτισε σε προηγούμενες χρήσεις πρόβλεψη για παγίων απώλειες στο τη μη εισπραχθέντος δρχ. 118.000.000. Σημειώνουμε ότι η εταιρεία, στην παρούσα χρήση δεν σχημάτισε, σε αντίθεση με την προηγούμενη χρήση, πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων. Εάν η εταιρεία σχημάτιζε πρόβλεψη, όπως και την προηγούμενη χρήση, αυτή θα ανερχόταν στο ποσό των δρχ. 52.700.000. 5. Την 31.12.1995 υπήρχαν επί της εταιρείας τριάντα (30) ετήσια μετόχια δρχ. 549.750.000. Λογώ της φύσεως των απαιτήσεων και των εξοφλήσεων που διήρυσαν κατά την προηγούμενη χρήση, η εταιρεία κατά την 31η Δεκεμβρίου 1995, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως, που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδοκτικές και δεν διαφέρουν από εκείνες που η εταιρεία εφαρμόζει στην προηγούμενη χρήση, εκτός από τις περιπτώσεις των ανωτέρω παρατηρήσεων Νο 3 και Νο 4.

Αθήνα, 6 Μαΐου 1996
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΕΛΕΓΚΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΕΛΕΓΚΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΖΑΦΕΙΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1996 (ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ)	
	ΔΡΧ	ΔΡΧ	ΔΡΧ
Α.ΕΞΟΔΑ			
1) Αξία Πρώτης Υλης		11.810.934	
2) Αξία Βοηθ. Υλών Παραγωγής		131.900	
3) Αξία Υλικών Συσκευασίας Παραγωγής		618.966	
4) Αξία Υλικών Παραγωγής		12.000	12.573.800
5) Δαπάνες Παραγωγής-Διάρθρωσης-Εξοδα Δίσης (α-η)			
α) Αμοιβές και Εξοδα Προσωπικού			
1- Αμοιβές Εμισθ κ' Ημερομ. Προσωπικού	1.504.000		
2- Παρεπόμενες Παροχές & Εξοδα	142.000		
3- Εργοδοτικές Εισφορές	430.000		
4- Αποζημιώσεις Προσωπικού	15.000		
5- Αποδ. Απεσπασμ. Υπαλλήλων	12.000		
ΣΥΝΟΛΟ (α)		2.103.000	
β) Αμοιβές & Εξοδα Τρίτων			
1- Αμοιβές Ελευθ. Επαγγελ.	14.000		
2- Αμοιβές μη Ελευθ. Επαγγελ. (ΔΣ)	21.000		
ΣΥΝΟΛΟ (β)		35.000	
γ) Παροχές Τρίτων			
1- Ηλεκτρικό ρεύμα Παραγωγής	125.000		

2- Υδρευση Παραγωγής	2.000	
3- Τηλεπικοινωνίες	16.000	
4- Ενοίκια	7.000	
5- Ασφάλιστρα Κτιριών,Μηχ/των,Προϊόντων,Αυτι	45.000	
6- Ψυκτικά Προϊόντων	240.000	
7- Επισκευές-Συντηρήσεις Κτιριών	15.000	
8- Επισκευές-Συντηρήσεις Μηχ/των	55.000	
9- Επισκευές-Συντηρήσεις Αυτοκινήτων	45.000	
10-Επισκευές-Συντηρήσεις Επίπλων	1.000	
12-Δαπάνες φασόν τρίτων (Γραβιέρα κ.λ.π.)	320.000	
ΣΥΝΟΛΟ (Υ)	871.000	
δ) Φόροι & Τέλη		
1- Φόροι & Τέλη Αυτοκινήτων	4.000	
2- Φόροι Διάφοροι (Κρατήσεις υπέρ Τρίτων)	25.000	
ΣΥΝΟΛΟ (δ)	29.000	
ε) Διάφορα Εξοδα		
1- Καύσιμα Λιπαντικά Αυτοκινήτων	58.000	
2- Εξοδα Ταξιδίων	5.000	
3- Εξοδα Προβολής & Διαφήμισης	230.000	
4- Εξοδα Εκθέσεων	15.000	
5- Συνδρομές - Εισφορές	7.000	
6- Δωρεές - Επιχορηγήσεις	14.000	
7- Εντυπα - Γραφική Υλη	23.000	
8- Υλικά Αμεσης Ανάλωσης (Μαζούτ-Αναλ.Χημείου	120.000	
9- Ειδικά Εξοδα Πρωθρησης Εξαγωγών	170.000	

10-Εξοδα Δημοσιεύσεων	10.000	
11-Μεταφορικά εισκόμισης Γαλακτος με Μισθ.αυτή	290.000	
12-Παραληητικά Εισκόμισης Γάλακτος	80.000	
13-Λοιπά εξοδα Εισκόμισης Γάλακτος	35.000	
14-Ειδικά Εξοδα Αγορών	25.000	
15-Ειδικά Εξοδα Πωλήσεων Εξαγωγών		
16-Καταστροφές Προϊόντων		
17-Εξοδα Απώρευσης Λυμάτων	12.000	
18-Διάφορα Εξοδα	150.000	1.244.000
Ενδεικτικά		
(Πρόγραμμα Αγελαδοτροφίας	47.000	
(Εξοδα Κυλικείου	15.000	
(Οδοιπορικά εκτός Έδρας	8.000	
(Εξοδα Συντήρησης Μηχανογράφησης	20.000	
(Δώρα Δείγματα	8.000	
Λοιπά Έξοδα	52.000	
ΣΥΝΟΛΟ (Ε)	150.000	
στ) Τόκοι & Συν/αφή Εξοδα		
1- Τόκοι & Εξοδα Μ+Μ Δανείων	430.000	
2- Τόκοι Χρηματοδότησης	1.600.000	
3- Προμήθειες Εγγυητικών Εισφορών	15.000	
4- Λοιπά Χρηματοοικονομικά Εξοδα	25.000	
5- Τόκοι κατα/στικής περιόδου		
ΣΥΝΟΛΟ (στ)		2.070.000

Ζ) Αποσβέσεις			
Αποσβέσεις Κτιρίων-Μηχ/των κ.λ.π.	508.000		
Αποσβέσεις Τόκων Περιόδου	118.000		
ΣΥΝΟΛΟ (ζ)		626.000	
η) Προβλέψεις εκμετάλλευσης			
1- Αποζημίωση Προσωπικού	32.000		
2- Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	50.000		
ΣΥΝΟΛΟ (η)		82.000	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ (α-η)			19.633.800
	ΔΡΧ		ΔΡΧ
Β.ΕΣΟΔΑ			
1) Πωλήσεις Γενικά	19.156.700		
2) Έσοδα Εξαγωγών (σύμφωνα με τα συμφωνητικά	410.000		19.566.700
3) Λοιπά Έσοδα - Επιχορηγήσεις			203.000
Έσοδα Προγράμματος ΝΑΤΟ	15.000		
Πλεονάσματα Γάλακτος	110.000		
Επιδότηση Εργασίας ΟΑΕΔ	13.000		
Έσοδα από Νοθείες Γάλακτος	27.000		
Τόκοι Πιστωτικοί	15.000		
Κέρδη ΑΒΓΗ ΔΩΔΩΝΗ ΑΕ			
Κέρδη ΑΙΤΩΛΟΔΩΔΩΝΗ			
Διάφορα Έσοδα	23.000		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΣΟΔΩΝ			19.769.700

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ		
Εσοδα χρήσης 1996	19.769.700	
Εξοδα χρήσης 1996	19.633.800	
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	135.900	
ΣΗΜΕΙΩΣΗ:		
Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των παραπάνω αποτελεσμάτων, έχουν υπολογισθεί τα παρακάτω κονδύλια:		
1) Αποσβέση	626.000	
2) Προβλέψεις δι'επιβαλείς Πελάτες	50.000	
3) Εσοδα Εξαγωγών άνευ παραστατικών		
ΣΥΝΟΛΟ	676.000	

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕ ΔΕΔΟΥΗ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΕΝΙΝΟΣ

ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΒΙ.Κ.Η.

Ιδρύθηκε το 1973 με έδρα την Άρτα από μια ομάδα έμπειρων και δραστήριων Γεωπόνων, εξειδικευμένων στον τομέα παραγωγής κρέατος και με όραμα την δυναμική είσοδο στην παραγωγή και εμπορία προϊόντων κρέατος. Όπως όλοι γνωρίζετε, η παραγωγή είναι ο δυσκολότερος τομέας ενασχόλησης, αλλά έχει και απεριόριστες δυνατότητες ανάπτυξης οποιασδήποτε δραστηριότητας.

Παράτησαν λοιπόν την μέχρι τότε καριέρα τους, η οποία ήταν σοβαρή για την εποχή εκείνη και ρίχτηκαν στη δουλειά, ξεκινώντας από την πρωτογενή παραγωγή. Η πρώτη τους δουλειά ήταν η παραγωγή χοιρινού κρέατος.

Μέσα σε τρία χρόνια έφτιαξαν μια μονάδα με παραγωγή 10.000 ζώων το χρόνο. Αμέσως διαπίστωσαν ότι ήταν δύσκολο να διαθέσουν την παραγωγή τους με τις συνθήκες εμπορίου που επικρατούσαν τότε και αποφάσισαν να μούνε στον τομέα της μεταποίησης του κρέατος. Μέσα σε άλλα τρία χρόνια, με βάση τη δική τους παραγωγή αλλά και υποβοηθώντας οι ίδιοι την ανάπτυξη της χοιροτροφίας στη γύρω περιοχή, δίνοντας τεχνογνωσία, ίδρυσαν τη Βιομηχανία Κρέατος ΒΙ.Κ.Η Α.Ε.

Εφαρμόζοντας νέα τεχνολογία, με βάση υψηλές προδιαγραφές παραγωγής και με έμφαση στην ποιότητα των παραγομένων προϊόντων, είχε κατευθείαν ανταπόκριση από τον καταναλωτή και έφτασε σήμερα με σκληρή δουλειά και αγώνα 15 ετών να είναι μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες κρέατος στην Ελλάδα και από τις καλύτερες στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Σήμερα τα προϊόντα πωλούνται σε όλη την Ελλάδα και άρχισαν να ταξιδεύουν και σε αρκετά Ευρωπαϊκά κράτη.

Κατά τη διάρκεια της αλματώδους ανάπτυξης της Βιομηχανίας, άρχισε να τους απασχολεί έντονα το πρόβλημα της αποκομιδής των υποπροϊόντων του εργοστασίου κρέατος (σφαγή και επεξεργασία). Το πρόβλημα αυτό το έλυσαν με τη δημιουργία μιας βιομηχανίας, η οποία θα είχε σαν βασική πρώτη ύλη τα υποπροϊόντα αυτά και θα έβγαζε σκυλοτροφές (PET FOODS), ιχθυοτροφές και εξειδικευμένες ζωοτροφές. Αντί λοιπόν τα υποπροϊόντα αυτά να θάβονται, προκαλώντας και κάποια περιβαλλοντική όχληση, αποφασίσαμε να τα χρησιμοποιήσουμε δημιουργώντας νέα προϊόντα που η χώρα μας εισάγει.

Έτσι δημιουργήθηκε η LAKY, μια μονάδα με πρωτοποριακή τεχνολογία, ένα μέρος της οποίας είναι αποκλειστικά δικό της, προέκυψε δηλαδή από δική τους έρευνα.

Στην προσπάθειά τους να δώσουν διέξοδο στην παραγωγή του εργοστασίου αυτού, δημιούργησαν μια νέα μονάδα εκτροφής χελιών, που άρχισε ήδη να παράγει και είναι η μεγαλύτερη μονάδα εκτροφής χελιών στον Ευρωπαϊκό χώρο με σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι του ανταγωνισμού.

Στην πορεία διαπίστωσαν ότι χωρίς δίκτυο διανομής, οι μονάδες παραγωγής είναι πολύ δύσκολο να επιβιώσουν σήμερα με τις νέες απαιτήσεις της αγοράς. Δημιούργησαν λοιπόν τη Β.Ι.Κ.Η ΤΡΟΦΟ, με στόχο να αναπτύξει εμπορικές πρωτοβουλίες εκεί που δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να αναπτυχθεί ο αντιπρόσωπος.

Έτσι σήμερα δουλεύουν με μικτό σύστημα.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.

Σήμερα η Β.Ι.Κ.Η διαθέτει σύγχρονο σφαγείο δυναμικότητας 120 χοιρινών την ώρα, μονάδα αποστέωσης χοιρινού και βοδινού κρέατος, μονάδα ζαμπονοειδών, αλλαντικών, σαλαμιών αέρος, κονσερβών, κατευυγμένων προημένων κρεατοσκευασμάτων και πίτσας.

Οι υπερούγχρονες εγκαταστάσεις είναι εγκεκριμένες από την Ε.Ο.Κ. κι έχουν δυναμικότητα παραγωγής που φθάνει τους 50 τόνους το οκτάωρο. Η στελέχωση της Β.Ι.Κ.Η. Α.Ε. είναι άρτια και υποδειγματική. Τόσο το επιστημονικό όσο και το υπαλληλικό εργατοτεχνικό προσωπικό είναι άρτια εκπαιδευμένο κι ενθαρρύνεται η συμμετοχή τους στους μακροπρόθεσμους προγραμματισμούς του Ομίλου. Χαρακτηριστική είναι η ύπαρξη ενός άριστα εξοπλισμένου και στελεχωμένου τμήματος έρευνας ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων που εξασφαλίζει αφ' ενός την τήρηση των υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών των προϊόντων και αφ' ετέρου την ανάπτυξη νέων προϊόντων που θα προσεγγίσουν τον Έλληνα καταναλωτή. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Β.Ι.Κ.Η δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ποιότητα της πρώτης ύλης που μεταποιεί. Έτσι τα χοιρινά που μεταποιεί προέρχονται αφενός από την θυγατρική Β.Ι.Κ.Η ΦΑΡΜ και αφετέρου τα υπόλοιπα προέρχονται από τις χοιροτροφικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στη γύρω περιοχή, που παρακολουθούνται και ελέγχονται από δικό της επιστημονικό προσωπικό.

Από τα παραπάνω, γίνεται κατανοητό πως η Β.Ι.Κ.Η Α.Ε. επέκτεινε την παρουσία της στις αγορές της Γερμανίας, της Ολλανδίας, της Σουηδίας και του Βελγίου.

ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Η ποικιλία των παραγομένων προϊόντων είναι εκπληκτική και περιλαμβάνει:

- Μορταδέλες.
- Πάριζες.
- Λουκάνικα βραστά και ημίξερα.
- Βραστά σαλάμια.
- Καπνιστά κρέατα.
- Σαλάμια αέρος.
- Κονσέρβες LUNCHEON MEAT και CHOPPED PORK.

- Κατευυγμένα, προημένα κρεατοσκευάσματα, όπως το χάμπουργκερ σε μια νέα γεύση και ποιότητα, το Σνίτσελ χοιρινό, το Σνακ Σνίτσελ, τα κεφτεδάκια, το μπιφτέκι Light.

- Η Pizza Β.Ι.Κ.Η σε δύο γεύσεις special και Fontina.

Εκεί όμως που η Β.Ι.Κ.Η ξεπέρασε τον εαυτό της σε πρωτοπορία, είναι η παραγωγή εξειδικευμένων προϊόντων με ελάχιστα λιπαρά κι ελάχιστες θερμίδες. Τα προϊόντα αυτά είναι της σειράς LINE κι αφορούν την παραγωγή ζαμπόν, στήθος από κοτόπουλο και στήθος από γαλοπούλα. Επίσης θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στο μπιφτέκι light με ελάχιστα λιπαρά, που δε ξεπερνούν το 5% και με 123 θερμίδες ανά 100 γραμμάρια προϊόντος. Το προϊόν αυτό, είναι το πρώτο και μοναδικό στο είδος του(light), που κυκλοφορεί στην Ελληνική αγορά σήμερα με τέτοιες προδιαγραφές.

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή κρεατοσκευασμάτων διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- α) Σε κύριες ύλες και
- β) σε βοηθητικές ύλες.

Στις κύριες ύλες που είναι : το κρέας (χοιρινό , βοδινό, πρόβειο, πουλερικών), το λίπος (χοιρινό) το κολλαγόνο συγκαταλέγονται και οι λεγόμενες συνδετικές που είναι : το πατατάλευρο (άμυλο), η σκόνη γάλακτος, η σκόνη αυγού , οι φυτικές πρωτεΐνες και πλάσμα αίματος.

Οι βοηθητικές ύλες αποτελούνται από τις προσθετικές ύλες, οι οποίες είναι: το αλάτι, τα νιτρώδη φωσφορικά άλατα, η ζάχαρη, το ασκορβικό (βιταμίνη C) το γευστικό και από τις αρωματικές ύλες ή μπαχαρικά.

Κατά τη διαδικασία όμως παρασκευής των κρεατοσκευασμάτων υπάρχει περίπτωση να προκαλεθούν κάποιες αντιδράσεις - σφάλματα με την ανάμιξη των κυρίων και βοηθητικών υλών.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν το μείγμα είναι η θερμοκρασία, η σειρά προσθήκης και η διάρκεια ανάμιξης.

Τα σημαντικότερα σφάλματα που έχουν παρατηρηθεί είναι τα εξής:

- Η υπερβολική ποσότητα λίπους που χρησιμοποιείται για την παρασκευή των διάφορων κρεατοσκευασμάτων και η μεγάλη διάρκεια ανάμιξης προκαλεί την έκκριση ζελέ στο τελικό προϊόν.

- Η πολύ μικρή ποσότητα NO_2 , η χαμηλή θερμοκρασία και ο μικρός χρόνος δράσης δημιουργεί αλλαγή στο χρώμα του τελικού προϊόντος (ζανθό κόκκινο).

- Όσον αφορά τις συνδετικές ύλες, μεγάλες ποσότητες αυτών προκαλούν αλευρώδη γεύση στο τελικό προϊόν.

- Η χρησιμοποίηση αλατιού κάτω από το κανονικό, έχει σαν αποτέλεσμα το τελικό προϊόν να είναι άγευστο και χωρίς μεγάλη διάρκεια ζωής ενώ το αντίθετο, δηλαδή η υπερβολική ποσότητα αλατιού έχει σαν φυσικό επακόλουθο το προϊόν να είναι πολύ αλμυρό.

ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Η Β.Ι.Κ.Η Α.Ε. προκειμένου για τη διανομή και διάθεση των προϊόντων της στην αγορά, έχει ιδρύσει την Β.Ι.Κ.Η. ΤΡΟΦΟ Α.Ε., μια ευέλικτη εταιρία διανομών, με έδρα της Άρτα. Η Β.Ι.Κ.Η. ΤΡΟΦΟ Α.Ε. είναι θυγατρική εταιρία της Β.Ι.Κ.Η., με πεδίο δράσης τις περιοχές Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με προοπτική να επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε όλες εκείνες τις γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδος, όπου είναι δύσκολο να εξυπηρετηθεί από τους υφιστάμενους αντιπροσώπους.

Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι η διανομή και πώληση των προϊόντων της Β.Ι.Κ.Η., ολοκληρώνεται με τη βοήθεια 37 περιφερειακών αντιπροσώπων που διατηρούν αποθήκες εμπορευμάτων στις σπουδαιότερες ελληνικές πόλεις και με φορτηγά υγεία διεκπεραιώνουν τη διανομή προϊόντων.

Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η διανομή των προϊόντων του ομίλου με ταχύτητα και ασφάλεια στο καταναλωτικό κοινό, εμπλουτίζοντας συγχρόνως, σημαντικά την αγορά κρεατοσκευασμάτων και προσφέροντας στον καταναλωτή τη μοναδική ποιότητα και ποικιλία των προϊόντων της Β.Ι.Κ.Η

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΠΟΣΟΤΗΤΑ.

Η ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε. είναι εξοπλισμένη με υπερσύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό επεξεργασίας αλλαντικών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων, που κάνει απαραίτητη τη διαρκή εκπαίδευση κι επιμόρφωση των εργαζομένων στα νέας τεχνολογίας μηχανήματα, τα οποία ανανεώνονται διαρκώς, παρακολουθώντας όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες του κλάδου, προκειμένου να αντεπεξέλθει και να ανταποκριθεί η επιχείρηση στις σύγχρονες απαιτήσεις ποιότητας του αγοραστικού κοινού.

Το πρόγραμμα συνδυάζεται άμεσα με τους στρατηγικούς στόχους της επιχείρησης που είναι η βελτίωση, η αναβάθμιση της ήδη υψηλής ποιότητας παραγομένων προϊόντων με παράλληλη αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων, που θα συμβάλλει στη διατήρηση-αύξηση του μεριδίου αγοράς, καθώς επίσης και προσαρμογή βελτίωσης των ειδικοτήτων στον υπερσύγχρονο υλικοτεχνικό εξοπλισμό της επιχείρησης. Η εταιρία στην προσπάθειά της να διατηρείται πάντοτε στην πρώτη θέση από πλευρά παραγωγής και ποιότητας στον κλάδο της **ποιότητας**, εκσυγχρονίζει συνεχώς τον μηχανολογικό της εξοπλισμό κι έχει συνεχώς ανάγκη να εκπαιδεύει το προσωπικό της στις σύγχρονες τεχνικές, ώστε να είναι παραγωγικό και να εξασφαλίζεται έτσι η συνεχής απασχόλησή του. Η Β.Ι.Κ.Η. Α.Ε. έχει τον πιο σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό επεξεργασίας αλλαντικών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων, ο οποίος τοποθετήθηκε πρόσφατα ύστερα από τον εκσυγχρονισμό της και σε εφαρμογή του ΚΑΝ. 866/90 Ε.Ο.Κ. με επένδυση 2 δισ. δραχμών.

Στη ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε. παράγονται πλέον νέα προϊόντα όπως:

Μπιφτέκι light, Hamburger profess, Κεφτεδάκια,

Σνίτσελ, Σνακ Σνίτσελ, Πίτσες,

Κοτόπουλο light, Γαλοπούλα light, Κονσέρβα Κοτόπουλου, Παστράμι, Παστουρμάς, Σουτζούκι και διακρίνονται όλα για τον υψηλό βαθμό ποιότητας

Η νέα σειρά των προηγμένων προϊόντων και της πίστας έρχεται να συμπληρώσει τη γκάμα των προϊόντων της και να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις όσο το δυνατόν μεγαλύτερης μερίδας καταναλωτών. Η γραμμή παραγωγής των είναι μια πλήρης γραμμή συνεχούς ροής, όπου σχεδόν χωρίς καμία επέμβαση ανθρώπινου χεριού τα μπιφτέκια και τα κεφτεδάκια κ.λ.π. ζυμώνονται, φορμάρονται, γίνονται ή καταυύχονται. Ακολουθεί συσκευασία σε ιδιαίτερο χώρο του τμήματος και αποθήκευση σε συντήρηση-κατάψυξη (-18 °C)

Μηχανή Φορμ/σματος Μπιφτεκιού	KOPPENS	HOLLAND
Μηχανή Φορμ/σματος Μπιφτεκιού	"	"
Ταινία επιστροφής	"	"
Μηχανή Υγρού Παναρίσματος	"	"
Μηχανή Στεγνού Παναρίσματος	"	"
Τηγάνι Λαδιού	"	"
Τούννελ κατάψυξης Περιστροφικό	"	"
Μηχανή Φορμ/σματος Κατ/γμένων κεφτεδών	"	"
Τούννελ Ατμού Μπιφτεκιού	"	"
Γκριλ Μπιφτεκιού	"	"
Ταινία μεταφοράς	"	"
Μηχανή Συρρίκνωσης Φύλλων	"	"
Μηχανή Ρευστοποίησης Κόλλας	"	"
Αποφλοιωτική Γεμιστική	TOWNSEND	"
Αεροσυμπιεστής	ATLAS COPCO	BELGIUM
Κομπρεσέρ Ψυκτικά	MYCOM EUR.	
Συσκευαστική Μηχανή	MULTIVAC	GERMANY
Γεμιστική Μηχανή	HEMA TECH.	FRANCE
Γεμιστική Μηχανή	VEMAG	GERMANY
Κοπτική Αλλαντικών	DIXIE UNION	GERMANY

Πίνακας 67. Περιγραφή του Τεχνολογικού εξοπλισμού της νέας σειράς παραγωγής της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η Α.Ε.»

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η επιτυχία της συγκεκριμένης επιχείρησης δεν εξαρτάται μόνο από την επιλογή της κατάλληλης τεχνολογίας αλλά και από την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργήσει τις αντίστοιχες τεχνικές δεξιότητες στο ανθρώπινο δυναμικό της.

Η έλλειψη των απαιτούμενων και αναγκαίων δεξιοτήτων, καθώς και της αντίστοιχης φιλοσοφίας στο ανθρώπινο δυναμικό για να χειρίζεται κατά τρόπο αποτελεσματικό το σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό, κατ' ουσίαν ακυρώνει την οποιαδήποτε προσπάθεια τεχνολογικού εκσυγχρονισμού.

Η μόνη δυνατή αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης ειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού, είναι η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτισή του στα θέματα της τεχνικής του ειδικότητας, με στόχο τη συνεχή αξιοποίηση του, την ποιοτική βελτίωση και την Ανάπτυξη του.

Η ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε. πιστεύει στη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού και υλοποιεί συνεχώς εκπαιδευτικά σεμινάρια, ακόμα και χωρίς επιδότηση και μάλιστα οι εισηγητές είναι κυρίως από το εξωτερικό για να έχουν πλήρη γνώση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Συγκεκριμένα, για την υλοποίηση του παρόντος προγράμματος, έχει συνάγει Διακρατική Συνεργασία με την εταιρία TETRA LAVAL MACHINE FABRIEK B.V. Ειδικότερα, η TETRA LAVAL MACHINE FABRIEK B.V., αναλαμβάνει την υποχρέωση αποστολής εκπαιδευτών ή/και εκπαιδευτικών πακέτων ή/και εκπαίδευσης εκπαιδευτών στην ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε., λόγω μη ύπαρξης αντίστοιχων προγραμμάτων στην Ελλάδα, κατάλληλων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της δεύτερης και των συμβαλλόμενων τεχνικών δεξιοτήτων των

απαραίτητων για την αποτελεσματική λειτουργία του σύγχρονου και με υψηλό βαθμό αυτοματισμού τεχνολογικού εξοπλισμού της.

Επίσης η Β.Ι.Κ.Η. Α.Ε. διαθέτει τεχνολογικό εξοπλισμό με υψηλό βαθμό εκσυγχρονισμού σε όλα τα τμήματα της παραγωγής της.

Επιπροσθέτως, η εταιρία Β.Ι.Κ.Η Α.Ε. εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους διοίκησης του προσωπικού της, με στόχο τη μέγιστη αξιοποίησή του. Συνέπεια αυτής της πρακτικής είναι η εναλλαγή των εργατοτεχνιτών σε όλες τις φάσεις παραγωγής (μέθοδος οριζόντιου εμπλουτισμού εργασίας-rotation).

Για του λόγους αυτούς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των εργατοτεχνιτών παραγωγής περιλαμβάνει τα περισσότερα από τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.

Έτσι, με την ολοκλήρωση των ενεργειών του προγράμματος κατάρτισης, εξασφαλίζεται η επιμόρφωση και η εξειδίκευση του προσωπικού στο σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας , γεγονός που θα επιτρέπει και την ένταξη του συνόλου των εκπαιδευομένων στο μόνιμο στελεχιακό προσωπικό της επιχείρησης και στην πλήρη αξιοποίηση του μετά την υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

Μεγάλη βαρύτητα έχει δοθεί στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος που θα συνδυάζει τη θεωρητική με την πρακτική διδασκαλία.

Παράλληλα επιδιώκεται με το απαιτούμενο πρόγραμμα να εκπαιδευθεί το προσωπικό εναλλακτικά για όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΡΕΑΤΟΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. (Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας), την περίοδο 1987-1992, η παραγωγή αλλαντικών αυξήθηκε κατά 40% κι έφτασε το 1992 στους 43.000 τόνους, όταν το 1987 ήταν 30.600 τόνοι. Το κρέας των πουλερικών σε όλες του τις μορφές, έφτασε από τους 76.500 τόνους στους 77.300. Όμως τα έτοιμα φαγητά και ειδικότερα αυτά που διακινούνται σε κονσέρβες είχαν μια εντυπωσιακή αύξηση από 3,3, χιλιάδες τόνους, ήτοι αυξήθηκαν κατά 150% ενώ αντίθετα το επεξεργασμένο κρέας σε προημένα φαγητά παρουσίασε μείωση κατά 21%.

Επίσης για να αντιληφθούμε πιο έντονα τις εξελίξεις του κλάδου, αναφέρουμε ότι η παραγωγή της Αλλαντοποιίας διπλασιάστηκε μέσα στη δεκαετία του 1980-1990.

Σήμερα έχουμε πολλές αλλαντοβιομηχανίες στη χώρα μας, εκ των οποίων μόνο 34 είναι σύγχρονες και πληρούν τους όρους των Κοινοτικών Κανονισμών. Τα τελευταία μάλιστα χρόνια έγιναν και νέες σύγχρονες βιομηχανικές μονάδες, ενώ λίγες παλιές επεκτάθηκαν και παράλληλα εκσυγχρονίστηκαν, εισάγοντας σύγχρονη τεχνολογία. Τα προϊόντα αυτών των μονάδων διακρίνονται για την υψηλή τους ποιότητα με πλήρη προσαρμογή στις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μόνο τα 4 τελευταία χρόνια έγιναν επενδύσεις στη χώρα μας για εκσυγχρονισμό των Βιομηχανιών Αλλαντικών και Κρέατος, 20 δις δραχμές. Έτσι οι πιο πάνω βιομηχανίες εκσυγχρονίστηκαν και προσαρμόστηκαν στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και ιδιαίτερα στον κανονισμό ΚΑΝ. 5/92 ΕΟΚ, δίνοντας το παράδειγμα, όταν άλλοι Ευρωπαίοι διαθέτουν ακόμα αρχαίο εξοπλισμό. Αυτό δεν σημαίνει ότι ανάγκη για εκσυγχρονισμό δεν έχουν και ορισμένες άλλες Ελληνικές μονάδες, οι οποίες αν δεν το πράξουν δεν θα επιβιώσουν.

Αυτή τη δυνατότητα τους παρέχει ο ΚΑΝ. 866/90 που άρχισε να εφαρμόζει το Υπουργείο Γεωργίας με τις πιστώσεις του Β' πακέτου Ντελόρ.

Οι Ελληνικές Αλλαντοβιομηχανίες διεκδικούν σοβαρή θέση ανάμεσα στις βιομηχανίες τροφίμων της Ευρώπης. Αυτό φαίνεται και από τον πολλαπλασιασμό των εξαγωγών κατά τα τελευταία χρόνια. Σαν παράδειγμα αναφέρουμε εξαγωγές 930 τόνους το 1987 και το 1992 περισσότερους από 3.000 τόνους.

Να δούμε τώρα ποιες είναι οι προοπτικές του κλάδου Επεξεργασίας κρέατος.

Η πολιτική που ακολουθείται σήμερα γενικά για τον κλάδο είναι άσχημη αν όχι εξοντωτική.

1) Έτσι σήμερα αν πάρουμε πρώτα το Τραπεζικό μας σύστημα, θα διαπιστώσουμε τα γνωστά υπέρογκα επιτόκια δανεισμού, όταν οι ανταγωνιστές του εξωτερικού δουλεύουν με ασήμαντες αντίστοιχες επιβαρύνσεις.

2) Παράλληλα η βραδύτητα λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, οι κωλυσιεργίες και οι υπέρογκες διασφαλίσεις που ζητούνται, δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα με τις τράπεζες. Γι' αυτό οι επιχειρήσεις παλεύουν να αυξήσουν την παραγωγή αυτοδύναμα αποφεύγοντας όσο μπορούν το δανεισμό. Οι πιστώσεις όμως που ζητούνται από την αγορά με την άναρχη ανάπτυξή της, οδηγούν τις επιχειρήσεις στο να δανείζονται για να καλύψουν τις ανάγκες του εμπορίου.

Στην Ελλάδα είναι γεγονός ότι ο πληθωρισμός τρέχει με 10% αλλά τα επιτόκια ανέρχονται στο 27%, και τούτο αποτελεί για τη χώρα μας παγκόσμια πρωτοπορία. Το 19-24% που ισχυρίζονται οι τράπεζες

είναι αναληθές για τα επιτόκια χορηγήσεων της βιομηχανίας και δεν συμπεριλαμβάνουν τις λοιπές επιβαρύνσεις.

Είναι πλέον βέβαιο ότι στο περιβάλλον στο οποίο καλείται σήμερα να αναπτυχθεί η βιομηχανία κρέατος, είναι τουλάχιστον αρνητικό, αν όχι εχθρικό.

Με μία Δημόσια Διοίκηση που συχνά χαρακτηρίζεται από πολλούς ως ανεπαρκής, οι προσπάθειες που πρέπει να γίνουν είναι τεράστιες.

Η κατάσταση αυτή μαζί με την απουσία του Κράτους στα τεκταινόμενα της αγοράς, προκαλεί ήδη αλυσιδωτές αντιδράσεις και άρχισε να αποβαίνει μοιραία για πολλές βιομηχανίες της χώρας μας.

Όμως για να βοηθηθεί η ταχύτερη ανάπτυξη του κλάδου, θα πρέπει να αρθούν τα εμπόδια που προαναφέραμε και το χρήμα να καταστεί προσιτό και φτηνό για τις επιχειρήσεις που κάνουν παραγωγή.

Αυτή είναι η κατάσταση για να λειτουργήσουν οι Βιομηχανίες Κρέατος. Ενώ για να εκσυγχρονιστούν, ή γενικά να αναγεννηθούν, υπάρχουν πολλές δυσχέρειες και προβλήματα κατά την εφαρμογή επενδυτικών προγραμμάτων.

Έτσι :

Κοινή διαπίστωση είναι και στον τομέα των επενδύσεων ότι η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση έχει τεράστιες αδυναμίες και γίνεται βασικά η κύρια αιτία καθυστερήσεων, με αποτέλεσμα το κόστος των επενδύσεων να αυξάνει πολλαπλάσια.

Σήμερα, ύστερα από μια εμπειρία 20 ετών, έγινε κατανοητό πλέον, ότι χρειάζεται κανείς να είναι πολύ προσεκτικός στις αποφάσεις

που θα λάβει και που αφορούν επενδύσεις με επιδότηση Εθνική ή Κοινοτική.

Δεν φθάνουν όμως αυτά, αφού έχει χαθεί ο υγιής ανταγωνισμός κι έχει επικρατήσει ένας τεράστιος αδέμιτος ανταγωνισμός που οδηγεί τον κλάδο στην καταστροφή.

Με όλες αυτές τις δυσκολίες, γενικά υπάρχει αισιοδοξία:

1). Γιατί η Ελληνική Βιομηχανία Κρέατος παράγει προϊόντα ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ.

2). Γιατί είναι στα χέρια Επιχειρηματιών με διορατικότητα, αγωνιστικότητα και τόλμη. Και

3). Γιατί σύντομα τα προϊόντα της Ελληνικής Βιομηχανίας Κρέατος θα κυκλοφορούν σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα Βαλκάνια, στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, την Αραβία και την Αφρική.

Η Ελλάδα βρίσκεται στον δρόμο της δημιουργίας και της Ανάπτυξης. Ο Σύνδεσμος των Ελλήνων Βιομηχάνων Κρέατος θα σταθεί πρωτοπόρος. Αλλά για να πετύχει στη μεγάλη του αυτή πορεία ζητά και τη συμπαράσταση και την συνδρομή όλων των φορέων, γιατί είναι ο κλάδος που αξιοποιεί το μόχθο των κτηνοτρόφων και πρέπει όλοι να καταλάβουν ότι κτηνοτρόφοι και βιομηχανίες αλλαντικών είναι στο ίδιο σκάφος, το οποίο αν βουλιάζει, θα χαθούν όλοι μαζί.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ.

Τα Ελληνικά Αλλαντικά έχουν ξεχωρίσει στην προτίμηση του καταναλωτή στην εγχώρια αγορά. Ο ανταγωνισμός από εισαγόμενα

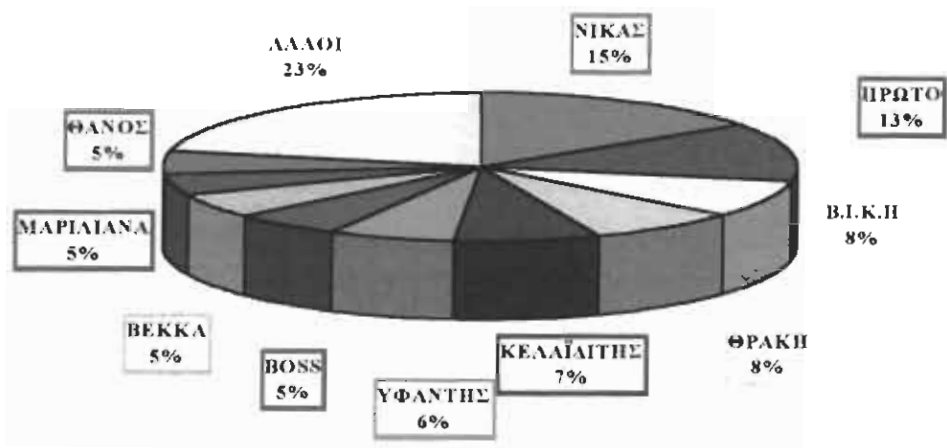
προϊόντα στην Ελλάδα είναι μηδαμινός, αφορά μόνο κάποια εξειδικευμένα προϊόντα και δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιος λόγος να αντιστραφεί αυτή κατάσταση.

Η αλλαντοποιεία είναι παραδοσιακά Ελληνική δραστηριότητα και οι Ελληνικές βιομηχανίες από τις καλύτερες του κόσμου.

Μεσοπρόθεσμα, τα Ελληνικά αλλαντικά δεν κινδυνεύουν από την εισαγωγή ομοειδών προϊόντων από το εξωτερικό. Αυτό βέβαια συμβαίνει για δύο κυρίως λόγους:

Πρώτον οι διαπραγματεύσεις με το Ελληνικό λιανεμπόριο έχουν ξεφύγει προ πολλού από τα όρια της λογικής. Οι διαπραγματεύσεις σήμερα περιστρέφονται γύρω από το θέμα των εκπτώσεων και των λοιπών παροχών και δεν λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψη άλλοι παράγοντες όπως είναι η ποιότητα των προϊόντων, οι συνθήκες παραγωγής και διακίνησής τους, η δυνατότητα κάλυψής τους με τις ζητούμενες ποσότητες κ.λ.π.

Επίσης, οι εγχώριες βιομηχανίες παράγουν μια ευρύτατη ποικιλία προϊόντων σε ποσότητες ανά προϊόν που κυμαίνονται από 50 κιλά το μήνα, σε μερικές χιλιάδες κιλά.

Διάγραμμα 7. Μερίδιο Αγορά κατά Εταιρεία.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	1990	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	1991	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	1992	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	1993	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ- ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΡΕΑΤΟΣ	2.249.530	6	2.841.602	5	5.598.368	2	8.411.144	2
ΝΙΚΑΣ Π.Γ.ΑΒΕ. ΑΛΛΑΝΤΟΠΟΪΑΣ	6.143.512	1	7.898.269	1	9.226.818	1	9.829.702	1
ΘΡΑΚΗ Α.Ε	3.884.531	3	5.531.700	2	4.208.512	4	4.990.614	4
Β.Ι.Κ.Η.Α.Ε	2.730.992	4	3.346.981	4	3.667.036	6	5.164.041	3
ΚΕΛΑΪΔΙΤΗΣ Δ & ΣΙΑ Α.Ε	4.019.337	2	4.404.024	3	4.869.629	3	4.848.126	5
ΥΦΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ	2.028.181	7	2.710.565	6	3.677.959	5	4.189.634	6
BOSS I.X ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ ΑΒΕ	1.771.972	8	2.156.949	8	2.901.097	8	3.515.844	7
ΒΕΚΚΑ Α.Ε	2.417.792	5	2.641.043	7	3.057.023	7	3.458.656	8
ΘΑΝΟΣ ΕΠΕ	-	-	199.515	30	1.487.566	13	3.146.253	10
ΠΑΣΣΙΑΣ ΕΥΑΓΓ.ΑΒ.&ΑΕ	1.770.349	9	2.011.157	10	2.534.337	9	2.777.193	11
ΜΑΡΙΛΙΑΝΑ	-	-	-	-	-	-	3.160.348	9
ΝΙΚΑΣ Γ.Π.Α.Ε	882.639	13	1.163.323	11	1.568.892	11	2.050.285	13
ΕΝ. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΡΕΑΤΩΝ	-	-	-	-	-	-	2.685.260	12
ΠΡΙΜΟ (PRIMO) ΑΕΒΕΑ	560.455	18	737.877	18	1.088.955	16	1.423.469	16
ΦΥΡΙΠΠΗΣ	631.624	17	811.528	17	955.118	18	987.126	23
ΖΩΗ ΕΜΜ ΔΟΜΑΖΑΚΗΣ ΑΒΕΕ	358.055	22	393.424	23	844.091	21	1.140.622	19
ΤΙΤΑΝ ΑΛΛΑΝΤΟΠΟΪΑ - ΚΟΝΣΕΡΒΟΠΟΪΑ Α.Ε	488.322	20	623.147	20	881.325	20	1.095.344	29
ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ Α.Ε	-	-	-	-	337.988	30	764.451	27
ΚΑΡΝΙΚΑ ΑΒΕ ΑΛΛΑΝΤΟΠΟΪΑΣ	853.487	14	929.059	14	969.862	17	1.155.071	18

Πίνακας 68. Πωλήσεις Κρέατος και Αλλαντικών κατά την περίοδο 91 - 93.

Α) ΣΤΗΝ Ε.Ο.Κ

ΕΙΔΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	1989	1990	1991	1992
ΧΟΙΡΙΝΟ	39,3	39,5	39,8	Ο/Δ
ΒΟΕΙΟ	22,2	21,5	22,2	Ο/Δ
ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ	18,0	18,6	18,2	Ο/Δ
ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟ	4,0	4,3	4,3	Ο/Δ
ΣΥΝΟΛΟ	83,5	83,9	84,5	Ο/Δ

ΠΗΓΗ : ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ Ε.Κ (ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ)

Β) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΙΔΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	1989	1990	1991	1992
ΧΟΙΡΙΝΟ	23,2	21,0	20,6	23,0
ΒΟΕΙΟ	23,6	22,7	19,4	22,8
ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ	16,0	16,5	16,7	18,3
ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟ	14,6	14,2	14,2	14,9
ΣΥΝΟΛΟ	77,4	74,4	70,7	79,0

ΠΗΓΗ : ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ & Ε.Σ.Υ.ΕΙ.ΣΑΡ

Πίνακας 69. Ετήσια Κατά Κεφαλή Κατανάλωση Κρέατος (Κιλά / Κεφαλή)

Σ' αυτόν τον πίνακα βλέπουμε ότι ο Έλληνας καταναλώνει λιγότερο χοιρινό κρέας σε σχέση με τον Ευρωπαίο πολίτη.

Αντίθετα, καταναλώνει πολύ περισσότερο αιγοπροβειο κρέας.

ΕΤΟΣ	ΧΟΙΡΙΝΟ	ΒΟΕΙΟ	ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ	ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ
1978	55,1	158,4	69,1	131,4	414,8
1980	152,0	208,3	144,5	124,3	629,1
1985	211,5	213,9	159,1	138,5	723,8
1986	220,3	223,5	151,1	123,9	718,8
1987	245,9	259,2	156,3	140,6	882,8
1988	215,5	190,0	154,9	140,4	788,8
1989	233,3	236,6	160,3	146,5	776,7
1990	213,0	229,9	167,4	143,6	753,9
1991	210,2	199,6	170,1	144,8	724,7
1992	235,9	234,0	187,7	153,5	811,1

Εξαιρούνται οι κατηγορίες "Λοιπά Κρέατα" και "Παραπροϊόντα Σφαγείων"

Πηγή: Επεξεργασία Στοιχείων Υπουργείου Γεωργίας. ICAP.

Πίνακας 70. Εξέλιξη Συνολικής Κατανάλωσης Κρέατος (Ποσότητες σε χιλιάδες Τόνους)

ΕΤΟΣ	ΧΟΙΡΙΝΟ	ΒΟΕΙΟ	ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ	ΑΙΓΟΠΡΟΒΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ
1978	13,3	38,3	16,7	31,7	100,0
1980	24,2	33,1	23,0	19,7	100,0
1985	29,3	29,6	22,0	19,1	100,0
1986	30,6	31,1	21,0	17,3	100,0
1987	30,7	32,3	19,5	17,5	100,0
1988	30,7	27,1	22,1	20,1	100,0
1989	30,0	30,5	20,6	18,9	100,0
1990	28,2	30,5	22,2	19,1	100,0
1991	29,0	27,6	23,5	19,9	100,0
1992	29,1	28,8	23,2	18,9	100,0

Πηγή: Επεξεργασία Στοιχείων Υπουργείου Γεωργίας. ICAP.

Πίνακας 71. Ποσοστά συμμετοχής (%) των βασικών ειδών κρέατος στη συνολική κατανάλωση κρέατος.

Εδώ διαπιστώνουμε ότι η κατανάλωση κρέατος χοιρινού υπερδιπλασιάζεται, ενώ του μοσχαρίσιου κατεβαίνει κατά 20%, των πουλερικών αυξάνει κατά 40% και το αιγοπρόβειο μειώνεται αισθητά, για να μην πούμε ότι πέφτει στο μισό, και όλα τα πιο πάνω για τη χρονική περίοδο 1970-1992.

ΕΙΔΟΣ	1989	1990	1991
ΜΟΣΧΑΡΙ - ΒΟΔΙΝΟ (ΝΩΠΟ)	156,557	184,626	192,584
ΜΟΣΧΑΡΙ ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟ	17,840	19,583	11,769
ΠΡΟΒΑΤΟ (ΝΩΠΟ)	21,233	24,927	27,687
ΑΡΝΙ (ΝΩΠΟ)	119,707	133,173	144,788
ΑΡΝΙ (ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟ)	6,834	7,773	9,651
ΧΟΙΡΙΝΟ (ΝΩΠΟ)	126,328	138,540	140,860
ΧΟΙΡΙΝΟ (ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟ)	5,489	7,207	8,448
ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ	42,271	53,452	61,760
ΛΟΙΠΑ ΚΡΕΑΤΑ	9,742	11,778	13,677
ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ	33,124	40,867	45,654
ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	5,727	7,162	7,271
ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ	4,876	4,827	4,836
ΣΥΝΟΛΟ	549,731	633,916	668,982

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε. - ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ, ICAP

Πίνακας 72. Εγχώρια Ιδιωτική Κατανάλωση Προϊόντων Του Κλάδου (Σε Εκατ. Δραχμές -Σε Τρέχουσες Τιμές)

ΕΙΔΟΣ	1989	1990	1991
ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ	33,124	40,867	45,654
ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	5,727	7,162	7,271
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΑΝΤΙΚΩΝ & ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ	38,851	48,029	52,925
ΚΛΑΔΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΑ	549,731	633,916	668,982

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., ICAP

ΕΤΟΣ	ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΚΙΛΑ/ΑΤΟΜΟ)
1988	49.500	8.000	740	58.780	5,7
1989	50.300	11.265	1.540	60.025	6,0
1990	49.800	10.250	1.750	58.300	5,8
1991	50.000	10.770	2.490	58.280	5,7
1992	53.000	11.160	3.020	61.140	6,0

Πηγή : ICAP

Πίνακος 74. Εξέλιξη Παραγωγής - Κατανάλωσης Αλλαντικών και Κονσερβών κρέατος στην Ελληνική Αγορά (Σε τόνους)

Η εξέλιξη των εξαγωγών αλλαντικών και κονσερβών κρέατος κατά το διάστημα 1987 - 1992 είχε ως εξής:

1987 : 930 τόνους

1988 : 740 τόνους

1989 : 1.540 τόνους

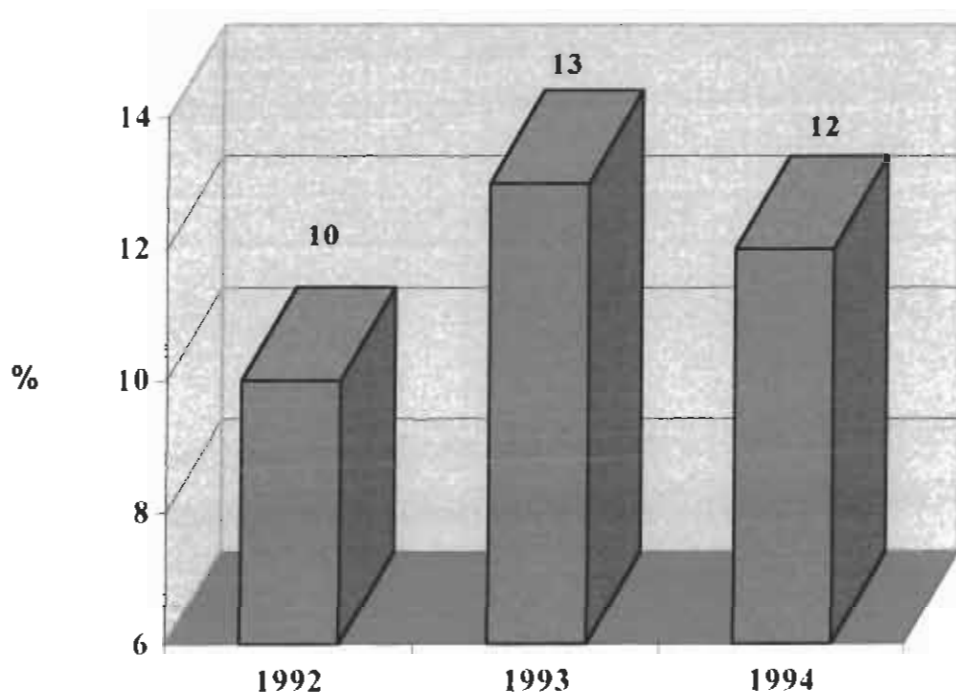
1990 : 1.750 τόνους

1991 : 2.489 τόνους

1992 : 3.017 τόνους

Η εξέλιξη αυτή δηλώνει ότι ο Έλληνας έτρωγε το 1970 κοντά τα 40 κιλά κρέας και σήμερα τρώει περισσότερο από το διπλάσιο και είναι δίπλα στον κάτοικο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων
((Καθαρά Κέρδη προ Φόρου + τόκοι)/Συνολικά Κεφάλαια)**

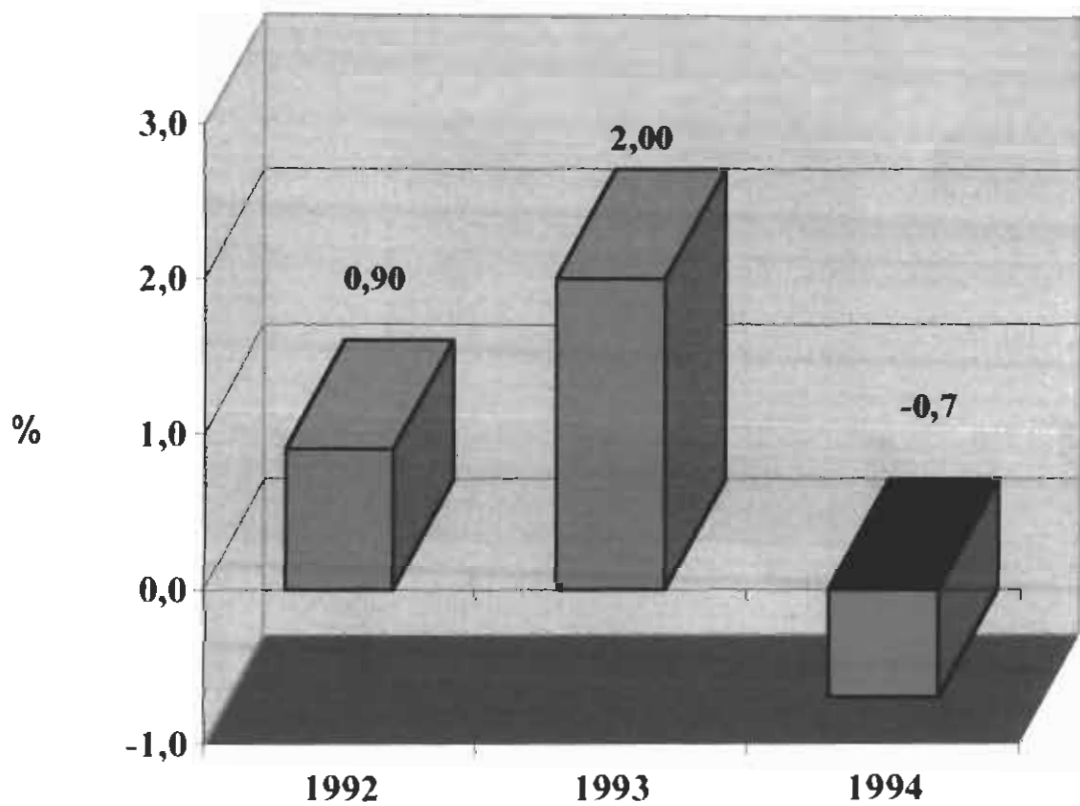
Τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα την έχουμε το 1993, η οποία όμως δεν ικανοποιεί γιατί είναι μικρότερη της αντίστοιχης του κλάδου (17,09%)

93 ↑ Καθαρά Κέρδη προ φόρου + Τόκοι

94 ↑ Συνολικά Κεφάλαια

Διάγραμμα 8.Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (Καθαρά Κέρδη προ διάθεση/Ιδια Κεφάλαια)

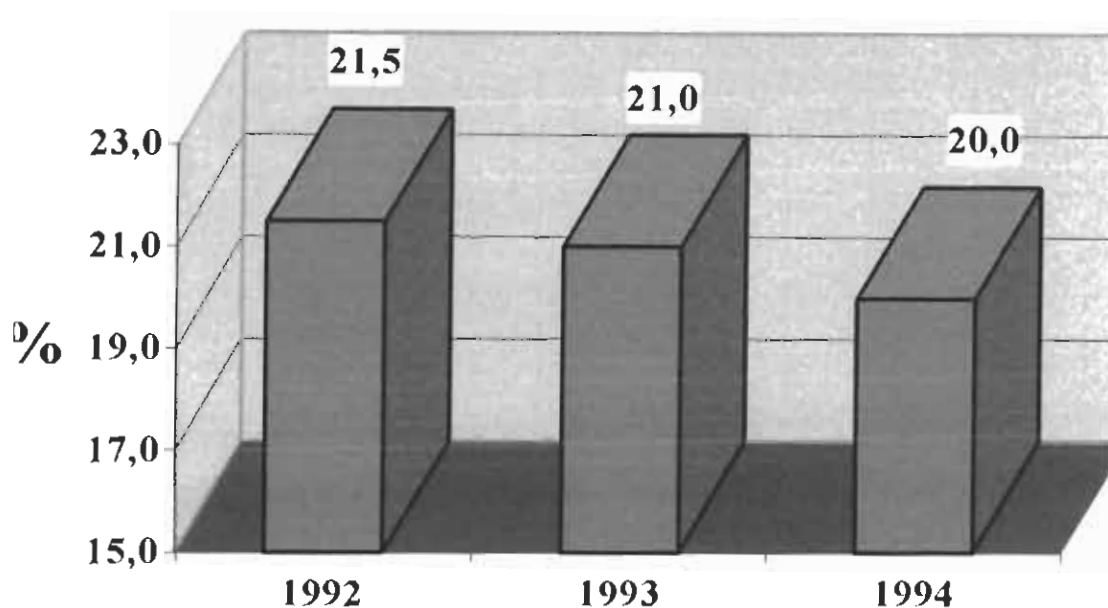
Τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα την έχουμε το 1993, η οποία όμως δεν ικανοποιεί γιατί είναι μικρότερη της αντίστοιχης του κλάδου (20,25%)

93 ▲ Καθαρά Κέρδη προς διάθεση

94 ▲ Αριθμητής Ζημιά

Διάγραμμα 9. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε.»

Περιθώριο Μεικτού Κέρδους (Μεικτό Κέρδος / Πωλήσεις)

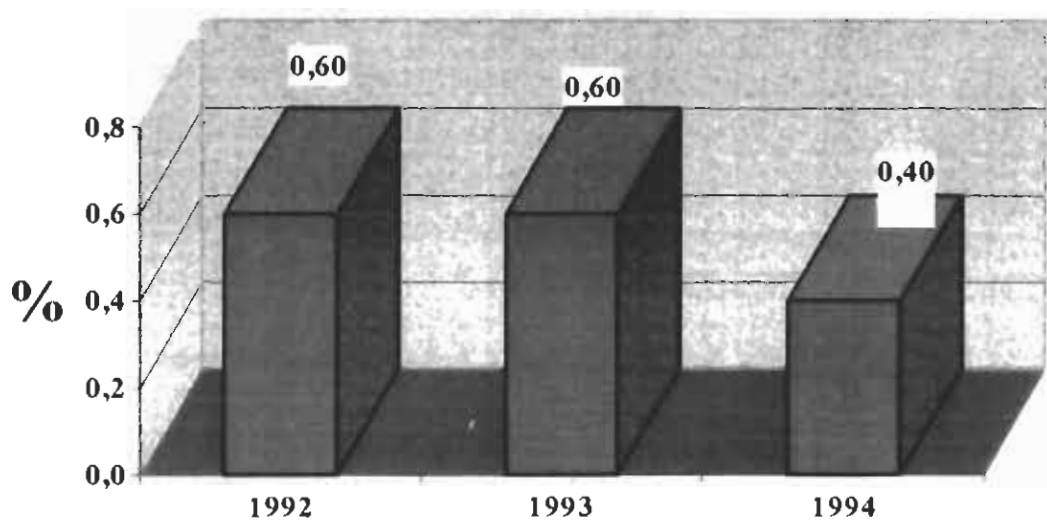
Τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα την έχουμε το 1992, η οποία είναι σχεδόν ικανοποιητική γιατί αγγίζει την αντίστοιχη του κλάδου (21,76%)

93 ▲ Μεγάλη αύξηση Πωλήσεων

94 ▲ Μεγάλη αύξηση Πωλήσεων

Διάγραμμα 10. Περιθώριο Μεικτού Κέρδους της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε.»

Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (Καθαρά Κέρδη προ Φόρων / Πωλήσεις)

Η αποδοτικότητα είναι σταθερή τα έτη 1992, 1993 και παρουσιάζει μείωση το έτος 1994.
 Η οποία όμως δεν είναι ικανοποιητική γιατί είναι μικρότερη της αντίστοιχης του κλάδου (6,62%)
 94 ↑ Πωλήσεων

Διάγραμμα 11. Περιθώριο Καθαρού Κέρδους της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

Νεκρο Σημείο

Χρονιά 1992

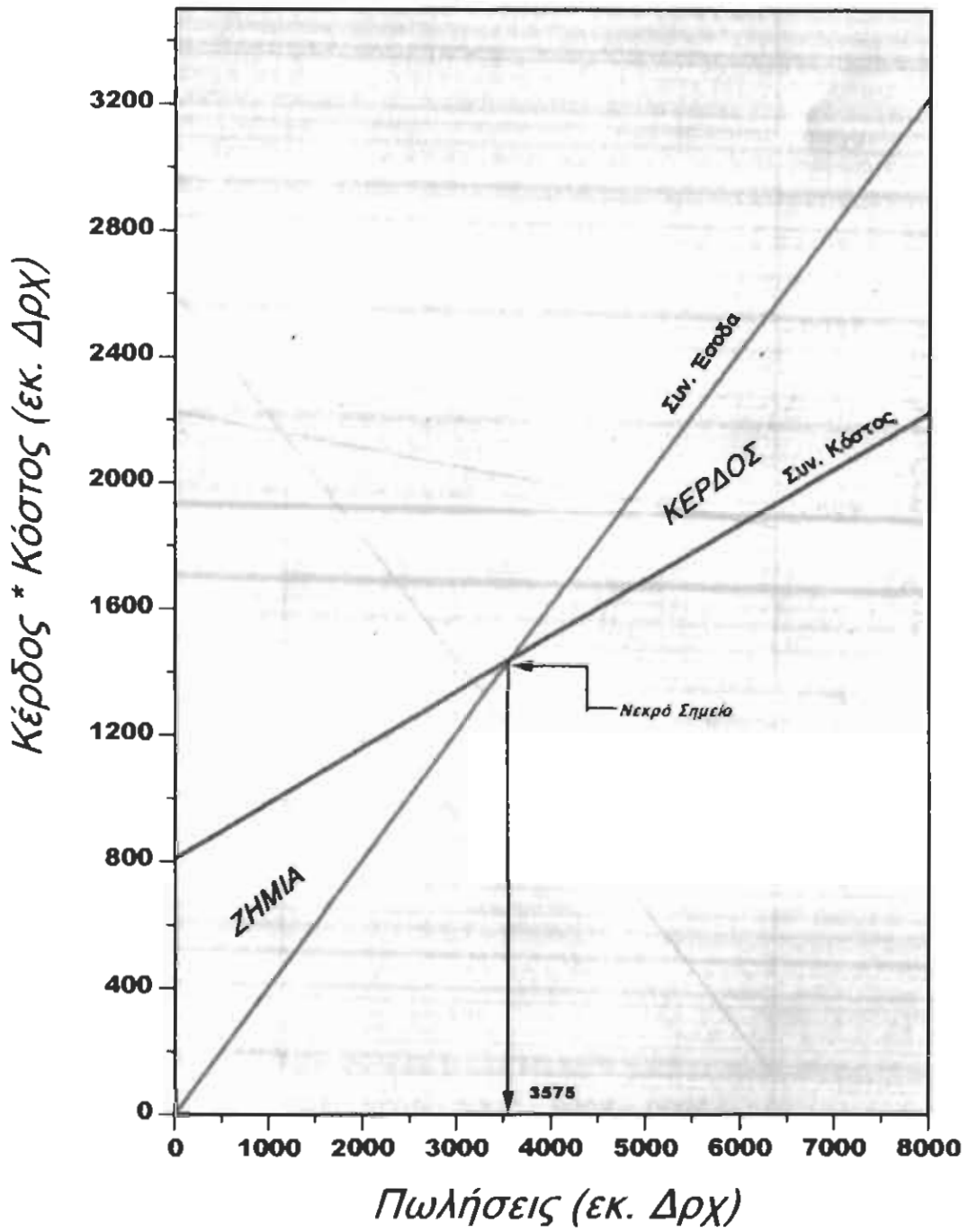
$$\begin{aligned} \text{Νεκρό σημείο} &= \frac{\text{Σταθερά έξοδα}}{\text{Μικτό περιθώριο Κέρδους}} = \\ &= \frac{422.194.213+152.636.632+233.072.099}{22,60\%} = \frac{807.692.944}{22,6/100} = 5.204 \text{ εκ.} \end{aligned}$$

Χρονιά 1993

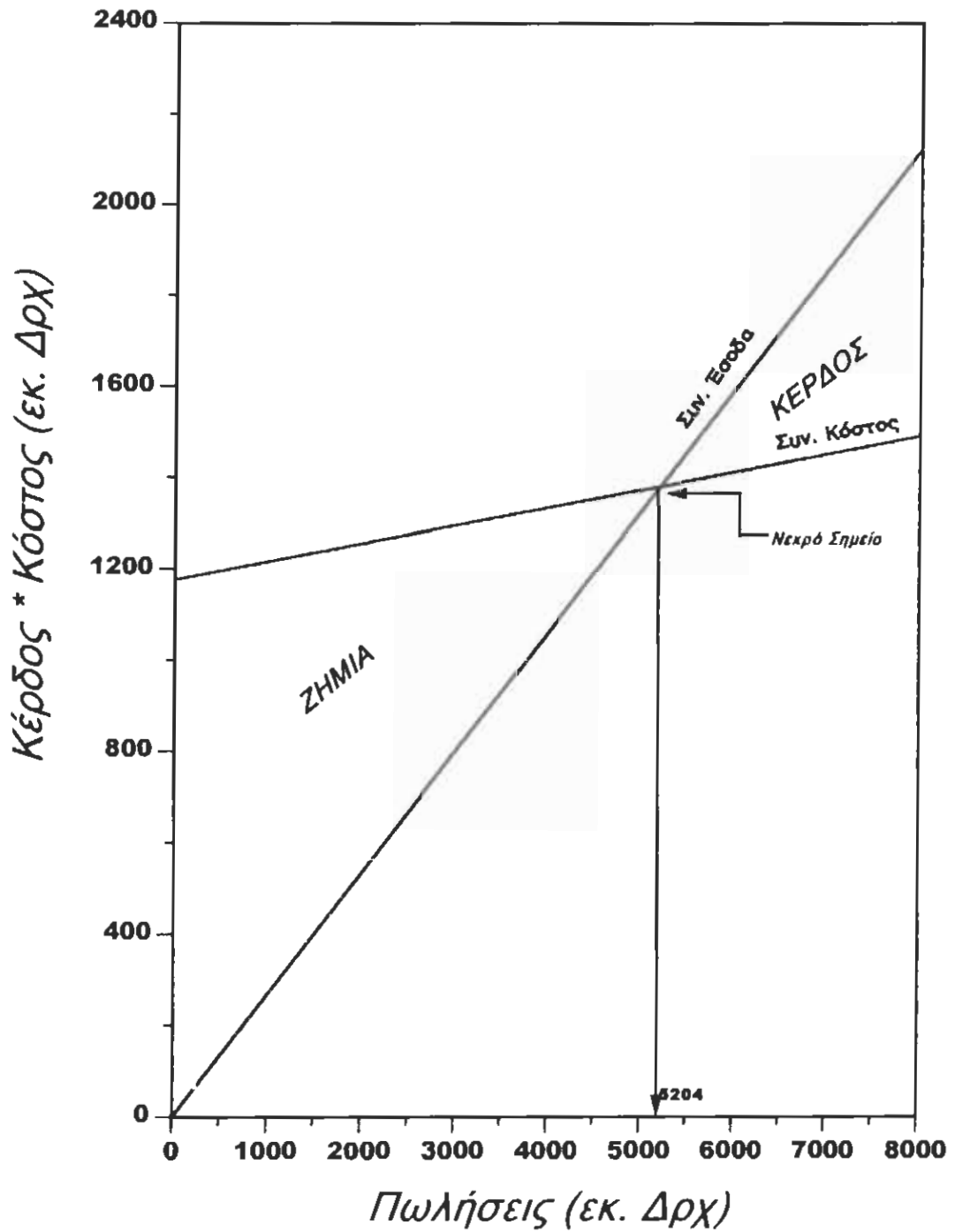
$$\begin{aligned} \text{Νεκρό σημείο} &= \frac{\text{Σταθερά έξοδα}}{\text{Μικτό περιθώριο Κέρδους}} = \\ &= \frac{625.059.523+157.044.357+394.128.810}{22,60\%} = \frac{1.176.232.690}{22,6/100} = 5.204 \text{ εκ.} \end{aligned}$$

Χρονιά 1994

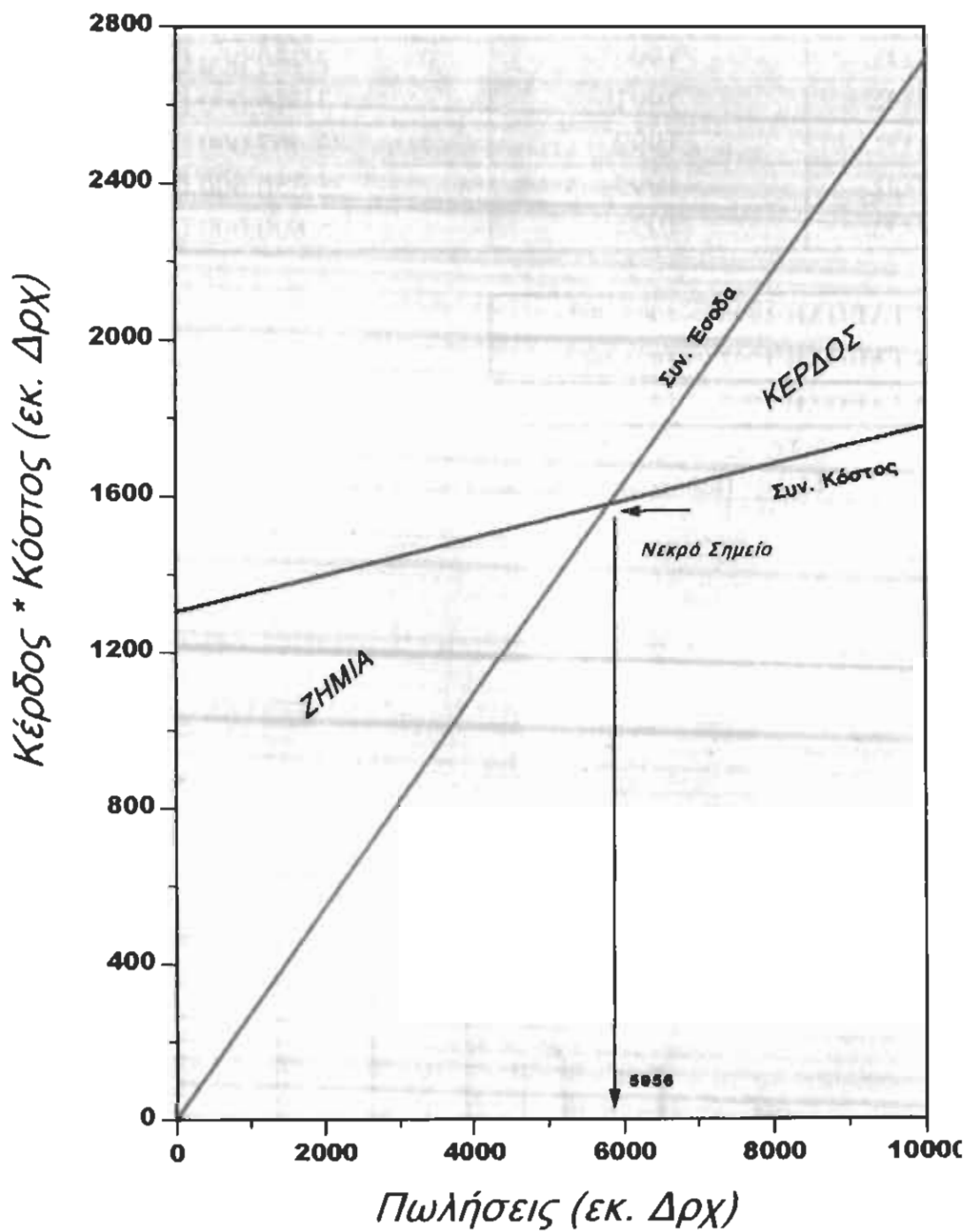
$$\begin{aligned} \text{Νεκρό σημείο} &= \frac{\text{Σταθερά έξοδα}}{\text{Μικτό περιθώριο Κέρδους}} = \\ &= \frac{762.834.983+214.096.273+327.496.624}{21,90\%} = \frac{1.304.427.850}{22,6/100} = 5.956 \text{ εκ.} \end{aligned}$$

Διάγραμμα 12. Νεκρό Σημείο έτους 1992 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

Διάγραμμα 13. Μερό Σημείο έτους 1993 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

Διάγραμμα 14. Νεκρό Σημείο έτους 1994 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

ΕΞΕΛΙΞΗ

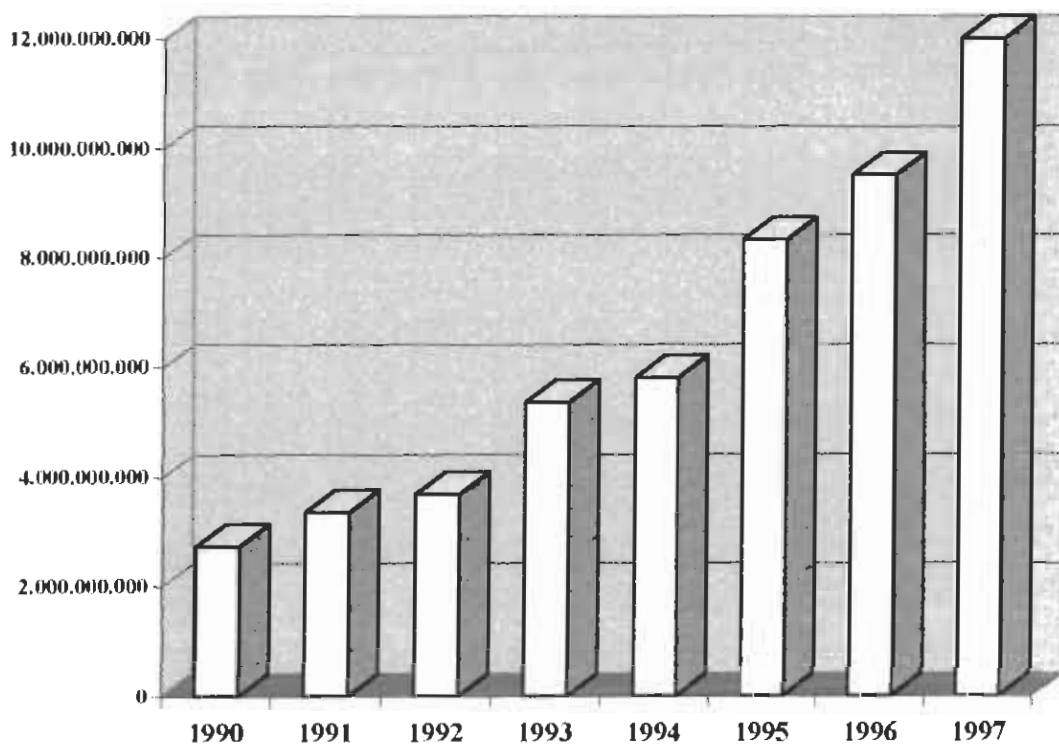
ΕΤΟΣ	1990	2.730.000.000
ΕΤΟΣ	1991	3.346.000.000
ΕΤΟΣ	1992	3.667.000.000
ΕΤΟΣ	1993	5.350.000.000
ΕΤΟΣ	1994	5.800.000.000

ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1990 -> 1993 :96%

ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1992 -> 1993 :46%

ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1990 -> 1994 :112%

Πίνακας 77. Εξέλιξη Πωλήσεων την περίοδο 1990 - 1994

Διάγραμμα 15. Εξέλιξη των Πωλήσεων των ετών 1990 - 1994 και προοπτικές Πωλήσεων για τα έτη 1995 - 1997 της Εταιρείας «ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε»

ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ	ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
23.628	1.808	25.436
23.706	1.514	25.220
25.720	2.130	27.850
26.823	1.985	28.788
27.613	389	29.002
28.160	1.540	29.700
29.510	2.223	31.733
36.531	2.154	38.685
42.373	2.449	44.822
43.540	1.527	45.067
40.437	1.540	41.977
41.435	1.702	43.137

Πίνακας 75. Παραγωγή Αλλαντικών και Κονσερβών (Σε τόνους)

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
ΚΑΘΑΡΗ ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	537.339	579.421	574.302	570.039	573.653	578.685	596.714
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	240.913	291.306	198.278	279.895	252.326	211.442	287.821
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	1.066	2.893	5.945	5.646	5.284	6.173	6.012
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	-4.040	-4.848	2.343	2.206	2.840	-3.897	-
ΕΓΧΩΡΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	781.176	872.682	764.292	842.082	817.855	787.851	878.523

Πηγή: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ, ICAP

Πίνακας 76. Γενικό Ισοζύγιο Παραγωγής - Κατανάλωσης Κρέατος (Σε τόνους)

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	1996	9.500.000.000
ΕΤΟΣ	1997	12.000.000.000
ΜΕΤΑΒΟΛΗ 1990 -> 1994 :112%		

Πίνακας 78. Προοπτικές Πωλήσεων για τα έτη 95 - 97.

	1995	1996	1997
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	8.332	9.500	12.000
ΜΕΙΟΝ: ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ	6.236	7.130	9.000
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	2.096	2.370	3.000
% ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	25%	25%	25%
ΠΛΕΟΝ: ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜ/ΣΗΣ	68	80	80
ΕΣΟΔΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-	50	100
ΜΕΙΟΝ: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	260	280	360
ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	393	480	600
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	653	720	950
ΜΕΙΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟ-	-	40	40
ΠΛΕΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟ-	-	60	60
ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ & ΑΠΟΣΒΕΣΕΩ	1.511	1.800	2.250
ΜΕΙΟΝ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	920	900	800
ΑΠΟΤΕΛ. ΠΡΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	591	900	1.450
ΜΕΙΟΝ: ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	280	300	300
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	311	600	1.150
ΜΕΙΟΝ: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	121	240	460
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ	190	360	690

Πίνακας 79. Προβλέψεις Πωλήσεων Και Αποτελεσμάτων (Εκατ. Δρχ.), σε Σταθερές Τιμές.

Από τον πίνακα προβλέψεων που προηγήθηκε προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- 1) Ο πληθωρισμός στο τέλος του 1995 τρέχει με ρυθμό κάτω του 10%, για δε τα έτη 1996 και 1997 με ρυθμό γύρω στο 5-6%.
 - 2) Οι πωλήσεις αυξήθηκαν το 1995 έναντι του 1994 κατά 1.500 τόνους περίπου. Για τα επόμενα χρόνια ο ρυθμός αύξησης των πωλήσεων κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα.
 - 3) Τα μικτά κέρδη σαν ποσοστό επί των πωλήσεων σταθεροποιούνται στο 25%, για τα έτη 1995 έως 1997, με προοπτικές να ανέλθουν στο 3% τα επόμενα έτη.
 - 4) Τα έξοδα διοίκησης θα κυμαίνονται γύρω στο 3% των πωλήσεων. Τα έξοδα διάθεσης γύρω στο 5% επί των πωλήσεων.
- Τα χρηματοοικονομικά έξοδα για το 1995 ανέρχονται σε 920.000.000 δρχ., το 1996 σε 900.000.000 δρχ. και σε 800.000.000 δρχ. το 1997 με τη δραστική μείωση των επιτοκίων.
- 5) Οι αποσβέσεις θα ανέρχονται σε 280.000.000 δρχ. το 1995 και για το 1996 και 1997 σε 300.000.000 δρχ.
 - 6) Η φορολογία εισοδήματος ανέρχεται στο 35%, σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η ΒΙ.Κ.Η. Α.Ε. με τη βοήθεια των κοινοτικών προγραμμάτων ΜΕΝΤΩΡ-ΡΕΤΕΧ- ΕΠΕΤ Ι- ΕΠΕΤ ΙΙ- ΡΗΑΡΕ κ.λ.π. έχει συντάξει τις αναγκαίες μελέτες οργάνωσης της εταιρίας, ανάπτυξης δικτύων διανομής των προϊόντων της στην Ελληνική αγορά και τις αγορές του εξωτερικού, ελέγχου ποιότητας, αυτοματοποίησης του συστήματος ελέγχου ποιότητας κ.λ.π.

Στα εργαστήριά της πραγματοποιούν συστηματική έρευνα για τη δημιουργία νέων προϊόντων.

Αποτέλεσμα όλων των πιο πάνω είναι η πλήρης ανταγωνιστικότητα της και η υπεροχή προς αντίστοιχες παραγωγικές μονάδες. Επίσης, προβλέπεται η τοποθέτηση των προϊόντων της, στο προσεχές μέλλον να γίνεται άνετα σε όλες τις αγορές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Βαλκανίων, των Ανατολικών χωρών, της Αφρικής και των Αραβικών χωρών.

Σήμερα έχουν τον αριθμό ΙΡΜ 21 που τους χορήγησε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και τα προϊόντα της ταξιδεύουν ελεύθερα σε όλο τον κόσμο.

Αυτό συμβαίνει γιατί το εργοστάσιο της πληρεί όλους του όρους που έχουν θέσει οι Κοινοτικοί Κανονισμοί.

Η εταιρία Β.Ι.Κ.Η. Α.Ε. που είναι μία από τις πέντε που έχει ο Όμιλος Β.Ι.Κ.Η Α.Ε. έχει σαν βασικό στόχο να καθιερωθεί σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα Βαλκάνια, τις Ανατολικές Χώρες, αλλά ακόμη και στην Αίγυπτο και στην Αφρική.

Τα προϊόντα της Β.Ι.Κ.Η Α.Ε. υπερέχουν ποιοτικά γιατί έχουν το συγκριτικό πλεονέκτημα να γίνονται από ντόπιο νωπό χοιρινό.

Έτσι οι εξαγωγές κινούνται με ανοδική πορεία και καθημερινά νέες αγορές δέχονται και διαθέτουν προϊόντα ΒΙ.Κ.Η.

Σε όλη την περιοχή των Νομών Άρτας και Πρέβεζας η Β.Ι.Κ.Η. αξιοποιεί τους ντόπιους φυσικούς πόρους και απασχολεί στον Όμιλο κοντά στα 400 άτομα εκ των οποίων 300 στις εγκαταστάσεις που είναι στη Νέα Κερασούντα.

Έτσι 1.500 άτομα των αντίστοιχων οικογενειών αποζούν από τις δραστηριότητες ΒΙ.Κ.Η, ενώ η απασχόληση που προσφέρει όλος ο Όμιλος συμβάλλει στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Η Β.Ι.Κ.Η. πλέον έχει καθιερωθεί σε όλα τα επίπεδα και ο Όμιλος αναγνωρίζεται από όλους. Μέλημα και επιδίωξη της επιχείρησης είναι πάντα η ανοδική πορεία και η εξέλιξη.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Α. Χωροταξική Διάταξη - Κενοί Χρόνοι και Εκμετάλλευσή τους

Θα αναφερθούμε σε δύο ακόμη παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν μέσω των εργαζομένων το κόστος των προϊόντων.

Το πρώτο είναι η χωροταξική διάταξη του χώρου του εργοστασίου και ειδικότερα των μηχανημάτων.

Οι χώροι παραγωγής από το σφαγείο μέχρι τη συσκευασία του τελικού προϊόντος ακολουθούν μια σειρά και είναι ο ένας συνέχεια του άλλου. Έτσι υπάρχει μια συνεχής ροή της πρώτης ύλης από τον ένα χώρο στον άλλον χωρίς εμπλοκές ή διασταυρώσεις ή πιασγυρίσματα.

Αυτή η ομαλή ροή έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- Η μετακίνηση μεγάλου όγκου πρώτων υλών και προϊόντων γίνεται βήμα-βήμα. Έτσι περίπου 20 τόνοι κρεάτων και πρώτων υλών που

γίνονται τελικά προϊόντα, ξεκινούν από δύο αρχικά σημεία (σφαγείο και αποθήκη πρώτων υλών) και καταλήγουν στις αποθήκες των ετοιμών προϊόντων διανύοντας αποστάσεις περίπου μισού χιλιομέτρου σχεδόν χωρίς να απαιτείται ειδικό μέσο για τη μεταφορά, ούτε έξτρα προσωπικό, αφού η μεταφορά γίνεται από τους ίδιους τους εργαζομένους μέσα στην διαδικασία των κινήσεων της παραγωγικής διαδικασίας. Έτσι δεν χάνεται χρόνος, δεν απασχολείται πλεονάζον προσωπικό, δε υπάρχουν καθυστερήσεις λόγω εμπλοκών, εκνευρισμός και προστριβές.

Η ίδια λογική έχει επικρατήσει και στη διάταξη των μηχανημάτων μέσα στον κάθε χώρο παραγωγής ώστε εκεί να υπάρξει σταδιακή μετακίνηση των προϊόντων από τη μια φάση της επεξεργασίας του προϊόντος στην άλλη, καθώς και στην ίδια φάση από το ένα μηχάνημα στο άλλο στα διάφορα στάδια της επεξεργασίας, με όλα τα παραπάνω προαναφερθέντα πλεονεκτήματα.

Επίσης οι χώροι είναι αυτοτελείς και χωρισμένοι μεταξύ τους, έτσι ώστε σε κάθε χώρο να ολοκληρώνεται μια παραγωγική διαδικασία, χωρίς να εμπλέκονται άλλες ξένες προς το αντικείμενο παραγωγής. Π.χ. στο χώρο αποστέωσης γίνεται μόνο το καθάρισμα του κρέατος χωρίς να έχουμε και παραγωγή αλλαντικών.

Στο χώρο που διεξάγεται η συσκευασία γίνεται και ολοκληρώνεται μόνο η συσκευασία των προϊόντων.

Εκείνο που προσπαθούν να κάνουν οι εργαζόμενοι είναι να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν πλήρως όλους τους χώρους, με τάξη και με σύστημα χωρίς να σκορπούν τα αντικείμενα και τα βοηθητικά μέσα που χρησιμοποιούν, εδώ κι εκεί δυσκολεύοντας έτσι την εργασία τους. Μ'αυτον τον τρόπο όπως είναι ευνόητο αποτρέπονται και οι τυχόν καθυστερήσεις.

Εκτός από την χωροταξική διάταξη του χώρου του εργοστασίου ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει το κόστος των προϊόντων είναι οι κένοι χρόνοι.

Κενό χρόνο εννοούμε το χρόνο κατά τον οποίο ο εργαζόμενος μέσα στο κανονικό ωράριο εργασίας δεν εργάζεται και δεν παράγει έργο.

Ο κανονικός χρόνος εργασίας είναι 8 ώρες παραγωγής. Ο χρόνος αυτός αποτελείται από τον:

- Πραγματικό χρόνο εργασίας κατά τον οποίο ο εργαζόμενος εκτελεί έργο και
- Τον κενό χρόνο κατά τον οποίο ο εργαζόμενος δεν παράγει έργο αν και θα έπρεπε να εργάζεται.

Τα διαλλείματα των εργαζομένων βέβαια δεν νοούνται σαν κενοί χρόνοι.

Πρέπει να τονίσουμε ότι η εκμετάλλευση του χρόνου είναι σοβαρός παράγοντας της επιβάρυνσης του κόστους εργασίας και γι' αυτό πρέπει να αξιοποιείται πλήρως από τους εργαζομένους. Και εάν δεν υπάρχει παραγωγή, υπάρχουν άλλες βοηθητικές, συμπληρωματικές εργασίες για την αξιοποίηση του χρόνου αυτού, όπως καθαριότητα, προετοιμασία υλικών, συντήρηση μηχανημάτων κ.λ.π.

Επίσης για την καλύτερη αξιοποίηση των χώρων, χρειάζεται η εργασία να γίνεται με προγραμματισμό, με τάξη και με ταχύτητα ώστε να μην παρατηρούνται εμπλοκές και καθυστερήσεις.

B. Οργάνωση με προοπτική το 2000

Η «ΒΙ.Κ.Η» αποτελεί μια από τις ελάχιστες μονάδες που έχουν προβεί τα τελευταία χρόνια σε πολυδάπανες επενδύσεις

εκσυγχρονισμού, προκειμένου οι εγκαταστάσεις της (σφαγεία, και επεξεργασίας κρέατος) να λειτουργούν κάτω από άριστες συνθήκες υγιεινής, όπως αυτές καθορίζονται από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.

Η οργάνωση παραγωγής για το εργοστάσιο του 2000 έχει στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση του τέλους της εποχής της μαζικής παραγωγής, που σηματοδοτούν οι αυξημένες απαιτήσεις των αγορών για μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων σε μικρές μονάδες και υψηλή ποιότητα. Στόχος του 2000 είναι η επίτευξη του ιδίου αποτελέσματος όπως και στη μαζική παραγωγή με συντομότερους όμως χρόνους διέλευσης, μικρότερο δεσμευμένο κεφάλαιο, λιγότερο και καλύτερο εκπαιδευμένο προσωπικό, ελάχιστα σφάλματα. Για την υλοποίηση του οράματος αυτού η ΒΙ.Κ.Η. έχει καταρτίσει ένα στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Οι μέχρι τώρα ενέργειές της συνοψίζονται παρακάτω:

α) Είναι η μοναδική αλλαντοβιομηχανία στην Ελλάδα η οποία έχει δική της χοιροτροφική μονάδα την Β.Ι.Κ.Η.-ΦΑΡΜ, τα δικά της σφαγεία σύγχρονης τεχνολογίας και δικό της εργοστάσιο παραγωγής ζωοτροφών, την LAKY.

β) Έχει ήδη προβεί τα τελευταία χρόνια σε μηχανολογικές και κτιριακές επενδύσεις που υπερβαίνουν τα 2 δις δρχ. Υπάρχει ανάλογο πλάνο επενδύσεων για τα επόμενα χρόνια με στόχο κυρίως την ευέλικτη διανομή.

γ) Ευρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη ο σχεδιασμός των συστημάτων εργασίας στην παραγωγή προκειμένου να πιστοποιηθεί με το ISO 9002.

δ) Ευρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη ο σχεδιασμός λειτουργίας της παραγωγής με βάση τις αρχές της ευελιξίας και του χαμηλού κόστους με τη βοήθεια συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

ε) Τέλος, αναπτύσσει ηλεκτρονικό κοστολόγιο με βάση το MRP, την πλήρη ανάλυση σε άμεσο-έμμεσο κόστος και γενικά βιομηχανικά έξοδα.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Κατά την τελευταία 20ετία έχουν υπαχθεί στα κίνητρα των ευεργετικών διατάξεων των εκάστοτε αναπτυξιακών νόμων εκατοντάδες επενδυτικά παραγωγικά σχέδια και στους τρεις τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και έχουν δαπανηθεί αρκετά δισ. δρχ. εκ μέρους του Δημοσίου για την ενίσχυση των μονάδων υπό μορφή επιδοτήσεων, επιτοκίου κ.λ.π. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παραγωγικών αυτών μονάδων (κυρίως των μεταποιητικών και ξενοδοχειακών) έχουν ευεργετηθεί με τον έναν ή τον άλλο τρόπο από τα παραπάνω κίνητρα.

Αν θέλουμε όμως να κάνουμε αξιολόγηση όλων των επενδύσεων αυτών θα βγάλουμε το γενικό συμπέρασμα ότι αρκετές μονάδες σήμερα δεν λειτουργούν και οι περισσότερες, εκτός από εξαιρέσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης.

Σήμερα το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για την περιφέρεια της Ηπείρου, αν ληφθούν υπ' όψη όλοι οι δυσμενείς παράγοντες που εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική και κοινωνική εξέλιξη της περιοχής, δεν θεωρείται ικανοποιητικό και ένα από τα σοβαρότερα αιτήματα είναι η παροχή ισχυρότερων κινήτρων για προσέλκυση επενδύσεων σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση των έργων υποδομής και κυρίως αυτών που σχετίζονται με τη δημιουργία συνθηκών για επενδύσεις.

Κατά το 1996 εγκρίθηκαν συνολικά 1.469 επενδύσεις, ύψους 279,869 δισ. δρχ. Τα ίδια κεφάλαια ανέρχονται στα 142,521 δισ. δρχ. , οι επιχορηγήσεις στα 154,136 δισ. δρχ και τα επιδοτούμενα δάνεια στα 83,076 δισ. δρχ.

Συγκεκριμένα για την περιφέρεια της Ηπείρου, οι εγκριθείσες επενδύσεις του αναπτυξιακού νόμου Ν. 1892/90 είναι 70 ενώ το ύψος

των επενδύσεων υπερβαίνει τα 9,07 δισ. δρχ. Τα ίδια Κεφάλαια ανέρχονται στα 4,7 δισ. δρχ., οι επιχορηγήσεις στα 2,8 δισ. δρχ. και τα επιδοτούμενα δάνεια στα 1,5 δισ. δρχ.

Περιφέρεια	Αριθμός Επενδύ- σεων	Ύψος Επένδυ- σης	Ίδια Κεφάλαια	Επιχο- ρήγηση	Δάνεια Επιδοτού- μενα
Ανατολικής Μακεδ. & Θράκης	253	122,800	31,700	67,200	23,700
Κεντρικής Μακεδ.	210	40,800	17,600	13,500	9,200
Θεσσαλίας	119	34,500	12,300	11,800	10,600
Δυτ. Ελλάδος	171	34,700	14,400	12,900	7,300
Αττικής	109	28,257	13,400	9,600	5,100
Στ. Ελλάδος	88	27,600	11,280	8,020	7,900
Δυτ. Μακεδ.	91	18,900	6,700	7,400	4,720
Κρήτης	88	15,200	7,600	3,900	3,500
Συν.Γρ. Αναπτ. Δωδεκαν.	43	14,030	6,800	4,700	2,400
Πελοποννήσου	78	12,100	5,500	3,800	2,780
Ηπείρου	70	9,070	4,700	2,800	1,500
Βορ. Αιγαίου	70	7,600	3,400	3,200	0,949
Ιονίων Νήσων	25	6,096	3,200	1,600	1,200
Συν.Γρ. Αν. Μ & Θράκης	34	4,600	2,012	1,600	0,990
Νοτ. Αιγαίου	22	3,500	1,400	1,451	0,678
Σύνολο	1.469	379,868	142,521	154,136	83,076

Πηγή : Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων ΥΠΕΘΟ

Πίνακας 80. Εγκριθείσες επενδύσεις Ν 1892 / 90 έτους 1996 (αξία σε δισ. δρχ.)

LEADER I

Η κοινοτική πρωτοβουλία LEADER I(1991-1993) κατέστησε δυνατή την πειραματική εφαρμογή προσεγγίσεων σε ενδογενή και τοπική κλίμακα για την αγροτική ανάπτυξη. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε στους φορείς αγροτικής ανάπτυξης και στις αγροτικές περιοχές να αξιοποιήσουν το αναπτυξιακό τους δυναμικό, στο πλαίσιο της συνολικής τους πολιτικής για την προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης.

Η μείωση της απασχόλησης και των γεωργικών δραστηριοτήτων, η εγκατάλειψη της υπαίδρου από τους νέους με σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης, η αύξηση της ανεργίας που πλήττει τον αγροτικό πληθυσμό, η αυξανόμενη απομόνωση λόγω διακοπής της αποχής ορισμένων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, η ζημία στο περιβάλλον, επιδρούν αρνητικά στην εικόνα του αγροτικού κόσμου.

Εν' όψει αυτής της κατάστασης είναι πλέον γεγονός ότι ο αγροτικός κόσμος βρίσκεται σε μια σημαντική μεταλλαγή και ότι θα πρέπει να αναζητηθούν νέοι προσανατολισμοί, νέες δράσεις, νέες μορφές ανάπτυξης.

Αναλυτικότερα, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στις 15 Μαρτίου 1991, αποφάσισε την ανάληψη πρωτοβουλίας, που θα έχει αξία υποδείγματος, και που αφορά την αγροτική ανάπτυξη (και που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως *Leader-Liaison Entre Action de Developement de l'Economie Rurale*) κατά την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88.

Στο πλαίσιο της *Leader*, είναι δυνατό να χορηγηθεί κοινοτική βοήθεια υπό μορφή συνολικών ολοκληρωμένων επιδοτήσεων για να μπορέσουν οι τοπικές ομάδες να εφαρμόσουν τα μέτρα που είναι σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που χαράσσονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Η επανισορρόπηση των δραστηριοτήτων και η διατήρηση ενός επαρκώς διαφοροποιημένου κοινωνικοοικονομικού ιστού προϋποθέτει μια σαφώς ενδογενή και τοπική προσέγγιση βασισμένη στην ύπαρξη ικανοτήτων και εμπειρίας. Για τον λόγο αυτό, η πρωτοβουλία αποσκοπεί να δημιουργήσει δίκτυο ομάδων τοπικής δράσης για την αγροτική ανάπτυξη που θα χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και

επικοινωνίας και θα διαθέτει σημαντικά περιθώρια αξιολόγησης ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσει σε τοπικό επίπεδο τις ενέργειες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των επιδοτήσεων.

Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να δοθούν καινοτόμες λύσεις που θα έχουν αξία υποδείγματος για το σύνολο των αγροτικών περιοχών και θα εξασφαλίζουν την αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ των τομεακών ενεργειών.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας θα χρησιμοποιηθεί ως μορφή παρέμβασης, η συνολική επιδότηση σε αρμόδιο οργανισμό που καθορίζεται από το κράτος-μέλος. Ο οργανισμός αυτός συντονίζει τη χρήση επιδότησης από τοπικές ομάδες για την αγροτική ανάπτυξη. Η διαχείριση που θα ανατίθεται σε ορισμένες ομάδες θα συντονίζεται από τον εθνικό φορέα και θα αποτελεί το αντικείμενο εγγύησης εκ μέρους του κράτους-μέλους.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Τρεις είναι οι επιλέξιμες κατηγορίες μέτρων: εκείνη από την οποία επωφελούνται άμεσα οι κάτοικοι και οι οικονομικοί παράγοντες καθεμιάς από τις ενδιαφερόμενες αγροτικές περιοχές. Εκείνη που αφορά τη δημιουργία, τον εξοπλισμό και τη διαχείριση των ομάδων και εκείνη που αφορά τη λειτουργία του δικτύου. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην αποφυγή κάθε επένδυσης που αυξάνει την μόλυνση καθώς και στην προστασία και αξιοποίηση των φυσικών τοπίων.

Τα μέτρα που αφορούν αυτήν καθεαυτή την αγροτική ανάπτυξη, είναι:

- a) Τεχνική στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης.

- Τεχνική βοήθεια κατόπιν αιτήσεως των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (διάγνωση των μικροπεριφερειών, αξιολόγηση του δυναμικού ανάπτυξης, παροχή συμβουλών εμπειρογνομόνων στον τομέα της ανάπτυξης, δημιουργία φακέλων κ.λ.π.)

- Τεχνική βοήθεια στους φορείς σχεδίων ανάπτυξης (διαπίστωση των πρωτοβουλιών στον τομέα δημιουργίας και ανάληψης των επιχειρήσεων, αξιολόγηση των δυνατοτήτων για την υλοποίησή τους, τεχνικές συμβουλές, παρακολούθηση κ.λ.π.)

- Τεχνική βοήθεια στις ήδη ισχύουσες δραστηριότητες (καθορισμός των πιθανών αγορών, πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις, διαχείριση καινοτομιών κ.λ.π.)

β) Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την απασχόληση. Η επιτυχία της πρωτοβουλίας θα εξαρτηθεί από την ικανότητα των τοπικών παραγόντων να εκμεταλλευτούν κατά τρόπο καινοτόμο τους τοπικούς πόρους και να αποκτήσουν νέα τεχνογνωσία.

γ) Αγροτικός τουρισμός.

Κάθε ενέργεια στον τομέα αυτό πρέπει να αποσκοπεί στο:

- Να προσδιορίζεται καλύτερα η ζήτηση δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας στον αγροτικό χώρο να αναπτύσσεται η προσφορά, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της πελατείας, όσον αφορά το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και την ποικιλία των τουριστικών προϊόντων.

- Να οργανώνεται καλύτερα η τουριστική προσφορά και να συσχετίζεται αυτή με τη ζήτηση.

- Να ενθαρρύνονται παράλληλα, αφ'ενός οι αγροτικοί τουριστικοί πόλοι που διαθέτουν βασικό εξοπλισμό και προσφέρουν πολιτιστικές

δραστηριότητες και αφ'ετέρου, η διάδοση ενός αγροτικού τουρισμού που να βασίζεται σε ατομικές επενδύσεις.

Αυτές οι διάφορες μορφές αγροτικού τουρισμού, συνδεδεμένες με τη γεωργία, είναι δυνατό να συμβάλλουν στη μεγαλύτερη αξιοποίηση των βασικών δραστηριοτήτων τους (συμπληρωματικό εισόδημα και παραμονή επιτόπου του πληθυσμού).

Οι συνολικές επιδοτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση: α) των επενδύσεων μεμονωμένων ατόμων ή συνεταιρισμών, β) της προσαρμογής των δημόσιων έργων υποδομής στις ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση, γ) της απογραφής, της ανακαίνισης και της αξιοποίησης κτιρίων και αγροτικών οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος, δ) της προώθησης των πωλήσεων τουριστικών προϊόντων ε) των ερευνών αγοράς.

δ) Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα.

Όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις, τη βιοτεχνία και τις υπηρεσίες που παρέχονται σε μικρή ακτίνα, πρέπει να υπογραμμιστεί ο όλος πρωταρχικός χαρακτήρας των μέτρων που είναι δυνατόν να ευνοήσουν τη δημιουργία, τη διατήρηση και την ανάπτυξή τους. Τα μέτρα αυτά θα λαμβάνουν υπ' όψη:

- τις δυνατότητες άσκησης πολλαπλών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τη γεωργική δραστηριότητα.

- τους δεσμούς ορισμένων επιχειρήσεων με τη γεωργική και δασοκομική δραστηριότητα.

- τα γεωγραφικά και πολιτιστικά πλεονεκτήματα που επιβάλλουν την κατά προτεραιότητα ενίσχυση των τομέων που δεν ανανεώνονται με

στοιχεία από τον εξωτερικό χώρο και παρέχουν τη δυνατότητα αξιοποίησης των φυσικών και ανθρώπινων τοπικών πόρων.

- την εξάρτηση του αγροτικού χώρου από υπηρεσίες εξελιγμένου τύπου που παρέχονται από τον εξωτερικό χώρο και την ανάγκη χορήγησης ειδικών ενισχύσεων προς τους φορείς μεμονωμένων σχεδίων.

ε) Αξιοποίηση επί τόπου και εμπορευματοποίηση της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής καθώς και εκείνης της τοπικής αλιείας.

Πολλές επιχειρήσεις της περιφέρειας διαθέτουν σημαντικό δυναμικό παραγωγής χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που τυγχάνουν ανεπαρκούς αξιοποίησης ή βρίσκονται υπό εξαφάνιση. Η επιτακτική επιλογή μιας πολιτικής για βελτίωση της ποιότητας επιβάλλει την υποστήριξη δυναμικών ενεργειών για την καθιέρωση της ταυτότητας των προϊόντων, τον έλεγχο της ποιότητάς τους, τη βελτίωση των τεχνολογιών παραγωγής και μεταποίησης, την οργάνωση των σταδίων παραγωγής κάθε χαρακτηριστικού προϊόντος, την ανάπτυξη μιας πολιτικής προώθησής τους. Στο πλαίσιο αυτό, μέσω της πρωτοβουλίας θα είναι δυνατή η χρηματοδότηση μέτρων μη επιλέξιμων βάσει των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθμ. 866/90 και (ΕΟΚ) αριθμ. 867 αλλά που ανταποκρίνονται σε τοπικά κριτήρια χρησιμότητας.

Οι ομάδες, εκτός από το ρόλο που θα διαδραματίζουν κατά την εξεύρεση των φορέων κατάρτισης και εφαρμογής των σχεδίων, θα παρέχουν βοήθεια όσον αφορά:

- την έρευνα των τοπικών και περιφερειακών αγορών και την ανάλυση των δικτύων διανομής,

- τον εξοπλισμό και την τεχνική βοήθεια για την παραγωγή χαρακτηριστικών τοπικών προϊόντων που έχουν σχέση με τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία.

- τη μεταφορά τεχνολογίας,

- την προώθηση τοπικών και περιφερειακών προϊόντων.

- την εμπορευματοποίηση (συνεταιριστικά καταστήματα πωλήσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις, σύνδεση με δίκτυα πωλήσεων δι' αλληλογραφίας, κεντρικές υπηρεσίες αγορών, τηλεαγορά).

Εκτός των ανωτέρω κατευθυντηρίων γραμμών, που θα πρέπει να βρίσκονται στη βάση της χρησιμοποίησης των συνολικών επιδοτήσεων, οι ομάδες θα έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν για ποσοστό έως 10% του συνόλου των παρεμβάσεών τους σε άλλους τομείς που συνδέονται με την τοπική ανάπτυξη.

Η πρωτοβουλία Leader αποτελεί αντικείμενο χρηματοδότησης από κοινού εκ μέρους του εκάστοτε κράτους-μέλους και της Κοινότητας. Συνολική συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων στις Leader για την περίοδο 1990-1991 υπολογίζεται σε 400 εκατ. Ecu.

LEADER II

Η επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάσισε να αναλάβει πρωτοβουλία υποδειγματικού χαρακτήρα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης (Leader II- Liaisons Entre Actions de Development de l' Economie Rurale), σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 4253/88 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2082/93 του Συμβουλίου.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας LEADER II, είναι δυνατόν να χορηγηθεί κοινοτική βοήθεια υπό μορφή συνολικών επιδοτήσεων ή

ολοκληρωμένων προγραμμάτων προκειμένου να μπορέσουν οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης να θέσουν σε εφαρμογή τα μέτρα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Στόχος της πρωτοβουλίας LEADER II, είναι να ενθαρρύνει την ανάληψη καινοτόμων ενεργειών, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του αγροτικού χώρου, να ενισχύσει την ανταλλαγή αυτών των εμπειριών σε όλη την Κοινότητα και να βοηθήσει τους φορείς αγροτικής ανάπτυξης για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Οι διάφορες συνιστώσες της πρωτοβουλίας LEADER II περιστρέφονται γύρω από ένα ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διάδοση των πληροφοριών όσον αφορά τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, την διάδοση των καινοτομιών και της τεχνογνωσίας, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα προβλήματα, και την κατάρτιση κοινών σχεδίων.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΣΧΕΔΙΑ

α) Απόκτηση ικανοτήτων.

Το σκέλος αυτό αφορά τη χρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας στο στάδιο πριν από τις επενδύσεις (διάγνωση των αναγκών της περιοχής λαμβάνοντας υπ' όψη τις απόψεις που θα εκφραστούν από τον τοπικό πληθυσμό, παροχή κινήτρων και κατάρτισης του πληθυσμού για την ενεργή συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία, ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών εταίρων, διαμόρφωση μιας στρατηγικής, αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης, κ.λπ. Η φύση των μέτρων , τα χαρακτηριστικά των δικαιούχων και ο τύπος του οργανισμού

που θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή αυτών των μέτρων θα πρέπει να καθοριστούν επακριβώς.

β) Καινοτόμα προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε όλους τους τομείς που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη, προγράμματα δράσης και επενδύσεων σε τοπικό επίπεδο τα οποία παρουσιάζουν , εκτός από την ενσωμάτωσή τους στη γενική στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη και τη δυνατότητα συνέχισης των ενεργειών που έχουν ήδη αναληφθεί στη συγκεκριμένη περιοχή (ιδίως στο πλαίσιο της LEADER I).

α) Παροχή τεχνικής στήριξης για την αγροτική ανάπτυξη.

Παροχή τεχνικής βοήθειας στους φορείς σχεδίων ανάπτυξης, στις ΜΜΕ και σε άλλες δραστηριότητες (γεωργοί, βιοτέχνες κ.λ.π.) που ήδη υπάρχουν (καθορισμός των πιθανών αγορών, πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις, διαχείριση καινοτομιών κ.λ.π.) Ενισχύσεις για την απόκτηση εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεματικής, δημιουργία ενιαίων θυρίδων πληροφόρησης για τον προσανατολισμό, την παροχή συμβουλών και τη στήριξη των νέων που επιθυμούν να ξεκινήσουν επαγγελματικές δραστηριότητες.

β) Επαγγελματική κατάρτιση και ενισχύσεις για την απασχόληση.

Κατάρτιση των υπεύθυνων για τη διαχείριση και την εμύχωση των δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Κατάρτιση για ειδικά θέματα και για αναπτυξιακά θέματα.

Σύνδεση του μηχανισμού παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αναπτυξιακή διαδικασία.

Καινοτόμα μέσα για την επαγγελματική ένταξη των ατόμων που βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση.

γ) Αγροτικός τουρισμός.

Ατομικές ή συλλογικές καινοτόμες επενδύσεις μικρής κλίμακας.

Προσαρμογή των μικρών δημοσίων έργων υποδομής στις νέες ανάγκες που απορρέουν από την τουριστική ζήτηση.

Απογραφή, ανακαίνιση και αξιοποίηση κτιρίων και αγροτικών οικισμών τουριστικού ενδιαφέροντος.

Προώθηση των πωλήσεων τουριστικών προϊόντων, έρευνα της αγοράς και δημιουργία συστημάτων κράτησης δωματίων.

Δημιουργία και οργάνωση νέων προϊόντων αγροτικού τουρισμού.

δ) Μικρές επιχειρήσεις, βιοτεχνία, υπηρεσίες παρεχόμενες σε μικρή ακτίνα.

Πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων και των βιοτεχνιών στις υπηρεσίες (παροχή συμβουλών, έρευνα αγοράς, μεταφορά τεχνολογίας, καινοτομία, επαγγελματική κατάρτιση).

Δημιουργία υπηρεσιών (ενισχύσεις για την έναρξη λειτουργίας) σε τοπική κλίμακα όταν στην περιοχή παρατηρείται έλλειψή τους, οι οποίες θα καλύπτουν και τον τομέα της ανάπτυξης πολλαπλών δραστηριοτήτων των γεωργών (πληροφόρηση, ενιαίες θυρίδες πληροφόρησης, μεταφορά εφ' όσον κάποιος το ζητήσει κ.λπ)

Ενισχύσεις στις καινοτόμες επενδύσεις των βιοτεχνιών και των μικρών επιχειρήσεων, για την αξιοποίηση των φυσικών τοπικών πόρων.

Διευκόλυνση της εργασίας εξ' αποστάσεως.

Ενισχύσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων.

ε) Αξιοποίηση επιτόπου και εμπορευματοποίηση της γεωργικής και δασοκομικής παραγωγής καθώς και της τοπικής αλιείας.

στ) Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος χώρου.

Ανάπτυξη των χωριών και των υφιστάμενων κτιρίων που εκπροσωπούν την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Στήριξη της δημιουργίας και της διάδοσης πολιτιστικών στοιχείων που συνδέονται με την αγροτική ανάπτυξη.

Προστασία, αποκατάσταση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων (πανίδα, χλωρίδα, ρυάκια, κ.λ.π.) και του τοπίου.

Απομάκρυνση κα ανακύκλωση των απορριμμάτων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Γενικά.

Η Ήπειρος πλούσια σε δάση και σπάνιους βιότοπους με πολλά σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, συνδυαζόμενα με την τεράστια πολιτιστική κληρονομιά, τα μοναδικά μνημεία, τη μεγάλη ιστορική και λαογραφική παράδοση, δημιουργεί ένα μοναδικό τόπο για τουριστικές εξορμήσεις. Ο νομός Ιωαννίνων είναι περιοχή τουριστικά παρθένα. Δεν έχει καταστραφεί από την αλόγιστη και απρογραμμάτιστη πολλές φορές ανάπτυξη του τουρισμού.

Από πλευράς όμως υποδομής η κατάσταση είναι απελπιστική, με αποτέλεσμα την προσέλκυση ελάχιστου αριθμού επισκεπτών. Οι λόγοι στους οποίους οφείλεται αυτή η ανυπαρξία τουρισμού είναι λίγο πολύ γνωστοί. Η περιοχή της Ηπείρου είναι σχεδόν απομονωμένη από την υπόλοιπη Ελλάδα. Το οδικό δίκτυο είναι σχεδόν ανύπαρκτο ενώ το μοναδικό αεροδρόμιο του νομού υπολειτουργεί, με 3 δρομολόγια την εβδομάδα.

Η απομόνωση της Ηπείρου δεν είναι βέβαια σημερινό γεγονός, όμως στον αιώνα της ταχύτητας, της Ενωμένης Ευρώπης και στο κατώφλι του 2000, αυτό δεν μπορεί να κατανοηθεί. Η απομόνωση οφείλεται στην αδυναμία αποτελεσματικής προσπέλασης των φυσικών εμποδίων για τη σύνδεση με την υπόλοιπη χώρα λόγω έλλειψης σοβαρών έργων υποδομής.

Ένα άλλο τεράστιο πρόβλημα είναι η αθρόα εσωτερική μετανάστευση του πληθυσμού από την περιοχή στην πρωτεύουσα του νομού, τα Ιωάννινα. Η ανυπαρξία θέσεων εργασίας, αναγκάζει μεγάλο

τμήμα του πληθυσμού να αναζητήσει εργασία εκεί που υπάρχει, δηλαδή στην πρωτεύουσα.

Έτσι, σιγά-σιγά η περιφέρεια ερημώνει, ενώ η πόλη των Ιωαννίνων ασφυκτιά από τη συνεχή προσέλευση του πληθυσμού. Ακόμα, η έλλειψη σχολείων, νοσοκομείων και κοινωνικών υπηρεσιών στην περιφέρεια, υποβαθμίζει το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων της, που αναζητούν μια πιο άνετη και σίγουρη ζωή στην πρωτεύουσα. Έτσι, περιοχές με μεγάλες δυνατότητες για ανάπτυξη, ερημώνουν και μένουν αναξιοποίητες.

Βασική προϋπόθεση όμως για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής του νομού Ιωαννίνων είναι να υπάρξει ένα πρόγραμμα ανάπτυξης, το οποίο να αξιοποιεί με τον πλέον ορθολογικό τρόπο τις δυνατότητες του νομού. Οι βασικοί στόχοι ενός τέτοιου προγράμματος θα πρέπει να είναι:

- 1) Η άρση της απομόνωσης του νομού από την υπόλοιπη χώρα.
- 2) Η συγκράτηση του πληθυσμού και όσο το δυνατόν ισόρροπη κατανομή του στο εσωτερικό του νομού.
- 3) Η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και των κοινωνικών παροχών στην περιφέρεια.
- 4) Η βελτίωση, συμπλήρωση και επέκταση των έργων υποδομής (οδικό δίκτυο, αεροπορικό δίκτυο, επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου και στην Ήπειρο).
- 5) Η τόνωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του Νομού με την οργάνωση της κατάλληλης υποδομής, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την αύξηση του εισοδήματος.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

α) Να χαρακτηριστεί η περιοχή ότι έχει ανάγκη ειδικών κινήτρων και με το σκεπτικό ότι είναι ακριτική και εφάπτεται των συνόρων.

β) Ανέγερση νέων σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς και κίνητρα για τον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων.

γ) Εκσυγχρονισμός των μεταφορικών μέσων. Τα υπάρχοντα μεταφορικά μέσα είναι απαράδεκτα, τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ είναι πολλές φορές ακατάλληλα, λόγω έλλειψης στοιχειωδών ανέσεων.

Όσον αφορά το αεροδρόμιο, ούτε εκεί η κατάσταση είναι καλύτερη. Έλλειψη αρκετών δρομολογίων, καθυστερήσεις πτήσεων, έλλειψη κτιριακής και υλικοτεχνικής υποδομής.

δ) Ουσιώδης διαφήμιση, που σημαίνει συμμετοχή σε εκθέσεις του εξωτερικού και του εσωτερικού.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ- ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ.

1) Επιχορήγηση επενδύσεων, μειωμένος φορολογικός συντελεστής κερδών, επιδότηση επιτοκίου και αυξημένες αποσβέσεις.

Οι επιχορηγήσεις αποτελούν κεφαλαιακή ενίσχυση, εκ μέρους του Δημοσίου στις παραγωγικές επενδύσεις.

Οι επιχορηγήσεις που παρέχονται για την περιοχή της Ηπείρου είναι 20-50% και το ελάχιστο ποσό της ίδιας συμμετοχής που απαιτείται είναι 15%. Η αξία του οικοπέδου δεν λαμβάνεται υπ' όψη για το ποσοστό επιχορήγησης της επένδυσης, περιλαμβάνεται στο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής.

Ένα επιπλέον κίνητρο που παρέχεται είναι μειωμένος φορολογικός συντελεστής αδιανέμητων κερδών.

Στις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγήσεων του Νόμου, παρέχεται συγχρόνως επιδότηση του επιτοκίου η οποία ισούται με το ποσοστό της επιχορήγησης που εγκρίθηκε. Η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται από τα τρία πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων που έχουν συναφθεί.

Πέρα από τις αποσβέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία για επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι 31-12-1992 και υπάγονται στο Νόμο 1262/82 προβλέπονται αυξημένες αποσβέσεις 50% για την περιοχή της Ηπείρου.

Οι τακτικές και πρόσθετες αποσβέσεις γίνονται μόνο στο μη επιχορηγούμενο μέρος της επένδυσης.

2) Αφορολόγητες εκπτώσεις και Πρόσθετες Αποσβέσεις.

Τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων πάνω στην αξία των νέων παραγωγικών επενδύσεων και τα ποσοστά των καθαρών κερδών μέχρι τα οποία μπορεί να φτάσει η αφορολόγητη έκπτωση είναι για την περιοχή της Ηπείρου 70% και 90% αντίστοιχα.

Πρόσθετες αποσβέσεις μπορούν να γίνουν και στην περίπτωση που ο επενδυτής προτιμήσει τα κίνητρα των αφορολόγητων εκπτώσεων.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΣ

Όταν η ανεπάρκεια των φυσικών πόρων μιας περιοχής αποδειχθεί το κύριο χαρακτηριστικό τότε σίγουρα οδηγείται στην αποτυχία.

Το παράδειγμα του μαρμάρου, του ανθηρού οικονομικού κλάδου της Ηπείρου την περασμένη δεκαετία, μαρτυρά ότι όταν πλέον παύει η ύπαρξη του φυσικού πόρου ή όταν η εκτίμηση και κοστολόγησή του δεν έχει λάβει υπόψη της το μέλλον και την ποιότητα της ζωής, τότε έρχεται η κάμψη του κλάδου με αποτελέσματα καταστροφικά για την περιοχή.

Σήμερα, σε έναν αναπτυσσόμενο κλάδο, όπως ο τουρισμός, η περιοχή κινδυνεύει από παρόμοιους κινδύνους που προέρχονται από τον τρόπο προσφοράς υπηρεσιών. Περιοχές με καθαρές θάλασσες και ακτές, κάποτε με αναπτυγμένη αλιεία παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια μεταστροφή προς τον τουρισμό, αλλαγή απασχόλησης του πληθυσμού και βέβαια επερχόμενη μόλυνση που οφείλεται σε εσωτερικά αίτια.

Σύννηδες και πλέον ορατό παράδειγμα είναι η μόλυνση των ακτών από την έλλειψη δοχείων απορριμμάτων για τους επισκέπτες. Παράλληλα, η χωρίς σχεδιασμό ανάπτυξη κάποιων περιοχών φθίνει διαρκώς το περιβάλλον κοντά στις ακτές.

Συχνή διέλευση των πλοίων έχει σαν συνέπεια τη μόλυνση των ακτών. Στην άλλη άκρη, στους ορεινούς όγκους, η προσέλευση των επισκεπτών επηρεάζεται από τη γεωμορφολογία του εδάφους, τους παραδοσιακούς οικισμούς, τη χλωρίδα και πανίδα και από την ύπαρξη ειδικών υποδομών χειμερινού τουρισμού. Τα παραπάνω όμως ελκυστικά χαρακτηριστικά είναι ευαίσθητα στην καταστροφή. Οι λίμνες και τα ποτάμια από πιθανή απόρριψη υγρών εύκολα μπορούν να μετατραπούν σε χώρους χωρίς ζωή.

Ο μαζικός τουρισμός δημιουργεί προβλήματα στη χλωρίδα και αν προχωρήσουμε σε κατασκευή έργων έλξης τουρισμού, εύκολα μπορεί να καταστραφεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας των ορεινών οικισμών. Η αλληλεξάρτηση μεταξύ βιομηχανικής-βιοτεχνικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος είναι πλέον δεδομένη. Στην ανάπτυξη της βιομηχανίας-βιοτεχνίας τρεις παράγοντες πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία: η βιομηχανία-βιοτεχνία, το περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης πρώτων υλών και ενέργειας και της ρύπανσης που προκαλείται από τα απόβλητα) και η τοπική κοινωνία.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η βιομηχανία-βιοτεχνία επεξεργασίας ξύλου στην Ήπειρο. Είναι εγκατεστημένη σήμερα σε αστικές, βιομηχανικές περιοχές αλλά και σε κάποιες ευαίσθητες περιοχές, όπως αυτή των ορεινών όγκων. Πλην της χωροταξικής τοποθέτησης, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι μικρές, ενώ το προϊόν απορροφάται.

Στο σημείο όμως αυτό θα πρέπει να σταθούμε στην πρώτη ύλη. Τα δάση στην Ήπειρο καλύπτουν το 26,2% των εδαφών της, ποσοστό που θεωρείται ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα, ενώ ο εμπορεύσιμος όγκος ξυλείας είναι το 11,4% του συνόλου της Ελλάδας. Η προστασία των δασών από πυρκαγιές, η βελτίωση της παραγωγικότητας, η ανάπτυξη των δασών και η αναδάσωση αγροτικών γαιών, είναι θέματα που πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη, αν θέλουμε να μιλάμε για ανάπτυξη.

Επίσης η αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού της Ηπείρου κατά τρόπο που επιτυγχάνεται η πολλαπλή χρήση του νερού, σε συνδυασμό με την ορθολογική εκμετάλλευση του δασικού της πλούτου και τη διατήρηση της προβολής της φυσικής ομορφιάς της, αποτελούν προϋποθέσεις για μια καλοσχεδιασμένη ήπια ανάπτυξη.

Ο υγροβιότοπος του Αμβρακικού είναι από τους πιο σημαντικούς της Ελλάδας και της Ευρώπης. Η έκτασή του υπολογίζεται σε 140.000 στρέμματα μαζί με τις λιμνοθάλασσες. Η οικολογική του αξία είναι πολύ μεγάλη.

Η ανθρωπογενής όμως δραστηριότητα της περιοχής γύρω από τον υγροβιότοπο έχει προκαλέσει ρύπανση στα επιφανειακά νερά, τα οποία αποτελούν το ζωτικότερο στοιχείο του οικοσυστήματος.

Εκτός από τα λύματα των οικισμών και την απρογραμμάτιστη διάθεση από τις κοινότητες, σημαντικές πηγές ρύπανσης αποτελούν και οι γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες της γύρω περιοχής. Οι πολλές χοιροτροφικές μονάδες που υπάρχουν ρυπαίνουν τους υδάτινους αποδέκτες.

Τα υπολείμματα λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων χρησιμοποιούνται πολλές φορές αλόγιστα στις εντατικά καλλιεργούμενες γεωργικές εκτάσεις που περιβάλλουν τον υγροβιότοπο, με αποτέλεσμα να ρυπαίνουν την περιοχή.

Οι ανάγκες για καλλιεργήσιμη γη και γενικά για αγροτοκτηνοτροφική εκμετάλλευση περιορίζουν την έκταση του υγροβιότοπου σε συνδυασμό με την υποβάθμισή του. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να επηρεάζεται η λειτουργία του οικοσυστήματος.

Επίσης, πρόβλημα στη χλωρίδα του οικοσυστήματος αποτελεί η βλάστηση κοπαδιών στον υγροβιότοπο.

Μια άλλη επίπτωση στη χλωρίδα του υγροβιότοπου αποτελεί η ξύλευση που επέδρασε ταυτόχρονα και στην απομίλωση των εδαφών με την διαβρωτική δράση του νερού.

Ο υγροβιότοπος προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες και έχει οροθετηθεί σε ζώνες προστασίας και επιτρεπόμενες χρήσεις.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Η προστασία του περιβάλλοντος οφείλει να είναι συνεχής μέριμνα σε όλους του τομείς της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Συμπερασματικά μπορούμε να αναφέρουμε του βασικούς περιβαλλοντολογικούς κινδύνους που διαπιστώθηκαν παραπάνω:

α) Υποβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος από την έλλειψη χωροταξικών ρυθμίσεων κατά τη φάση ταχείας πληθυσμιακής συγκέντρωσης στα αστικά κέντρα και από την ανεξέλεγκτη ανέγερση ξενοδοχείων και βοηθητικών καταλυμάτων σε παράκτιες περιοχές.

β) Ανεπαρκής ή ανύπαρκτη επεξεργασία αστικών και βιομηχανικών λυμάτων και απορριμμάτων με κυριότερο δύμα τις κλειστές θαλάσσιες περιοχές αλλά και τα εσωτερικά ύδατα, όπως η Λίμνη Ιωαννίνων.

γ) Η καταστροφή των ορεινών δασικών εκτάσεων από μια έξαρση πυρκαγιών κατά την τελευταία δεκαπενταετία που συχνά είναι αποτέλεσμα εγκληματικών πράξεων και οδηγεί σε βαθμιαία διάβρωση και αποχέρωση των ορεινών όγκων της περιοχής της Ηπείρου.

δ) Υποβάθμιση των εδαφών και των εσωτερικών και υπόγειων υδάτων από την υπερβολική χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων λόγω της εντατικής καλλιέργειας.

ε) Έξαρση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε βαθμό που να δημιουργεί σοβαρές ανησυχίες για τη δημόσια υγεία.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Είναι πλέον γεγονός ότι στο όνομα της ανάπτυξης της επιστήμης και της τεχνολογίας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας ο

άνθρωπος "κυριάρχησε" πάνω στη φύση και με τρόπο ληστρικό και αλόγιστο εκμεταλλεύθηκε, χωρίς καμία λογική, το φυσικό πλούτο για να λυτρωθεί από την ένδεια και να καλύψει τις ανάγκες του.

Η Βιομηχανία και το περιβάλλον βρίσκονται σε μια σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ τους. Αναμφισβήτητα αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς σκοπούς η οργάνωση της κάθε βιομηχανίας σε σχέση με το περιβάλλον επειδή και το περιβάλλον με τη σειρά του έχει μεγάλη σημασία για τη λειτουργία και την επιτυχία των στόχων της κάθε επιχείρησης.

Έτσι όσον αφορά το θέμα "περιβαλλοντική-οργάνωση-ανάπτυξη σύγχρονης βιομηχανικής επιχείρησης", μπορούμε να πούμε σε γενικές γραμμές ότι αναφέρεται στην οργάνωση της κάθε βιομηχανικής επιχείρησης πάντοτε σε σχέση με το περιβάλλον. Αυτό το πετυχαίνει εφαρμόζοντας πάντοτε τις τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις και προσπαθώντας να περάσει στον κάθε εργαζόμενο τα νέα πρότυπα εργασίας. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει ειδικευμένο τμήμα στελεχωμένο με κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό που να ασχολείται με την προστασία του περιβάλλοντος, όπου θα θέτει σε εφαρμογή ένα αντιρρυπαντικό πρόγραμμα που θα δίνει τη δυνατότητα πρόληψης της ρύπανσης. Κάθε επιχείρηση λοιπόν είναι απαραίτητο να λάβει τα ακόλουθα αντιρρυπαντικά μέτρα:

1) Επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων με φυσικοχημικό ή βιολογικό καθαρισμό με τη μέθοδο της δραστικής λάσπης ή με την ανακύκλωση των υλικών.

2) Έλεγχος του θορύβου των βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη χρησιμοποίηση πιο αδύρυντων μηχανημάτων και μεθόδων παραγωγής. Η χρήση αντιδονητικού υλικού, η τοποθέτηση των μηχανημάτων σε κατάλληλες ελαστικές βάσεις για την απόσβεση των δονήσεων,

επένδυση των αγωγών με απορροφητικό υλικό, η κάλυψη της πηγής του δορύθου με περίβλημα ή η απομόνωσή της αποτελούν αποτελεσματικού τρόπους για την μείωση της ηχορύπανσης.

3) Έλεγχος των εκπομπών των βιομηχανιών με συσκευές κατακρατήσεως σκόνης και μείωσης εκπομπών, με την κατάλληλη συντήρηση και ρύθμιση των μηχανημάτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Οι δυνατότητες ανάπτυξης της περιφέρειας είναι συνάρτηση του βαθμού αξιοποίησης των υφιστάμενων πόρων στον πρωτογενή τομέα, του ορυκτού, υδάτινου και του τουριστικού πλούτου, του υφιστάμενου παραγωγικού δυναμικού, του ρόλου του καλά οργανωμένου ανθρώπινου δυναμικού και της αυτοπεποίθησης στις ικανότητες του επιχειρηματικού κόσμου.

Η περιφέρεια της Ηπείρου είναι η μοναδική περιφέρεια της χώρας που συνορεύει ταυτόχρονα με περιφέρειες τρίτων χωρών (Αλβανία) και με περιφέρειες της ΕΟΚ (Ιταλία). Παράλληλα η ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής (Εγνατία, λιμάνια κ.λ.π.) βελτιώνουν θεαματικά την εικόνα της περιοχής και τη φέρνουν πιο κοντά στα μεγάλα εμπορικά κέντρα της ενδοχώρας της ΕΟΚ και των βαλκανικών χωρών.

Ο τριπλασιασμός των αιτήσεων των επιχειρηματιών για δημιουργία παραγωγικών επενδύσεων στην περιοχή μεταξύ Α' εξαμήνου 1995 και 1996 δείχνει ότι η Ήπειρος, με τα κακοτράχαλα βουνά της αλλά και το φοβερό φυσικό περιβάλλον και τις μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης, αρχίζει να γίνεται πιο ελκυστική στους επιχειρηματίες που έχουν πεισθεί πλέον ότι επενδύουν αποδοτικά και κερδοφόρα. Για να υπάρξει πραγματική ανάκαμψη των επενδύσεων και βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στην περιοχή θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη τα συμπεράσματα και οι προτάσεις, που ακολουθούν:

- Την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής καθώς και των έργων που προσελκύουν παραγωγικές επενδύσεις όπως είναι οι ΒΙΠΕ Ιωαννίνων και Πρέβεζας και η δημιουργία Β.Ρ. στους νομούς Άρτας και Θεσπρωτίας.

- Την αναβάθμιση κινήτρων νόμων 1892/90 και 2234/94 για την Ήπειρο και εξίσωση με τα κίνητρα της Θράκης.

- Την άντληση κοινοτικών κονδυλίων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των επιχειρήσεων του παραγωγικού ιστού της περιοχής και κυρίως των ΜΜΕ και τη συμμετοχή στις διαδικασίες των φορέων της περιφέρειας.

- Την δημιουργία φορέων που θα περιλαμβάνουν την τοπική αυτοδιοίκηση και ιδιώτες επιχειρηματίες και θα προσπαθήσουν να γεφυρώσουν το χάσμα που υπάρχει σήμερα μεταξύ έρευνας και παραγωγής.

- Την δημιουργία μηχανισμών παροχής βοήθειας στις παραγωγικές επενδύσεις.

- Την συμμετοχή της περιφέρειας στα διαπεριφερειακά προγράμματα της ΕΟΚ που προϋποθέτει τρεις περιφέρειες από τρία κράτη-μέλη. Ένα από τα προγράμματα αυτά είναι το RTT. Σκοπός του είναι η μεταφορά εκατέρωθεν της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.

- Την εμπλοκή παραγωγικών μονάδων ενεργά στις διαδικασίες και στους μηχανισμούς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας καθώς και στους μηχανισμούς σύνδεσης της παραγωγής με την έρευνα. Την ύπαρξη ισχυρής περιφερειακής αποκέντρωσης.

Η διαμόρφωση μιας στρατηγικής είναι απαραίτητη για την περιοχή της Ηπείρου έτσι ώστε να οδηγηθεί στην ανάπτυξη, η οποία θα

εξασφαλίζει τη διαρκή αξιοποίηση των φυσικών πόρων και να αποφεύγει την πρόκληση μονίμων περιβαλλοντικών καταστροφών.

Στην Ήπειρο παρατηρώντας την μέχρι τώρα ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων διαπιστώνουμε τα εξής:

- Στον τομέα της βιομηχανίας- βιοτεχνίας υπάρχει συγκέντρωση μεταποιητικών δραστηριοτήτων στο Νομό Ιωαννίνων (52%) και στασιμότητα, ενώ για ορισμένους κλάδους παρατηρείται μείωση δραστηριότητας (π.χ. μάρμαρο).

- Στον τομέα των μεταφορών παρατηρείται χαμηλό επίπεδο τόσο όσον αφορά τις οδικές όσο και τις αεροπορικές μεταφορές με δυσανάλογη χρησιμοποίησή τους σε σχέση με τις υπάρχουσες υποδομές.

- Όσον αφορά τον τουρισμό, είναι συγκεντρωμένος στα παράλια και αναπτυσσόμενος στους ορεινούς όγκους με εμφανή τα σημάδια έλλειψης προγραμματισμού και στόχων, ενώ εμφανίζεται ασύνδετος και πολλές φορές καταστροφικός για το πλούσιο σε πόρους περιβάλλον της Ηπείρου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αναμφισβήτητα βελτιώνοντας τις υποδομές στην Ήπειρο και αξιοποιώντας τα φυσικά της πλεονεκτήματα, η περιοχή μπορεί να αναδειχθεί σε εμπορικό, γεωργικό και τουριστικό κέντρο.

Για να επιτευχθεί όμως αυτό, πρέπει η περιοχή της Ηπείρου να αντιμετωπιστεί διαφορετικά και να πάψει να αποτελεί το «φτωχό συγγενή» της χώρας. Νοοτροπία που δυστυχώς εξακολουθεί να υφίσταται.

Τα κοινοτικά κονδύλια που κατά καιρούς ξοδεύτηκαν καθώς και οι επιδοτήσεις που δόθηκαν για την ανάπτυξη της περιοχής κρίθηκαν ανεπαρκή και σημαντικά χαμηλότερα των πραγματικών αναγκών της. Το ίδιο ισχύει και για το τμήμα των χρημάτων που πρόκειται να διατεθούν για την περιοχή της Ηπείρου από τα διάφορα κοινοτικά προγράμματα.

Έστω όμως και με τα λιγοστά αυτά χρήματα η υποδομή της περιοχής αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά και ανοίξει το δρόμο για την ανάπτυξη.

Αποτελεί λοιπόν ευκαιρία για τους «κεφαλαιούχους» να σπεύσουν να επενδύσουν στην Ήπειρο. Τα πλεονεκτήματα γι' αυτούς είναι πολλά και τα γνωρίζουν.

Υπάρχουν άφθονες πρώτες ύλες, πλούσιο εργατικό δυναμικό και επιπλέον αρκετοί εμπορικοί δρόμοι για την Ευρώπη. Κάποιοι έξυπνοι επιχειρηματίες το αντελήφθησαν αυτό εδώ και πάρα πολλά χρόνια και έσπευσαν στην περιοχή. Επένδυσαν και πέτυχαν. Η Δωδώνη, η ΒΙ.Κ.Η και άλλες υπερσύγχρονες μονάδες έδειξαν το δρόμο.

Η Ήπειρος, όπως σωστά έχει χαρακτηριστεί είναι ένα ακατέργαστο διαμάντι που για να λάμψει, το μόνο που χρειάζεται είναι η επεξεργασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

• Σύγχρονη Ελλάδα. Φυσική - Οικονομική - Πολιτική Γεωγραφία - Τουρισμός - Κοινωνική και Πολιτιστική Ζωή. Εκδόσεις ΧΑΡΗ ΠΑΤΣΗ.

• Τουριστική Ανάπτυξη. Θεωρία και Πράξη . Περικλής Ν. Λύτρας. Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ.

• Οργάνωση και Διοίκηση Βιομηχανικών Επιχειρήσεων. Λογ. Μ. Λιαρμακόπουλος. Ο.Ε.Δ.Β , Αθήνα.

• Εισαγωγή στην Στρατηγική Επιχειρήσεων. JON. GRIEVE SMITH. Εκδοτικός Οργανισμός COMPUPRESS.

• Επιχείρηση και Περιβάλλον. Δημ. Ξούρη. Εκδόσεις GUTENBERG.

• Οργάνωση και Διοίκηση Εργοστασίων. Δ.Π. ΨΩΪΝΟΥ. Εκδόσεις ΖΗΤΗ.

• Οργανωτική και Διοικητική των Εργοστασίων. ΣΠΥΡΟΥΖΕΥΓΑΡΙΔΗ και ΝΙΚΟΛ. ΠΑΠΠΑ. Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ.

• ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Ειδική έκδοση της Ιονικής Τράπεζας, 1995.

• ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ. Αυτοδύναμη ανάπτυξη με αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Ετήσια έκδοση HELLENEWS, Απρίλιος 1995.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΡΕΑΤΟΣ ΗΛΕΙΦΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΔΡΑ: ΑΡΤΑ ΑΡΙΑ, ΜΗΤΡΟΥ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΑΡΤΑΣ: 10465/40/B/86/0005
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992
19Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ ΚΑΤΙΩΝΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1992		ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1991	
	ΑΕΙΑ ΚΗΛΕΩΣ	ΑΝΑΔΟΧΕΙΩΣ ΑΕΙΑ	ΑΕΙΑ ΚΗΛΕΩΣ	ΑΝΑΔΟΧΕΙΩΣ ΑΕΙΑ
Β. ΕΣΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ				
3. ΠΡΟΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΧΩΡΕΣ ΕΞΕΛΙΧΟΜΕΝΟΙ	389.638.941	—	81.166.338	—
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
1. ΑΙΧΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟ- ΠΟΙΗΣΕΙΣ		289.638.941	—	81.466.338
5. ΑΔΙΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	152.131.688	33.153.844	46.98.363	6.644.797
ΙΙ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟ- ΠΟΙΗΣΕΙΣ				
1. ΓΕΝΕΑΡ-ΔΙΚΜΕΩΣ 3. ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ- ΤΑ ΕΡΓΑ	33.682.148	—	15.43.821	—
4. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΗ- ΤΕΣ ΕΡΓ/ΣΤΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΟΙΞΕΙ ΜΥΛ/ΚΟΣ ΣΕΡΒΑΤΩΣ	449.484.596	298.935.859	197.58.963	138.972.814
5. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ 6. ΦΕΡΜΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙ- ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΜΗ 7. ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΙΔΙΟ ΕΞΕΛΕΞΕΝ ΚΑΙ ΠΕΡΟΚΤΗΤΕΣ	659.233.698	384.678.443	465.171.245	251.540.924
	72.086.681	34.298.096	63.921.294	27.685.238
	185.423.371	33.728.878	71.783.381	65.741.779
	1.164.653.772	—	1.164.653.772	788.238.512
	2.484.564.266	663.533.568	1.921.830.598	1.073.930.664
ΣΥΜΟΛΑ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (Γ1+Γ11)	2.636.755.954	696.686.712	1.940.869.242	1.554.767.177
ΙΙΙ. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΑΔΕΣ ΠΑΡΚ/ΣΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙ- -ΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΙΩΣ				
1. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΛΙΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΕΣ		535.888.888		535.888.888
ΣΥΜΟΛΑ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ1+Γ11+Γ111)		2.475.869.242		1.648.532.238
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
1. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ				
1. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΔΡΟΜΙΚΑ		—		421.288
4. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΒΟΗ- ΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΑΝΑΔΟΧΕΙΩΣ ΤΑΙΧΑ ΑΝΤΑΔΟΧΕΙΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΛΕΞΕΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΛΕΞΕΝ ΣΤΙΒΑ ΑΓΟΡΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ		133.384.845		188.338.168
		368.710.183		275.835.149
		239.549.283		159.331.637
		741.643.431		544.638.234
ΙΙ. ΑΠΟΔΟΧΕΙΩΣ				
1. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΔΡΟΜΙΚΑ — ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΟΙ		325.638.947		272.549.843
		189.888		2.848.843
				1.648.532.238
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
1. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (688.888 ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΩΝ 1.888 ΔΡΧ.)				
1. ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΟ	688.888.888		688.888.888	
	688.888.888		328.888.888	
ΙΙΙ. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ				
1. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΖΙΑΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ 2. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΖΙΑΣ ΑΔΙΟΝ ΕΠΙΤΕΛΙΑΚΩΝ ΕΙΣΙΧΕΙΩΣ				
3. ΕΙΣΙΧΕΙΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	71.815.844		287.554.886	
	539.672.354		182.688.567	
	618.688.198		398.155.453	
ΙV. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
1. ΤΑΧΥΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	56.448.944		55.795.321	
5. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΙΣΙΧΕΙΩΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΝΟΜΟΥ	113.478.248		113.478.248	
	169.927.184		169.273.561	
V. ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΝΕΟ				
ΠΡΟΔΙΟΝ ΚΕΡΔΩΝ ΧΕΡΩΣΕΩΣ ΕΙΣ ΝΕΟ	12.391.831		139.572.799	
ΣΥΜΟΛΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Α1+Α11+Α11U+Α11V)	1.481.887.213		1.919.881.813	
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
1. ΜΑΚΡΟΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
2. ΣΑΡΤΙΑ ΠΑΡΩΝ	642.865.664		589.119.592	
	642.865.664		589.119.592	
ΙΙ. ΒΡΑΧΥΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
1. ΠΡΟΚΗΡΕΣΣΕΙΣ	148.241.243		112.511.286	
2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΑΡΩΝ	146.307.863		236.457.709	
3. ΠΑΡΩΝΕΣ ΑΝΑΡΑΒΕΙΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	1.695.953.518		1.289.283.236	
4. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΕΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	44.517.219		133.459.639	
5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΩ ΦΟΡΟΤΕ-ΤΕΛΩΣ	12.875.844		58.537.951	
6. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	32.984.539		25.247.271	
7. ΚΑΚΟΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΤΙΜΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΩΝΕΣ ΕΙΣΗΛΕΞΕΝ ΧΡΩΣΤΩΣ	213.395.312		22.145.385	
18. ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΡΩΝ	138.237.738		—	
	33.256.423		21.658.511	
	2.464.949.683		1.991.212.888	
ΣΥΜΟΛΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Γ1+Γ11)	3.187.815.347		2.488.332.488	

ΒΙΡΓΙΛΙΑ Ε

ΚΙΝΗΤΟΡΟΛΙΑ & ΒΙΓΝΗΡΙΑ ΚΡΕΑΤΟΣ Η ΕΛΠΟΥ ΑΕ
 ΛΟΓΑΡΕΙΟ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1994 - 21η ΕΠΙΧΡΗΜ. ΠΡΩΤΗ (1/1/94-31/12/94) ΑΡ. ΜΗΤ 0465/40/Β/86/0005 ΕΣΡΑ ΠΡΩΤΑ ΝΟΤΑ ΕΣ ΔΡΧ.

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Ι Κ Ο

Ν Α Θ Η Ι Κ Ο
 ΝΟΤΑ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗ ΝΟΤΑ ΜΕ ΤΗ ΜΗΤ
 ΧΡΗΜΕΤΕΣ 1994 ΧΡΗΜΕΤΕΣ 1993

Α. ΕΣΟΔΑ ΕΙΚΑΝΑΠΟΛΕΤΑ
 3. ΤΟΤΟΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ/ΗΛΕ ΠΕΡΙΛΑΒΟΥ

453660421	23864362	429796059	238643629
-----------	----------	-----------	-----------

Β. ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ

1. ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΠΟΙΗΘΕΙΣ

143309569	73553421	11756148	179081507	103960052	75121535
-----------	----------	----------	-----------	-----------	----------

2. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

39682148	1187816350	373706687	811109663	1187816370	332026726	855789624	39682148
----------	------------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------	----------

3. ΚΑΠΕΡΙΑ & ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

1398530741	597544780	801045961	1338066622	437348675	960717947
------------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------

4. ΜΙΣΘΩΣΗ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΚΑΤΟΛΕΤΕΣ

922230319	58566240	33729	41530319	47022155	44568164
-----------	----------	-------	----------	----------	----------

5. ΠΕΡΙΛΑΒΕΣ ΜΕΤΑ

164700617	66167427	97933190	16815164	50125984	78025670
-----------	----------	----------	----------	----------	----------

6. ΕΠΙΛΟΓΗ & ΠΟΛΙΤΕΣ ΕΣΟΔΩΝ

2883060125	1036585134	1776495041	2845307073	866523540	1978723553
------------	------------	------------	------------	-----------	------------

7. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

3028389744	1170138555	1899551189	7024289620	970483592	20533905088
------------	------------	------------	------------	-----------	-------------

8. ΚΑΤΑΝΕΜΕΝΑ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

161700000	347251189	595000000	2648905088
-----------	-----------	-----------	------------

9. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

12301618	117273381	482452360	48325262	648128303
----------	-----------	-----------	----------	-----------

10. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

13510110	1830067	15340177	3983335	5884335	9440733
----------	---------	----------	---------	---------	---------

11. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

109794173	407299385	51218358	187964982	33183357	29979549	490000000	4894661	38771215	4717236	1572043046
-----------	-----------	----------	-----------	----------	----------	-----------	---------	----------	---------	------------

12. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

37981865	2533245	4052110	247590181	15235115	13208624	28443739	2248655088
----------	---------	---------	-----------	----------	----------	----------	------------

13. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣΗΛΙΚΑ

4319496	2917740	5757236	64311255	0	6324931	6324931	5199463726
---------	---------	---------	----------	---	---------	---------	------------

Α. ΔΑΠΑΝΕΣ

1. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (679.000 ΜΕΤΩΚΕΤΕΣ ΙΣΧ. 1.000 ΔΡΧ.)

679000000	608000000
-----------	-----------

2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ

337000000	0
-----------	---

3. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

15844	71015844
-------	----------

4. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

61925379	526400378
----------	-----------

5. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

653041223	597416222
-----------	-----------

6. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

57474648	57474648
----------	----------

7. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

113478240	113478240
-----------	-----------

8. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

170552888	170552888
-----------	-----------

9. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

-10279317	30320612
-----------	----------

10. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

1492214794	1406689722
------------	------------

11. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

600000000	200000000
-----------	-----------

12. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

649152783	295672108
-----------	-----------

13. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

1249152783	495672108
------------	-----------

14. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

346612312	176919388
-----------	-----------

15. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

32387322	255304863
2219420955	2022474636
60921752	136441716
72716809	24082638
60017872	50947223
481282827	586300594
65184700	0
62635274	39896634
3692745088	3292327759
4941897871	3788639866

16. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

37981865	15235115
2533245	13208624
4052110	28443739
247590181	2248655088
4319496	0
2917740	6324931
5757236	6324931
64311255	5199463726

17. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

337014164	475248553
809991000	0
112555555	0

18. ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ

337014164	475248553
809991000	0
112555555	0